

PASŪTĪTĀJS: Akciju sabiedrība "MA Holding", reģistrācijas
numurs 50203313451

IZPILDĪTĀJS: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Vides konsultāciju
grupa”, reģistrācijas numurs 42102093435

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Paredzētajai darbībai

**Derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta)
ieguve un produkcijas (frakcionēta
smilts, dolomīta šķembas un to
maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošana
un inerto atkritumu atvešana un
pārstrādāšana Ropažu novada, Ropažu
pagastā**

Ziņojuma II redakcija

(parakstīts elektroniski)

Ziņojuma izstrādes vadītāja Inga Gavena

(parakstīts elektroniski)

SIA "Vides konsultāciju grupa"
valdes loceklis Lavrentijs Oskirko

Rīga, 2025

SATURS

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanā iesaistītie eksperti un izpildītāji.....	6
Lietotie saīsinājumi.....	7
1. Ievads	8
2. Paredzētās darbības un darbības vietas izvēles argumentēts pamatojums.	12
3. Paredzētās darbības atbilstības izvērtējums atbilstoši vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai.	14
3.1. Nacionālie normatīvie akti	14
3.1.1. Vispārējā vides aizsardzība	14
3.1.2. Ietekmes uz vidi novērtējums.....	17
3.1.3. Piesārņojuma novēršana un kontrole.....	18
3.1.4. Aizsargjoslas.....	21
3.1.5. Atkritumu apsaimniekošana	22
3.1.6. Zemes dzīļu apsaimniekošana	23
3.1.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, sugu un biotopu, kultūras pieminekļu aizsardzība	26
3.1.8. Ūdens apsaimniekošana	29
3.1.9. Kultūras pieminekļu aizsardzība	29
3.1.10. Teritorijas attīstības plānošana.....	30
3.1.11. Citi attiecināmie normatīvie akti	30
3.2. Latvijai saistošie starptautiskie dokumenti.....	32
3.3. Ropažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti	33
4. Paredzētās darbības un tai pieguļošo teritoriju raksturojums	36
4.1. Vispārīga informācija.....	36
4.2. Paredzētās darbības un tai pieguļošās teritorijas raksturojums.....	38
4.3. Tuvākās dzīvojamās ēkas un lauku saimniecības	39
4.4. Atbilstība teritorijas plānojumam	41
4.5. Citas derīgo izrakteņu atradnes un citi nozīmīgi objekti.....	44
4.6. Piebraukšanas iespējas, pievedceļu un inženierkomunikāciju pieejamības raksturojums	47
4.7. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums	48
4.8. Hidroloģisko apstākļu raksturojums	49

4.9.	Ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās	51
4.10.	Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums:.....	55
4.10.1.	Tuvākās ūdens ņemšanas vietas	60
4.11.	Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju dabas vērtības un tuvākās Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas.....	61
4.12.	Ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums	64
4.13.	Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums	67
5.	Paredzētās darbības raksturojums.....	70
5.1.	Plānotie darba laiki.....	72
5.2.	Atrādņu "Veczvirgzdiņi" īss raksturojums	73
5.3.	Teritorijas sagatavošanas darbu raksturojums	75
5.4.	Ar derīgo izrakteņu izstrādi saistītie infrastruktūras objekti.....	79
5.5.	Dolomīta ieguves tehnoloģijas.....	84
5.6.	Alternatīvie risinājumi.....	86
5.6.1.	Spridzināšanas darbu raksturojums.....	86
5.6.2.	Mehāniskās irdināšanas metode	89
5.6.3.	Dolomīta materiāla apstrāde, šķirošana.....	89
5.7.	Materiāla transports	90
5.8.	Karjera ūdeņu novadīšana	91
5.9.	Asfalta betona rūpnīcas darbība	94
5.10.	Rekultivācija	96
6.	Iespējamā ietekme uz vidi Paredzētās darbības īstenošanas laikā.....	98
6.1.	Prognozētā gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē	98
6.2.	Trokšņa izplatības novērtējums dzīvojamajā zonā	105
6.3.	Ietekmes uz pieguļošo teritoriju hidroģeoloģiskajiem apstākļiem novērtējums....	114
6.4.	Iespējamās ietekmes (arī hidroģeoloģisko faktoru) izvērtējums uz dabas vērtībām	132
6.5.	Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību	133
6.6.	Citas iespējamās ietekmes	134
6.7.	Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi paredzētās darbības veikšanai vai infrastruktūras objektu izbūvei.....	134
6.8.	Paredzētie pasākumi ietekmju uz vidi mazināšanai.....	136
6.9.	Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums	141

6.9.1.	Paredzētās darbības un citu darbību, tai skaitā citu tuvumā esošu derīgo izrakteņu atradņu izmantošanas savstarpējā un kopējā ietekme	144
6.9.2.	Vides riski	144
6.9.3.	Avārijas situācijas.....	144
6.10.	Nepieciešamās izmaiņas teritorijas plānojumā.....	145
6.11.	Iespējamie ierobežojumi esošajās saimnieciskajās darbībās un zemes izmantošanā	145
6.12.	Paredzētās darbības sociāli ekonomiskais novērtējums un sabiedrības attieksme	145
7.	Paredzētās darbības alternatīvu izvērtējums izvēlēta variantā pamatojums un paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums.....	146
7.1.	Paredzētās darbības iespējamo alternatīvu raksturojums	146
7.2.	Kritēriji alternatīvo risinājumu salīdzināšanai.....	147
8.	Izmantotās novērtēšanas metodes.....	149
9.	Sabiedriskās apspriešanas rezultāti, iedzīvotāju un Pašvaldības attieksme pret projekta realizāciju	151
9.1.	IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana	152
10.	Vides kvalitātes novērtēšanas monitorings.....	161
11.	Izmantotās literatūras saraksts.....	163

PIELIKUMI:

1.pielikums: VPVB 2021. gada 11. oktobra Lēmums Nr. 5-02/28 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu;

2.pielikums: Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI21SI0092

3.pielikums: VPVB 2021. gada 23. novembra Lēmums Nr. 5-02/32 par grozījumiem 2021. gada 11. oktobra Lēmumā Nr. 5-02/28 "par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu";

4.pielikums: VPVB 2022.gada 24. janvārī sagatavota Programma Nr. 5-03/3/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai Ropažu novadā;

5.pielikums: VPVB 2022.gada 6.jūlija Lēmums Nr.5-02-1/18/2022;

6.pielikums: VPVB 2023.gada 2.novembra Lēmums Nr. 5-02-1/28/2023 par grozījumiem Lēmumā Nr. 5-02/28 "par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu";

7.pielikums: VPVB 2023.gada 2.novembra Lēmums Nr. 5-02-1/29/2023 par grozījumiem 2022. gada 24. janvāra izsniegtajā Programma Nr. 5-03/3/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai Ropažu novadā;

- 8.pielikums: Dr.ģeogr. Ineses Silamiķeles 2022.gada 14. novembrī sagatavots Atzinums par mežu un zālāju biotopiem nekustamajā īpašumā "Vecvirgzdiņi";
- 9.pielikums: Ekspertes Lauras Grīnbergas 2023. gada 25. janvārī sagatavots Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums – tekoši saldūdeņi (Pietēnupe);
- 10.pielikums: Ornitoloģijas eksperta Rolanda Lebusa 2022.gada 6. decembrī sagatavots Atzinums;
- 11.pielikums: SIA "KOKU EKSPERTS" arborista-koku eksperta Gvido Leiburga 2022.gada 14.septembrī sagatavots Eksperta atzinums;
- 12.pielikums: SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT" 2023.gada decembrī sagatavots Gaisa piesārņojuma novērtējums;
- 13.pielikums: SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT" 2023.gada decembrī sagatavots Vides trokšņa novērtējums;
- 14.pielikums: Rīgas Tehniskās universitātes, Vides modelēšanas centra 2023.gada oktobrī sagatavots Atzinums par hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozi;
- 15.pielikums: Zemes īpašumtiesības apliecinājoši dokumenti;
- 16.pielikums: SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT" 2024.gada martā sagatavots Smaku emisijas limitu projekts;
- 17.pielikums: Ropažu novada pašvaldības 2021.gada 9. septembra Izziņa Nr. RN/2021/4.2-2/689;
- 18.pielikums: Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 14. marta Izziņa Nr. 4.2-2/538;
- 19.pielikums: VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 2023. gada 1.decembra vēstule Nr. Z-1-9.3/1705;
- 20.pielikums: Ropažu novada pašvaldības 2022.gada 12. septembra vēstule Nr. 4.2-2/1998;
- 21.pielikums: VAS Latvijas Dzelzceļš 2022.gada 8. jūnija vēstule Nr.DNP-6.4.16/2002-2022;
- 22.pielikums: VSIA "Meliorprojekts" Atzinums par koplietošanas ūdens noteku (t.s. valsts nozīmes ūdensnotekas Pietēnupes MK kods 412345254:01) spēju novadīt atsūkņējamās ūdeņus no plānotās derīgo izrakteņu ieguves vietas īpašumos "Vecvirgzdiņi" (kad. apz. 8084 017 0003 un kad.apz. 8084 017 0004) un "Senzvirgzdiņi" (kad. apz. 8084 017 0006), Ropažu novads, Ropažu pagasts;
- 23.pielikums: Speciālistu komandas (E.Grolle, I.Gavena, L.Oskirko) Derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguves un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanas un inerto atkritumu atvešanas un pārstrādāšanas īpašumos "Vecvirgzdiņi" un "Senzvirgzdiņi" ietekmju uz NATURA 2000 teritorijām novērtējums;
- 24.pielikums: Darbības vietas un infrastruktūras objektu izvietojuma karte;
- 25.pielikums: Sabiedriskās apspriešanas sludinājumu kopijas, sanāksmes protokols;
- 26.pielikums: Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtās vēstules (elektroniski).

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanā iesaistītie eksperti un izpildītāji

Vārds, uzvārds	Izglītība/eksperta sert. Nr
Inga Gavena	Maģistra grāds inženierzinātnēs vides aizsardzības nozarē Maģistra grāds ģeoloģijā ar inženiera – hidroģeologa kvalifikāciju Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādes vadītāja
Inese Silamiķele	Dr.ģeogr. Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte (eksperta sertifikāts Nr.019 izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperte tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopi, sertifikāts derīgs līdz 01.07.2028).
Laura Grinberga	Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte (eksperta sertifikāta Nr. 100, izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperte tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi, sertifikāta darbības termiņš līdz 18.06.2026., savukārt sugu grupām: vaskulārie augi sertifikāta darbības termiņš 07.06.2019. – 06.06.2024.).
Rolands Lebuss	Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts. Eksperta sertifikāts 005 izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, eksperts ir tiesīgs sniegt atzinumus par sugu grupu putni, sertifikāta darbības termiņš: 13.05.2023.
Gvido Leiburgs	Mežzinātņu inženieris (LLU MF, diploma Nr. 001095), dārziņieks (VBTD, diploma Nr. T048304), Eiropas Arboristu padomes (EAC) sertificēts arborists (ETW sertifikāta Nr. ID001624), Latvijas Kokkopju-Arboristu biedrības biedrs, sertificēts arborists-koku eksperts (sertifikāts Nr. 2/2020), Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts. Eksperta sertifikāts Nr. 058, izsniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, tiesīgs sniegt atzinumus par biotopu grupu: meži un virsāji, sugu grupām: vaskulārie augi, ķērpji, bezmugurkaulnieki, LAAAB (ainavu tehniķis-darbu vadītājs, sertifikāta Nr. 032-2008), LDB sertificēts dendrologs (sertifikāta Nr.001), Latvijas Dendrologu biedrības viceprezidents
Egita Grolle	Sertificēts sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2028. Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste, Spec.vaskulārās augu sugas derīgs līdz 06.09.2029.
Jānis Rubinis	Dabas zinātņu maģistra grāds vides zinātnē
Raimonds Veinbergs	Dabaszinātņu maģistra grāds vides zinātnē
Anna Brokāne	Dabas zinātņu maģistra grāds vides plānošanā
Lavrentijs Oskirko	Inženierzinātņu bakalaura grāds zemes ierīcībā
Anastasija Marmiša	Dabas zinātņu bakalauru grāds vides zinātnē

Lietotie saīsinājumi

AS	Akciju sabiedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
SIA ELLE	SIA „ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT”
IAS	Ilgtspējīgas attīstības stratēģija
IVN	Ietekmes uz vidi novērtējums
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija
ha	hektārs
LAD	Lauku atbalsta dienests
LHEI	Latvijas hidroekoloģijas institūts
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	Ministru kabinets
RTU	Rīgas tehniskā universitāte
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs (<i>no 2025.gada 1.februāra Enerģētikas un vides aģentūra</i>)
VVD	Valsts vides dienests
ZM	Zemkopības ministrija
EPP	Eiropas Parlaments un Padome
DB	Datu bāze
VVIS	Vienotā vides informācijas sistēma
ŪO	Ūdens objekts
Z	Ziemeļi
D	Dienvidi
A	Austrumi
R	Rietumi
ZA	Ziemeļaustrumi
ZR	Ziemeļrietumi
DA	Dienvidastrumi
DR	Dienvidrētumi

1. IEVADS

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk tekstā – IVN) process uzsākts 2021.gadā, kad ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2021. gada 13. augusta ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma lēmumu Nr. RI21SI0092 SIA “Astilbes” paredzētajai darbībai - derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Astilbes”, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0004, Ropažu pagastā, Ropažu novadā, tika piemērota IVN procedūra .

IVN Procesa laikā vairākkārt ir mainīts paredzētās darbības nosaukums, kā arī paredzētās darbības ierosinātājs. Turpmāk IVN procesa hronoloģija:

1. Saskaņā ar likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk tekstā – Novērtējuma likums) Vides pārraudzības valsts birojs¹ (turpmāk tekstā – VPVB) 2021. gada 11. oktobrī ar Lēmumu Nr. 5-02/28 (1.pielikums) piemēroja ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru (turpmāk tekstā arī – IVN) SIA “Astilbes” paredzētajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguvei dolomīta un smilts atradnē “Veczvirgzdiņi” un dolomīta atradnē “Veczvirgzdiņi 2020. gads” (kadastra Nr. 8084 017 0003 un kadastra Nr. 8084 017 0006), Ropažu pagastā, Ropažu novadā, kā arī SIA “Astilbes” paredzētajai darbībai - derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Astilbes”, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0004, Ropažu pagastā, Ropažu novadā, kurai IVN procedūra piemērota ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2021. gada 13. augusta ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma lēmumu Nr. RI21SI0092 (2.pielikums). Saskaņā ar Lēmumu Nr. 5-02/28 IVN minētajām SIA “Astilbes” paredzētajām darbībām veicams apvienotā procedūrā.
2. Pamatojoties uz 2021. gada 2. novembrī VPVB saņemto SIA “Astilbes” iesniegumu “Par izmaiņām lēmumā Nr. 5-02/28” un SIA “Astilbes” 2021. gada 9. septembra iesniegumā “Par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanu” sniegto informāciju, VPVB 2021. gada 23. novembrī izdeva Lēmumu Nr. 5-02/32 (3.pielikums), ar kuru VPVB citu starp nolēma veikt grozījumus Lēmumā Nr. 5-02/28, izsakot paredzētās darbības nosaukumu jaunā redakcijā – derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošana. VPVB Lēmums Nr. 5-02/32 ir neatņemama Lēmuma Nr. 5-02/28 sastāvdaļa.
3. VPVB 2022. gada 24. janvārī izdeva Programmu Nr. 5-03/3/2022 “Ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai Ropažu novadā” (4.pielikums).
4. 2022. gada 21. jūnijā VPVB tika saņemts AS “MA Holding” 2022. gada 21. jūnija iesniegums “Par administratīvā procesa dalībnieka aizstāšanu administratīvajā procesā”, ar kuru AS “MA Holding” informēja, ka ir iegādājusies SIA “Astilbes” piederošos īpašumus un vēlas pārņemt tās tiesības, un lūdza VPVB mainīt Paredzētās darbības IVN procedūras veicēju no SIA “Astilbes” uz AS “MA Holding” (reģistrācijas Nr. 50203313451). Ar VPVB Lēmumu Nr. 5-02-1/18/2022 (5.pielikums) sākotnējā IVN procedūras ierosinātāja – SIA “Astilbes” (reģistrācijas Nr. 40203139353) aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju AS “MA Holding” (reģistrācijas Nr. 50203313451).

¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 17.12.2024. rīkojumu Nr. 1191 "Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju" noteikts, ka ar 2025. gada 1. februāri Vides pārraudzības valsts biroja nosaukums ir Enerģētikas un vides aģentūra.

5. 2023. gada 20. septembrī VPVB saņēma lerosinātājas 2023. gada 19. septembra iesniegumu Nr. b/n "Par informācijas sniegšanu" ar lūgumu papildināt IVN nosaukumu ar "inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana", veikt grozījumus IVN nosaukumā saistībā ar īpašuma nosaukuma maiņu un veikt grozījumus Programmā Nr. 5-03/3/2022, aizstājot īpašuma ar kadastra numuru 8084 017 0006 nosaukumu "Veczvirgzdiņi" ar jaunu nosaukumu "Senzvirgzdiņi", kā arī papildināt ar norādījumiem, kas attiecas uz atvestiem un Darbības vietā pārstrādātiem inertiem atkritumiem. Atbilstoši iesniegtajai informācijai lerosinātāja Darbības vietā paredz inerto atkritumu (grunts, iežu pārstrādes atslīdes un pārpalikumi, būvniecībai un keramikai nederīgie brāķētie materiāli utt.), kas nav bīstami un ir inerti, pārstrādi (drupināšana, sijāšana utt.). Pārstrādātos inertos atkritumos plānots izmantot ieguves vietas rekultivācijā. 2023.gada 2.novembrī VPVB ar Lēmumu Nr. 5-02-1/28/2023 (6.pielikums) par grozījumiem Lēmumā Nr. 5-02/28 "par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu" nolemj 2021. gada 11. oktobra Lēmumā Nr. 5-02/28 veikt šādus grozījumus:
- Izteikt Paredzētās darbības nosaukumu jaunā redakcijā: "Derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana" (turpmāk tekstā – Paredzētā darbība)."
 - Izteikt Paredzētās darbības norises vietas jaunā redakcijā: "Ropažu novads, Ropažu pagasts, nekustamais īpašums "Veczvirgzdiņi" (kad. Nr. 8084 0170003) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 un 8084 017 0004 un nekustamais īpašums "Senzvirgzdiņi" (kad. Nr. 8084 017 0006) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006 (turpmāk tekstā – Darbības vieta)".
6. 2023.gada 2.novembra VPVB ar Lēmums Nr. 5-02-1/29/2023 (7.pielikums) par grozījumiem 2022. gada 24. janvāra izsniegtajā Programma Nr. 5-03/3/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai Ropažu novadā nolemj 2022. gada 24. janvāra izsniegtajā Programmā Nr. 5-3/3/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam veikt šādus grozījumus:
- Programmas Nr. 5-03/3/2022 virsrakstu izteikt šādā redakcijā: Programma Nr. 5-03/3/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai un inerto atkritumu atvešanai un pārstrādāšanai Ropažu novadā.
 - Papildus veikti grozījumi Programmas Nr. 5-03/3/2022 I daļas 3. punktā, II daļas 3.2. punktā, IV daļas 1. punkta 1.2. un 1.3. apakšpunktos, IV daļas 1. punkta 1.4.1. apakšpunktā, IV daļas 1. punkta 1.5.2.8. apakšpunktā, IV daļas 1. punkta 1.5. apakšpunktā, IV daļas 1. punkta 1.5. apakšpunktā, IV daļas 3. punkta 3.2.4., 3.2.5. un 3.2.6. apakšpunktos.
 - Atbilstoši Novērtējuma likuma 14. pantam noteikts, ka lerosinātājai pirms paredzētās darbības ietekmes novērtējuma veikšanas jākonsultējas ar pašvaldību par paredzētās darbības izmaiņu īstenošanas iespējām pašvaldības teritorijā.

Uzdod lerosinātājai nodrošināt sabiedrības informēšanu saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 15. pantu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18

"Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 22. - 24. punktā un 26. - 28. punktā noteikto.

IVN procesa laikā saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 9.augusta lēmumu Nr.2594 (prot. Nr.72/2023,14.§) par nekustamā īpašuma "Veczvirgzdiņi" nosaukuma maiņu uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pagastā, Ropažu novadā ir mainīts īpašuma Veczvirgzdiņi kadastra numurs: 8084 017 0006 mainīts īpašuma nosaukums no "Veczvirgzdiņi", Vāverkrogs, Ropažu pag., Ropažu nov. uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pag., Ropažu nov.

Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījums, kā arī asfaltbetons) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana (turpmāk tekstā – Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības norises vieta:

Ropažu novada, Ropažu pagasta nekustamā īpašuma "Veczvirgzdiņi" (kadastra Nr. 8084 017 0003) zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 un 8084 017 0004 un nekustamā īpašuma "Senzvirgzdiņi" (kadastra Nr. 8084 017 0006) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006 (turpmāk kopā tekstā – Paredzētās darbības teritorija jeb Darbības vieta)

Paredzētās darbības ierosinātājs:

Akciju sabiedrība "MA Holding", reģistrācijas numurs 50203313451.

Paredzētās darbības IVN procedūras sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2021.gada 10.decembra līdz 30.decembrim.

2022.gada 24.janvārī VPVB izsniedza Programmu Nr. 5-03/3/2022 "ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai Ropažu novadā" (turpmāk tekstā – IVN programma) (4.pielikums). IVN Programma derīga līdz 2027. gada 24. janvārim. 2023.gada 2.novembrī izdots VPVB Lēmums Nr. 5-02-1/29/2023 par grozījumiem 2022. gada 24. janvāra izsniegtajā Programma Nr. 5-03/3/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošanai Ropažu novadā (7.pielikums).

Atbilstoši VPVB Lēmumam Nr. 5-02-1/29/2023 atkārtota sākotnējā sabiedriskā apspriešana par paredzēto darbību derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana, kas plānota Ropažu novada, Ropažu pagasta, nekustamos īpašumos „Veczvirgzdiņi” un „Senzvirgzdiņi” notika neklātienes formā (attālināti) 2023.gadā no 8.decembra līdz 28.decembrim.

IVN veikts saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto un atbilstoši IVN Programmas prasībām.

IVN ziņojumā tiek apskatītas 2 dolomīta izstrādes alternatīvas.

Derīgā materiāla transportēšanu ir paredzēts veikt pa pašvaldības ceļu "Āriņi - Mārzemnieki" un pašvaldības ceļu "P4 – Vāverliepas"

Atbilstoši VPVB izsniegtai IVN programmai, novērtējot Paredzētās darbības radītās ietekmes, ir jānovērtē savstarpējās un summārās (kopējās) ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvi atradnēs „Sienāži”, „Dutkas”, „Jaundutkas”, „Remīne” un „Dižzvirgzdiņi”.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu izstrādāja SIA "Vides konsultāciju grupa". Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādes vadītāja Inga Gavena, izpildītājs vides inženieri Lavrentiju Oskirko.

Teritorijas bioloģisko daudzveidību un tajā sastopamās dabas vērtības novērtēja Dr.ģeogr. Inese Silamiķe (vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopu eksperta sertifikāts Nr.019., derīgs līdz 01.07.2028., izsniegts DAP. Sagatavotais Atzinums pievienots IVN Ziņojuma pielikumā (8.pielikums).

Ietekmi uz īpaši aizsargājamiem saldūdens biotopiem Pietēnupē novērtēja Laura Grīnberga, Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte, tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi Eksperta sertifikāta Nr.100 (sertifikāts derīgs līdz 18.06.2026.), sugu grupām: vaskulārie augi (derīgs līdz 06.06.2024.) sertifikātu izsniedza DAP. Sagatavotais Atzinums pievienots IVN Ziņojuma pielikumā (9.pielikums).

Teritoriju apsekoja un tajā esošās ornitoloģiskās vērtības un prognozējamo ietekmi uz tām novērtēja eksperts Rolands Lebus (eksperta sertifikāts Nr.005; derīgs līdz 13.05.2023., sertifikātu izsniedza DAP). Sagatavotais Atzinums pievienots IVN Ziņojuma pielikumā (10.pielikums).

Īpašumā esošo dižkoku apsekoja un novērtēja tā stāvokli, kā arī sniedza rekomendācijas koka turpmākajai uzturēšanai eksperts Gvido Leiburgs: mežzinātņu inženieris (LLU MF, diploma Nr. 001095), dārznieks (VBĐT, diploma Nr. T048304), Eiropas Arboristu padome(EAC)) sertificēts arborists (ETW sertifikāta Nr. ID001624), Latvijas Kokkopju-Arboristu biedrības biedrs, sertificēts arborists-koku eksperts (sertifikāts Nr. 2/2020), LR dabas eksperts, kurš tiesīgs sniegt atzinumus par biotopu grupu: meži un virsāji, sugu grupām: vaskulārie augi, ķērpji, bezmugurkaulnieki (DAP sertifikāta Nr. 058), LAAAB (ainavu tehniķis-darbu vadītājs, sertifikāta Nr. 032-2008), LDB sertificēts dendrologs (sertifikāta Nr.001), Latvijas Dendrologu biedrības viceprezidents. Sagatavotais Atzinums pievienots IVN Ziņojuma pielikumā (11.pielikums)

Gaisa piesārņojuma līmeņa noteikšanai, cietajām daļiņām PM10 un PM2.5, oglekļa oksīdam un slāpekļa dioksīdam gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķinus un piesārņojuma izkliedes modelēšanu veica SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”. Sagatavotais novērtējums pievienots IVN Ziņojuma pielikumā (12.pielikums) ;

SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir izstrādājusi Paredzētajai darbībai Smaku emisijas limitu projektu (16.pielikums)

SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” ir sagatavojusi vides trokšņa aprēķinus un trokšņa izkliedes modelēšanu paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā Sagatavotais novērtējums pievienots IVN Ziņojuma pielikumā (13.pielikums).

RTU Vides modelēšanas centrs pamatojoties uz izveidoto hidroģeoloģisko modeli sniedza Atzinumu par derīgo izrakteņu ieguves atradņu „Vecvirgzdiņi”, „Vecvirgzdiņi 2020.gads” un „Astilbes” izraisītu hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozi (14.pielikums).

Paredzētās darbības ietekmju uz NATURA 2000 teritorijām novērtējumu veica sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2028. Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste, Spec.vaskulārās augu sugas derīgs līdz 06.09.2029.) sadarbībā ar ekspertu Mg ģeoloģija un Mg Vides inženierzinātnes Ingu Gavenu un SIA "Vides konsultāciju grupa" vides inženieri Lavrentiju Oskirko. (23.pielikums)

IVN pētījumu, aprēķinu un modelēšanas rezultāti ļauj secināt, ka paredzētās darbības īstenošana nav pretrunā ar Ropažu novada teritorijas plānojumā noteikto, normatīvajos aktos ietvertajām prasībām un noteiktajām robežvērtībām.

2. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS UN DARBĪBAS VIETAS IZVĒLES ARGUMENTĒTS PAMATOJUMS.

Paredzētās darbības teritorija atrodas plašā apvidū, kur jau pagājušajā gadsimtā ģeoloģiskās meklēšanas darbu rezultātā konstatēta rūpnieciski izmantojama dolomīta iegulas izplatība.

Detālās izpētes laikā izpētītas vairākas atradnes:

- 1970.gadā - dolomīta atradne „Kranciems”;
- 1972.gadā – dolomīta atradne „Gaitiņi”;
- 1976.gadā – dolomīta atradne „Remīne”;
- 1985.gadā – dolomīta atradne „Tūrkalne”;
- 2005.gadā – smilts, mālsmilts un dolomīta atradne „Sienāži”;
- 2007.gadā – dolomīta atradne „Dutkas”;
- 2008.-2009. – smilts un dolomīta atradne „Jaundutkas”;
- 2009.gadā – kūdras, smilts, smilts-grants un dolomīta atradne „Ārēni” un kūdra, smilts un dolomīta atradne „Kalnagrāvīši”;
- 2018. gadā – dolomīta atradne „Dižvirgzdiņi” un smilts un dolomīta atradne „Vecvirgzdiņi”;
- 2020.gadā – dolomīta atradne „Vecvirgzdiņi 2020.gads”;
- 2021.gadā – smilts atradne „Astilbes”;
- 2022.gadā – dolomīta atradnes "Sienāži" iecirknis "Sienāži II".
- 2023.gadā – dolomīta un smilts atradne "Linglauči"

Atradnēs „Gaitiņi”, „Remīne” un „Tūrkalne” dolomīta ieguve uzsākta pagājušajā gadsimtā.

IVN ziņojuma izstrādes laikā, novērtējot summārās ietekmes, pamatā tika ņemtas vērā 3 atradnes, kurām ir spēkā esošas zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei un kurām pēc LVĢMC derīgo izrakteņu bilances datiem ir vēl ievērojami krājumi – „Sienāži”, „Dutkas”, „Jaundutkas”.

Tādējādi paredzēto Darbību plānots īstenot teritorijā, kur jau ilgstoši tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Darbības vietas izvēle nodrošina racionālu derīgo izrakteņu ieguvi, kā arī nerada jaunas būtiskas neērtības vai ietekmes iedzīvotājiem.

Paredzētās darbības teritorija atrodas attālināti no lielākām apdzīvotām vietām, tās tiešā tuvumā ir izveidota atbilstoša transporta infrastruktūra, kas tiek izmantota arī dolomīta materiāla transportēšanai.

Saskaņā ar Ropažu novada, Ropažu pagasta teritorijas plānojumu (*redakcija 5.2. ar 25.01.2023. grozījumiem*) https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_26320 Paredzētās darbības teritorijai noteikts rūpnieciskās apbūves teritorijas statuss, apakšzona R2, kur saskaņā ar TIAN noteikto: Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Paredzētās darbības teritoriju ieskauj lauksaimniecības un meža zemes ar atsevišķām viensētām.

Izvērtējot paredzētās darbības radītās emisijas gaisā un to izplatību, konstatēts, ka ārpus paredzētās darbības teritorijas gaisa kvalitāte atbilst normatīvo aktu prasībām un kā esošās, tā paredzētās darbības īstenošanas rezultātā radītais gaisa piesārņojums nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, ja tiek nodrošināti pretputēšanas pasākumi.

Izvērtējot paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas un to izplatību, konstatēts, ka netiek pārsniegtas normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības paredzētās darbības teritorijai un

piebraucamajam ceļam tuvējo viensētu teritorijās, ja tiek ievēroti definētie trokšņa līmeni ierobežojošie pasākumi.

Ņemot vērā visus IVN procesā analizētos aspektus un iegūtos rezultātus var secināt, ka Darbības vietas izvēle ir optimāla un labākā iespējamā, un Paredzētās darbības alternatīvas, veidojot jaunu derīgo izrakteņu ieguvu citā vietā, jebkurā gadījumā radītu būtisku papildus slodzi uz vidi.

3. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ATBILSTĪBAS IZVĒRTĒJUMS ATBILSTOŠI VIDES, DABAS AIZSARDZĪBAS UN CITIEM NORMATĪVAJĒM AKTIEM, KUROS IETVERTAS PRASĪBAS KONKRĒTAJAI PAREDZĒTAJAI DARBĪBAI.

3.1. Nacionālie normatīvie akti

3.1.1. VISPĀRĒJĀ VIDES AIZSARDZĪBA

Vides aizsardzības likums (pieņemts 02.11.2006., stājas spēkā: 29.11.2006. *ar grozījumiem, kas spēkā ar 01.07.2020.*):

Vides aizsardzības likums ir uzskatāms par pamatlikumu vides aizsardzībā, un tas nosaka vispārējās prasības vides aizsardzībā, kas ir saistošas jebkurai ierosinātajai darbībai. Likuma mērķis ir nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Tas nosaka vides aizsardzības principus, prasības ilgtspējīgas attīstības plānošanai, valsts un pašvaldību iestāžu funkcijas vides jomā, sabiedrības informēšanas un līdzdalības kārtību lēmumu pieņemšanu vides jomā, prasības vides aizsardzības kontroles nodrošināšanai, atbildību par kaitējumu videi, un citas vispārīgā rakstura vides prasības.

Uz Vides aizsardzības likuma pamata izdota virkne tiesību aktu – Ministru kabineta noteikumu veidā.

Likumā definēti galvenie vides aizsardzības principi:

- 1) princips "piesārņotājs maksā" — persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) piesardzības princips — ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecinā uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- 3) novēršanas princips — persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) izvērtēšanas princips — jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Izvērtēšanas princips lielā mērā nosaka IVN procedūras juridisko bāzi. Būtiska uzmanība pievērsta sabiedrības tiesību uz informāciju un iespēju piedalīties lēmumu pieņemšanā regulējuma nodrošināšanai.

Likums nosaka arī vides informācijas sistēmas saturu un pieejamību. Diemžēl reāli vides informācijas sistēma nav izveidota un virkne datu (piemēram, vides monitoringa rezultāti kā valsts veiktā, tā komersantu un pašvaldību veiktā pašmonitoringa dati, nav publiski pieejami).

Kā būtiskākie vides un dabas aizsardzības uzdevumi, kas ievērojami kā IVN procesā, tā paredzētās darbības īstenošanā, definējami:

- labvēlīgas vides nodrošināšana tagadējās paaudzes un nākamo paaudžu dzīvei, darbam un atpūtai;
- sabiedrības ekoloģisko un ekonomisko interešu saskaņošanu;
- pilnīgas un atklātas informācijas nodrošināšanu par ekoloģisko stāvokli;
- vides aizsardzības pasākumu stimulēšana;
- zinātniski tehniskā progresa sasniegumu ieviešana vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā.

Šie uzdevumi un principi atbilst un ir ievēroti plānojot paredzēto darbību.

Būtiskākie uz Vides aizsardzības likuma pamata izdotie normatīvie akti, kas attiecināmi uz paredzētu darbību, ir:

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 15.panta pirmo daļu 2009. gada 24. februārī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.175 „**Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem**” (pieņemts: 24.02.2009., stājas spēkā: 04.03.2009., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 30.05.2010.) . Šis normatīvais akts nosaka vienotus nacionālos vides indikatorus tādās jomās kā:

- Atkritumu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC;
- Bioloģiskā daudzveidība datu avots DAP;
- Gaisa piesārņojums un ozona slāņa samazināšanās, datu avots LVĢMC;
- Klimata pārmaiņas datu avoti LVĢMC un CSP;
- Ūdeņu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC, LHEI un ZM;
- Zemes izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, LAD;
- Dabas resursu izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, CSP.

Diemžēl ne visi ar normatīvajā aktā minētajiem vides indikatoriem saistītie dati ir publiski pieejami un plaši izmantojami ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, savukārt daļa indikatoru ir ļoti vispārīgi un pārsvarā izmantojami tikai vispārīgu vides stāvokļa izmaiņu vērtējumam reģionu vai nacionālā līmenī, bet ne atsevišķu objektu vērtējumam.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 17.panta otro daļu un likuma “Par piesārņojumu” 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu 2009. gada 17. februārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.158 „**Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai**” (pieņemts: 17.02.2009., stājas spēkā: 25.02.2009., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 09.01.2010.), kuros noteikts, ka vides monitoringu organizē Vides ministrijas, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas, pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos. Prasības vides monitoringam atradņu izstrādes laikā tiek noteiktas zemes dzīļu izmantošanas licencē.

Noteikumi nosaka:

- prasības attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību;
- kārtību, kādā operators kontrolē emisiju apjomu un veic monitoringu;
- kārtību, kādā operators sniedz informāciju par monitoringa rezultātiem;
- kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" izveido piesārņojošo vielu reģistru un nodrošina informācijas

pieejamību sabiedrībai par vidi piesārņojošām vielām un operatoru veiktā monitoringa rezultātiem.

Noteikumos noteikts, ka Vides monitoringu organizē Vides ministrijas, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas, pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, ja pašvaldībai nepieciešams novērtēt vides kvalitātes izmaiņas, – par pašvaldību budžeta līdzekļiem, kā arī komersanti, ja to nosaka vides normatīvie akti, – par saviem līdzekļiem.

Šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētām iestādēm jā sagatavo un jāievieto iestādes tīmekļa vietnē gada pārskatu par veiktā monitoringa rezultātiem. Diemžēl ne par visiem monitoringa veidiem atrodami šādi pārskati un lielākoties tie ir tikai vispārināts apkopojums, kas nedod iespēju padziļināti izvērtēt vides stāvokļa izmaiņu tendences konkrētā teritorijā. Paši monitoringa rezultāti lielākoties nav publiski pieejami, kas izslēdz to izmantošanas iespējas un mazina to nozīmi teritoriju attīstības plānošanas jomā, ietekmes uz vidi novērtējuma jomā u.c.

Tāpat publiski nav pieejami operatoru veiktā monitoringa rezultāti, lai gan tie iesniedzami atbildīgajās valsts institūcijās, taču nav nekādas to izmantošanas iespējas ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Noteikumi nosaka, ka Centrs pārskatā par vides stāvokli valstī iekļauj apkopotu informāciju par operatoru veikto monitoringu. Diemžēl šie pārskati reizi četros gados ietver tikai vispārinātu apkopojumu par valsti kopumā, neietverot pamatdatus, tādējādi tos nav iespējams izmantot ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

MK noteikumi Nr.754 „Atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanas, akreditācijas un uzraudzības noteikumi” (*pieņemts: 19.12.2023., stājas spēkā: 01.01.2024*) nosaka jomas, kurās nacionālā akreditācijas institūcija valsts aģentūra "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" novērtē, akreditē un uzrauga atbilstības novērtēšanas institūcijas.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 31.panta trīspadsmito un četrpadsmito daļu ir pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.511 „**Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība**” (*pieņemts: 07.07.2008., stājas spēkā: 12.07.2008.*), kas nosaka kārtību, kādā novērtējams dabas pieminekļiem nodarītais kaitējums un aprēķināmas sanācijas pasākumu izmaksas.

Dabas piemineklis ir aizsargājams dabas objekts. Parasti pie dabas pieminekļiem tiek pieskaitīti dažādi izcili vai arī reti dabas veidojumi, nelielas teritorijas, kurām ir zinātniska vai kultūrvēsturiska nozīme un ir nepieciešama saimnieciskās darbības ierobežošana vai īpaša kopšana teritorijas saglabāšanai. Pie dabas pieminekļiem pieder: ģeoloģiski un ģeomorfoloģiski objekti; senie parki; dendroloģiskie stādījumi; dižkoki, savdabīgi un reti koki, introducēti koki; senie dzirnavu dīķi.

Paredzētās darbības teritorijā atrodas dižkoks Ozols ID 98083, Nr. objektā pie koka 5157. Paredzētās darbības ietvaros nav plānots veikt darbības dižkoka aizsargjoslā. Tiks veikti eksperta ieteiktie pasākumi laba dižkoka stāvokļa nodrošināšanai.

Saskaņā ar „Vides aizsardzības likuma” prasībām, ir pieņemti MK noteikumi Nr.281 „**Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas**” (*pieņemts: 24.07.2007.. stājas spēkā: 17.05.2007., ar grozījumiem, kas spēkā ar 01.01.2014.*), Noteikumi nosaka:

- tieša kaitējuma draudu gadījumus, kuros Valsts vides dienests organizē preventīvos pasākumus;

- kārtību, kādā tieša kaitējuma draudu gadījumā Valsts vides dienests organizē preventīvos pasākumus;
- sanācijas mērķus un metodes, kuras izmanto, ja ir nodarīts kaitējums videi;
- kārtību, kādā nosaka un veic sanācijas pasākumus, ja ir nodarīts kaitējums videi;
- kārtību, kādā novērtē kaitējumu videi un aprēķina preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas;
- kārtību, kādā Valsts vides dienests un operatori sniedz informāciju valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" par gadījumiem, kad radušies tieša kaitējuma draudi vai radies kaitējums videi;
- zaudējumu atlīdzināšanu par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu.

Paredzētās darbības plānošana, projektēšana un realizācija tiks veikta ar mērķi pēc iespējas samazināt paredzētās darbības ietekmi uz vidi un novērst gadījumus, kad būtu nepieciešama preventīvo vai sanācijas pasākumu veikšana.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 5.panta deviņo daļu un Vides aizsardzības likuma 38.panta 1.1 daļas 1. un 2.punktu ir izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.877 „**Vides pārraudzības valsts biroja publisko maksas pakalpojumu cenrādis**” (pieņemts: 17.09.2013., stājas spēkā: 01.01.2014.), kas nosaka VPVB sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi un kārtību.

Šo noteikumu norma attiecināma uz pieaicināto ekspertu sniegto pakalpojumu apmaksu, ja tādos uzskatīs par nepieciešamu šī ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā pieaicināt Vides pārraudzības valsts birojs, noteiktā maksa ir 8,84 EUR par stundu.

MK noteikumi Nr.213 „Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu” (pieņemts: 27.03.2007., stājas spēkā: 31.03.2007.), kas nosaka kritērijus, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu salīdzinājumā ar pamatstāvokli.

3.1.2. IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likumā „**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” (pieņemts 14.10.1998., stājas spēkā:13.11.1998., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.01.2024) noteiktajā kārtībā, lai novērtētu Paredzētās darbības īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Paredzētās darbības IVN tiek veikts saskaņā ar likumā noteiktajiem pamatprincipiem. Likums un tam pakārtotie noteikumi nosaka tās paredzētas darbības, kurām ir nepieciešams IVN, nosaka secību, kādā novērtējums tiek veikts, detalizē procedūrā iesaistīto pušu tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī raksturo IVN rezultātu un tā ietekmi uz lēmuma pieņemšanas kārtību.

Pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” izdoti vairāki Ministru Kabineta noteikumi, tai skaitā:

MK. noteikumi Nr. 300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” (pieņemts: 19.04.2011., stājas spēkā: 27.04.2011., ar grozījumiem, kas spēkā ar 01.01.2017.), kas nosaka:

- kārtību, kādā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) (turpmāk tekstā – *Natura 2000* teritorija), kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums;
- prasības ziņojuma par kompensējošo pasākumu piemērošanu saturam, kā arī kārtību, kādā ziņojumu nosūta Eiropas Komisijai;
- prasības informatīvajam ziņojumam, kas iesniedzams Ministru kabinetā lēmuma pieņemšanai par paredzēto darbību vai plānošanas dokumenta īstenošanu.;

MK noteikumi Nr.18 “**Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību**” (*pieņemts: 13.01.2015., stājas spēkā: 22.01.2015., ar grozījumiem, kas spēkā ar 01.05.2024*), kas detalizēti nosaka kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi.

Minētie normatīvie akti ir saskaņoti ar attiecīgajām Eiropas Savienības direktīvam. Likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos tiesību aktos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību;
- Eiropas Parlamenta un Padomes (turpmāk tekstā – EPP) 2001.gada 27.jūnija direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu;
- EPP 2009.gada 30.novembra direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību;
- EPP 2011.gada 13.decembra direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu;
- EPP 2014.gada 16.aprīļa direktīvas 2014/52/ES, ar ko groza direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts saskaņā ar šajos normatīvajos aktos noteikto.

3.1.3. PIESĀRŅOJUMA NOVĒRŠANA UN KONTROLE

Lai novērstu un mazinātu fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi, pieņemts Likums “**Par piesārņojumu**” (*pieņemts; 15.03.2001, stājas spēkā 01.07.2001. ar grozījumiem, kas spēkā ar 22.03.2023.*).

Likuma mērķis ir:

- novērst piesārņojošu darbību izraisīta piesārņojuma rašanos vai, ja tas nav iespējams, samazināt emisiju augsnē, ūdenī un gaisā;
- novērst vai, ja tas nav iespējams, samazināt neatjaunojamo dabas resursu un enerģijas izmantošanu, veicot piesārņojošas darbības;
- novērst vai, ja tas nav iespējams, samazināt atkritumu radīšanu;
- nodrošināt piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu apzināšanu valsts teritorijā un to reģistrāciju;
- noteikt pasākumus piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu izpētei un piesārņotu vietu sanācijai;
- noteikt personas, kuras sedz ar piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu izpēti un piesārņotu vietu sanāciju saistītos izdevumus;
- novērst vai samazināt vides trokšņa iedarbību uz cilvēkiem;
- samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un palielināt oglekļa dioksīda piesaisti, ņemot vērā izmaksu efektivitāti, nodrošinot līdzdalību Eiropas Savienības emisijas kvotu

tirdzniecības sistēmā un izpildot Latvijas saistības attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un oglekļa dioksīda piesaisti;

- noteikt ikvienas fiziskās un juridiskās personas, kā arī šo personu apvienības, organizācijas un grupas tiesības piedalīties lēmuma pieņemšanas procesā attiecībā uz atļauju izsniegšanu piesārņojošu darbību veikšanai vai izmaiņai piesārņojošā darbībā vai šādu atļauju pārskatīšanu, kā arī attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadali un piešķiršanu;
- novērst vai, ja tas nav iespējams, ierobežot piesārņojošo darbību radītās smakas.

Arī derīgo izraktnu ieguve un ar to saistītā karjera ūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana klasificējama kā piesārņojoša darbība tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izvērtējama paredzētās darbības īstenošanas radīto emisiju un piesārņojuma apjoma atbilstība likumā un uz likuma pamata pieņemtajos normatīvajos aktos noteiktajām piesārņojuma robežvērtībām un citām prasībām. Kā būtiskākās minamas prasības saistībā ar trokšņu emisijām un emisijām gaisā.

Lai detalizēti regulētu piesārņojuma emisijas, pamatojoties uz likumu „Par piesārņojumu” izdota virkne MK noteikumu attiecībā uz dažādiem piesārņojuma veidiem. Turpmāk analizēti tie normatīvie akti, kas attiecas uz derīgo izraktnu ieguvi.

MK noteikumi Nr.16 „**Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība**” (pieņemts: 07.01.2014., stājas spēkā: 24.01.2014., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 03.11.2023), kas nosaka trokšņa rādītājus, to robežvērtības un piemērošanas kārtību kā arī novērtēšanas metodes. Šo noteikumu 1.pielikumā noteikta trokšņa rādītāju piemērošanas kārtība un trokšņa novērtēšanas metodes. 2.pielikumā noteikti trokšņa robežlielumi teritorijās ar dažādu lietošanas funkciju. Noteikumi nosaka, ka par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu ir atbildīga persona, kuras īpašumā, lietošanā vai valdījumā esošā trokšņa avota darbības dēļ ir pārsniegti trokšņa robežlielumi. Tā sedz visus izdevumus, kas saistīti ar vides trokšņa mērījumiem. Iedzīvotāju sūdzību gadījumā jāveic trokšņa mērījumi šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

Minētās normas tiek ņemtas vērā izvērtējot paredzētās darbības īstenošanas radīto trokšņa piesārņojumu.

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu un likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 4.punktu izdoti MK noteikumi Nr.163 „**Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām**” (pieņemts: 23.04.2002., stājas spēkā: 01.07.2003., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 05.08.2006.), kas nosaka būtiskās prasības tādu ārpus telpām izmantojamu iekārtu ražošanai, marķēšanai un atbilstības novērtēšanai, kuras emitē troksni, kā arī nosaka iekārtu tirgus uzraudzības kārtību. Noteikumu 1.pielikumā ir uzskaitītas iekārtas, uz kurām attiecas šie noteikumi. Šo noteikumu 2.pielikumā ir noteiktas iekārtu trokšņa emisijas robežvērtības.

Ņemot vērā šo noteikumu prasības tiks izvērtēts izvēlētais tehniskais nodrošinājums un Paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas un to izplatība.

Saskaņā ar likuma “Par piesārņojumu” 12.panta otro daļu un 17.panta trešo daļu izdoti MK noteikumi Nr.1290 „**Noteikumi par gaisa kvalitāti**”. (pieņemts: 03.11.2009, stājas spēkā: 18.11.2009., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 13.04.2021.), kas nosaka kvalitātes normatīvus ārtelpu gaisam troposfērā (neietverot darba vidi) Latvijas teritorijā, kā arī:

- gaisa kvalitātes normatīvu sasniegšanas termiņus;
- gaisu piesārņojošu vielu augstāko un zemāko pieļaujamo līmeni vidē un raksturlielumus;

- parametrus, monitoringa metodes un metodes, kuras izmanto, lai noteiktu attiecīgo gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumu;
- pasākumus, kas veicami, ja gaisa kvalitātes normatīvi tiek pārsniegti.

Lai nodrošinātu cilvēku veselības un vides aizsardzību, nosaka gaisa kvalitātes normatīvus un raksturlielumus, kā arī mērījumu metodes un monitoringa nosacījumus šādām gaisu piesārņojošām vielām: sēra dioksīdam, slāpekļa oksīdiem, cietajām daļiņām PM₁₀ un PM_{2,5}; svinam, ozonam; benzolam, oglekļa oksīdam.

Pamatojoties uz normatīvo aktu prasībām tiek novērtēta paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti ārpus darbības teritorijas.

MK noteikumi Nr.1047 „**Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā**” (pieņemts: 27.12.2005., stājas spēkā: 14.01.2006., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 05.11.2014.), kas nosaka būtiskās prasības un to ievērošanas uzraudzības kārtību autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru, kā arī atsevišķu dzelzceļa un upju satiksmē izmantojamo iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā, šo motoru tipa apstiprināšanas kārtību un tirgus uzraudzību.

Normatīvā akta prasības tiks ievērotas izvēloties un ekspluatējot mobilās tehnikas vienības. Saskaņā ar šīm prasībām tiks izvērtēta paredzētās darbības īstenošanā izmantoto tehnisko līdzekļu atbilstība. Minētās normas tiek ņemtas vērā izvērtējot paredzētās darbības īstenošanas radītās emisijas gaisā un to izkliedi.

Potenciālā gaisa piesārņojuma novērtēšanā ievērotas MK noteikumu Nr. 182 „**Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi**” (pieņemts: 02.04.2013., stājas spēkā: 17.04.2013., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 14.01.2021.) noteiktās prasības.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro daļu ir pieņemti MK noteikumi Nr.118 „**Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti**” (pieņemts: 12.03.2002., stājas spēkā 04.04.2002., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 03.10.2015.), kas. nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem. Pasākumi, kas veikti noteikumu prasību īstenošanai nedrīkst tieši vai netieši palielināt ūdens, gaisa vai augsnes piesārņojumu.

Noteikumu 5.punkts nosaka nepieciešamību novērtēt virszemes ūdens kvalitāti ar noteikumu 1. pielikuma 1. tabulā minētajām vielām un samazināt ūdens piesārņojumu ar noteikumu 1. pielikuma 2. tabulā minētām vielām. Atbilstoši noteikumu 26.punktā noteiktajam, 10.pielikuma 1.tabulā noteiktos ūdens kvalitātes normatīvus piemēro pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai.

Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā emisijas virszemes ūdeņos veido atsūknētie un attīrītie karjera ūdeņi, kuru ķīmiskais sastāvs nesatur piesārņojošas vielas, galvenais piesārņojošais komponents ir suspendētās vielas, kuras veido māla un dolomīta miltu daļiņas. Tradicionāli to attīrīšanu nodrošina vairāk pakāpju nostādināšana.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 2.punktu, 18.panta otrās daļas 1.punktu, 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu ir izdoti MK noteikumi Nr.34 „**Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī**” (pieņemts: 22.01.2002., stājas spēkā: 31.01.2002., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 07.04.2023..), Noteikumi nosaka notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus piesārņojošo vielu emisijai ūdenī, īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai, šādu teritoriju noteikšanas kritērijus, apsaimniekošanas kārtību un robežas, kārtību, kādā

operators kontrolē piesārņojošo vielu emisijas apjomu ūdenī, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju.

Paredzētās darbības ietvaros karjera ūdeņi tiks attīrīti un novadīti Pietēnupē. Materiāla mazgāšanas procesā iesaistītie ūdeņi būs atdalīti no karjera ūdens savākšanas un atsūknēšanas sistēmas ūdeņiem. Tādejādi no mazgāšanas procesa ūdeņi netiks novadīts vidē un neradīsies suspendēto vielu emisijas no karjera atsūknējamajiem ūdeņiem.

Ūdens attīrīšana un novadīšana tiks veikta atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro un 2.1.daļu ir izdoti MK noteikumi Nr.804 „**Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem**” (*pieņemts: 25.10.2005.. stājas spēkā: 29.10.2005.*),

Noteikumi nosaka augsnes un grunts kvalitātes normatīvus, kuri attiecas uz jebkuru augsni un grunti Latvijas teritorijā neatkarīgi no tās izmantošanas veida. Saskaņā ar noteikumiem augsnes un grunts kvalitātes normatīvus nedrīkst pārsniegt, uzsākot jaunas piesārņojošas darbības. Ja ir pārsniegts kāds no robežlielumiem, aizliegts veikt jebkādas darbības, kas izraisa augsnes un grunts kvalitātes pasliktināšanos.

Paredzētās darbības teritorija nav iekļauta piesārņoto vietu reģistrā. Paredzētās darbības īstenošanas gaitā tiks ievēroti visi pasākumi iespējamās piesārņojošo vielu nonāksanas augsnē vai gruntī nepieļaušanai.

3.1.4. AIZSARGJOSLAS

Lai aizsargāt dabiskus, gan mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargātu vidi un cilvēku kopumā no saimnieciskās darbības nelabvēlīgas ietekmes, pieņemts likums **Aizsargjoslu likums** (*pieņemts: 05.02.1997., stājas spēkā 11.03.1997. ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.01.2024*)

Likuma darbības laikā tajā veikti vairākkārtīgi grozījumi.

Likums pieņemts, lai aizsargātu dabiskus un mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošinātu to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargātu cilvēku un vidi kopumā no saimnieciskās darbības nelabvēlīgās ietekmes. Šī likuma galvenie uzdevumi ir noteikt:

- aizsargjoslu veidus un funkcijas;
- aizsargjoslu izveidošanas pamatprincipus;
- aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību;
- saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

No likumā atrunātās kārtības būtu jāapskata aizsargjoslu izveides un uzturēšanas kārtība, kas skar derīgo izraktnu ieguves teritoriju, kā arī to objektu aizsargjoslu nosacījumus, kas atrodas paredzētās derīgo izraktnu ieguves teritorijas tiešā ietekmes zonā.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir izdota virkne normatīvo aktu, šī Ziņojuma ietvaros tiek veikta to normatīvo aktu analīze, kas attiecināma uz Paredzēto darbību.

Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka stingra režīma, kā arī bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu. Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka saskaņā ar MK noteikumiem Nr.43 „**Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika**” (*pieņemts: 20.01.2004., stājas spēkā: 24.01.2004., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 21.10.2009.*).

MK noteikumi Nr.406 **“Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika”** (pieņemts: 03.06.2008., stājas spēkā: 12.06.2008, ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 24.04.2010.), Šie Noteikumi nosaka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodiku. Virszemes ūdensobjektiem aizsargjoslas nosaka pa izteiktām kontūrām dabā, piemēram, reljefu (izteiktām zemes virsmas augstuma izmaiņu vietām), ceļiem, ielām, meža nogabalu robežām, kvartālstīgām, grāvjiem, kultivēto pļavu un aramzemes lauku robežām, apbūvētu vai labiekārtotu teritoriju robežām vai pa iedomātu līniju, ievērojot Aizsargjoslu likuma 7.pantā noteiktās prasības. Noteikumu 5.punktā teikts, ka erozijas apdraudētajās vietās aizsargjoslas platumu nosaka, ņemot vērā krasta erozijas iespējamus procesus. Minētajās vietās novērtē esošo situāciju dabā un, ja nepieciešams, nosaka jaunas aizsargjoslu robežas. Savukārt Noteikumu 7.punkts regulē aizsargjoslu platumu gar ūdensobjektiem ar applūstošu teritoriju, ja tā ir šaurāka par Aizsargjoslu likuma 7.panta otrajā daļā noteikto aizsargjoslas minimālo platumu. Tādā gadījumā aizsargjoslu nosaka atbilstoši likumā noteiktajam minimālajam platumam, iekļaujot applūstošo teritoriju aizsargjoslā.

Paredzētās darbības teritorija skar Pietēnupes aizsargjoslu. Paredzētās darbības īstenošanā tiks ievērotas Aizsargjoslu likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu prasības.

MK noteikumi Nr. 306 **„Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs”** (pieņemts: 02.05.2012., stājas spēkā: 01.06.2012.), izdoti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 18.panta otro daļu un 59.panta pirmo daļu. Noteikumi nosaka ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs.

Aizsargjoslu nosaka valsts, valsts nozīmes, pašvaldības un koplietošanas meliorācijas būvēm un ierīcēm.

Ūdensnotekām (ūdensteču regulētajiem posmiem un speciāli raktām gultnēm), kā arī hidrotehniskām būvēm un ierīcēm uz tām aizsargjoslas robežu nosaka:

- lauksaimniecībā izmantojamās zemēs – ūdensnotekas abās pusēs 10 metru attālumā no ūdensnotekas kroles;
- meža zemēs – atbērtnes pusē (atkarībā no atbērtnes platumā) astoņu līdz 10 metru attālumā no ūdensnotekas kroles.

Noteikumu 7. punktā noteikts, ka aizsargjoslu uztur kārtībā zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot minētajos normatīvajos aktos ietvertās prasības un nosacījumus saistībā ar aizsargjoslu noteikšanu un tajās definēto aprobežojumu ievērošanu.

3.1.5. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Atkritumu apsaimniekošanas likums (pieņemts: 28.10.2010., stājas spēkā 18.11.2010., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.01.2024) nosaka, ka atkritumu apsaimniekošana veicama tā, lai netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, kā arī personu manta. Atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

Likuma 3.pantā teikts, ka šā likuma noteikumus nepiemēro, ja citos normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanai ir noteiktas cita kārtība. Šis likums neattiecas uz atkritumiem, kas radušies derīgo izrakteņu izpētes, ieguves, apstrādes un uzglabāšanas procesos. Sadzīves atkritumu, kas radīšies, veicot paredzēto darbību, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā regulē pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, kuros nosaka prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

MK noteikumi Nr. 302 „**Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus**” pieņemts: 19.04.2011, stājas spēkā: 27.04.2011., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 31.01.2020.). Noteikumi nosaka:

- atkritumu klasifikatoru;
- īpašības, kuras padara atkritumus bīstamus;
- kritērijus blakusproduktiem;
- kritērijus atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai;
- kārtību, kādā piemērojami kritēriji blakusproduktiem un atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai.

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot minētajos normatīvajos aktos ietvertās prasības, nosacījumus.

MK noteikumi Nr. 712 “**Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi**” (pieņemts: 26.10.2021., stājas spēkā: 29.10.2021.) ir saistoši veicot darbības ar inertajiem atkritumiem un nodrošinot to izmantošanu karjera aizpildīšanā rekultivācijas procesā. Šo noteikumu izpratnē izrakto tilpju aizpildīšana ir jebkāda reģenerācijas darbība, lai piemērotus atkritumus, kas nav bīstami, izmantotu izrakto teritoriju atjaunošanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā vai būvniecībā (izrakto tilpju aizpildīšanā). Personas, kuras izmanto atkritumus izrakto tilpju aizpildīšanai, nodrošina, ka:

- ar atkritumiem, kurus izmanto izrakto tilpju aizpildīšanai, aizstāj materiālus, kuri nav atkritumi;
- izrakto tilpju aizpildīšanai izmantotie atkritumi ir piemēroti iepriekš minētajiem nolūkiem;
- izmantoto atkritumu daudzums ir ierobežots līdz tilpju aizpildīšanai absolūti nepieciešamajam daudzumam;
- izrakto tilpju aizpildīšanai izmantotie atkritumi atbilst normatīvajiem aktiem par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem.

Plānojot paredzēto darbību un izvērtējot tās radīto ietekmi uz vidi tiek ņemtas vērā minētā normatīvā akta prasības.

3.1.6. ZEMES DZĪĻU APSAIMNIEKOŠANA

Viens no būtiskajiem dabas resursu ieguvu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem ir likums “**Par zemes dzīlēm**” (pieņemts: 02.05.1996., stājas spēkā 04.06.1996. ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2025). Šis likums ir viens no būtiskākajiem dabas resursu ieguvu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. Likuma loma vides aizsardzībā ir nodrošināt zemes dzīļu izmantošanu un aizsardzību. Tas nosaka kārtību, kādā veicama zemes dzīļu kompleksa, racionāla un vidi saudzējoša izmantošana. Saskaņā ar šī likuma 15.pantu,

galvenās prasības zemes dzīļu aizsardzībā, kas būtu attiecināmas arī uz smilts un dolomīta ieguvī, ir šādas:

- zemes dzīļu pilnīga un kompleksa izpēte;
- racionāla derīgo izrakteņu ieguve, kā arī atradnēs sastopamo blakusproduktu izmantošana;
- zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot kaitīgu ietekmi uz derīgo izrakteņu krājumiem un zemes dzīļu īpašībām;
- zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot piesārņošanu ar pazemes un virszemes būvēs un krātuvēs glabājamām ekoloģiski bīstamām vielām, kā arī notekūdeņiem.

Zemes dzīļu izmantošanu drīkst uzsākt tikai tad, kad ir saņemta zemes dzīļu izmantošanas atļauja (licence) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Likumā ir noteiktas zemes dzīļu izmantotāju tiesības (13. pants) un pienākumi (14. pants), tai skaitā pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kas nodarīti viņu veiktās zemes dzīļu izmantošanas rezultātā zemes dzīļu īpašniekiem, izmantotājiem, videi, kultūras pieminekļiem.

Pamatojoties uz likumu „Par zemes dzīlēm” izdoti vairāki MK noteikumi, tai skaitā:

- MK noteikumi Nr.752 „**Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" maksas pakalpojumu cenrādis**” (pieņemts: 03.09.2013., stājas spēkā: 01.01.2014., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 27.05.2017.), kas nosaka valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" sniegto maksas pakalpojumu cenrādi.
- MK noteikumi Nr.633 „**Zemes dzīļu izmantošanas kārtība iekšzemes publiskajos ūdeņos un jūrā**” (pieņemts: 18.09.2012., stājas spēkā: 26.09.2012., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 14.05.2021.), kas nosaka zemes dzīļu izmantošanas kārtību iekšzemes publiskajos ūdeņos, iekšējos jūras ūdeņos, Latvijas Republikas teritoriālajā jūrā un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā.
- MK noteikumi Nr. 578 „**Noteikumi par ģeoloģiskās informācijas sistēmu**” (pieņemts: 28.08.2012., stājas spēkā: 31.08.2012., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 08.09.2023.), kas nosaka ģeoloģiskās informācijas sistēmas saturu un tās izmantošanas noteikumus.
- MK noteikumi Nr.570 „**Derīgo izrakteņu ieguves kārtība**” (pieņemts: 21.08.2012., stājas spēkā: 25.08.2012., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.02.2024), kas nosaka derīgo izrakteņu ieguves kārtību, kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" akceptē derīgo izrakteņu krājumus un sniedzamās informācijas saturu un apjomu, kā arī kārtību, kādā zemes īpašnieks tiek informēts par ģeoloģiskās izpētes vai derīgo izrakteņu meklēšanas rezultātiem valsts nozīmes zemes dzīļu nogabalā.
- MK noteikumi Nr.321 „**Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm**” (pieņemts: 08.05.2012., stājas spēkā: 11.05.2012.), kas nosaka valsts atradnes, to platības un krājumus.
- MK noteikumi Nr.696 „**Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība, kā arī publiskas personas zemes iznomāšanas kārtība zemes dzīļu izmantošanai**” (pieņemts: 06.09.2011., stājas spēkā: 29.09.2011., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 11.07.2024), kas nosaka kārtību, kādā Valsts vides dienests izsniedz zemes dzīļu izmantošanas licences; gadījumus, kad attiecībā uz valsts vai pašvaldības īpašumā esošo zemi licences vai atļaujas saņemšanai jāriko konkurss vai izsole par zemes nomas tiesībām un licences vai

atļaujas saņemšanu; valsts nozīmes derīgo izrakteņu (pazemes ūdeņu) izmantošanas kārtību .

- MK noteikumi Nr.470 „**Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība**” (pieņemts: 21.06.2011., stājas spēkā: 30.06.2011., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 26.03.2014.). Noteikumi nosaka derīgo izrakteņu ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanas kārtību. Noteikumu 5.punkts nosaka, ka šie noteikumi attiecas uz tādu ieguves atkritumu apsaimniekošanu, ko rada ģeoloģiskā izpēte, derīgo izrakteņu ieguve atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes dzīlēm, derīgo izrakteņu apstrāde un uzglabāšana, ja ieguves atkritumus glabā A kategorijas ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektā.
- Savukārt 6.punktā teikts, ka ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekts ir teritorija (ieskaitot ieguves atkritumu glabāšanas vietu), kurā – neatkarīgi no tā, vai attiecīgie ieguves atkritumi ir cieti vai šķidri, izšķīduši vai suspendēti, – uzkrāj vai glabā ieguves atkritumus, ja ieguves atkritumi attiecīgajā vietā tiek glabāti:
- ilgāk par vienu gadu no rašanās brīža – tādu ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektos,
- kuri nav bīstami un nav inerti;
- ilgāk par trijiem gadiem no rašanās brīža.
- Valsts vides dienests ieguves atkritumu apsaimniekošanas objektu atzīst par A kategorijas objektu, ja:
- paredzamās sekas negadījumam, ko izraisījis ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekta konstrukciju integritātes zudums vai nepareiza ekspluatācija, īstermiņā vai ilgtermiņā var radīt draudus cilvēku dzīvībai vai videi;
- tajā atrodas ieguves atkritumi, ko klasificē kā bīstamus atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas atkritumus padara bīstamus, ja šo noteikumu 18.punktā minētā attiecība ir 5 % vai lielāka;
- tajā atrodas ķīmiskas vielas vai maisījumi, ko klasificē kā bīstamus atbilstoši normatīvajiem aktiem par ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu.

Paredzētās darbības ietvaros tiks iegūts smilts un dolomīta materiāls, kura apstrādi veic karjera teritorijā. Noņemto segkārtu, tai skaitā augsni izmanto vaļņu ap darbības vietu izveidošanai, pēc tam teritorijas rekultivācijai un apzaļumošanai. Tāpat veidojas nebūtiska apjoma dolomīta miltu un māla daļiņu atbērtnes. Dolomīta un smilts ieguves procesā neveidojas tādi ieguves atkritumi, kuru apsaimniekošanai veidojams A kategorijas ieguves atkritumu apsaimniekošanas objekts.

Paredzētā darbība tiks veikta ievērojot minētajos normatīvajos aktos ietvertās prasības un nosacījumus.

MK noteikumi Nr. 1055 „**Noteikumi par valsts nodevām zemes dzīļu izmantošanas jomā (izņemot zemes dzīļu izmantošanu iekšzemes publiskajos ūdeņos un jūrā un ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvī)**” (pieņemts: 19.12.2006., stājas spēkā: 01.01.2007., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 19.05.2023), kas nosaka valsts nodevas apmēru un maksāšanas kārtību par zemes dzīļu izmantošanas licenci, bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju un derīgo izrakteņu atradnes pasi.

3.1.7. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS, SUGU UN BIOTOPU, KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (pieņemts: 02.03.1993., stājas spēkā: 07.04.1993., ar grozījumiem, kas spēkā ir ar 29.06.2023).

Likums nosaka:

- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus;
- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu;
- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldes, to stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību;
- kārtību, kā savienot valsts, starptautiskās, reģionālās un privātās intereses īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā.

Likuma objekti ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk tekstā – ĪADT).

Aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā: aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.); nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību; saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas liegumi, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

Likumā definētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas – NATURA 2000, kuras ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tas izveidots, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu, īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību vai, kur tas nepieciešams, atjaunošanu to dabiskās izplatības areāla robežās. Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Veicot paredzētās darbības IVN, tiek apzinātas darbības vietas tuvumā esošās aizsargājamās teritorijas, tai skaitā NATURA 2000 teritorijas, apkopota informācija par tajās noteiktajām dabas vērtībām, to aizsardzības statusu, kā arī izvērtētas paredzētās darbības īstenošanas iespējamās ietekmes uz teritoriju ekoloģiskajām funkcijām un integritāti.

Likums nosaka, ka, veicot tautsaimniecības un teritorijas plānošanu, zemes ierīcību, meža apsaimniekošanu un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamo teritoriju izvietojums, to aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāns.

Pamatojoties uz likumā ietvertajiem deleģējumiem ir izdoti virkne tiesību aktu, kas detalizē aizsargājamo dabas teritoriju izveidi, aizsardzību un izmantošanu, kā arī individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi daudzām aizsargājamām teritorijām.

Kritērijus, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam, kompensējošo pasākumu piemērošanas kārtību un prasības ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai nosaka MK noteikumi Nr.594 "Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas

nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai".(pieņemts: 18.07.2006., stājas spēkā: 21.07.2006.).

MK noteikumi Nr.300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)" (pieņemts: 19.04.2011., stājas spēkā: 27.04.2011., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.01.2017.), nosaka:

- kārtību, kādā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums;
- prasības ziņojuma par kompensējošo pasākumu piemērošanu saturam, kā arī kārtību, kādā ziņojumu nosūta Eiropas Komisijai;
- prasības informatīvajam ziņojumam, kas iesniedzams Ministru kabinetā lēmuma pieņemšanai par paredzēto darbību vai plānošanas dokumenta īstenošanu.

MK noteikumi Nr. 511 „Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma dēļ radīto zaudējumu aprēķināšanas kārtība” (pieņemts: 07.07.2008., spēkā ar 12.07.2008.) nosaka kaitējuma novērtējumu un sanācijas pasākumus Ministru kabineta, kā arī pašvaldības noteiktajiem dabas pieminekļiem.

MK noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"(pieņemts: 16.03.2010., stājas spēkā: 31.03.2010., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2023.) nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.

MK noteikumi Nr. 674 „Noteikumi par dabas liegumiem” (pieņemts: 21.11.2023., spēkā ar 24.11.2023. , ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 05.12.2024) nosaka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas liegumus.

MK noteikumi Nr.749 „Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem” (pieņemts: 26.11.2024., stājas spēkā: 05.12.2024) nosaka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – aizsargājamo ainavu apvidus.

MK noteikumi Nr.83 „Noteikumi par dabas parkiem” (pieņemts: 09.03.1999., stājas spēkā: 13.03.1999., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 24.09.2011.) nosaka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas parkus.

MK noteikumi Nr. 143 „Noteikumi par aizsargājamām alejām” (pieņemts: 28.03.2023., spēkā ar 31.03.2023.) nosaka dabas pieminekļus – aizsargājamās alejas.

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, apzinātas īpaši aizsargājamās teritorijas, kuras atrodas vistuvāk paredzētās darbības teritorijai un izvērtēta iespējamā paredzētās darbības īstenošanas ietekme uz šīm teritorijām.

Sugu un biotopu aizsardzība

„Sugu un biotopu aizsardzības likums” (pieņemts: 16.03.2000, stājas spēkā: 19.04.2000., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.11.2024.) Likums regulē jautājumus, kas saistīti ar aizsargājamo augu, sēņu, ķērpju, dzīvnieku sugu, to dzīvotņu, kā arī biotopu aizsardzību. Likuma mērķi ir:

- nodrošināt bioloģisko daudzveidību, saglabājot Latvijai raksturīgo faunu, floru un biotopus, sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību;

- veicināt populāciju un biotopu saglabāšanu atbilstoši ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnoteikumiem, kā arī kultūrvēsturiskajām tradīcijām;
- regulēt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību;
- nodrošināt nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai skaitliski uzturētu savvaļā dzīvojošo savvaļas putnu sugu populācijas atbilstoši ekoloģijas, zinātnes, kultūras prasībām un ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim

Likums nosaka Valsts pārvaldes kompetenci sugu un biotopu aizsardzībā, sugu un biotopu aizsardzības prasības.

Zemes īpašniekiem un pastāvīgajiem lietotājiem ir pienākums veicināt sugu un biotopu daudzveidības saglabāšanu, ziņot Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izmaiņām un faktoriem, kas pasliktina to stāvokli, kā arī par aizsardzības prasību neievērošanu, neierobežot īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izpēti, uzskaiti un kontroli, nodrošināt migrējošiem dzīvniekiem (arī putnu sugām, kas nav iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstos) netraucētu atpūtu un barošanos migrācijas sezonas laikā, ieviest saudzīgas ekoloģiskās metodes, lai novērstu dzīvnieku nodarītos postījumus.

Attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem, to skaitā putniem, visās to attīstības stadijās ir aizliegta apzināta traucēšana (īpaši vairošanās, mazuļu augšanas, spalvu mešanas, ziemas guļas un migrācijas laikā) un dzīvotņu postīšana, vairošanās vietu iznīcināšana vai bojāšana, putnu dzīvotņu piesārņošana, kaitējuma nodarīšana tām vai citāda putnu traucēšana.

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu sertificēti eksperti veikuši sugu un biotopu izpēti un snieguši savus atzinumus, kas ir ņemti vērā veicot ietekmes uz vidi novērtējumu un tiks ņemti vērā izstrādājot derīgo izrakstu ieguves projektu un veicot Paredzēto darbību.

MK noteikumi Nr.153 „**Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**” (pieņemts: 21.02.2006., stājas spēkā: 25.02.2006., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 03.01.2013.) nosaka Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu.

MK noteikumi Nr.350 „**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**”(pieņemts: 20.06.2017., stājas spēkā: 28.06.2017.) nosaka īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu, kā arī īpaši aizsargājamās meža, krūmāju un purvu biotopus raksturojošās pazīmes

MK noteikumi Nr.396 „**Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpašu aizsargājamo sugu sarakstu**” (pieņemts: 14.11.2000., stājas spēkā: 18.11.2000., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 20.04.2022.) nosaka īpaši aizsargājamo sugu sarakstu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu.

MK noteikumi Nr.940 „**Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu**” (pieņemts: 18.12.2012., stājas spēkā: 01.01.2013.), nosaka mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu.

MK noteikumi Nr. 293 „**Dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtība**” (pieņemts: 09.06.2014., stājas spēkā: 17.06.2014.) nosaka dabas datu pārvaldības sistēmas, tajā skaitā sistēmā ietvertā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu, īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu valsts reģistra, uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtību.

IVN procesā tiek izvērtēti dati par īpaši aizsargājamām teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām, biotopiem un mikroliegumiem tieši paredzētās darbības teritorijā un tās tuvākajā apkārtnē, kā arī sertificēti eksperts veica teritoriju apsekošanu un to bioloģisko vērtību novērtējumu.

3.1.8. ŪDENS APSAIMNIEKOŠANA

„Ūdens apsaimniekošanas likums” (pieņemts: 12.09.2002., stājies spēkā: 15.10.2002., *ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2020.*).

Likuma mērķis ir izveidot tādu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu, kas:

- veicina ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, nodrošinot to ilgtermiņa aizsardzību un iedzīvotāju pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdeni,
- novērš ūdens un no ūdens tieši atkarīgo sauszemes ekosistēmu un mitrāju stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā šīs ekosistēmas un uzlabo to stāvokli,
- uzlabo ūdens vides aizsardzību, pakāpeniski samazina arī prioritāro vielu emisiju un noplūdi, kā arī pārtrauc ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi,
- nodrošina pazemes ūdeņu piesārņojuma pakāpenisku samazināšanu un novērš to turpmāku piesārņošanu,
- nodrošina pazemes ūdens resursu atjaunošanu,
- nodrošina zemes aizsardzību pret applūšanu vai izkalšanu,
- nodrošina Latvijas jūras ūdeņu aizsardzību,
- sekmē starptautiskajos līgumos noteikto mērķu sasniegšanu, lai pārtrauktu un novērstu jūras vides piesārņošanu, pārtrauktu vai pakāpeniski novērstu ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi jūras vidē un sasniegtu tādu stāvokli, ka jūras vidē antropogēnās izcelsmes ķīmisko vielu koncentrācija ir tuva nullei, bet dabā sastopamo ķīmisko vielu koncentrācija — tuva dabā pastāvošajam fona līmenim;

Kā arī izveidot plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar plūdiem saistītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

Pamatojoties uz ūdens apsaimniekošanas likumu, ir izstrādāti un pieņemti vairāki MK noteikumi.

Izvērtējot paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ūdens vidi (virszemes un pazemes ūdeņiem), tiek ņemts vērā ūdens apsaimniekošanas likumā un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktais, kā arī definētie robežlielumi un citi kritēriji un saskaņā ar likumu izstrādātais Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2021.-2027.gadam.

3.1.9. KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA

Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (pieņemts: 12.02.1992., stājās spēkā: 10.03.1992., *ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.01.2023.*)

Kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu.

ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiek apzināti kultūras pieminekļi paredzētās darbības teritorijas tiešā tuvumā, kā arī izvērtēta paredzētās darbības īstenošanas iespējamā ietekme uz tiem.

3.1.10. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA

„Teritorijas attīstības plānošanas likums” (pieņemts: 13.10.2011., stājes spēkā: 01.12.2011., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 27.11.2024.) Likuma mērķis ir panākt, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku.

Pamatojoties uz likumu izdoti MK noteikumi Nr. 240 **„Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”** (pieņemts: 30.04.2013., stājas spēkā: 22.05.2013., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 15.11.2024.), kas nosaka vispārīgās prasības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei; un teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju.

Izvērtējot paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi, tika vērtēta arī tās atbilstība Ropažu novada attīstības plānošanas dokumentos ietvertajām nostādnēm un prasībām.

3.1.11. CITI ATTIECINĀMIE NORMATĪVIE AKTI

Uz derīgo izraktenņu ieguvu attiecināms likums **„Dabas resursu nodokļa likums”** (pieņemts: 15.12.2005., stājas spēkā: 01.01.2006., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2025).

Dabas resursu nodokļa likuma mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus

Uz dolomīta un smilts ieguvu attiecināmas šī likuma 1. pielikumā norādītās nodokļu likmes par dabas resursu ieguvu. Nodokļa ieņēmumi tiek ieskaitīti valsts pamatbudžetā (40%) un pašvaldību vides aizsardzības speciālajos budžetos (60%).

MK noteikumi Nr.404 **„Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un audītē apsaimniekošanas sistēmas”** (pieņemts: 19.06.2007., stājas spēkā: 23.06.2007., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 23.01.2025.) nosaka dabas resursu lietošanas, zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanas, dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtību. Nodokļa maksātāja pienākums ir nodrošināt uzskaiti par dabas resursu ieguves un izmantošanas veidu un apjomu.

MK noteikumi Nr.329 **“Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 “Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves””** (pieņemts: 30.06.2015., stājas spēkā: 01.07.2015.).. Noteikumi apstiprina Latvijas būvnormatīvu LBN 224-05 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves". Noteikumu prasības tiek ņemtas vērā izvērtējot ietekmi uz esošo meliorācijas sistēmu.

„Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums” (pieņemts: 24.10.2002., stājas spēkā: 01.01.2003., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 30.03.2023). Likums nosaka ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un organizāciju sistēmu, fizisko un juridisko personu uzdevumus un kompetenci ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā, kā arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta funkcijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm pienākumus, tiesības un tiesisko aizsardzību. MK **noteikumi Nr.238 „Ugunsdrošības noteikumi”** (pieņemts: 19.04.2016., stājas spēkā: 01.09.2016., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2025.) nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un

juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas.

„Meliorācijas likums” (pieņemts: 14.01.2010., stājas spēkā: 25.01.2010., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 10.11.2022.). Likums nosaka kārtību, kādā ir veicama meliorācijas sistēmu būvniecība, ekspluatācija, uzturēšana un pārvaldīšana lauku apvidū, kā arī nosaka kārtību, kādā ir veicama meliorācijas sistēmu pārbūve. Tam pakārtoti MK noteikumi Nr.714 **„Meliorācijas sistēmas ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi”** (pieņemts: 03.08.2010., stājas spēkā: 07.08.2010., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 23.11.2013.).

Likuma un MK noteikumu prasības tiks ņemtas vērā veidojot karjera ūdens attīrīšanas un novadīšanas sistēmu.

„Civilām vajadzībām paredzētu sprāgstvielu aprites likums” (pieņemts: 28.10.2010., stājas spēkā: 01.01.2011, ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.03.2023). Likuma mērķis ir noteikt fizisko un juridisko personu tiesības un pienākumus attiecībā uz sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu apriti civilām vajadzībām Latvijā, kā arī sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm izvirzāmās prasības, lai garantētu sabiedrības drošību, cilvēku veselības, īpašuma un vides aizsardzību, kā arī profesionālo lietotāju drošību. Tam pakārtoti MK noteikumi Nr.25 **„Noteikumi par spridzināšanas darbu saskaņošanas un veikšanas kārtību”** (pieņemts: 03.01.2012., stājas spēkā: 06.01.2012.) nosaka spridzināšanas darbu saskaņošanas un veikšanas kārtību, kā arī šo darbu veikšanas ierobežojumus.

Minēto normatīvo aktu prasības tiks ievērotas īstenojot dolomīta atdalīšanu no slāņa ar spridzināšanas metodi.

„Darba aizsardzības likums” (pieņemts: 20.06.2001., stājas spēkā: 01.01.2002., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2020.). Likuma mērķis ir garantēt un uzlabot nodarbināto un pašnodarbināto drošību un veselības aizsardzību darbā, nosakot darba devēju, nodarbināto un viņu pārstāvju, pašnodarbināto, kā arī valsts institūciju pienākumus, tiesības un savstarpējās attiecības darba aizsardzībā.

Minētajam likumam pakārtoti MK noteikumi Nr.284 **„Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vidē”** (pieņemts: 13.04.2004., stājas spēkā: 01.07.2005.) nosaka darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vidē

Minētā likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu prasības tiks ņemtas vērā izstrādājot projektu un veicot Paredzēto darbību.

Meža likuma (pieņemts: 24.02.2000., stājas spēkā ar 17.03.2000., ar grozījumiem, kas spēkā ar 01.07.2023.)

Likuma mērķis ir veicināt meža ekonomiski, ekoloģiski un sociāli ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu. Likums nosaka, ka meža zemes transformācijai citos zemes lietojuma veidos nepieciešama ikreizēja Valsts meža dienesta atļauja, kā arī to, ka transformācijas ierosinātāja pienākums ir atlīdzināt zaudējumus valstij par dabiskās meža vides iznīcināšanu.

Likumā noteikts, ka platību atmežo, ja tas nepieciešams būvniecībai, derīgo izrakteņu ieguvei, lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošanai un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai un ja personai ir izdots kompetentas institūcijas administratīvais akts, kas tai piešķir tiesības veikt minētās darbības, un persona ir kompensējusi valstij ar atmežošanas izraisīto negatīvo seku novēršanu saistītos izdevumus.

MK noteikumi Nr. 935 „Noteikumi par koku ciršanu mežā” (pieņemts: 18.12.2012., stājas spēkā: 01.01.2013., ar grozījumiem, kas ir spēkā ar 01.07.2025.) nosaka koku ciršanas kārtību mežā, kā arī dabas aizsardzības prasības koku ciršanai.

MK noteikumi Nr.889 „Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” (*pieņemts: 18.12.2012., stājas spēkā: 01.01.2013., ar grozījumiem, kas spēkā ar 07.02.2025.*) nosaka ar atmežošanu izraisīto negatīvo seku kompensācijas noteikšanas kritērijus, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību.

3.2. Latvijai saistošie starptautiskie dokumenti

Derīgā izrakteņa dolomīta ieguve Ropažu novadā neietekmē nevienas Latvijas kaimiņvalsts teritoriju un uz to nav attiecināmas prasības, kas ietvertas **Espo Konvencijā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā”** [pieņemta ar likumu „Par 1991.gada 25.februāra Espo Konvenciju par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā” (*pieņemts: 11.06.1998., stājas spēkā: 01.07.1998*)] tās pielikumos u.c normatīvajos aktos un Latvijai saistošos starptautiskos līgumos, kas nosaka pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma kārtību. Konvencijas mērķis ir novērst, samazināt un kontrolēt paredzēto darbību būtisku nelabvēlīgo pārrobežu ietekmi uz vidi.

„Bernes konvencija” [pieņemta ar likumu „Par 1979.gada Bernes konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību” (*pieņemts: 17.12.1996., stājas spēkā: 03.01.1997.*)].Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Konvencijas pielikumos uzskaitītas Eiropas īpaši aizsargājamās augu sugas, īpaši aizsargājamās dzīvnieku sugas, aizsargājamās dzīvnieku sugas, un aizliegtie nonāvēšanas, gūstīšanas un citādas izmantošanas līdzekļi un paņēmieni.

Paredzētās darbības ietvaros nav prognozējama ietekme uz apdraudētām vai izzūdošām sugām.

„Riodežaneiro konvencija” [pieņemta ar likumu „Par 1992.gada 5.jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību” (*pieņemts: 31.08.1995. stājas spēkā 08.09.1995.*)].

Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu.

„Bonnas konvencija” [pieņemta ar likumu „Par 1979.gada Bonnas konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību” (*pieņemts: 11.03.1999, stājas spēkā 25.03.1999.*)].

Konvencijas mērķis ir migrējošu sugu aizsardzība visā to areālā, nodrošinot sugai labvēlīgas saglabāšanas un apsaimniekošanas nosacījumus. Konvencijas pielikumos uzskaitītas apdraudētās migrējošās sugas.

„Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību” [pieņemta ar likumu „Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību” (*pieņemts: 17.02.1997., stājas spēkā 26.02.1997.*)].

Konvencija paredz kultūras un dabas mantojuma apzināšanu un aizsargāšanas pasākumu ieviešanu.

„Orhūsas konvencija” [pieņemta ar likumu **“Par 1998.gada 25.jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”** (pieņemts: 18.04.2002., stājas spēkā 12.09.2002.)].

Konvencijas mērķis vides aizsardzības jomā ir plašāks un ir vērsts uz vides informācijas publiskas pieejamības nodrošināšanu, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespējām griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem. Atbilstošs normatīvais regulējums šajā jomā Latvijas nacionālajā līmenī iekļauts likumā **“Par vides aizsardzību”**.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK, **ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā.** (pieņemts: 23.10.2000).

Direktīvas mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību.

ANO Vispārējā Konvencija „Par klimata pārmaiņām” [pieņemta ar likumu **„Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām”** (pieņemts: 09.03.1995.)] un **Parīzes nolīgums** [pieņemts ar likumu **„Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīgumu”** (pieņemts: 02.02.2017.)].

Konvencijas galvenais mērķis ir sasniegt siltumnīcefekta gāzu koncentrācijas stabilizāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēnu iejaukšanos klimata sistēmā. Parīzes nolīgums (2015. gads) ir globāls nolīgums klimata pārmaiņu jomā, kurā tiek piedāvāts rīcības plāns ierobežot globālo sasilšanu tā, lai tā būtu **“būtiski mazāka par” 2°C**, un censties ierobežot temperatūras pieaugumu 1,5 °C robežās. Nolīgums ietver arī mērķi uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm un sekmēt noturīgumu pret klimata pārmaiņām.

Viens no vispārīgajiem konvencijas noteikumiem nosaka, ka Pusēm jānodrošina, ka operators veic visus pasākumus, kas nepieciešami bīstamo darbību drošai izpildei un pasargāšanai no rūpnieciskām avārijām.

Minētie starptautiski dokumenti ir transponēti Latvijas likumdošanā. Veicot Paredzēto darbību tiks ievērotas spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, aprobežojumi un nosacījumi.

3.3. Ropažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

Ar Ropažu novada pašvaldības domes 2022. gada 21. decembra lēmumu Nr.1877 (prot. Nr.55/2022,49.§) **“Par Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un Attīstības programmas 2022. – 2028. gadam apstiprināšanu”** ir apstiprināta un spēkā stājas Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2038. gadam redakcija 2.1 un Attīstības programma 2022. – 2028. gadam redakcija 2.1 ar tās sastāvā esošo Rīcības plānu un Investīciju plānu.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģija (turpmāk tekstā — IAS) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. IAS definē, ka iedzīvotāji un uzņēmumi ir galvenā novada vērtība.

Paredzētās darbības īstenošana nav pretrunā ar Ropažu novada IAS noteiktajiem attīstības mērķiem.

Paredzētā darbība atbilst IAS deklarētajai Ropažu novada ekonomiskajai specializācijai, kas ietver arī Būvniecības materiālu ražošanu un ieguves rūpniecību.

Ropažu novada Attīstības programma 2022. – 2028. gadam: ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcību virzieni un uzdevumi un īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.- 2038. gadam (turpmāk tekstā – Stratēģija) izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programma galvenokārt vērsta uz iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanu, kā arī atbilstošas transporta u.c. infrastruktūras izveidi, kas nodrošina arī saimnieciskās darbības attīstību novadā.

Paredzētās darbības īstenošana nav pretrunā ar Attīstības programmā noteikto.

Ropažu novada, Ropažu pagasta teritorijas plānojums (pieņemts: 26.10.2022., ar 25.01.2023 precizējumiem) (turpmāk tekstā – Teritorijas plānojums) ir Ropažu novada pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības Ropažu pagasta teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

Saskaņā ar Ropažu novada teritorijas plānojumu (https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_26320) paredzētās darbības teritorija atrodas rūpnieciskās apbūves teritorijā, apakšzonā R2.

Saskaņā ar TIAN noteikto: Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

TIAN ietvertas prasības, ka: Derīgo izrakteņu ieguvi drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī ievērojot Apbūves noteikumu 3.6.apakšnodaļu Prasības derīgo izrakteņu ieguvei. Piesārņojumu radošiem objektiem būvniecības ieceres dokumentācijā paredz pasākumus apkārtējo dzīvojamās un publiskās apbūves teritoriju aizsardzībai pret vides trokšņiem un cita veida piesārņojumu. Lauku teritorijā pret dzīvojamo apbūvi (viensētas) un publisko apbūvi, kas robežojas ar Rūpniecisko apbūves teritoriju (R2), rūpnieciskās apbūves teritorijā paredzēt buferzonu.

Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas vai esošas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu, ievēro šādus minimālos attālumus no dzīvojamās un publiskās apbūves, dabas teritorijas līdz derīgo izrakteņu ieguves teritorijas laukuma robežai:

- 100 m - no ciema teritorijas robežas;
- 100 m - no viensētas apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 200 m - no publiskās apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 100 m - no dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas robežas.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas jāatjauno ceļu infrastruktūra, ja nepieciešams.
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijās (atradnēs) nav atļauta atkritumu noglabāšana.

Plānotā karjeru rekultivācija ietver atbilstoši Ministru kabineta noteikumos Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" definētās atkritumu pārstrādes un to atkārtotu izmantošanu izrakto tilpju aizpildīšanai, atbilstoši Noteikumos definētajam, tādējādi tā nav uzskatāma par atkritumu apglabāšanu. Tādējādi Paredzētā darbība atbilst Ropažu novada teritorijas plānojumam un tās plānošana un īstenošana tiks veikta ievērojot TIAN noteiktos ierobežojumus un prasības.

4. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS UN TAI PIEGUĻOŠO TERITORIJU RAKSTUROJUMS

4.1. Vispārīga informācija

Paredzētā darbība: derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionētas smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu, kā arī asfaltbetona) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana (turpmāk tekstā – Paredzētā darbība) tiks īstenota Ropažu novada, Ropažu pagasta, nekustamā īpašuma “Veczvirgzdiņi” (kad. Nr. 8084 017 0003) zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 un 8084 017 0004 un nekustamā īpašuma “Senzvirgzdiņi”² (kad. Nr. 8084 017 0006) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006 (turpmāk kopā tekstā – Paredzētās darbības teritorija).

Paredzētās darbības teritorija atrodas Ropažu novada Ropažu pagastā, apmēram 5,0 km (pa taisnu līniju uz dienvidaustrumiem no Ropažu ciema), 2,0 km uz ziemeļaustrumiem no apdzīvotas vietas Vāverkrogs, 1,4 km uz ziemeļaustrumiem no reģionālās nozīmes autoceļa P4 Rīga-Ērgļi, un 1,5 km attālumā uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Villasmuiža un vietējās nozīmes autoceļa V66 Sidgunda-Ropaži.

Darbības vieta atrodas divos nekustamajos īpašumos:

1. Veczvirgzdiņi, Kadastra numurs 8084 017 0003, Zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu: 8084 017 0003 (platība 48,53ha) un 8084 017 0004 (platība 47,65ha)
2. Senzvirgzdiņi, Kadastra numurs 8084 017 0006, Zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006 (platība 3,61ha)

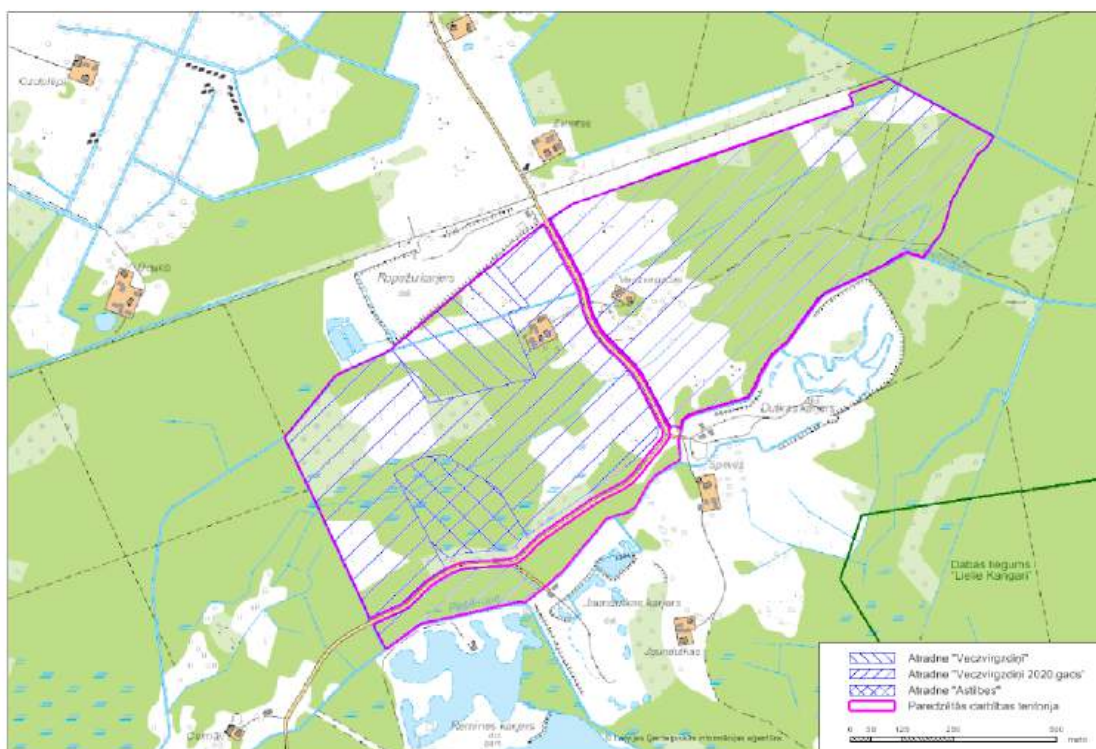
Atradņu (Dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”) kopējā platība ir 94,418ha.

Īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu „Veczvirgzdiņi” (kadastra Nr. 8084 017 0003) ierakstītas Ropažu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 74 uz AS „MA Holding”, reģistrācijas Nr. 50203313451 (15.pielikums).

Īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu “Senzvirgzdiņi” (kadastra Nr. 8084 017 0006) ierakstītas Ropažu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 127 uz AS „MA Holding”, reģistrācijas Nr. 50203313451 (15.pielikums).

Kopējā zemes īpašumu platība ir 99,79 ha, to sastāvā (*saskaņā ar situācijas plāniem*) ir 23,4 ha lauksaimniecības zemes, 65,33 ha meža zemes, 6,11 ha krūmāji, 1,19 ha ūdensobjekti, 0,82 ha zeme zem ēkām un pagalmiem, 1,22 ha ceļi un 1,72 ha pārējā zeme. Zemes īpašumos atrodas 2 viensētas, kuras tiks likvidētas pirms derīgo izrakteņu izstrādes zem tām (15.pielikums zemes īpašuma tiesības apliecinoši dokumenti un Zemes robežu plāni)

² IVN procesa laikā saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 9.augusta lēmumu Nr.2594 (prot. Nr.72/2023,14.§) par nekustamā īpašuma “Veczvirgzdiņi” nosaukuma maiņu uz “Senzvirgzdiņi”, Ropažu pagastā, Ropažu novadā ir mainīts īpašuma “Veczvirgzdiņi” kadastra numurs: 8084 017 0006 nosaukums no “Veczvirgzdiņi”, Vāverkrogs, Ropažu pag., Ropažu nov. uz “Senzvirgzdiņi”, Ropažu pag., Ropažu nov.

4.1.attēls Paredzētās darbības teritorija

Paredzētā darbība notiks atradņu „Vecvirgzdiņi”, „Vecvirgzdiņi 2020.gads” un „Astilbes” teritorijās. Kopējā atradņu platība ir 94.418 ha tajā skaitā:

- dolomīta un smilts atradne „Vecvirgzdiņi” 6,822 ha platībā ar N kategorijas smilts krājumiem 51,01 tūkst. m³ apjomā un N kategorijas dolomīta krājumiem 405,23 tūkst. m³ apjomā;
- dolomīta atradne „Vecvirgzdiņi 2020.gads” 82,62 ha platībā ar N kategorijas dolomīta krājumiem 5984,53 tūkst.m³ apjomā;
- Smilts atradne „Astilbes”, platība – 4,976 ha platībā ar N kategorijas smilts krājumiem 189.09 tūkst.m³ apjomā

Ropažu novads

Ropažu novads ir Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1. jūlijā izveidota Latvijas pašvaldība, kurā tika apvienoti Ropažu novads, Garkalnes novads, Stopiņu novads un Inčukalna novads, kā arī Vangažu pilsēta. Robežojas ziemeļrietumos ar Ādažu novadu, rietumos ar Rīgu, dienvidos ar Salaspils un Ogres novadiem, kā arī austrumos un ziemeļaustrumos ar Siguldas novadu. Novada centrs atrodas Ulbrokā. Novads atrodas Rīgas metropoles areālā. Iedzīvotāju blīvums novadā: 57 cilv./km², Novada platība: 534 km²

Novads atrodas Piejūras zemienes līdzenumā un Viduslatvijas zemienes līdzenumā. Lielāko daļu aizņem meža zeme (66%). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir tikai 7837 ha (15%), apbūves ar ēkām zeme – 3%.

Apdzīvojuma struktūru veido nelielu apdzīvoto vietu tīkls – Vangažu pilsēta un 38 ciemi. Iedzīvotāju skaits virs tūkstoša ir tikai 11 apdzīvotajās vietās. Apdzīvotās vietas nav viendabīgas tās veidojušās dažādos laikos. Daudz ir jaunu privātmāju apbūves teritoriju, īpaši pie Rīgas robežas un A4 Rīgas apvedceļa apkārtnē, daudz bijušo dārziņu teritoriju, kuras aizvien biežāk kļūst par pastāvīgām dzīvesvietām. Daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir ciemos un

pilsētā ar ilgāku vēsturi – Ulbrokā, Garkalnē, Vangažos, Ropažos, Zaķumuižā, Silakrogā, Muceniekos, Upeslejās, Sauriešos un Cekulē. Daudzviet saglabājusies lauku viensētu apbūve, īpaši Ropažu pagasta daļā. Novadā ir izcils nodrošinājums ar transporta maģistrālēm nokļūšanai uz Rīgu: valsts galvenie autoceļi – A1 Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži), A2 Rīga - Sigulda - Igaunijas robeža (Vecclaicene), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers - Saulkalne), A6 Rīga - Daugavpils, pieci valsts reģionālie autoceļi un 15 valsts vietējie ceļi. Taču novada iekšienē novada apdzīvotās vietas savā starpā ir vāji savienotas; iedzīvotāji pasažieru pārvadājumus ar autobusiem lieto maz un vairāk izvēlas privātās automašīnas. Novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Valga ar divām dzelzceļa stacijām Garkalni un Krievupi, (stacija Baltezers 2019. gadā slēgta; stacija Vangaži atrodas Siguldas novadā) un elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga-Aizkraukle ar dzelzceļa staciju Gaisma (Rumbula 2021.gadā slēgta). Dzelzceļa līnijas Rail-Baltica projektā tiks izbūvēts dzelzceļa ievads Rīgā, tostarp tiek plānota Rail Baltica reģionālās vilcienu satiksmes pietura Sauriešos. Rail Baltica pamatlīnija šķērsos Ropažu novadu ziemeļu-dienvidu virzienā – no Siguldas novada ciema Meža miers līdz Salaspils novada robežai pie Cekules ciema.

Novadā atrodas četras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, 32 mikroliegumi, no tiem 13 ietilpst NATURA 2000 teritorijās, un 48 valsts nozīmes dižkoki.

4.2. Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas raksturojums

Paredzētā darbība: derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionētas smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu, kā arī asfaltbetona) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana Ropažu novada, Ropažu pagasta, nekustamā īpašuma “Veczvirgzdiņi” (kad. Nr. 8084 017 0003) zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 un 8084 017 0004 un nekustamā īpašuma “Senzvirgzdiņi”³ (kad. Nr. 8084 017 0006) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006. Zemes īpašnieks arī Darbības ierosinātājs: akciju sabiedrība “MA Holding”, reģ. Nr.50203313451, juridiskā adrese: Bīķernieku iela 4C - 2, Rīga, LV-1039 .

Kopējā zemes īpašumu platība ir 99,79 ha, to sastāvā (*saskaņā ar situācijas plāniem*) ir 23,4 ha lauksaimniecības zemes, 65,33 ha meža zemes, 6,11 ha krūmāji, 1,19 ha ūdensobjekti, 0,82 ha zeme zem ēkām un pagalmiem, 1,22 ha ceļi un 1,73 ha pārējā zeme. Zemes īpašumos atrodas 2 viensētas, kuras tiks likvidētas pirms derīgo izrakteņu izstrādes zem tām.

Zemes īpašumiem, atbilstoši Zemesgrāmatas apgrūtinājumu plāniem, ir noteikti šādi apgrūtinājumi:

Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006: 0,11 ha ir noteikta ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem; 0,12 ha aizņem ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 0,01 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līniju.

Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003: 5,23 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar dzelzceļu; 0,26 ha ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju

³ IVN procesa laikā saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 9.augusta lēmumu Nr.2594 (prot. Nr.72/2023,14.§) par nekustamā īpašuma “Veczvirgzdiņi” nosaukuma maiņu uz “Senzvirgzdiņi”, Ropažu pagastā, Ropažu novadā ir mainīts īpašuma “Veczvirgzdiņi” kadastra numurs: 8084 017 0006 nosaukums no “Veczvirgzdiņi”, Vāverkrogs, Ropažu pag., Ropažu nov. uz “Senzvirgzdiņi”, Ropažu pag., Ropažu nov.

ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem; 0,44 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 0,43 ha ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem; 2,81 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 8,46 ha vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla gar 10 – 15km garu dabisku ūdensteci (Pietēnupe); 0,14 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līniju.

Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0004: 0,11 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar stratēģiskas (valsts) nozīmes un reģionālās nozīmes dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošajiem sliežu ceļiem; 3,21 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 0,01 ha ekspluatācijas aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līniju; 0,01 ha aizsargājamā koka (dižkoka) teritorija.

Izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks ņemtas vērā minētās aizsargjoslas un ievēroti tajās noteiktie aprobežojumi.

Paredzētās darbības teritorija atrodas plašā apvidū ar nosacītajām robežām starp Allažiem ziemeļos un Ogri dienvidos, kur jau pagājušajā gadsimtā, ģeoloģiskās meklēšanas darbu rezultātā konstatēta rūpnieciski izmantojamas dolomīta iegulas izplatība. Detālās izpētes laikā šajā teritorijā pagājušajā gadsimtā izpētītas vairākas atradnes (Kranciems, Gaitiņi, Remīnes un Tūrkalne). Šajās atradnēs dolomīta ieguve uzsākta pagājušajā gadsimtā.

Uz ziemeļiem un rietumiem no Paredzētās darbības teritorijas atrodas 2005. gadā izpētītā smilts, mālsmilts un dolomīta atradne „Sienāži”, 2018. gadā izpētītā atradne „Dižzvīrgzdiņi”, 2022.gadā izpētītā dolomīta atradnes "Sienāži" iecirknis "Sienāži II" un 2023.gadā izpētītā dolomīta un smilts atradnē "Linglauči".

Dienvidos un dienvidaustrumos atrodas agrākos gados pētītās dolomīta atradnes „Remīne” un „Dutkas”, kā arī smilts un dolomīta atradne „Jaundutkas”. Šajās atradnēs ir notikusi, vai notiek dolomīta izstrāde.

Tādējādi Paredzētā darbība plānota teritorijā, kur jau ilgstoši tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve.

Paredzētā darbība notiks atradņu „Veczvīrgzdiņi”, „Veczvīrgzdiņi 2020.gads” un „Astilbes” teritorijās. Kopējā atradņu platība ar akceptētiem derīgā izrakteņa krājumiem ir 94.418 ha tajā skaitā:

- dolomīta un smilts atradne „Veczvīrgzdiņi” 6,822 ha platībā ar N kategorijas smilts krājumiem 51,01 tūkst. m³ apjomā un N kategorijas dolomīta krājumiem 405,23 tūkst. m³ apjomā;
- dolomīta atradne „Veczvīrgzdiņi 2020.gads” 82,62 ha platībā ar N kategorijas dolomīta krājumiem 5984,53 tūkst.m³ apjomā;
- Smilts atradne “Astilbes”, platība – 4,976 ha platībā, ar N kategorijas smilts krājumiem 189.09 tūkst.m³ apjomā

4.3. Tuvākās dzīvojamās ēkas un lauku saimniecības

Paredzētās darbības teritorija robežojas ar virkni fiziskām un juridiskām personām, arī valstij piederošiem zemes īpašumiem, tai skaitā bijušo dzelzceļa līniju, esošu autoceļu, meža un lauksaimniecības zemēm, derīgo izrakteņu ieguves teritorijām.

Paredzētās darbības teritorijai nav tiešas robežas ar viensētām, apdzīvotām vietām vai citiem jutīgiem objektiem.

Darbības vieta atrodas apmēram 5 kilometru attālumā uz dienvidaustrumiem no Ropažu ciema, 2 kilometru attālumā uz ziemeļaustrumiem no apdzīvotas vietas Vāverkrogs un 1,5 km attālumā uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Villasmuiža. Šīs apdzīvotās vietas atrodas ārpus paredzētās darbības prognozējamās ietekmes zonas.

Apzīmējumi:

- IVN objekta "Veczvirgzdiņi 2020 gads" derīgo izrakteņu krājumu laukuma robežas
- 126 Attāluma līnija līdz tuvākai viensētai, m

4.2.attēls. Attālumi no paredzētās darbības vietas līdz dzīvojamajai apbūvei

Paredzētās darbības potenciālajā ietekmes zonā atrodas vairākas viensētas. Tuvākās no tām:

Zemītes – 126m, Spilves – 125m, Jaundutkas – 336m, Celmāji – 400m (atrodas blakus autoceļam), Ūdukši – 474m

Transportēšanas maršrutam tuvākā viensēta – „Celmāji”, atrodas 95 metru attālumā no derīgā materiāla transportēšanai izmantojamā ceļa un 400 m attālumā uz dienvidrietumiem no Darbības vietas.

4.1.tabula Nekustamie īpašumi, kas robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju

Nr. p.k.	Zemes īpašuma kadastra Nr.	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Zemes īpašuma nosaukums
1.	8084 011 0155	8084 011 0157	Kangaru mežs
	8084 017 0063	8084 017 0063	Dutkas
	8084 017 0034	8084 017 0034	Jaundutkas
	8084 017 0088	8084 017 0088	Auniņi
	8084 017 0074	8084 017 0074	Čiekuriņi
	8084 017 0001	8084 017 0001	Liepas Nr.35
	8084 017 0038	8084 017 0038	Celmāji

		8084 017 0039	
	8084 017 0073	8084 017 0073	Dutku mežs
	8084 017 0014	8084 017 0043 8084 017 0093	Siseņi
	8084 017 0005	8084 017 0005	Sienāži
	8084 010 0149	8084 010 0149	Latvijas dzelzceļš
	8084 011 0166	8084 011 0166	Bez nosaukuma
	8084 017 0081	8084 017 0081	Ceļš Ārņi-Mārzemnieki

4.3.. attēls Paredzētās darbības teritorijai piegulošie zemes īpašumi (avots: Valsts zemes dienests)

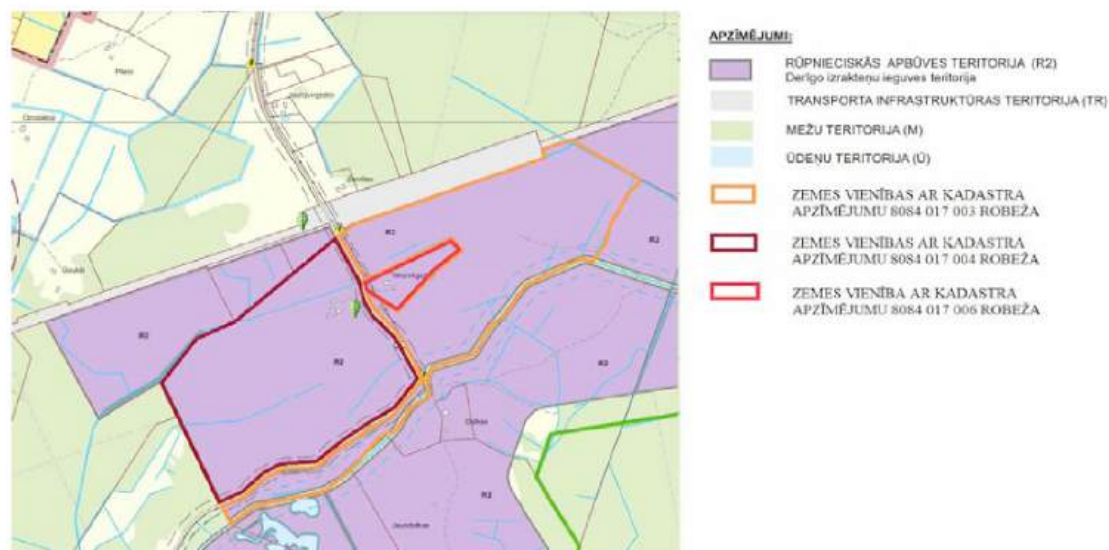
4.4. Atbilstība teritorijas plānojumam

Saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2021. gada 9.septembra izziņu Nr. RN/2021/4.2-2/689 (17.pielikums) nekustamais īpašums "Senzvirgzdiņi"⁴, kadastra Nr.8084 017 0006, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006, 3.61ha platībā un nekustamais īpašums "Veczvirgzdiņi", kadastra Nr.8084 017 0003, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003, 48.53ha platībā, un 8084 017 0004, 47.65ha platībā, Ropažu pagastā, Ropažu novadā, saskaņā ar Ropažu novada domes 25.03.2009. sēdes Nr.03,§40 lēmumu "Par Ropažu novada teritorijas plānojuma grozījumu apstiprināšanu un Ropažu novada domes 25.03.2009. saistošiem noteikumiem Nr.7" paredzētais zemes lietošanas

⁴ IVN procesa laikā saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 9.augusta lēmumu Nr.2594 (prot. Nr.72/2023,14.§) par nekustamā īpašuma "Veczvirgzdiņi" nosaukuma maiņu uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pagastā, Ropažu novadā ir mainīts īpašuma "Veczvirgzdiņi" kadastra numurs: 8084 017 0006 nosaukums no "Veczvirgzdiņi", Vāverkrogs, Ropažu pag., Ropažu nov. uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pag., Ropažu nov.

mērķis TIAN ir ražošanas teritorijas (R) nozīmē zemesgabalu, kur primārais zemes, ēkas un būves izmantošanas veids ir ražošanas objekti, darbnīcas, noliktavas, vairumtirdzniecības iestādes, transporta uzņēmumi, kam ir uzstādītas īpašas prasības, noteiktas sanitārās vai citas aizsargzonas.

Apakšzonējums: Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas – Rk kur galvenā izmantošana ir arī derīgo izrakteņu ieguve.

4.4.attēls Ekrānuzņēmums no Ropažu novada Ropažu pagasta teritorijas plānojuma (avots: Ropažu novada pašvaldība)

Pēc administratīvi teritoriālās reformas ir izstrādāts jauns Ropažu pagasta teritorijas plānojums Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 14.marta Izziņa par zemes vienību atļauto izmantošanu definē, ka: saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem paredzētās darbības teritorija arī jaunajā teritorijas plānojumā [Ropažu pagasta teritorijas plānojumā (redakcija 5.2. ar 25.01.2023 precizējumiem) https://geolativija.lv/geo/tapis#document_26320] atrodas rūpnieciskās apbūves teritorijā, apakšzonā R2, kur saskaņā ar TIAN noteikto: Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi:

- Viegļās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001).
- Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002): obligāti veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu
- Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003).
- Derīgo izrakteņu ieguve (13004).
- Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005).
- Inženiertehniskā infrastruktūra (14001).
- Transporta lineārā infrastruktūra (14002).
- Noliktavu apbūve (14004).

- Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): obligāti veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu

Paredzētās darbības teritorija nav noteikta par applūstošu teritoriju.

Ropažu novada pašvaldības 14.03.2023. Izziņas Nr. 4.2-2/538 Izziņa par zemes vienību atļauto izmantošanu saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem (18.pielikums) sniegta informācija, ka:

- Derīgo izrakteņu ieguvei drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī ievērojot Apbūves noteikumu 3.6.apakšodaļu Prasības derīgo izrakteņu ieguvei.
- Piesārņojumu radošiem objektiem būvniecības ieceres dokumentācijā paredz pasākumus apkārtējo dzīvojamās un publiskās apbūves teritoriju aizsardzībai pret vides trokšņiem un cita veida piesārņojumu.
- Lauku teritorijā pret dzīvojamo apbūvi (viensētas) un publisko apbūvi, kas robežojas ar Rūpniecisko apbūves teritoriju (R2), rūpnieciskās apbūves teritorijā paredzēt buferzonu.

Saskaņā ar TIAN 3.6.apakšodaļu Prasības derīgo izrakteņu ieguvei:

- Derīgo izrakteņu ieguvei drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām zemes dziļu ieguves jomā.
- Derīgo izrakteņu ieguve atļauta šādās funkcionālās zonās: Rūpnieciskās apbūves teritorijā, (R2), Mežu teritorijā (M), Lauksaimniecības teritorijā (L).
- Derīgo izrakteņu ieguves vietas izvēli pamato ar ģeoloģiskās izpētes rezultātiem un veicot sākotnējās ietekmes uz vidi novērtējumu vai ietekmes uz vidi novērtējumu, ja to nosaka normatīvie akti.
- Derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta:

- ciema teritorijā;

- valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu – arheoloģijas pieminekļa teritorijā;

- dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijā;

- ainaviski vērtīgā teritorijā

Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas vai esošas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu, ievēro šādus minimālos attālumus no dzīvojamās un publiskās apbūves, dabas teritorijas līdz derīgo izrakteņu ieguves teritorijas laukuma robežai:

- 100 m - no ciema teritorijas robežas;
- 100 m - no viensētas apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā
- īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 200 m - no publiskās apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā
- īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 100 m - no dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas robežas.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas jāatjauno ceļu infrastruktūra, ja nepieciešams.
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijās (atradnēs) nav atļauta atkritumu noglabāšana.

Plānotā karjeru rekultivācija ietver Ministru kabineta noteikumos Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" definēto atkritumu pārstrādi un to atkārtotu izmantošanu izrakto tilpju aizpildīšanai, atbilstoši Noteikumos definētajam, tādējādi tā nav uzskatāma par atkritumu apglabāšanu.

Tādējādi Paredzētā darbība atbilst Ropažu novada teritorijas plānojumam un tās īstenošana nav pretrunā ar Teritorijas plānojumā un TIAN noteikto plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu. Izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks ņemtas vērā Ropažu novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertās prasības.

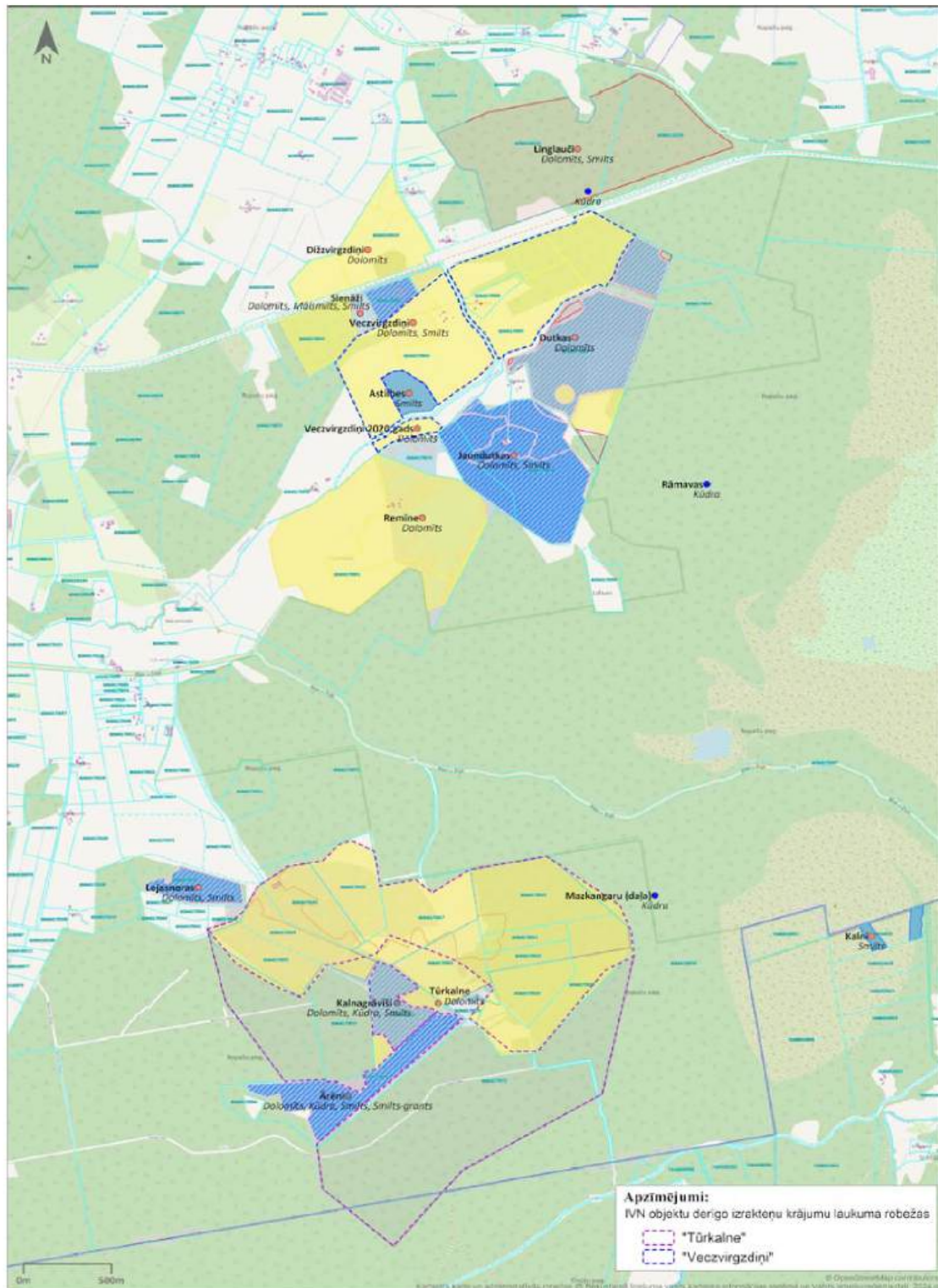
4.5. Citas derīgo izrakteņu atradnes un citi nozīmīgi objekti

Paredzētās darbības teritorija atrodas plašā derīgā izrakteņa dolomīta iegulas izplatības zonā. Tajā veikti plaši ģeoloģiskās izpētes darbi, noteiktas derīgo izrakteņu atradnes un notiek samērā intensīva dolomīta ieguve. Tuvākās atradnes ir:

- dolomīta un smilts atradne „Jaundutkas” DB Nr. B2591 (LVĢMC Atradņu reģistrs), kurā derīgo izrakteņu ieguvi un apstrādi kopš 2012.gada veic SIA „VIA” 46,63 ha platībā (zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 8084 017 0034, 8084 017 0088), zemes dzīļu izmantošanas licence Nr.CS10ZD0210. Atradne izpētīta 2009.gadā, derīgie izrakteņi smilts un dolomīts. Ieguvei paredzētā teritorija ziemeļos robežojas ar dolomīta atradni „Dutkas”, dienvidos – ar dolomīta atradni „Remīne”, austrumos – ar NATURA 2000 Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumu „Lielie Kangari”, bet ziemeļrietumos – ar Pietēnupīti. Atradnes izstrādi veic SIA „VIA” kopš 2012. gada. Derīgo izrakteņu atradnē „Jaundutkas” izstrādes laikā aptuveni 50 ha platībā plānots iegūt līdz 3,3 miljoniem m³ derīgā izrakteņa. Dolomīta un smilts ieguve tiek veikta, pazeminot pazemes ūdens līmeni. Derīgo izrakteņu atradne tieši robežojas ar atradni „Dutkas”.
- dolomīta atradne „Dutkas” DB Nr. B2479 (LVĢMC Atradņu reģistrs), kurā derīgo izrakteņu ieguvi un apstrādi veic SIA „Regga Dolomīts”, (zemes vienības kadastra apzīmējums 8084 017 0063), zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS10ZD0003; Dolomīta atradne „Dutkas” ietver divus Licences laukumus, kurus savstarpēji atdala Pietēnupe. Atradne „Dutkas” atrodas zemes īpašumā „Dutkas” (kadastra Nr.8084 017 0063, platība 57 ha) Ropažu novadā, Ropažu pagastā. Atradne izpētīta un tās krājumi akceptēti 2007.gadā un ieguve tajā uzsākta 2012.gadā. Atradnes izpētes laukuma kopējā platība ir 57 ha, bet, atbilstoši derīgo izrakteņu atradnes pasei, krājumu aprēķina laukums atradnē ir 43,2 ha. Atradne daļēji pārklājas ar dabas lieguma Lielie Kangari teritoriju, derīgo izrakteņu ieguves licences laukums neietver dabas lieguma teritoriju, bet tieši robežojas ar to. Ieguve tiek veikta pazeminot pazemes ūdens līmeni.
- dolomīta, mālsmilts un smilts atradne „Sienāži” DB Nr. B2228 (LVĢMC Atradņu reģistrs), kurā derīgo izrakteņu ieguvi un apstrādi veica SIA „Mežaudze”, 4,36 ha platībā (zemes vienības kadastra apzīmējums 8084 017 0005). Atradnē izpēte veikta un derīgo izrakteņu krājumi akceptēti 2005.gadā, 2010.gadā un 2015.gadā. Visā atradnē akceptēti smilts, mālsmilts un dolomīta krājumi. Atradne tieši robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju. Atradnē Sienāži SIA „Mežaudze” kopš 2015.gada veic

derīgo izrakteņu ieguvī Zemes dzīļu izmantošanas licences CS10ZD0323 laukumā, pazeminot pazemes ūdens līmeni.

- Dolomīta atradnes "Sienāži" iecirknis "Sienāži II" 1,5ha (austrumu laukums) un 11,7ha (rietumu laukums) 2022.gada 7.jūnija LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokola Nr.52. Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija nolēma: Akceptēt dolomīta atradnes "Sienāži" iecirknī "Sienāži II" 132.6 tūkst.m² platībā šādus ģeoloģiski izpētītos dolomīta krājumus (krājumu stāvoklis 22.09.2021.) 379.6 / 379.5tūkst.m³. Šobrīd iecirknī "Sienāži II" nav spēkā esoša derīgo izrakteņu ieguves licence, ieguve netiek veikta;
- dolomīta atradne „Dižzvīrgzdiņi” DB Nr. B2992 (LVĢMC Atradņu reģistrs), 26,53 ha platībā (zemes vienības kadastra apzīmējums 80840100016), ieguve netiek veikta;
- dolomīta un smilts atradne "Linglauči" DB Nr. B17454 (LVĢMC Atradņu reģistrs) 2023.gada 19.jūnija LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokola Nr.52. Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija nolēma: Akceptēt dolomīta un smilts atradnē "Linglauči" 789.12 tūkst.m² platībā šādus N kategorijas ģeoloģiski izpētītos krājumus (krājumu stāvoklis 15.09.2022.): smilts (154.20 tūkst.m² platībā) – 243.64 tūkst.m³, savukārt dolomīts (789.12 tūkst.m² platībā) – 6360.31 tūkst.m³, ieguve netiek veikta;
- Dolomīta atradne "Remīne" DB. Nr.B24 (LVĢMC Atradņu reģistrs) Derīgo izrakteņu ieguve pārtraukta 2014.gadā.
- Dolomīta atradne "Tūrkalne" DB Nr. B29 (LVĢMC Atradņu reģistrs). Saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 8.maija noteikumiem Nr.321 "Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm", dolomīta atradne "Tūrkalne" ir valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne, kuras krājumi nodrošināja valsts vai vairāku tās reģionu vajadzības pēc attiecīgā derīgā izrakteņa dažādās tautsaimniecībai svarīgās jomās – būvniecībā, būvmateriālu ražošanā, ceļu būvē un infrastruktūras attīstībā kopumā. Atradne "Tūrkalne" ir vienīgā valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne Ropažu novadā. Dolomīta ieguve tajā uzsākta 1998.gadā pamatojoties uz AS „Siguldas Būvmeistars” izsniegto Zemes dzīļu izmantošanas licenci Nr.8/22VP (licence bija spēkā līdz 2023.gada 31.decembrim). Atradne robežojas ar Dabas liegumu "Lielie Kangari".
- Smilts un dolomīta atradne "Lejasnoras", DB Nr. B353 (LVĢMC Atradņu reģistrs). Derīgo izrakteņu ieguvī veic Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "KAMINVEST" Reģ. Nr. 44103106193, Zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS21ZD0277;
- Kūdras, smilts, dolomīta atradne Kalnagrāviši DB Nr. BK2595 (LVĢMC Atradņu reģistrs). Ieguvī veic Akciju sabiedrība "Siguldas Būvmeistars" Reģ. Nr. 40003047821, Zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS15ZD0142’
- Dolomīta, Smilts, Smilts-grants atradne Ārēni, DB Nr. BK2615 (LVĢMC Atradņu reģistrs). Ieguvī veic Akciju sabiedrība "Siguldas Būvmeistars" Reģ.Nr.40003047821, Zemes dzīļu izmantošanas licences Nr. CS15ZD0153.

4.5.attēls Paredzētās darbības prognozējamajā ietekmes zonā esošās derīgo izrakteņu atradnes

4.6. Piebraukšanas iespējas, pievedceļu un inženierkomunikāciju pieejamības raksturojums

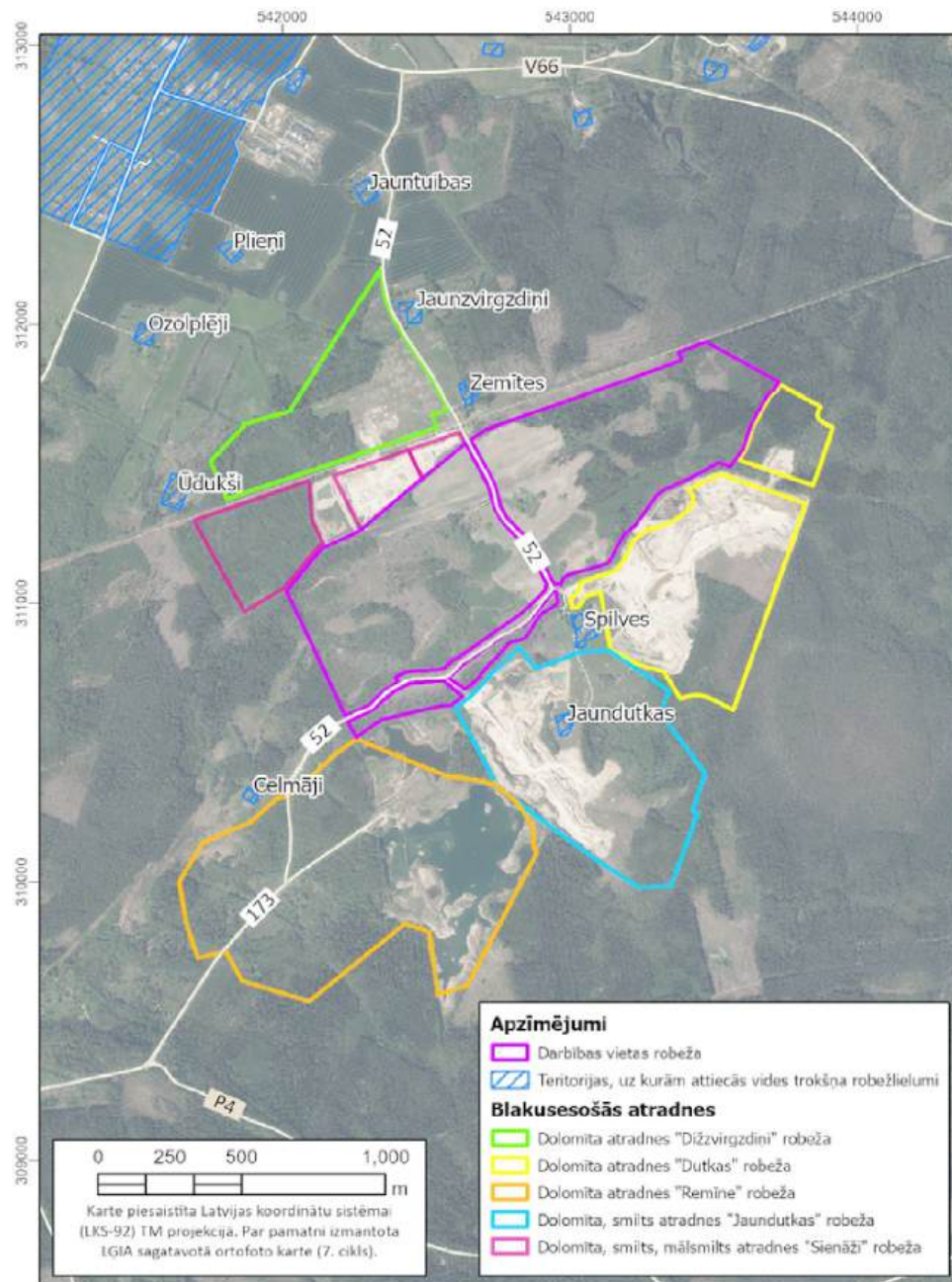
Paredzētās darbības teritorija tieši robežojas ar pašvaldības autoceļu, 52 "Ārņi – Mārzemnieki". Pašvaldības autoceļi 52 "Ārņi – Mārzemnieki" un 173 "P4 – Vāverliepas", kurus plānots izmantot produkcijas izvešanai no paredzētās darbības teritorijas, savieno paredzētās darbības teritoriju ar valsts reģionālo autoceļu P4 "Rīga – Ērgļi". Pašvaldības autoceļš 52 "Ārņi – Mārzemnieki" šķērso paredzētās darbības teritoriju sadalot to Dienvidu, Rietumu un Austrumu blokos.

Tā kā Paredzētās darbības vieta atrodas teritorijā, kur tuvumā ir attīstīta derīgo izrakteņu (tai skaitā dolomīta) ieguve, pa šiem pašvaldības autoceļiem derīgo materiālu transportē no atradnēm „Sienāži”, „Dutkas” un „Jaundutkas”, kā arī agrāk transportēja no atradnes Remīne. Autoceļi 52 "Ārņi – Mārzemnieki" un 173 "P4 – Vāverliepas" ir piemēroti smagajam transportam no valsts reģionālā autoceļa P4 *Rīga—Ērgļi* līdz Paredzētās darbības vietai.

Ceļa posms no karjera „Remīne” līdz autoceļam P4 *Rīga—Ērgļi* (pašvaldības autoceļš 173 P4 – Vāverliepas asfaltētais ceļš no P4 līdz iebrauktuvei Remīnes karjerā) ir asfaltēts un labā tehniskā stāvoklī. Savukārt 52 "Ārņi – Mārzemnieki" ceļš (no vietējas nozīmes valsts ceļa V66 "Sidgunda–Ropaži" līdz asfaltētajam ceļam 173 "P4 – Vāverliepas") visā tā garumā ir ar šķembu/grants segumu. Paredzētās darbības ietvarā paredzēts izmantot ceļa 52 "Ārņi – Mārzemnieki" posmu no paredzētas darbības teritorijas virzienā uz valsts reģionālā autoceļa P4 *Rīga—Ērgļi*.

Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir izbūvētas un pieņemtas ekspluatācijā divas nobrauktuves no pašvaldības autoceļa *Ārņi – Mārzemnieki* uz Paredzētās darbības vietu. Citas nobrauktuves izbūvētas pie pašvaldības autoceļa 52 *Ārņi – Mārzemnieki* būvniecības.

Paredzētās darbības teritoriju šķērso elektrisko tīklu gaisvadu līnijas ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem. Elektroapgādes sistēma un pieslēgšanās esošajai elektrolīnijai tiks projektēta un izbūvēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām un AS "Sadales tīkls" tehniskajiem noteikumiem.

4.6. attēls Piebraucamie ceļi Paredzētās darbības teritorijai un citas tuvākās derīgo izrakteņu atradnes.

4.7. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums

Potenciālā Paredzētās darbības vieta, tāpat kā visa Latvijas teritorija atrodas mēreni mitrajā atlantiski kontinentālajā klimata apgabalā. Saules tiešas spīdēšanas summārais ilgums mēnesī mainās vidēji no 22 stundām decembrī līdz 277 stundām jūnijā. Pozitīvas siltuma bilances laika posma ilgums ir 8 mēneši. Klimatu raksturo liels gaisa mitrums, liels mākoņainums un samērā daudz nokrišņu – vidēji līdz 670 – 680 mm gadā. Visvairāk nokrišņu (vidēji līdz 83 mm mēnesī) ir jūlijā, kad diezgan bieži novērojamas gāzienvēda lietusgāzes ar pērkona negaisu. Aukstajā periodā nokrišņu ir daudz mazāk. Nokrišņu minimums ir novērojams martā (vidēji līdz 38 mm mēnesī), dienu skaits ar nokrišņiem ir 199 dienas gadā.

Pamatojoties uz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra publicēto informāciju ilggadējā vidēja gaisa temperatūra janvārī ir -6,6°C, bet jūlijā +17,6°C. Gaisa vidējā minimālā un maksimālā temperatūras amplitūda janvārī ir no -10,3°C līdz -3,9°C, bet jūlijā no +1,9°C līdz +23,2°C. Saskaņā ar ilggadējiem gaisa vidējās diennakts temperatūras novērojumiem, bezsala periods (diennakts vidējā gaisa temperatūra augstāka par 0°C) ilgst 222 dienas (no 1.aprīļa līdz 10.novembrim). Veģetācijas periods (diennakts vidējā gaisa temperatūra augstāka par +5°C) ilgst 175 dienas. Noturīga sniega sega veidojas samērā vēlu – pirmais sniegs parasti ir tikai novembra otrajā dekādē, bet noturīga sniega sega veidojas sākot ar decembra vidu. Kopumā periods, kad teritoriju klāj sniega sega, ilgst 115 dienas. Sniega segas biezums var sasniegt pat 60 cm, taču parasti svārstās 20 - 30cm robežās, pie kam biezāka sniega sega parasti veidojas februāra 2. un 3. dekādē un marta 1.dekādē.

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinos izmantoti LVĢMC sniegtie dati par meteoroloģiskiem apstākļiem Rīgas novērojumu stacijai (2022. gada 31. decembra vēstule Nr. 4-6/1679, skat. 8. pielikumu):

- par esošo piesārņojuma līmeni piesārņojošās darbības ietekmes zonā,
- ilgtermiņa dati par meteoroloģiskajiem apstākļiem.

4.8. Hidroloģisko apstākļu raksturojums

Paredzētās darbības teritorija ietilpst Daugavas upju baseina apgabalā, ūdensobjektā D567 Pietēnupe. Ūdensobjekta un sateces baseina platība ir 36,53 km².

Tuvākā ūdenstece, kas daļēji robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju ir Pietēnupe (meliorācijas kadastra Nr.412345254:01). Pietēnupe aptuveni 1.7 km garā posmā robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju. Pietēnupe ir Lielās Juglas kreisā krasta pieteka, tās kopējais garums ir aptuveni 14 km. Pietēnupe ir valsts nozīmes ūdensnoteka. Upes izteka atrodas purvainā mežā, kas ietilpst dabas liegumā "Lieli Kangari". Upes sateku veido vairāki nelieli grāvji, tās augštece 4 km garā posmā ir iztaisnota un uzņem vairākus grāvjus no apkārtējām teritorijām, tai skaitā no derīgo izrakteņu ieguves vietām (Remīnes, Dutkas, Jaundutkas un citām). Iepretim apdzīvotai vietai Vāverkrogs aptuveni 1 km garumā upes tecējums ir dabisks, tā tek galvenokārt caur mežainu apvidu. Pēc dabiskā posma upe ir iztaisnota līdz lejtecei, tek cauri Pietēnu ezeram, krastos viensētas, lauksaimniecības zemes. Lejteces posms, kur aptuveni 5 km garumā upe tek caur mežainu apvidu, ir dabiski tekošs, atbilst biotopam 3260 Upju straujtes un dabiski upju posmi.

Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2022. - 2027. gadam (file:///C:/Users/ingag/Downloads/Daugavas%20UBA%20plans%202022-2027_v2.pdf) definēts, ka šis ir jauns Ūdensobjekts – Pietēnupe (D567). Tās raksturojumā definēts, ka: tas atdalīts no ūdensobjekta Lielā Jugla_2 (D406). Ūdensobjekta un sateces baseina platība ir 36,53 km². Lielās Juglas kreisā krasta pieteka (Lielās Juglas ŪO robeža). Izteka meža masīvā, pēcāk tek gar karjeriem, kuriem iespējama ietekme uz ŪO. Vidustecē vairākas apdzīvotas teritorijas un viensētas. Vidustecē liela dējējvistu ferma. Lejtecē lielākoties tek cauri meža zemēm. Regulēts viss vidusteces posms, kā arī daļa lejtes un neliels posms pirms ietekas Lielajā Juglā. Potenciālā ekoloģiskā kvalitāte ir laba. Neliela daļa (augštecē) atrodas ĪADT Lielie Kangari (<https://videscentrs.lv/mc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>).

Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2022. - 2027. gadam Pielikumā Nr.7.A.1.a Virszemes ūdensobjektu mērķi definēts, ka pašreizējais nepārtrauktības stāvoklis ir nodrošināts. Ūdensobjektam nav noteikts Ekoloģiskās kvalitātes mērķis biogēnu samazinājumam, Hidromorfoloģiskās kvalitātes mērķi nav noteikti Mērķi prioritārām /bīstamām vielām nav noteikti, kas ļauj secināt, ka pašreizējais ūdensobjekta stāvoklis ir labs un nav nepieciešami pasākumi stāvokļa uzlabošanai.

Apzīmējumi:

Upju ūdensobjekti	Upju baseinu apgabali:
Ezeru ūdensobjekti	Daugavas
UO sateces baseini	Gaujas
Ūdensobjekta kods	

IVN objekta "Veczvirgzdiņi" atrašanās vieta

4.7.attēls Daugavas upju baseina apgabala fragments (LVĢMC)

Lielā Jugla (meliorācijas kadastra Nr.4123452:01) atrodas aptuveni 2.7-3.0 km attālumā uz ziemeļiem no Paredzētās darbības teritorijas.

Apkārtnē ir vairāki meliorācijas grāvji, savukārt 1.5-2.0 km attālumā uz dienvidaustrumiem atrodas dabas lieguma "Lielie Kangari" purvs.

Saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 01.12.23. vēstuli Nr. Z-1-9.3/1705 "Par tehniskajiem noteikumiem derīgo izrakteņu ieguvei zemes īpašumos "Veczvirgzdiņi" un "Senzvirgzdiņi", Ropažu pagastā, Ropažu novadā" (19.pielikums): Izvērtējot iesniegto dokumentāciju, secinām, ka īpašumā nav meliorācijas kadastra informācijas sistēmā reģistrētu meliorācijas sistēmu. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Nodaļas tehniskie noteikumi un saskaņojums derīgo izrakteņu ieguvei nav nepieciešams.

Pietēnupes hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti ietekmē esošie dolomīta karjeri "Dutkas", "Jaundutkas", "Lejasnoras", "Kalnagrāvīši" un "Ārēni", kuri karjera ūdeņus novada Pietēnupē. Kā apsekošanas laikā konstatēts, karjeros "Dutkas" un "Jaundutkas" netiek nodrošināta suspendēto vielu sedimentācija un upē nonāk karjera ūdeņi ar redzamu paaugstinātu duļķainību.

VSIA Meliorprojekts ir sniedzis Atzinumu par koplietošanas ūdens noteku (t.s. valsts nozīmes ūdensnotekas Pietēnupes MK kods 412345254:01) spēju novadīt atsūknējamos ūdeņus no plānotās derīgo izrakteņu ieguves vietas īpašumos "Veczvirgzdiņi" (kad. apz. 8084 017 0003 un kad.apz. 8084 017 0004) un "Senzvirgzdiņi" (kad. apz. 8084 017 0006), Ropažu novads, Ropažu pagasts (22.pielikums). Ūdens līmeņa aprēķiniem ūdens notekās, kurās tiek pārsūknēts ūdens, tiek izvērtēta situācija bez ūdens ievadīšanas no karjeriem (turpmāk tekstā – esošā situācija) un salīdzinātas izmaiņas situācijā, kad tiek atsūknēts maksimāli iespējamais ūdens daudzums no karjeriem "Sienāži", "Dutkas" (1. un 2. laukuma), "Jaundutkas", "Veczvirgzdiņi" (austrumu, rietumu un dienvidu laukuma).

Secināts, ka, ar papildus esošajiem un plānotajiem atsūknējamiem ūdens daudzumiem no karjera, situācija kritiski netiek pasliktināta. Situācijā ar pavasara palu caurplūdumam ar 10% atkārtotās varbūtību un vienlaicīgu ūdens atsūknēšanu no karjera teritorijām, ūdens līmenis aprēķina vietā Nr.1 paaugstināsies par 3 cm, aprēķina vietā Nr.2 par 6cm un aprēķina vietā Nr.3 arī par 6cm.

Rekomendēts: likvidēt bebru aizsprostu uz novadgrāvja N-1 un veikt bebru populācijas regulēšanas pasākumus. Tāpat rekomendēts atsevišķos Pietēnupes posmos veikt gultnes tīrīšanas darbus.

4.9. Ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās

Paredzētās darbības teritorija, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ZR daļā. Tās ģeoloģiskajai uzbūvei raksturīgi divi pēc iežu sastāva, vecuma un attīstības vēstures krasi atšķirīgi uzbūves elementi: Kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega.

Kristāliskais pamatklintājs: Pamatklintāju veido pirmsplatformas attīstības stadijā stipri dislocēti dažāda sastāva un vecuma metamorfie ieži. Lielā ieguluma dziļuma dēļ paredzētās darbības – derīgo izrakteņu ieguve ar atklāta karjera metodi, īstenošana nav saistīta un neietekmē kristāliskā pamatklintāja iežus.

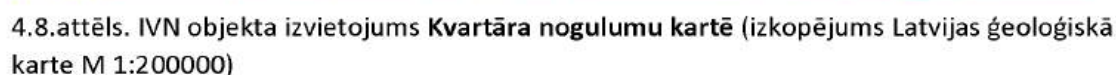
Nogulumiežu sega: Nogulumiežu segas aptuvenais biezums Paredzētās darbības teritorijā sasniedz aptuveni 900m. Nogulumiežu segu veido divi būtiski atšķirīgi ģeoloģiskie elementi – pirmskvartāra nogulumi un kvartāra nogulumi.

Pirmskvartāra nogulumus Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumieži. Tos visā teritorijā pārklāj Kvartāra nogulumu slānis.

Kvartāra nogulumi

Kvartāra nogulumu slāņkopu veido holocēna eluviālie un augšpleistocēna Latvijas svītas glacigēnie un glaciolimniskie nogulumi ar kopējo izpētes urbumos atsegto biezumu no 0.9m līdz 9.2m.

Glacigēnie nogulumi (gQ3ltv) –Paredzētās darbības teritorijā, līdzīgi glaciolimniskajiem nogulumiem zemes virsmā vietām konstatēti novadgrāvjos gar pašvaldības ceļu un Pietēnupes krasta nogāzēs. Daļā Paredzētās darbības teritorijas 0.6-2.4m biezumā tie pārsedz Daugavas svītas pamatiežu slāņkopu (izņemot urbumu U-27, kur pamatieži nav sasniegti). Glacigēnie nogulumi sastāv no brūnas, irdenas vai vāji plastiskas mālsmits un blīviem smilšmāla nogulumiem ar retiemi oļiem un grants graudiem. Paredzētās darbības teritorijā šie nogulumi kopā ar eluviālajiem un glaciolimniskajiem nogulumiem veido dabīgi iegulošu segkārtu derīgai slāņkopai.

Zemkvartāra virsmu Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā veido Augšdevona Daugavas svītas nogulumi, (D3dg) dolomīti, dolomītmerģeļi ar merģeļu un mālu starpslāņiem. Tie ir izplatīti visā teritorijā zem dažāda biezuma eluviāliem, glacigēniem un glaciolimniskiem nogulumiem.

Daugavas svītas nogulumu pamatne un zemāk iegulošo augšdevona Salaspils svītas iežu virsma ir nelīdzena un sasniegta tikai daļā no atradnes izpētes procesā ierīkotajām izpētes izstrādņēm. Izpētes procesā Paredzētās darbības teritorijā Daugavas svītas nogulumu biezums noteikts robežās no 1.6 m līdz 14.8 m Paredzētās darbības teritorijas dienviddaļā.

Daugavas svītas (D3dg) griezumū veido galvenokārt plātņaini, masīvi, nereti kavernozi dolomīti, dolomītmerģeļi, mālaini merģeļi un māli. Kopumā Paredzētās darbības teritorijā svītas augšējo griezuma daļu ievērojamā platībā veido dzeltenī pelēki, kavernozi dolomīti ar smilšakmens veida struktūru, reti ar faunas pārkmeņojumiem un nospiedumiem. Zemāk vietām iegul pelēki un dzeltenī pelēki, slēptkristāliski un kvarcītveida struktūras, masīvi, plātņaini dolomīti ar neliela biezuma mālainu merģeļu un mālu starpkārtām. Svītas vidusdaļā praktiski visā Paredzētās darbības teritorijā izstrādņēs konstatēti dažāda biezuma zemjainu dolomītu slāņkopa ar retiem mālainu merģeļu, mālu starpslāņiem. Svītas apakšējo griezuma daļu veido divi dažāda biezuma dolomīta paveidi. Augšējais – galvenokārt masīvs, vietām kavernozs, pelēks slēptkristālisks un kvarcītveida dolomīts, savukārt apakšējais – galvenokārt zemjains, zaļgani pelēks un pelēks, plātņains dolomīts ar dažāda biezuma mālainu merģeļu starpkārtām. Nereti apakšējais slānis sastāv tikai no mālainiem merģeļiem ar mālu starpkārtām.

Paredzētās darbības teritorijas dienviddaļā un centrālās daļas ziemeļdaļā derīgajā dolomīta slāņkopā konstatēti mālainu merģeļu un mālu (ar retām zemjainu dolomīta starpkārtām) starpslāņi, kuru biezums ir lielāks 0.5 m.

Paredzētās darbības teritorijas rietumu daļā ziemeļrietumu stūrī Daugavas svītas nogulumos konstatēts norimis karsts. Karsta tukšumus piepilda, galvenokārt mālains un zemjains sīkslāņots dolomīts ar dolomīta miltu un šķembu un māla starpkārtām.

Zemāk iegulošie Salaspils svītas (D3slp) nogulumi konstatēti vairākās izstrādņēs galvenokārt Paredzētās darbības teritorijas ziemeļaustrumu un austrumu daļā. Šos nogulumus veido dažādas krāsas, galvenokārt tumši (nereti raibi), blīvi māli un mālaini merģeļi ar māla un neliela biezuma zemjainu dolomīta starpkārtām.

Derīgajai slāņkopai attiecināti praktiski visi Daugavas svītas nogulumi.

Derīgās slāņkopas virsma ir nelīdzena un izstrādņēs tā ir noteikta robežās no 45.2-54.5 m vjl.

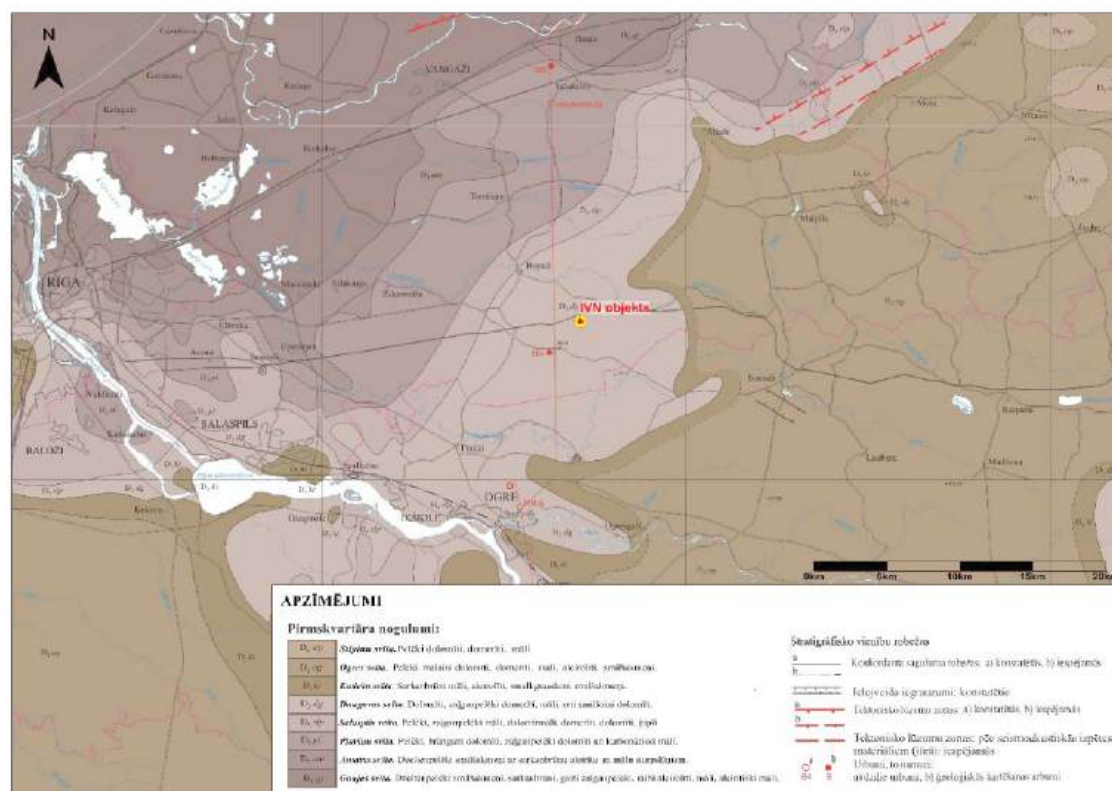
Derīgās slāņkopas pamatne atrodas 36.0 – 47.0 m vjl. līmenī.

Kopumā Augšdevona nogulumu griezumū Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā veido:

- Daugavas svītas dolomīti ar māla un merģeļa starpslāņiem;
- Salaspils svītas nogulumi, galvenokārt dolomītmerģeļi ar māla, ģipša un dolomīta starpslāņiem;
- Pļaviņu svītas nogulumi, ko veido pārsvarā dolomīti ar dolomītmerģeļa, māla un merģeļa starpslāņiem, slāņa pamatnē vietām sastopami aleirolīti un smalkgraudaini smilšakmeņi;
- Amatas svītas nogulumi - smilšakmeņi ar aleirolītu un mālu starpslāņiem;
- Gaujas svītas nogulumi, smilšakmeņu, mālu, aleirolītu slāņmija.

Dziļāk iegul un teritorijas ģeoloģisko griezumū veido:

Vidusdevona, apakšdevona, Silūra, Ordovika, Karbona nogulumi un kristālais pamatklintājs.

4.9. attēls. IVN objekta izvietojums Pirmskvartāra nogulumu virsmas kartē (izkopējums Latvijas ģeoloģiskā kartē M 1:200000)

Dziļāk iegulošie slāņi netiek detalizēti raksturoti, jo paredzētā darbība nekādā mērā tos neskar un neietekmē.

Paredzētās darbības teritorijas inženierģeoloģiskie apstākļi vērtējami kā vidēji sarežģīti (dēļ ievērojamā ūdens pieteces apjoma), bet, ievērojot mūsdienu ieguves tehnoloģisko risinājumu iespējas, ir pietiekami labvēlīgi derīgā materiāla izstrādei.

Ģeoloģiskā griezumā augšējo daļu (segkārtu) veido dažādi kvartāra nogulumi ar urbamos atsegto kopējo biezumu 0.9-5.3 m. Smilšainie nogulumi pieder irdeno grunšu klases nesaistīto nogulumu grupai smilšaino grunšu apakšgrupai, savukārt mālsmilts ietilpst vāji saistīto grunšu klases mālaino grunšu apakšgrupā. Minētās grūntis ir neviendabīgas pēc sastāva, konsistences un stiprības. Izraknāta un apūdeņota putekļaina smiltis, kā arī mālainie nogulumi kļūst tikotropi (sašķidrinās). Tas jāņem vērā izstrādājot ieguves projekta sadaļu par segkārtas noņemšanu.

Pamatieži – Daugavas svītas (dolomīti, mālaini dolomīti, dolomītmerģeļi un merģeļi) attiecināmi pie klinšaino grunšu klases ķīmisko un organogēno nogulumiežu grupas karbonātu apakšgrupas, māls – cementēto drupu iežu grupas putekļaino un mālaino apakšgrupai. Iežu noturība ir dažāda, atkarībā no māla satura daudzuma. Dažāda grunšu noturība ir jāņem vērā, ekspluatējot smago tehniku dolomīta ieguves un transportēšanas gaitā.

leguves darbus sarežģīs pazemes ūdens līmenis un tā pieplūde karjerā. Dolomīta izstrādes laikā būs nepieciešama pazemes ūdeņu atsūkšanās un novadīšana no karjera. Atbilstoši ģeoloģiskās izpētes laikā izstrādātās konstatētajam pazemes ūdens līmenis Paredzētās darbības teritorijā vidēji atrodas 49.24 m vjl. dziļumā.

Paredzētās darbības teritorijā mūsdienu eksodinamiskie procesi – karsta izpausmes, nobrukumi, noslīdeņi, nogulumu izskalojumi lielu lietavu ietekmē nav novēroti. Lai izvairītos no nevēlamiem nogāžu procesiem ieguves laikā, ir jāievēro darba drošības pasākumi, izstrādes kāples augstums un to slīpums.

Paredzētās darbības teritorijai piegulošajās platībās atsevišķos pazeminājumos novērojami pārpurvošanās procesi.

Paredzētās darbības teritorijā nav novērojamas karsta kritenes, un izpētes urbumos konstatētās karsta formas ir nenozīmīgas (tukšumi un kavernas sastāda ap 5%), galvenokārt, tās izplatītas Daugavas svītas dolomītu augšējā slānī, kur norit intensīvāka ūdens apmaiņa un līdz ar to dolomītu plaisu šķīdināšana notiek intensīvāk. Karsta procesi ir rimuši, un nav prognozējama karsta procesu aktivizācija vai attīstība Paredzētās darbības īstenošanas laikā.

4.10. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums:

Latvija, tai skaitā paredzētās darbības teritorija ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumumu veido ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija (4.2..tabula). Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga.

Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātas ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Pazemes ūdeņu veidošanos un to ķīmisko sastāvu nosaka un ietekmē virkne visdažādāko faktoru, galvenie no tiem ir:

- fizikāli – ģeogrāfiskie - reljefs, hidrogrāfiskais tīkls, klimats, augsne un veģetācija;
- ģeoloģiskie – slāņu sagulums, to litoloģiskais sastāvs, porainība un plaisainība, tektoniskie apstākļi un geostatiskais spiediens;
- vēsturiskie – teritorijas paleoģeoloģija un paleoģeogrāfija;
- antropogēnā darbība – derīgo izrakteņu un pazemes ūdeņu ieguve, piesārņojuma avotu radīšana, meliorācija, hidrobūves, pilsēt būvniecība u.c.

Minēto faktoru mijiedarbība rada pazemes ūdeņu resursu un to ķīmiskā sastāva daudzveidību plānā un griezumā. Pie tam, gruntsūdeņus ietekmē galvenokārt vietējie faktori, bet palielinoties ūdens horizontu ieguluma dziļumam pieaug reģionālo faktoru nozīmīgums.

Paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas hidroģeoloģiskie apstākļi ir samērā vienkārši. Tā kā paredzētā darbība skar un var ietekmēt Kvartāra gruntsūdens horizontu un Daugavas ūdens horizontu šajā Ziņojumā tiek sniegta īsa informācija par aktīvas ūdens apmaiņas zonu un detalizēta informācija par ietekmētajiem ūdens horizontiem.

Ropažu novadā pazemes ūdens ieguvei pārsvarā izmanto augšdevona Daugavas, Pļaviņu, Gaujas ūdens horizontus.

4.2.tabula Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un hidroģeoloģiskais raksturojums (aktīvas ūdens apmaiņas zona) (Autors: I.Gavena)

Horizonts	Ģeoloģiskais indekss	Aptuvenais biezums, m	Litoloģiskais sastāvs	Piezīmes
Gruntsūdens horizonts (kvartāra nogulumos)	Q	3-10	Kūdra, smilts, sīkgraudaina, mālaina, puteklaina, morēnas smilšmāls un mālsmilts	Pamatnē esošie morēnas nogulumi veido lokālu sprostsłāni
Augšdevona Daugavas	D _{3dg}	4-13	Dolomīts plaisains	Spiedienūdens horizonts
Augšdevona Salaspils	D _{3slp}	~20	Dolomīta merģeļa un māla slāņojums, vāji caurlaidīgie māla un merģeļa slāņi prevalē horizonta virsmā un pamatnē	Dalģjs sprostsłānis
Augšdevona Pļaviņu	D _{3pl}	~26	Dolomģts ar merģeļa un māla starpkārtām	Spiedienūdens horizonts
Pļaviņu- Amatas	D _{3pl} + D _{3am}	~ 6m	Merģeļa māla slāņojums	Sprostsłānis
Augšdevona Amatas	D _{3am}	20 - 24	Smilšakmens smalkgraudains, vāji cementģts ar māla un aleirolģta starpkārtām	Spiedienūdens horizonts
Augšdevona Gaujas	D _{3gj}	50 - 60	Smilšakmens vidģji graudains ar māla un aleirolģta starpkārtām	Spiedienūdens horizonts
Vidusdevona Burtņieku	D _{2br}	40 -50	Smilšakmens smalkgraudains, reizģm mālains, ar aleirolģta mālaina un māla starpsłāņiem.	Spiedienūdens horizonts ar kvalitātes problģmām
Vidusdevona Arukilas	D _{2ar}	20 -30	Smilšakmens, māla un aleirolģta slāņu mģja.	Spiedienūdens horizonts ar kvalitātes problģmām

Kvartāra nogulumu sporādisko ūdens horizontu un sprostsłāņu komplekss. Praktiski visā Paredzģtģs darbģbas teritorijģ konstatģtie kvartāra nogulumi ir attiecinģmi ūdens caurlaidģjiem vai vģji caurlaidģjiem ieģziem, kas uzguļ pamatieģziem. Ievģrojot ģeoloģiskos apstģkļus minģtie ūdens horizonti ir savstarpģji vģji izolģti. Kvartāra ūdens horizonts ir sporģdiski izplatģts. Netraucģtos apstģkļos tas varģtu bģt izplatģts tikai smilšaino nogulumu izplatģbas teritorijģ, tomģr, apstģkļģ, ka smilšaino nogulumu pamatnģ ne visģs izstrģdnģs ir konstatģta mģlaino nogulumu klģtbģtne liek secinģt, ka kvartāra un pamatieģžu ūdens horizonti atseviģģģs teritorijģs ir savstarpģji vģji saģstģti.

Nģmot vģrģ kvartāra (gruntsūdens) horizonta sporģdisko izplatģbu un to, ka tas izstrģdes procesģ tiks noģemģts, tģ ietekme uz pazemes ūdens pieteci izstrģdes gaitģ ir nebģtģska.

Daugavas ūdens horizonts – galvenais Paredzētās darbības ietekmētais ūdens horizonts, kā arī galvenais ūdens horizonts, kas nosaka pazemes ūdeņu pieteci karjerā. To veido Daugavas svītas plaisainie dolomīti (derīgais slānis), kas ieguļ zem Kvartāra nogulumiem. Ūdens horizonta jeb dolomītu slāņa biezums izpētes urbumos svārstās no 4 līdz 13 m.

Salaspils svītas sprosts slānis. Svītas nogulumi ir pārstāvēti lielākoties ar ūdeni vāji caurlaidīgiem dolomītmerģeļiem. Sprosts slāņa biezums dziļākos dolomīta meklēšanas un ūdensieguves urbumos ir 13-14 m.

Pļaviņu ūdens horizonts, ko veido Pļaviņu svītas plaisainie dolomīti. Derīgā izrakteņa izpētes procesā nav sasniegts nevienā dolomīta meklēšanas urbumā. Pēc apkārtējo ūdensieguves urbumu datiem Pļaviņu svītas ūdens horizonta biezums ir ap 26 m.

Pļaviņu – Amatas sprosts slānis. To veido Pļaviņu svītas apakšdaļas dolomītmerģeļi, kā arī Amatas svītas augšdaļas aleirolīti un māli. Pēc apkārtējo ūdensieguves dziļurbumu griezumiem vidējais sprosts slāņa biezums ir ap 4 m.

Amatas ūdens horizonts - Arukilas - Amatas ūdens horizontu kompleksa augšdaļa. Pazemes ūdeņi ir saistīti ar Amatas svītas smilšakmeņiem. Pēc apkārtējo ūdensieguves dziļurbumu datiem ūdens horizonta biezums ir ap 24 m.

Ievērojot, ka Paredzētās darbības teritorija atrodas teritorijā, kur tuvākā apkārtnē notiek dolomīta izstrādes darbi vairāku desmitu gadu garumā, pazemes ūdens hidroģeoloģiskais režīms ir būtiski ietekmēts un izmainīts. Karjera ūdeņu atsūkšanās rezultātā ir mainījies kā pazemes ūdens līmenis, tā arī lokālie plūsmas virzieni.

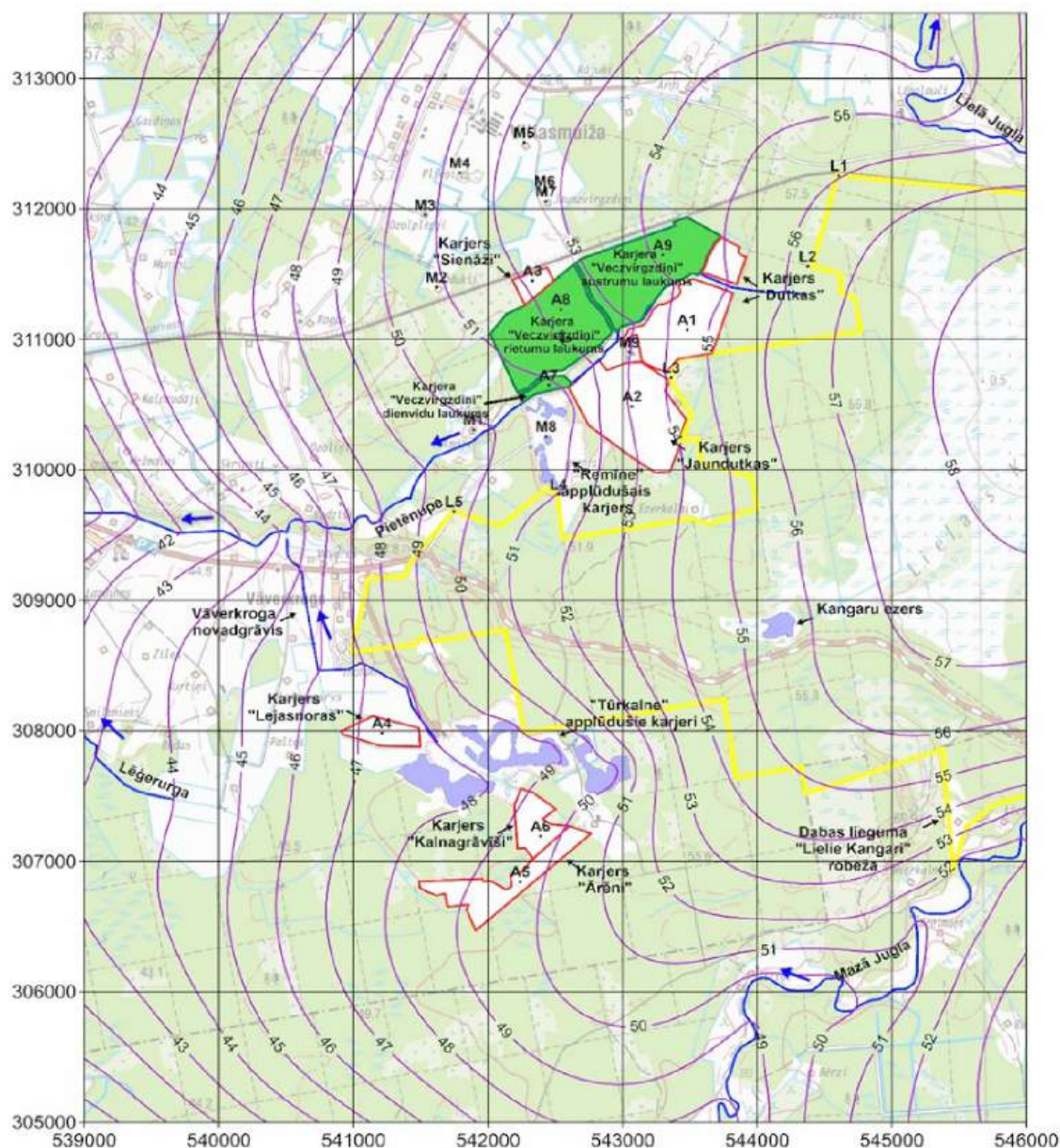
“Vecvirgzdiņu” atradnes tiešā tuvumā atrodas šādi darbojošies karjeri:

1. “Dutkas”, karjera abi laukumi,
2. “Jaundutkas”,
3. “Sienāži”.

Savukārt, “Vecvirgzdiņu” atradnes prognozējamajā depresijas zonā atrodas karjeri:

1. “Lejasnoras”,
2. “Ārēni”,
3. “Kalnagrāvīši”.

Rīgas tehniskās universitātes Vides modelēšanas centrā ir veikta hidroģeoloģiskā modelēšana, kuras ietvaros ir noteikts iespējami dabiskais Daugavas ūdens horizonta līmenis, pašreizējais Daugavas ūdens horizonta pazemes ūdeņu līmenis, kā arī prognozētās izmaiņas pilnā dziļumā un platībā izstrādājot Vecvirgzdiņu atradnes visus trīs laukumus (respektīvi sliktākais iespējamais scenārijs), kā arī definēta Vecvirgzdiņu atradnes karjera izstrādes ietekme uz esošo depresijas piltuvi (10. pielikumā modelēšanas darbu atskaite).

4.10. attēls. Pazemes ūdens līmeņa izolīniju karte D3dg horizontam, netraucētam stāvoklim [m vjl]

Pašreizējais pazemes ūdeņu līmeņu režīms atradnes Vecvirgzdiņi teritorijā un apkārtnē ir pārveidots. Sakarā ar ūdens atsūkņēšanu ap esošajiem karjeriem ("Dutkas", "Jaundutkas", "Sienāži", "Ārēni", "Kalnagrāvis" un "Lejasnoras") ir izveidojusies ilgtermiņa depresijas piltuve.

Modelēšanā tika pieņemts, ka visās atradnēs tiks vai arī jau tiek atsūkņēts tāds ūdens daudzums, lai nodrošinātu ūdens līmeņa pazeminājumu līdz atradnes derīgā slāņa pamatnei (maksimāli sliktākais scenārijs). Līdz ar to modelēšanas eksperimentos esošai situācijai tiek izmantots ūdens līmeņa pazeminājums līdz slāņa apakšai visiem šobrīd strādājošiem karjeriem.

lieguma "Lielie Kangari" purva pamatni veido vāji caurlaidīgi morēnas nogulumi, un virs tiem iegul būtiski sablīvēti tā sauktās melnās kūdras slāņi, kas veido sprostslnāni starp Daugavas ūdens horizontu un purva ūdens horizontu, tādējādi nav prognozējams, ka depresijas piltuve Daugavas ūdens horizontā varētu intensificēt purva ūdeņu lejupejošo filtrāciju.

Pēc pieredzes analogos objektos, piemēram atradnē Aiviekste kreisais krasts var pieļaut, ka šobrīd depresijas piltuves stabilizējas un to galvenokārt var ietekmēt karjeru padziļināšana, tai pat laikā ieguves platības palielināšanās ietekme ir nesalīdzināmi mazāka.

Ģeoloģiskās izpētes procesā nav veikta Daugavas ūdens horizonta ūdeņu kvalitātes testēšana, taču pieļaujams, ka to kvalitāte varētu būt tuva atradnes Aiviekste kreisais krasts ūdens kvalitātei. Saskaņā ar to, Daugavas horizontā izplatīti hidroģēnkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi ar sausnes saturu 0,26-0,3 g/l, cietību 4,6-6 mgekv/l, zemu (līdz 10 mg/l) sulfātu un hlorīdu koncentrāciju. Pēc galvenajiem izšķīdušo sāļu ingredientiem pazemes ūdeņu kvalitāte ir līdzīga upju ūdens kvalitātei, izņemot augstāku dzelzs koncentrāciju (0,8-2,7 mg/l) un cietību, kā arī mazāku organisko skābju un slāpekļa savienojumu koncentrāciju. Tā kā dzelzs kopā ar suspendētajām vielām nogulsņējas nosēdbasē, karjera ūdens novadīšana nevar radīt problēmas virszemes ūdeņu ekosistēmām.

4.10.1. TUVĀKĀS ŪDENS ŅEMŠANAS VIETAS

Saskaņā ar LVĢMC atradņu reģistrā (<https://videscentrs.lv/mc.lv/lapas/atradnu-registrs-un-krajumu-bilance>) ietvertu informāciju, šajā Ropažu pagasta teritorijā nav reģistrēti ūdens ieguves urbumi, kuri izmanto Daugavas ūdens horizontu. Ūdens ieguves urbumu, kuros tiek iegūts dziļāko slāņu Pļaviņu ūdens horizonta vai Gaujas ūdens horizonta ūdeņus, darbību ūdens līmeņa pazemināšanās Daugavas ūdens horizontā neietekmē.

Tomēr, viensētās varētu būt neregistrēti, bet potenciāli apdraudēti ūdens ieguves urbumi un grodu akas Daugavas svītas dolomītos, kā arī grodu akas kvartāra nogulumos. Karjera nosusināšana var ietekmēt kvartāra nogulumu grodu akas tikai tiešā tuvumā ap karjeru. Sakarā ar vāju kvartāra nogulumu izpēti pakāpi, hidroģeoloģiskais modelis nespēj reāli imitēt gruntsūdens līmeņu izmaiņas. Tomēr, kvartāra ūdens horizonts ir sporādiski izplatīts un atradnes izstrāde var ietekmēt tikai tieši atradnei pieguļošās teritorijas, attiecīgi depresijas piltuve kvartāra nogulumos izplatās tikai tieši skartajos gruntsūdens horizontos.

Kā pierāda, piemēram ilggadīgi pazemes ūdens monitoringa dati atradnei "Tūrkalne", "Ārēni" un Kalnagrāvisi" pieguļošajās teritorijās, attālinoties no karjera nav novērojama gruntsūdens līmeņa pazemināšanās tendence.

Neskatoties uz ilggadīgu dolomīta ieguvu, nav zināmi dati par ūdensapgādes problēmām tuvējās viensētās vai Vāverkrogā. Apgūstot jaunās atradnes "Vecvirgzdiņi"⁵, tiks izstrādāta arī pazemes ūdens monitoringa programma un monitorings tiks veikts saskaņā ar zemes dziļu izmantošanas licences prasībām. Tas ļaus izvērtēt katrā individuālā gadījumā karjera ietekmi uz ūdens avotu un nepieciešamības gadījumā nodrošināt optimālāko risinājumu izvēli.

Viensētu aku ūdens kvalitāti paredzētā darbība teorētiski var ietekmēt tikai tajās vietās, kur karjerā atsūkņējams ūdens infiltrējas atpakaļ pazemē. Atbilstošie priekšnosacījumi ir tikai ap nosēddiņiem, t.i. šaurā joslā starp karjeru un upi. Šajā teritorijā ūdens ņemšanas vietu un viensētu nav.

⁵ Dolomīta un smilts atradne „Vecvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Vecvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

4.11. Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju dabas vērtības un tuvākās Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas

Ropažu pagasta teritorijā atrodas viena īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums "Lielie Kangari", kas ir arī ietverta Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija Paredzētās darbības teritorijai ir dabas liegums "Lielie Kangari", kas atrodas vairāk kā 500 m attālumā austrumu un dienvidu virzienā.

Lielie Kangari: aizsardzības kategorija – dabas liegums, Natura 2000 teritorija;
Kods: LV0513400

Administratīvais iedalījums: Ogres novada Suntažu pagasts; Ropažu novada Ropažu pagasts

Platība: 1936.5 ha

Dibināšanas gads: 1957

Aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta 2023.gada 21.novembra noteikumi Nr. 647 "Noteikumi par dabas liegumiem". Vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijai nav izstrādāti spēkā esoši individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (*dabas liegumam "Lielie Kangari" dabas aizsardzības plāns bija izstrādāts laikposmam no 2007. gada līdz 2017. gadam, ar termiņa pagarinājumu līdz 2022. gada 31. decembrim*).

Sākot ar 2011.gada 1.februāri, dabas lieguma pārvaldi īsteno Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija.

Dabas vērtības: Izcilākais osa valnis Latvijā, kura relatīvais augstums 27 m (78 m vjl.) un platums 60-100 m. Savdabīga veģetācija, retas augu sugas. Teritorijā ietilpst arī Kangaru ezers un Lielo Kangaru purvs. Konstatēta ES Biotopu direktīvas suga – dzeltenā dzegužkurpīte. No ES Biotopu direktīvas biotopiem sastopami – neskarti augstie purvi, purvaini meži, skujkoku meži uz osiem.

Detālāks Paredzētās darbības ietekmju uz NATURA 2000 dabas liegumu "Lielie Kangari" novērtējums sniegts IVN Ziņojuma 23.pielikumā.

Pagastā izveidoti 9 mikroliegumi īpaši aizsargājamu putnu sugu un biotopu aizsardzībai, t.sk. 1 mikroliegums pārklājas no blakus esošā novadā izveidota mikrolieguma un 3 mikroliegumu buferzonu teritorijas, t.sk. 2 buferzonas pārklājas no blakus esošā novadā izveidota mikrolieguma., reģistrēti 8 aizsargājamie koki (dižkoki)

EAC (Eiropas Arboristu padome) sertificēts arborists (ETW sertifikāta Nr. ID001624), Latvijas Kokkopju-Arboristu biedrības biedrs, sertificēts arborists-koku eksperts (sertifikāts Nr. 2/2020), LR dabas eksperts, kurš tiesīgs sniegt atzinumus par biotopu grupu: meži un virsāji, sugu grupām: vaskulārie augi, ķērpji, bezmugurkaulnieki (DAP sertifikāta Nr. 058), LAAAB (ainavu tehniķis-darbu vadītājs, sertifikāta Nr. 032-2008), LDB sertificēts dendrologs (sertifikāta Nr.001), Latvijas Dendrologu biedrības viceprezidents Eksperta Atzinums (11.pielikums)

Plānotās darbības teritorijā atrodas divas lauku viensētas ar piemājas pagalmu un nelieliem dārziem, mežu un zālāju platības.

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols" ietverto informāciju pie "Vecvirgzdiņu" mājām aug **valsts nozīmes aizsargājams koks** – parastais ozols *Quercum robur*. Dabas datu sistēmā "Ozols" koks reģistrēts kā īpaši aizsargājams (ID98083, koks Nr. 5157, apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla lielāks par 5,4 m). Dižkoka stāvokļa novērtēšanai tika pieaicināts sertificēts dendrologs. Veikta datu aktualizācija. Koks aug lauksaimniecības ainavā aptuveni 160 m uz DR no Vecvirgzdiņu viensētas, Ropažu pagasta, Ropažu novadā. Vietējas nozīmes grants seguma autoceļš ~60 m no koka uz A, saimniecības ēka 37 m uz Z un dzīvojamā māja 60 m uz ZR no koka. Ap koku pļauts zālājs, lauksaimniecībā izmantotās zemēs lauki netiek apstrādāti tuvāk par 10-15 m ap koku no A, D, R puses, atbilstoši labas prakses nosacījumiem. Uz Z no koka pie saimniecības ēkas aug 3 parastās kļavas, no R puses aptuveni 60 m attālumā meža ieloka robeža ar nenocirstu baltalkšņu un citu lapu koku joslu. Kokam nav novērojamas eventuālas sakņu bojājumu pazīmes. Lauksaimniecības zemes šobrīd tiek strādātas ārpus koka vainaga projekcijas zonas, to apliecina koka zemais vainags. Stumbrs monolīts, bez izteiktas reakcijas koksnes, dobumiem vai būtiskiem trūpes bojājumiem. H 8 m U veidā sadalās 2 pamatstumbros, h 6-8 m stabili stiprināti, atdalās vēl 4 masīvi skeletzari. H 12 m viena ass atkārtoti stabili U veidā dalās 2 galotnēs. Stumbrā pa perimetru lokālas, nebūtiskas augšanas deficīta zonas, vienai no A puses varētu būt veikts senāks vertikāls iezāgējums, ap iezāgējumu kalpa balsinājuma pēdas un arī citās vietās h 0-1,5 m. Nav skaidrs balsinājuma mērķis. Iespējams dobumu apdzīvojušas bites? Vecumposmam ļoti augsta vitalitāte: defoliācija <15%, dehromācija 0%, nav kaitēkļu bojājumi uz lapām. Vainags ļoti plašs, viegli asimetrisks: R-16 m, D-15 m, A-13 m, Z-14 m. Vainaga pamatne h 2 m, zemu izliekti masīvi zari ar viengadīgo pieaugumu 4-20 cm (h 2 m). No R puses izveidojies neliels atvērums vainagā. No ZR puses ļoti masīvs, tālu izvirzīts, subdominējošs skeletzars. Z puses zemākajā skeletzarā iekārtas šūpoles (atbilstoši labas prakses nosacījumiem). H 8 m novērojami skeletzari ar rekcijas koksnes pazīmēm ir lokāli bojājumi. Vainagā ir atsevišķi sausi un bīstami zari. Koka ilgtspējas prognoze > 25 (...<150) gadi.

Paredzētās darbības teritorijā atrodas 1,82 ha liels **bioloģiski vērtīgs zālājs "6510 Mēreni mitras pļavas"**, 1. (tipiskais) variants, kas ir iekļauts dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols". Veģetācijas kopskats, apsekojuma laikā konstatētās tipiskās un indikatorsugas: pļavas bitene *Geum rivale*, parastā ziepenīte *Polygala vulgaris*, ziemeļu madara *Galium boreale*, ķimeņlapu selīne *Selinum carvifolia* liecina par zālāja apsaimniekošanas režīma un dabiskās dinamikas ietekmi uz sugu sastāvu un norāda uz tendenci pārveidoties par biotopu "6270 Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas", kas Latvijā ir biežāk sastopams. Zālājā izplatās slotiņu ciesa, podagras gārša, meža suņburkšķis *Anthriscus sylvestris*, pļavas timotiņš *Phleum pratense* un tādejādi iespējama sugu sastāva vienkāršošanās.

Apsekotajā teritorijā netika konstatētas īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas. Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" nav ziņu par iepriekš konstatētām aizsargājamo sugu atradnēm šajā teritorijā.

Pietēnupes dabiskajā posmā lejpus paredzētās darbības vietai ir izveidots mikroliegums. Mikroliegums izveidots 2019. gadā biotopam 3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi, tā platība noteikta 745 m garumā, 0,58 ha platībā (lēmums Nr.4.3/4164/2019-N). Pietēnupe tās dabiskajā posmā atbilst ES aizsargājamam saldūdens biotopam 3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi 1. variantam Upju straujteses, biotopa kvalitāte – laba (datu avots: Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS, anketas Nr. 18LVK_6_1). Biotops atbilst Latvijas īpaši aizsargājamam biotopiem 5.1. Akmeņu sakopojumi upēs, 5.7. Avotsūnu Fontinalis un krasta garknābītes Rhynchosetium riparioides audzes upēs, 5.18. Upju straujteses un dabiski upju posmi.

Apsekojot teritoriju 2022. gadā, konstatēta atbilstība biotopam, tā kvalitāte novērtēta kā vidēja. Biotopa kvalitāti pazemina augstais sedimentācijas līmenis upē, tās iespējamais iemesls – derīgo izrakteņu ieguves platību paplašināšanās Dutkas un Jaundutkas karjeros pēc 2019. gada un nenostādīnātu ūdeņu iepludināšana Pietēnupē. Mežs upes kreisajā krastā atbilst biotopam 9180* Nogāžu un gravu meži (datu avots: Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS, anketas nr. 17AP116_1182_1).

Ornitoloģisko vērtību izpēte un novērtējums veikti Ropažu novada, Ropažu pagasta īpašuma "Vecvirgzdiņi" kadastra Nr. 80840170003 zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 80840170003 un 80840170004 un īpašuma "Senzvirgzdiņi"⁶ kadastra Nr. 80840170006 zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 80840170006, un tā perifērija līdz 1 km rādiusā.

Veikta pūču uzskaitē pūču aizsardzībai prioritārās teritorijās. Veikta dzeņu uzskaitē dzeņu aizsardzībai prioritārās teritorijās. Piemērotās vietās apodziņu provocēšana ar provocēšanas iekārtu. Rekogniscējoša izpēte visā paredzētās darbības teritorijā.

Izvērtējamās teritorijas apsekošanas laikā īpaši aizsargājamās putnu sugas nav konstatētas.

4.12. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums

2007.gada 29.martā LR Saeimā ir pieņemts likums "Par Eiropas ainavu konvenciju", kas stājās spēkā ar 2007.gada 19.aprīli. Eiropas ainavu konvencija pieņemta Florencē 2000. gada 20. oktobrī. Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija noteikta par kompetento institūciju, kura koordinē Konvencijā paredzēto saistību izpildi. Konvencijas izpratnē "ainava" nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Puses apņemas: identificēt ainavas visā tās teritorijā; analizēt to īpašības, un spēkus un ietekmes, kas tās pārveido; dokumentēt un ņemt vērā izmaiņas; novērtēt šādi identificētās ainavas, ņemot vērā to īpašās vērtības, kuras ieinteresētās puses un iedzīvotāji tām ir piešķirušī. Katrai pusei, pēc konsultācijām ar sabiedrību, jānosaka ainavas kvalitātes mērķus identificētajām un izvērtētajām ainavām. Lai ainavu politika tiktu

⁶ IVN procesa laikā saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 9.augusta lēmumu Nr.2594 (prot. Nr.72/2023,14.§) par nekustamā īpašuma "Vecvirgzdiņi" nosaukuma maiņu uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pagastā, Ropažu novadā ir mainīts īpašuma "Vecvirgzdiņi" kadastra numurs: 8084 017 0006 nosaukums no "Vecvirgzdiņi", Vāverkrogs, Ropažu pag., Ropažu nov. uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pag., Ropažu nov.

īstenota, katra Puse apņemas ieviest instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt un pārvaldīt ainavas un/vai plānot ainavas.

Latvijā nav izstrādāti vienoti ainavu vērtēšanas kritēriji, nav noteikta neviena aizsargājama ainava un to kvalitātes mērķi. Šobrīd Latvijā nav spēkā esošu normatīvo aktu, kas noteiktu ainavu vērtēšanas kārtību, mērķus un prasības ainavu aizsardzībai. Katrs eksperts ainavas vērtē, izmantojot savu subjektīvo vērtējumu un izvēlētus vērtējuma kritērijus.

Paredzētās darbības teritorijas ainavas apraksts veidots pamatojoties uz Prof. O.Nikodemusa (2002) piedāvātu ainavu aprakstīšanas shēmu, kā galvenos faktorus izdalot:

- Fiziskos faktorus (ģeoloģija, reljefa formas, mitruma režīms, augsne, veģetācija, ekoloģija);
- Cilvēka faktorus (arheoloģija, ainavas vēsture, zemes izmantošanas veids, celtnes un apdzīvotas vietas);
- Estētiskos faktorus (proporcija, mērogs, noslēgtība, saskaņotība, krāsa, skati);
- Asociācijas (vēsturiskās un kultūras).

Fiziskie faktori: Paredzētās darbības teritorijas un tai piegulošo platību ainava veidojusies uz samērā vienveidīgiem kvartāra nogulumu iežiem. Pārsvarā teritorijā dominē smilšainie nogulumi. Vienveidīgie ledāju nogulumi nosaka arī samērā vienkāršu un vienveidīgu, līdzenuma reljefu. Teritorija ir meža zemju un atsevišķi lauksaimniecības zemju bloka sastāvdaļa. Teritorijā nav īpaši aizsargājamas teritorijas vai mikroliegumi.

Teritoriju sadala autoceļš. No kura paveras skats uz plānoto ieguves teritoriju (lauksaimniecības un meža zemi).

4.13. ttēls Paredzētās darbības teritorija (foto I.Gavena)

Ainavisku akcentu rada pie Veczvirgzdiņu mājām esošais dižkoks (ozols).

4.14. attēls Dižkoks (ozols) pie Veczvirgzdiņu mājām (foto I.Gavena)

Tādējādi fiziskie faktori nerada priekšnoteikumus augstvērtīgu vai nozīmīgu ainavu noteikšanai. Kā aizsargājams ir noteikts dižozols un tā apsekošanai, novērtēšanai un saglabāšanas pasākumu izstrādei tika pieaicināts sertificēts dendrologs. Darbības īstenošanas laikā tiks veikti pasākumi dižkoka aizsardzībai un uzturēšanai, ņemot vērā eksperta ieteikumus, tai skaitā paplašinot aizsargjoslu, nodrošinot laistīšanu sausā laikā u.c..

Cilvēka faktori: Paredzētās darbības teritorija un tās tuvākā apkārtnē nesaistās ar nozīmīgiem cilvēka faktoriem. Tajā nav vēsturisko vai arheoloģisko pieminekļu, vēsturiski nozīmīgu vietu. Daļa paredzētās darbības teritorijas robežojas ar šobrīd demontēto dzelzceļa līniju Rīga – Ērgļi. To iezīmē uzbērums, kuru izmanto kā vietējas nozīmes autoceļu. Šī teritorija nav uzskatāma par ainaviski nozīmīgu vai vērtīgu teritoriju, tai nav arī kultūrvēsturiskās nozīmes, kā bijušai dzelzceļa līnijai.

4.15.attēls Bijušā dzelzceļa Rīga – Ērgļi uzbērums, kreisajā pusē derīgo izrakteņu atradnes "Sienāži" karjera vaļņi (foto I.Gavena)

Estētiskie faktori: Paredzētās darbības teritorija ir lauksaimniecības un meža zemju teritorija. Pārsvārā daļēji slēgta vai slēgta, bez nozīmīgām tālo skatu perspektīvām. Pieguļošo teritoriju ainava ir samērā vienmuļa līdzenuma ainava ar atsevišķām viensētām un plašām derīgo izrakteņu ieguves teritorijām. Tādējādi paredzētās darbības teritorijas vides estētiskā vērtība ir zema. Plašas ūdens teritorijas un reljefa saposmojuma izveide ainavu papildinātu ar jaunu elementu, viešot daudzveidību.

Asociācijas (vēsturiskās un kultūras): Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā neatrodas kultūrvēsturiski pieminekļi, tā nesaistās ar būtiskiem vēsturiskiem notikumiem vai personībām. Paredzētās darbības teritorija neskar kultūrvēsturisko pieminekļu aizsargjoslas.

Paredzētās darbības un tai pieguļošā teritorija atrodas attālu no teritorijām, kuras saistās ar vēsturiskiem pieminekļiem un notikumiem. Paredzētās darbības un tai pieguļošajā teritorijā nav vietu vai objektu, kas saistīti ar nozīmīgiem vēsturiskiem notikumiem, tautas nemateriālo mantojumu, piemēram, teikām vai nostāstiem. Teritorija nav saistīta ar pazīstamu, slavenu personu dzīvi vai darbību.

Kopumā var secināt, ka Paredzētās darbības un tai pieguļošajā teritorijā nav konstatēti tādi faktori, pamatojoties uz kuriem būtu iespējams un nepieciešams izdalīt vērtīgas vai aizsargājamās ainavas.

4.13. Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums

Paredzētās darbības un tai pieguļošās teritorijas ir noteiktas Ropažu pagasta teritorijas plānojumā kā rūpnieciskās apbūves teritorijas.

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā neatrodas rūpniecības uzņēmumi, kuri noteikti par rūpniecisko avāriju riska objektu (<https://registri.vvd.gov.lv/citi-registri/rupniecisko-avariju-riska-objekti/>).

Saskaņā ar Valsts Vides dienesta Informatīvo karti (<https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map>) Paredzētās darbības teritorijā vai tai piegulošajās neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas, A vai B kategorijas piesārņojošas darbības objekti.

Saskaņā ar VVD reģistru A un B atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai (<https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/a-un-b-atlajas/>) paredzētās darbības vai tai piegulošajās teritorijās nav objekti, kuriem ir izsniegtas A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas.

Saskaņā ar VVD reģistru C kategorijas piesārņojošo darbības (<https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlajas-un-licences/c-kategorijas-piesarnojoso-darbibu-registrs/>) Akciju sabiedrība "Siguldas Būvmeistars" ir saņēmusi C kategorijas apliecinājumu (Reģistrācijas numurs: AP24IC0128, Reģistrācijas datums: 22.03.2024) piesārņojošai darbībai - degvielas uzpildes stacija ar degvielas apjomu (lielāko kopējo degvielas daudzumu, kas pārsūknēts pēdējo triju gadu laikā) līdz 2000 m³ gadā.

Paredzētās darbības teritorijas tuvumā atrodas vairākas darbojošas derīgā izrakteņa (t.s. dolomīta) ieguves teritorijas Dutkas, Jaundutkas, Sienāži.

4.3.tabula Derīgo izrakteņu atradnes ar spēkā esošām zemes dzīļu izmantošanas Licencēm Paredzētās darbības potenciālajā ietekmes zonā (LVGMC derīgo izrakteņu krājumu balance)

Atradne	Licences turētājs	Izmantošanas veids	Ģeoloģiskās izpētes veicējs, akceptētie krājumi, tūkst.m ³
Dolomīta, smilts, smilts-grants un kūdras atradne ĀRĒNI Ropažu novads	a/s "Siguldas būvmeistars" Licence Nr. CS15ZD0153 2015.05.11 - 2035.05.10 Valsts vides dienests	Dolomīts – Šķembām Smilts – būvniecībai Nav datu par kūdras izmantošanu	SIA "LUDUSS" 2009 Dolomīts A - 2273.0 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³ Smilts A - 274.0 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³ Smilts-grants A - 19.0 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³ Kūdra A - 0.00 tūkst.t. N - 10.6 tūkst.t. (40% mitruma)
Dolomīta atradne DUTKAS Ropažu novads	SIA "Regga Dolomīts" Licence Nr. CS10ZD0003 2010.01.05 - 2035.01.04 Valsts vides dienests	Šķembām	SIA "LUDUSS" 2007 Dolomīts A - 2557.4 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³
Dolomīta un smilts atradne JAUNDUTKAS Ropažu novads	SIA "VIA" Licence Nr. CS10ZD0210 2010.07.23 - 2035.07.22 Valsts vides dienests	Šķembām , ceļu būvei	IK "Latgales ģeologs" 2009 Dolomīts A - 3193.5 tūkst. m ³ N - 48.4 tūkst. m ³ Smilts A - 0.0 tūkst. m ³ N - 1518.25 tūkst. m ³

Dolomīta, smilts un kūdras atradne KALNAGRĀVĪŠI Ropažu novads	<i>a/s "Siguldas būvmeistars"</i> Licence Nr. CS15ZD0142 2015.04.30 - 2032.01.01 Valsts vides dienests	Dolomīts – Šķembām Smilts – būvniecībai Nav datu par kūdras izmantošanu	<i>SIA "LUDUSS"</i> 2009 Dolomīts A - 1689.7 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³ Smilts A - 307.5 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³ Kūdra A - 0.0 tūkst. t. N - 20.9 tūkst. t. (40% mitruma)
Dolomīta, smilts un mālsmilts atradne SIENĀŽI Ropažu novads	<i>SIA "Mežaudze"</i> Licence Nr. CS10ZD0323 2010.10.13 - 2035.10.12 Valsts vides dienests	Būvniecībai Šķembām	<i>SIA "Geo Consultants"</i> 2005 <i>SIA "Zemes Puse"</i> 2015 Dolomīts A - 283.4 tūkst. m ³ N - 0.0 tūkst. m ³ Smilts A - 0.0 tūkst. m ³ N - 45.5 tūkst. m ³ Mālsmilts A - 0.0 tūkst. m ³ N - 19.5 tūkst. m ³

Paredzētās darbības teritorija neatrodas plūdu riska teritorijā.

5. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

Paredzētā darbība: derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionētas smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu, kā arī asfaltbetona) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana (turpmāk tekstā – Paredzētā darbība) Ropažu novada, Ropažu pagasta, nekustamā īpašuma "Veczvirgzdiņi" (kad. Nr. 8084 017 0003) zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 un 8084 017 0004 un nekustamā īpašuma "Senzvirgzdiņi" (kad. Nr. 8084 017 0006) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006 (turpmāk tekstā – Darbības vieta).

Paredzētā darbība notiks derīgo izrakteņu atradņu „Veczvirgzdiņi”, „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un „Astilbes” teritorijās (turpmāk kopā tekstā – atradnes Veczvirgzdiņi). Kopējā atradņu platība ir 94.418 ha tajā skaitā:

- dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi” 6,822 ha platībā ar N kategorijas smilts krājumiem 51,01 tūkst. m³ apjomā un N kategorijas dolomīta krājumiem 405,23 tūkst. m³ apjomā;
- dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” 82,62 ha platībā ar N kategorijas dolomīta krājumiem 5984,53 tūkst.m³ apjomā;
- Smilts atradne „Astilbes”, platība – 4,976 ha platībā ar N kategorijas smilts krājumiem 189.09 tūkst.m³ apjomā

Derīgo izrakteņu ieguves teritorija tiks noteikta pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procesa pabeigšanas un darbības akceptēšanas, zemes dzīļu izmantošanas licencē un precizēta derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes procesā, ņemot vērā IVN rezultātus, tai skaitā institūciju atzinumus, VPVB Atzinumu un tajā ietvertās prasības, normatīvajos aktos noteiktās prasības, zemes īpašumam noteiktos apgrūtinājumus (aizsargjoslas).

Paredzētās darbības īstenošanai tiks izveidota smilts un dolomīta ieguves, apstrādes un asfaltbetona ražošanas infrastruktūra (inerto atkritumu pārstrādē plānots izmantot mobilo tehniku, kad tā netiek izmantota dolomīta ieguvē un produkcijas ražošanā), nodrošināti nepieciešamie tehniskie līdzekļi, kā arī izveidota atbilstoša ūdens atsūkņēšanas un attīrīšanas sistēma.

Paredzētā darbība ietver šādu darbu kompleksu:

- Sagatavošanās darbi:
 - paredzētās darbības īstenošanai nepieciešamo atļauju un dokumentu saņemšana un sagatavošana;
 - paredzēto laukumu izveidošana dabā (t.s. atmežošana un derīgo izrakteņu atsegšanas darbi (segkārtas noņemšana));
 - izstrādes laukumos pieplūstošo ūdeņu (pazemes un nokrišņu) savākšana, attīrīšana un novadišana;
- Ražošanas un produkcijas realizēšanas darbi:
 - derīgā izrakteņa atdalīšana no dabiskās vides [t.s. dolomīta slāņkopas irdināšana (ar spridzināšanas metodi vai mehāniskās irdināšanas metodi)];
 - derīgo izrakteņu transportēšana no izstrādes laukumiem uz materiāla apstrādes līniju;

- produkcijas ražošana, uzglabāšana un realizācija, tajā skaitā asfaltbetona ražošana;
- Inerto atkritumu pārstrāde (drupināšana, sijāšana utt.) un izmantošana paralēlai rekultivācijai. Inerto atkritumu pārstrādes un pagaidu uzglabāšanas laukums apmēram 2,3 ha lielā platībā plānots rietumu laukuma rietumu malā. Inerti atkritumi ir grunts, iežu pārstrādes atslīdes un pārpalikumi, būvniecībai un keramikai nederīgi brāķēti materiāli, utt., kas nav bīstami un ir inerti (ar tiem nenotiek nekādas būtiskas fizikālas, ķīmiskas vai bioloģiskas pārmaiņas, tie nešķīst vai citādi fizikāli vai ķīmiski nereaģē, bioloģiski nesadalās vai neiedarbojas uz citām vielām, ar kurām nonāk saskarē, un tādējādi neizraisa vides piesārņojumu un nekaitē cilvēku veselībai). Tiks ievēroti Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.712) prasības, kas ir saistošas veicot darbības ar inertajiem atkritumiem un nodrošinot to izmantošanu;
- Uzraudzības un kontroles darbi:
 - Monitorings (pazemes un virszemes ūdeņu un dižkoka stāvokļa);
 - atskaišu un pārskatu nodošana uzraudzības un kontroles institūcijām;
- izstrādāto ieguves laukumu rekultivācija (t.s. rekultivācija paralēli ieguvei) [ūdens tilpņu veidošana (*nogāžu un pamatnes piebēršana, izlīdzināšana un teritoriju appludināšana*) vai zemes sagatavošana (*karjera izstrādāto daļu (tilpju) aizpildīšana ar inertiem atkritumiem*) izmantošanai mežsaimniecībā, lauksaimniecībā vai citai rūpnieciskai izmantošanai. MK noteikumu Nr.712 izpratnē izrakto tilpju aizpildīšana ir jebkāda reģenerācijas darbība, lai piemērotus atkritumus, kas nav bīstami, izmantotu izrakto teritoriju atjaunošanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā vai būvniecībā (izrakto tilpju aizpildīšanā, uzbērumu veidošanā)].

Derīgo izrakteņu ieguves apjoms ir atkarīgs no pieprasījuma tirgū un realizācijas apjoma.

Gada laikā paredzēts iegūt aptuveni 30 tūkst. m³ smilts un 300 tūkst. m³ dolomīta (blīvā (dabiskā saguluma) stāvoklī), jeb 33 tūkst.m³ (55 tūkst. t) smilts un 480 tūkst.m³ (768 tūkst. t) dolomīta šķembu materiāla.

Dolomīta materiāla apstrādes procesā tiks iegūtas dažādu frakciju dolomīta šķembas un to maisījumi, to dalījums un apjomi atkarīgi no pieprasījuma. Dolomīta apstrādes procesā aptuveni 10% materiāla, jeb līdz 48 tūkst.m³ ir zudumi (dolomīta milti, nekondīcijas šķembas), kas tiks izmantoti karjera rekultivācijas procesā.

Attiecīgi gadā plānots saražot aptuveni 480 tūkst.m³ šķembu. Daļa no tām tiks realizētas kā šķembas, daļa izmantota asfaltbetona rūpnīcā.

Gadā paredzēto produkcijas daudzumu, strādājot ar maksimālo jaudu, iespējams saražot smilti - 396h jeb 16.5dnn, dolomīta šķembas - 3360h jeb 140dnn. Ja ražošana nenotiek ar maksimālo jaudu vai maksimālo noslodzi (ražību), tad diennakšu jeb darba stundu skaits proporcionāli palielinās.

Dolomīta un smilts ieguvei, apstrādei, pārvietošanai, inerto atkritumu transportēšanai un asfalta ražošanai tiks izmantotas sekojošas tehnikas vienības:

- Pašizgāzējs (dampers) VOLVO A25G vai analogs – 3 vienības;
- Ekskavators Volvo EC380E vai analogs – 2 vienības;
- Buldozers Caterpillar D6XE vai analogs – 1 vienība;
- Ekskavators Volvo EC380E vai analogs, kas aprīkots ar hidraulisko āmuru Volvo HB38 vai analogu – 2 vienības;
- Rotor tipa drupinātājs Kleemann MR 110 Z EVO2 vai analogs – 1 vienība;
- Sijāšanas/šķirošanas iekārta Kleemann MSC 703i EVO vai analogs – 1 vienība;
- Žokļa tipa drupinātājs Kleemann MC110(i)EVO2 vai analogs – 1 vienība;
- Konusa tipa drupinātājs Kleemann MCO90(i)EVO2 vai analogs – 1 vienība;
- Skrūves tipa mazgāšanas iekārta Terex SW 200 (elektromotoru piedziņa) vai analogs – 1 vienība;
- Sijāšanas/šķirošanas iekārta ar skalošanas funkciju Terex M1700X vai analogs – 2 vienības;
- Pašgājējiekrovējs (frontālais iekrovējs) VOLVO L150F vai analogs – 1 vienība;
- Elektriskais ūdens sūknis – 3 vienības;
- Pašgājējiekrovējs (frontālais iekrovējs) VOLVO L180F vai analogs – 1 vienība;
- Kravas mašīnas;
- Marini Top Tower 4000 pārvietojamā asfalta rūpnīca vai analogs – 1 vienība.

Alternatīvi dolomīta mehāniskajai irdināšanai var tik pielietota dolomīta irdināšanas ar spridzināšanu metode, kuras laikā tiks izmantota urbšanas iekārta Atlas Copco D7C-11 vai analogs.

5.1. Plānotie darba laiki

Smilts ieguve un pārstrāde plānota pārsvarā darba dienās, darba laikā, bet tiek pieļauts, ka liela pieprasījuma gadījumā iespējams līdz 216h/gadā (9 dienas) strādāt režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās). 180h/gadā (15 dienas) darba dienās darba laikā (12h režīms). Strādājot ar maksimālo jaudu, gadā ieplānoto apjomu iespējams saražot – 396h.

Dolomīta ieguvu un pārstrādi plānots veikt pārsvarā darba dienās, darba laikā, bet tiek pieļauts, ka liela pieprasījuma gadījumā iespējams 1080h/gadā (45 dienas) strādāt režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās). Strādājot ar maksimālo jaudu, gadā ieplānoto apjomu iespējams saražot - 3360h.

Dolomīta irdināšana (spridzināšanas metode) – Spridzināšana paredzēta darba dienās diennakts gaišajā laikā, aptuveni 32 reizes gadā.

Dolomīta irdināšana (mehāniskās irdināšanas metode) – Vidēji visa 300 000m³ irdināšanai (izmantojot vienu atskaldāmo āmuru) ar mehānisko metodi nepieciešamas 6000h no kurām:

1) 4032h strādā divi atskaldāmie āmuri (katrs pa 2016h) darba dienās (3024h) un darba dienu vakaros (1008h);

2) 1968h strādā pa 12h (86 darba dienas un 78 sestdienas, svētdienas bez svētku dienām).

Mobilā drupināšanas – sijāšanas iekārta Strādājot ar maksimālo jaudu, gadā ieplānoto apjomu iespējams saražot – 3360h. Mobilā dolomīta materiāla apstrādes iekārta pārsvarā tiks izmantota laikā, kad nestrādā stacionārais dolomīta šķembu ražošanas komplekss.

Pārsvārā darba dienās, darba laikā, bet tiek pieļauts, ka 1080h/gadā (45 dienas) var strādāt režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās), kas iespējams intensīvas ieguves un liela pieprasījuma apstākļos.

Inerto atkritumu pārstrādē plānots izmantot mobilo tehniku, kad tā netiek izmantota dolomīta ieguvē un produkcijas ražošanā. Inertos atkritumus, strādājot ar maksimālo jaudu, gadā ieplānoto apjomu iespējams pārstrādāt 1 120 stundās, darba dienās darba laikā no plkst. 07:00 līdz 19:00, bet tiek pieļauts, ka 360h/gadā (15 dienas) var strādāt režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās).

Stacionārais dolomīta materiāla apstrādes komplekss: Strādājot ar maksimālo jaudu, gadā ieplānoto apjomu iespējams apstrādāt - 3360h. Plānots darbināt kompleksu pārsvārā darba dienās, darba laikā, bet tiek pieļauts, ka 1080h/gadā (45 dienas) var strādāt režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās), kas iespējams intensīvas ieguves un liela pieprasījuma apstākļos.

Smilts ieguve un apstrāde. Pārsvārā darba dienās, darba laikā, bet tiek pieļauts, ka 216h/gadā (9 dienas) var strādāt režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās). 180h/gadā (15 dienas) darba dienās darba laikā (12h režīms). Strādājot ar maksimālo jaudu, gadā ieplānoto apjomu iespējams saražot - 396h

Saražotās produkcijas transports: Materiāla transportēšana tiek veikta darba dienās darba laikā. Transportēšana plānota pārsvārā darba dienās, maksimāli darba laikā, bet tiek pieļauts, ka 10500 (t.s. asfaltu 3840) reisi/gadā transportē režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās), kas iespējams liela pieprasījuma apstākļos, ko nevar nodrošināt izvedot materiālu tikai darba dienās un darba laikā. Tiek pieļauti atsevišķi gadījumi, kad ir nepieciešamība transportēt arī vakara vai nakts stundās vai brīvdienās. Tas netiek plānots regulāri, bet tiek pieļauti izņēmuma gadījumi.

Saražotās produkcijas (dolomīta šķembu un smilts) laukumā gadā plānotais transportlīdzekļu skaits 55757 (t.s. 6660 režīmā 24/7)

Inertos atkritumus paredz, ka atved ar transportlīdzekli ar kuru aizved šķembas. Vienā virzienā atved inertos atkritumus otrā virzienā aizved šķembas. Ievestais apjoms gada laikā varētu būt līdz 300 000 m³.

Asfaltbetona ražošanas iekārta: Asfaltbetona ražošanas iekārtu plānots darbināt siltajā gada laikā no aprīļa līdz novembrim, bet darbības laiks var atšķirties atkarībā no pieprasījuma. Kopumā plānots, ka rūpnīca nestrādās vairāk kā 210 dienas gadā jeb intensīvi ražojot 1042 h. Prognozētie darba laiki: plkst.07:00 – 19:00 prognozējams ~718 stundas gadā (~60 dienas), laika posmā 19:00-23:00 prognozējams, ka var strādāt 120 stundas gadā (~20 dienas), laika posmā no 23:00-7:00 prognozējams, ka var strādāt 204 stundas gadā (~25,5 dienas gadā)

5.2. Atradņu "Veczvirgzdiņi" īss raksturojums

Paredzētās darbības teritoriju veido 3 izpētītas derīgo izrakteņu atradnes⁷ ar normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā akceptētiem derīgā izrakteņa krājumiem.

⁷ Dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

5.1.attēls Derīgo izrakteņu atradņu izvietojums Paredzētās darbības teritorijā

- Derīgo izrakteņu atradne "Vecvirgzdiņi":** Derīgo izrakteņu veids – dolomīts un smilts. Atradnē dolomīta izplatības platība $68,22 \text{ tūkst.m}^2$, smilts izplatība $25,13 \text{ tūkst.m}^2$. Atradnes izpēti veica SIA Terra projekti 2017. un 2018.gadā. Derīgo izrakteņu krājumu daudzums akceptēts ar valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" lēmumu, protokols Nr.36 (21.05.2018.). Atradnē akceptēti derīgā izrakteņa (dolomīts) N kategorijas krājumi $405,23 \text{ tūkst.m}^3$ apjomā un derīgā izrakteņa (smilts) N kategorijas krājumi $51,01 \text{ tūkst.m}^3$ apjomā. Smilts krājumi pilnībā atrodas virs pazemes ūdens līmeņa, Dolomīta krājumi $222,4 \text{ tūkst.m}^3$ atrodas zem pazemes ūdens līmeņa. Smilts slāņa biezums mainās no 1,5 – 2,4m, vidēji sastādot atradnē 2,3m. Dolomīta slāņa biezums atradnē mainās no 4,0m līdz 7,9m, vidēji 5,94m. Segkārtu atradnē virs dolomīta slāņkopas veido augsne, dolomīta milti un šķembas, mālsmilts un smilšmāls, aleirītiska smilts. Segkārtas biezums mainās no 0,6m līdz 3,2m, vidēji 2,19m, segkārtas apjoms $149,4 \text{ tūkstoši m}^3$. Segkārtu virs smilts slāņkopas veido augsne, tās biezums atradnes teritorijā 0,3m, apjoms $7,54 \text{ tūkst. m}^3$. Starpkārtu atradnē starp dolomīta slāņiem veido dolomīta milti ar retām dolomīta šķembām. Atradnes pase sastādīta 2018.gada 13.jūnijā un tā derīga līdz 2043.gada 12.jūnijam.
- Derīgo izrakteņu atradne "Vecvirgzdiņi 2020.gads":** Platība - 826.20 tūkst.m^2 . Atradnes izpēti veica SIA "Zemes Puse" 2019.-2020.gadā. Derīgo izrakteņu krājumu daudzums akceptēts ar valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" lēmumu, protokols Nr.90 (17.12.2020.). Akceptēti dolomīta N kategorijas krājumi $5984.53 \text{ tūkst m}^3$ apjomā, no tiem $4320.31 \text{ tūkst.m}^3$ – zem pazemes ūdens līmeņa. No atradnes kopējiem krājumiem 288.48 tūkst.m^3 dolomīta krājumi ietilpst pašvaldības autoceļa (Ārņi –Mārzemnieki) aizsargjoslā, 392.61 tūkst.m^3 dolomīta

krājumi ietilpst dzelzceļa līnijas Rīga – Ērgļi aizsargjoslā, 392.64 tūkst.m³ dolomīta krājumi ietilpst Pietēnupes aizsargjoslā, 57.23 tūkst.m³ dolomīta krājumi ietilpst elektrisko tīklu (20 kV) gaisvadu līnijas aizsargjoslā, 2.31 tūkst.m³ dolomīta krājumi ietilpst elektrisko tīklu kabeļu līnijas aizsargjoslā un 12.65 tūkst.m³ dolomīta krājumi ietilpst aizsargājama koka (dižkoks) aizsargjoslā. Ieguves darbu veikšana šajās teritorijās ir aizliegta vai ierobežota. Krājuma aprēķina procesā atradne sadalīta 6 iecirkņos. Taču to robežu ievērošana izstrādes procesu neietekmē. Segkārtu veido augsne, smalka mālaina smilts, smalka puteklaina smilts, smalka smilts, dažādgraudaina smilts, dolomīta milti un dolomīta šķembas. Augsnes slāņa biezums mainās no 0.20m līdz 0.60m, zem tās iegulošās smalkgraudainas, aleirītiskas un dažādgraudainas smilts slāņa biezums mainās no 0.60m līdz 4.70m (vidējais aplēstais biezums atradnes platībā – 0.84 m). Aplēstais segkārtas/tai skaitā augsnes apjoms atradnē 1768.55 / 276.85 tūkst.m³. Atradnes pase sastādīta 2021.gada 2.februārī, Pase derīga līdz 2046.gada 1.februārim.

- **Smilts atradne “Astilbes”:** platība – 49,76 tūkst.m² platībā, ar N kategorijas smilts krājumiem 189.09 tūkst.m³ apjomā. Atradne atrodas paredzētās darbības Rietumu blokā. Atradnes izpēti veica SIA “Zemes Puse” 2020.-2021.gadā. Derīgo izrakteņu krājumu daudzums akceptēts ar valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas lēmumu, protokols Nr.21 (22.03.2021.). Atradnē akceptēti derīgā izrakteņa (smilts) N kategorijas krājumi 189.09 tūkst.m³ apjomā. No tiem 85.09 tūkst.m³ atrodas zem pazemes ūdens līmeņa. Atradnes platība 49.76 tūkst.m², derīgā slāņa biezums no 2,10m līdz 6,10m, vidējais 3,8m. Segkārtu atradnē veido augsne un krājumu aprēķinā neiekļauta mālaina smilts ar organiku. Augsnes slāņa biezums mainās no 0.30 līdz 0.60 m, vidēji – 0.40m, apjoms atradnes teritorijā – 22,89 tūkst.m³. Smilts atradnē ir no smalkgraudainas līdz rupjgraudainai ar nelielu grants graudu un sīku oļu piejaukumu. Atradnes pase sastādīta 2021.gada 30.aprīlī un derīga līdz 2046. gada 29. aprīlim.

IVN Ziņojumā, gadījumos, kad tiek raksturota kopējā paredzētās darbības teritorija, tiek izmantots arī kopējs visu trīs atradņu apzīmējums – Atradne “Vecvirgzdiņi”.

5.3. Teritorijas sagatavošanas darbu raksturojums

Paredzētās darbības teritorijā derīgo izrakteņu ieguve iepriekš nav veikta. Atbilstoši 2012. gada 25. augusta MK noteikumu Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" prasībām, pirms dolomīta izstrādes uzsākšanas tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts, kurš ietvers šādas sadaļas:

- atradnes ģeoloģiskās uzbūves raksturojumu;
- atradnes hidroloģisko, hidroģeoloģisko un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojumu;
- derīgo izrakteņu kvalitātes raksturojumu;
- informāciju par derīgo izrakteņu krājumiem;
- ieguves vietas sagatavošana ekspluatācijai, kurā ietver:
 - informāciju par darbiem pirms derīgā izrakteņa atsegšanas, tajā skaitā par atmežojamo platību un par koku un krūmu ciršanu;

- derīgā izrakteņa atsegšanas kārtību, augsnes un segkārtas apjomu un noņemšanas secību, novietošanu, uzglabāšanu un izmantošanu;
- ieguves darbiem nepieciešamo būvju iespējamo novietojumu;
- ieguves vietas ekspluatācija, kurā ietver:
 - izstrādes sistēmas izvēli un tās pamatojumu;
 - ekspluatācijas zudumu un rūpnieciski iegūstamo derīgo izrakteņu krājumu raksturojumu;
 - derīgo izrakteņu ieguves paņēmieni aprakstu, norādot ieteicamo tehniku un iekārtu veidus, kā arī ceļus, elektrolīnijas un citus aspektus;
 - informāciju par iegūto derīgo izrakteņu iekraušanu, transportēšanu un novietošanu pagaidu uzglabāšanas vietās;
 - drupināšanas—šķirošanas un mazgāšanas iekārtu izvietojuma shēmu;
 - kāpļu un izstrādes nogāžu aprakstu, nepieciešamās atkāpes, nogāžu slīpumus, augstuma atzīmes un citus raksturīgos parametrus;
- derīgo izrakteņu apstrādes tehnoloģiskā shēma, kā arī ieguves un apstrādes atlikumu novietošana, apsaimniekošana un, ja nepieciešams, to rekultivācija;
- speciālās prasības, kurās ietver:
 - informāciju par pazemes ūdeņu monitoringa tīkla izveidi, ieteicamo monitoringa urbumu skaitu, izvietojumu un novērojumu biežumu;
 - informāciju par ūdeņu novadīšanu vai ūdeņu atsūkņēšanu;
 - nepieciešamos pasākumus piegulošo zemes īpašumu māsaimniecību ūdensapgādes nodrošināšanai;
- vides aizsardzības pasākumi;
- rekultivācijas veids un pasākumi;
- darba aizsardzības pasākumi.

Derīgo izrakteņu ieguves projektu saskaņo Valsts Vides Dienests.

Derīgo izrakteņu ieguves projekts tiek izstrādāts pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pabeigšanas, paredzētās darbības akcepta un zemes dzīļu izmantošanas Licences derīgo izrakteņu ieguvei saņemšanas. Tādējādi IVN procesa ietvaros nav iespējams precizēt ieguves teritorijas robežas, jo Licences laukuma robežas tiks noteiktas Zemes dzīļu izmantošanas Licencē.

Jebkurā gadījumā ieguve netiks plānota teritorijās, kur to ierobežo normatīvajos aktos ietvertie ierobežojumi:

Ja licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, projektā paredz drošības zonu, kas nodrošina, ka ieguvei neveic joslā, kas nav mazāka par 50 % no izstrādes kāples augstuma, līdz ieguves vietai piegulošajiem zemes īpašumiem.

Saskaņā ar Ropažu novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertajām prasībām: Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas vai esošas derīgo izrakteņu

ieguves teritorijas paplašināšanu, ievēro šādus minimālos attālumus no dzīvojamās un publiskās apbūves, dabas teritorijas līdz derīgo izrakteņu ieguves teritorijas laukuma robežai:

- 100 m - no ciema teritorijas robežas;
- 100 m - no viensētas apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 200 m - no publiskās apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 100 m - no dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas robežas.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas jāatjauno ceļu infrastruktūra, ja nepieciešams.
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijās (atradnēs) nav atļauta atkritumu noglabāšana. Plānotā karjeru rekultivācija ietver Ministru kabineta noteikumos Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" definēto atkritumu pārstrādi un to atkārtotu izmantošanu izrakto tilpju aizpildīšanai, atbilstoši Noteikumos definētajam, tādējādi tā nav uzskatāma par atkritumu apglabāšanu.

Uzsākot derīgo izrakteņu ieguves teritorijas sagatavošanas darbus, tiks nospraustas licences laukuma robežas atbilstoši MK 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” un zemes dzīļu izmantošanas licences prasībām. Robežzīmes tiks saglabātas līdz derīgo izrakteņu ieguves darbu beigām.

Lai sagatavotu paredzētās darbības teritoriju derīgo izrakteņu ieguvei, tiks veikta meža zemju teritorijas atmežošana. Paredzētās darbības teritorijas atbrīvošana no apauguma tik organizēta ārpus putnu aktīvās ligzdošanas sezonas, t.i., netiks veikta laikā no 1. aprīļa – līdz 30.jūnijam. Kopējā meža zemes teritorija (saskaņā ar situācijas plāniem) Paredzētās darbības teritorijā sastāda 65,33ha. Atmežojamā platība tiks noteikta derīgo izrakteņu ieguves projektā pēc zemes dzīļu izmantošanas Licences saņemšanas, tajā atļautajās ieguves platības robežās.

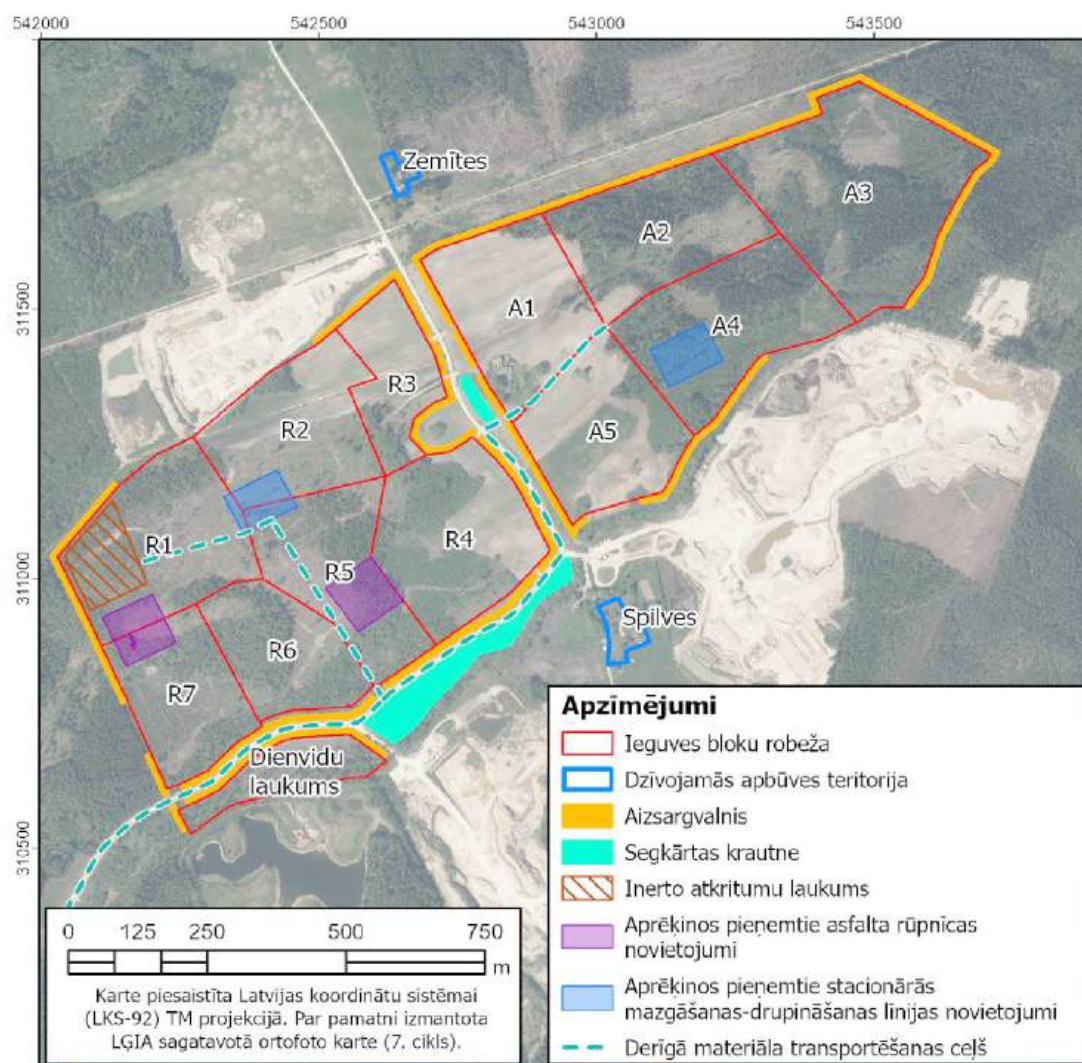
Pēc atmežošanas tiks veikta apauguma novākšana, t.i., celmu un sakņu izrakšana, meža zemēs, un krūmāju teritorijās, kā arī derīgās slāņkopas atsegšanas darbi, kuros tiks selektīvi noņemts segkārtas materiāls.

Atradrnēs "Veczvirgzdiņi" un "Veczvirgzdiņi 2020 gads" segkārtu veido augsne, smalka mālaina smilts, smalka puteklaina smilts, smalka smilts, dažādgraudaina smilts, atsevišķās vietās arī dolomīta milti un dolomīta šķembas. Kopējais segkārtas apjoms visā paredzētās darbības teritorijā ir 1940.84 tūkst. m³, taču noņemamais un pārvietojamais segkārtas apjoms tiks precizēts derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Segkārtas noņemšanu veiks pakāpeniski, atsedzot derīgo slāni definēto ieguves bloku platībā, kādā plānots veikt ieguvi.

Tāpat sākotnēji segkārtā tiks noņemta Asfaltbetona ražošanas iekārtas sākotnējā atrašanās vietā Rietumu iecirkņa blokā R5, kombinējot to ar atkritumu pārstrādes laukumu. Pēc tam, kad dolomīta izstrāde tiks pabeigta blokos R1 un R7, tiks ierīkots jauns ar ūdeni necaurlaidīgu pārklājumu segts laukums Asfaltbetona ražošanas iekārtas izvietojanai un atkritumu pārstrādes veikšanai.

Konkrētas ieguves bloku platība un izvietojums, kā arī prasības to ierīkošanai tiks noteiktas derīgo izrakteņu ieguves projektā, ņemot vērā IVN procesa rezultātus, izvirzītās obligātās prasības, Zemes dzīļu izmantošanas Licences nosacījumus, kā arī tehniskos noteikumus Asfaltbetona ražošanas iekārtas izvietošanai un darbībai

5.2.attēls Prognozētais Paredzētās darbības ieguves bloku un tehnoloģisko laukumu novietojums

Dalījums blokos un derīgo izrakteņu ieguves gaita katrā no tiem tiks precizēta derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Segkārtas noņemšana

Segkārtas noņemšanai izmanto buldozeru, ar kuru augsni sastumj pagaidu krautnēs. Augsne tiek uzglabāta atsevišķi, lai varētu to izmantot apzaļumošanai rekultivācijas procesā.

Pēc tam zem augsnes iegūlošo segkārtu ar ekskavatoru vai frontālo iekrāvēju materiālu ieber pašizgāzējā (damperī) un nogādā uz krautnēm, kas karjera perimetrā veido vaļņus. Augsne tiek atdalīta un uzglabāta atsevišķi no pārējā segkārtas materiāla, ar mērķi saglabāt to lai izmantotu karjera rekultivācijā.

Krautņu izvietojums tiks noteikts derīgo izrakteņu ieguves projektā. Izmantojot segkārtas materiālu tiks veidoti dažāda augstuma vaļņi pa ieguves teritorijas perimetru, selektīvi izvietojot segkārtas materiālu atkarībā no tā kvalitātes.

Segkārtas materiāls pēc ieguves pabeigšanas, tiek izmantots karjera rekultivācijas procesā aizberot karjera izstrādāto platību. Daļa segkārtas materiāla tiks izmantota rekultivācijas procesā veidojot apmežojamās platības.

Paredzētās darbības teritorijā, daļu segkārtas materiāla ar zemu filtrācijas koeficientu pakāpeniski izlīdzinās karjera pamatnē, kur ieguve pabeigta, tādējādi būtiski samazinot ūdens pieplūdi karjerā.

Lai saglabātu meliorācijas sistēmas funkcionalitāti, teritorijas Ziemeļrietumu daļā, kurā plānots novadīt atsūknētos un attīrītos karjera ūdeņus līdz Pietēnupei, paredzēta meliorācijas grāvja gultnes tīrīšana vai pārbūve. Pārbūves gadījumā, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādājams un saskaņojams būvprojekts.

Tiek paredzēta pagaidu iebedres un sedimentācijas baseinu izveide atsūknētajiem ūdeņiem, ūdens sūkņi un cauruļvadu uzstādīšana (uz segkārtas noņemšanas laiku un derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas periodu. Uzsākot ieguvī, iebedre ar ūdens sūkņiem pakāpeniski tiks pārnesti karjera pamatnes līmenī).

Detalizēti šie risinājumi tiks izstrādāti derīgo izrakteņu ieguves projektā, kuru normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņo VVD.

5.4. Ar derīgo izrakteņu izstrādi saistītie infrastruktūras objekti

Paredzētās darbības vietā, Rietumu blokā izbūvēti un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir nodoti ekspluatācijā 2 nobrauktuves no Pašvaldības autoceļa (Būvniecības informācijas sistēmas lieta Nr. BIS-BL-462492-5285 ir izdots 05.09.2022. Akts Nr. 22040840444410 par būvju – nobrauktuvi ar kadastra apzīmējumu 80840170004011, 80840170004012 uz zemes vienību "Veczvirgzdiņi", Ropažu pagasts, Ropažu novads, kadastra apzīmējums Nr.80840170004, pieņemšanu ekspluatācijā).

Austrumu blokā plānots izmantot esošās nobrauktuves.

Iekšējo ceļu izbūvei karjera teritorijā tiks izmantotas apstrādes procesa gaitā iegūtās dolomīta šķembas, kā arī asfalta rūpnīcas produkcija. Lai novērstu nepiederošu transportlīdzekļu nokļūšanu paredzētās darbības teritorijā, pieslēguma vietā pie pašvaldības autoceļa tiks uzstādītas barjeras. Detalizēti iekšējo ceļu struktūra un izvietojums tiks definēti derīgo izrakteņu ieguves projektā.

IVN procesā ir noteikti nepieciešamie ar paredzētās darbības īstenošanu saistītie infrastruktūras objekti, noteiktas aptuvenas prognozējamās atrašanās vietas. Detalizēti infrastruktūras objektu izvietojums tiks noteikts derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes ietvaros, kur arī tiks definētas visas prasības to izbūvei. IVN procesā tiek noteiktas tikai vides aizsardzības prasības.

Materiāla apstrādes laukums tiek izveidots ar šķembru segumu, tajā atradīsies stacionārā dolomīta materiāla apstrādes rūpnīca, kas ietver drupināšanas, sijāšanas un mazgāšanas iekārtas, mazgāšanas ūdens nosēdbaseini, kā arī materiāla uzglabāšanas laukums. Plānots, ka šāds apstrādes komplekss tiks izvietots sākotnēji Paredzētās darbības teritorijas Rietumu daļā, kur ieguve tiks uzsākta, vēlāk izveidojot tādu Austrumu daļā, kad tās teritorijā tiks uzsākta ieguve. Tā kā materiāla apstrādes procesā var veidoties tikai emisijas gaisā, bet nav

prognozējams grunts vai pazemes ūdeņu piesārņojuma risks, nav obligāta vides prasība nodrošināt pretinfiltrācijas segumu apstrādes laukumā. Materiāla mazgāšanas procesā izmantotais ūdens tiek izmantots atkārtoti, netiek novadīts vidē. Jāuzsver, ka materiāla mazgāšanas procesā tiks izmantots karjera ūdens un mazgāšanas procesā tas bagātinās ar cietajām daļiņām, kuras satur materiāls (dolomīta milti, smalkās dolomīta daļiņas, kas veidojušās drupināšanas procesā, kā arī iespējami neliela apjoma starpslānīšu māla daļiņas). Suspendētās vielas materiāla mazgāšanas ūdeņos nerada grunts vai pazemes ūdeņu piesārņojuma draudus, tādēļ ūdeņu reciklēšana un suspendēto daļiņu sedimentācija tiks veikta apstrādes laukuma tuvumā ierīkotā nosēdbaseinā vai 2 nosēdbaseinu kaskādē, kas nav savienoti ar virszemes ūdensobjektiem. Piekļūšanai pie teritorijas materiāla pārstrādes laukuma tiks izveidots iekšējais piebraucamais ceļš un iekārtu darbināšanai tiks nodrošināta elektropievade.

Asfaltbetona ražošanas iekārtai noteiktas 2 atrašanās vietas IVN teritorijas Rietumu laukumā. Viens izvietojums tuvāk tehnoloģiskajam laukumam, blokā (zonā) R5, bet otrs izvietojums Rietumu laukuma rietumu malā. Plānots pēc Rietumu laukuma rietumu malas izstrādes pabeigšanas un rekultivēšanas par rūpniecisku teritoriju, asfaltbetona ražošanas iekārtu plānots pārvietot uz rekultivēto teritoriju, tādējādi nodrošinot iespēju pilnībā izstrādāt Rietumu laukumu. Asfaltbetona ražošanas iekārtu izvietojuma laukumu izmantošanas secība nav strikti noteikta un iekārtu izvietojums jebkurā no abiem laukumiem ir novērtēts IVN Ziņojumā. Asfalta ražošanā plānots izmantot MARINI TOP TOWER 4000 S vai analoģu pārvietojamo rūpnīcu, kas ir daļēji slēgta kompakta ražošanas iekārta. Pie tās tiks izveidots iekšējais piebraucamais ceļš un nodrošināta elektropievade, kā arī kurināmā (dīzeļdegvielas un saspīestās naftasgāzes) glabāšanas tvertnes. IVN procesā nevienā no potenciālajām asfaltbetona ražošanas iekārtas izvietojuma teritorijām netika konstatēti ierobežojoši faktori, detāli risinājumi tiks izstrādāti derīgo izrakteņu ieguves projektā. Asfaltbetona ražošanas iekārta un ar to saistītais tehnoloģiskais laukums tiek veidots ar cieto, pretinfiltrācijas segumu, kas izslēdz iespējamu grunts vai pazemes ūdeņu piesārņošanu.

Asfaltbetona ražošanu var pamatotī dēvēt par augstvērtīgu derīgo izrakteņu pārstrādes procesu, jo tā rezultātā tiek iegūts viendabīgs un stabils materiāls ar prognozējamām un standartiem atbilstošām fizikālajām un mehāniskajām īpašībām. Asfaltbetona galvenās sastāvdaļas ir minerālie materiāli, kas veido aptuveni 95% no kopējās masas. Asfaltbetona ražošanas procesā izmantotie (t.s. atradnē iegūtie) derīgie izrakteņi tiek rūpīgi apstrādāti (atlasīti, drupināti, sijāti, dozēti noteiktās proporcijās un apvienoti ar saistvielu – bitumenu). Būtībā, asfaltbetona ražošana ir derīgo izrakteņu pārstrādes process, kurā gala produkts ir ceļu būves materiāls. Saskaņā ar MK 2010.gada 30. novembra noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 1.pielikuma 4.16.punktu asfaltbetona ražošanai būtu jāsaņem Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai, ja tā notiktu ārpus derīgo izrakteņu ieguves vietas. Savukārt, kā iepriekš secinājām – asfaltbetons ir derīgo izrakteņu pārstrādes procesa gala rezultāts, tātad, izvietojot asfaltbetona ražošanas iekārtu atradnes teritorijā, jāņem vērā MK noteikumu Nr.1082 1.pielikuma 4.16.punkta izņēmuma gadījums – derīgo izrakteņu pārstrāde to ieguves vietā. Līdz ar to VVD asfaltbetona ražošanas nosacījumus iekļaus kopā ar derīgo izrakteņu ieguves nosacījumiem vienā administratīvajā dokumentā – Zemes dziļu izmantošanas licence. Savukārt pārvietojot asfaltbetona ražošanas iekārtu ārpus atradnes uz par rūpniecisko teritoriju rekultivēto atradnes daļu, būs jāsaņem atsevišķa atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai.

Inerto atkritumu apstrādes kompleksu plānots izvietot Rietumu laukuma R1 bloka rietumu malā (skat. 5.2.attēlu vai 24.pielikumu) vienā laukumā. Inerto materiālu apstrādes komplekss ietvers Rotorā tipa drupinātāju Kleemann MR 110 Z EVO2 vai analoģu un sijāšanas/šķirošanas iekārtu Kleemann MSC 703i EVO vai analoģu.

Atbilstoši Ministru kabineta 19.04.2011. noteikumu Nr. 302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus" (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 302) 6. punktam *vielu vai priekšmetu neklasificē kā atkritumus, ja ir pabeigta vielas vai priekšmeta reģenerācija (arī pārstrāde) un tie vienlaikus atbilst šādiem kritērijiem: vielu vai priekšmetu paredzēts izmantot noteiktam nolūkam, pastāv tirgus vai pieprasījums pēc šādas vielas vai priekšmeta, viela vai priekšmets atbilst normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām šādas vielas vai priekšmeta turpmākai izmantošanai un prasībām attiecīgajai vielai vai priekšmetam un vielas vai priekšmeta izmantošana nerada negatīvu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.* Lai piemērotus atkritumus, kas nav bīstami, izmantotu izraktu teritoriju atjaunošanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā vai būvniecībā (izraktu tilpju aizpildīšanā), tiem jāatbilst Ministru kabineta 26.10.2021. noteikumu Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 712) 6., 7., 9. punkta un 1. pielikuma prasībām un to izmantošana ir jāparedz būvprojektā vai rekultivācijas projektā.

5.1.tabulā izrakstīti MK noteikumos Nr. 302 atkritumu klasifikatorā norādītie kodi, kuri ietilpst MK noteikumi Nr. 712 1. pielikumā.

5.1.tabula **MK noteikumos Nr. 302 atkritumu klasifikatorā norādītie kodi, kuri ietilpst MK noteikumi Nr. 712 1. pielikumā**

Atkritumu klases kods	Atkritumu nosaukums
170101	Betons
170102	Ķieģeļi
170103	Flīzes, kārniņi un keramika
170107	Betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei
170201	Koks
170202	Stikls
170203	Plastmasa
170302	Asfaltu saturoši maisījumi, kuri neatbilst 170301 klasei
170401	Varš, bronza, misiņš
170402	Alumīnijs
170403	Svins
170404	Cinks
170405	Čuguns un tērauds
170406	Alva
170407	Jaukti metāli
170411	Kabeļi, kuri neatbilst 170410 klasei
170508	Balasta smiltis, kuras neatbilst 170507 klasei
170604	Izolācijas materiāli, kuri neatbilst 170601 un 170603 klasei
170802	Būvmateriāli uz ģipsa bāzes, kuri neatbilst 170801 klasei
170904	Būvniecības atkritumi, kuri neatbilst 170901, 170902 un 170903 klasei

Atkritumu pārstrādes procesā plānots sagatavot atkritumus turpmākai izmantošanai un nošķirot atkritumus ar kodiem 170201, 170203, 170401, 170402, 170403, 170404, 170405, 170406, 170407, 170407, 170411, kā arī atkritumu kodā 170904 saturošos neinertos atkritumus. Lai gan minēto kodu atkritumi nav inerti atkritumi vai satur neinertos atkritumus, MN noteikumi Nr.712 paredz, ka tos drīkst izmantot tilpju aizbēršanā un vietas sakārtošanas darbos. Ja neliels daudzums atkritumu ar minētiem kodiem tomēr nonāks rekultivācijas vietā, tas neradīs negatīvu ietekmi uz vidi vai cilvēku veselību.

Papildus bez 5.1.tabulā minētiem atkritumiem, pastāv arī citi inerti atkritumi kuru MK noteikumos Nr. 302 norādītie kodi apkopoti 5.2.tabulā.

5.2.tabula citi MK noteikumos Nr. 302 atkritumu klasifikatorā norādītie inerto atkritumu kodi, kuri nav minēti 5.1.tabulā

Atkritumu klases kods	Atkritumu nosaukums
101201	Pirms termiskā procesa sagatavota izejvielu maisījuma atkritumi
101206	Nederīgas veidnes
101208	Keramikas izstrādājumu, ķieģeļu, flīžu un celtniecības produktu atkritumi (pēc termiskās apstrādes)
101301	Pirms termiskā procesa sagatavota izejvielu maisījuma atkritumi
101311	Citi kompozītu cementa materiāli, kuri neatbilst 101309 vai 101310 klasei
101314	Cementa atkritumi un nogulsnes
150107	Stikla iepakojums
160120	Stikls
191205	Stikls
191209	Minerāli (piemēram, smiltis, akmeņi)
191216	Pāršķiroti būvniecības atkritumi, kas paredzēti turpmākai izmantošanai (piemēram, ceļu būvē)
200102	Stikls
200202	Augsne un akmeņi

Atkritumu izmantošana ir tiešā veidā saistīta ar derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju. Ievestos atkritumus paredzēts izmantot derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivācijai un tikai rekultivācijai neatbilstošus atkritumu piemaisījumus paredzēts nodot citam atkritumu apsaimniekotājam. Tātad inerto atkritumu pārstrāde (šķirošana, drupināšana, uzglabāšana, reģenerācija) tiks veikta saskaņā ar derīgo izrakteņu ieguves projekta sadaļu par rekultivāciju. Visi nosacījumi, kas būs jāievēro veicot inerto atkritumu pārstrādi VVD iekļaus vienā kopīgā regulējošā administratīvajā aktā – Zemes dzīļu izmantošanas licence. Ja atkritumu pārstrādes laukums tiks izveidots pēc tam, kad Rietumu laukuma rietumu mala būs rekultivēta par rūpniecisko teritoriju, tad saskaņā ar MK 30.11.2010. noteikumiem Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 1.pielikuma 5.10.punktu būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja, jo darbība notiks no derīgo izrakteņu ieguves atdalītā teritorijā.

Tā kā nepastāv normatīvo aktu regulējums par inerto atkritumu pārstrādes laukumiem izvirzāmām prasībām, tad rekomendējams inerto atkritumu pārstrādes laukumu veidot

atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumu Nr. 788 „Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām” būvniecības atkritumu savākšanas laukumu nosacījumiem – ūdensnecaurlaidīgs laukuma virsmas segums, transportlīdzekļu piekļuve, ievesto un izvesto atkrituma masas noteikšanas svāri, laukuma apgaismojums, ugunsdrošības aprīkojumu u.tml..

Lai nodrošinātu, ka atvestie inertie atkritumi atbildīs MK 25.10.2005. noteikumu Nr.804 “Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” 1.pielikumā noteiktajiem augsnes un grunts normatīviem, attiecīgajām atkritumu atvešanas partijām tiks pieprasīti vai veikti akreditētu laboratoriju testēšanas pārskati vai citi līdzvērtīgi dokumenti, kas apliecinās, ka atvestie inertie atkritumi atbilst normatīviem.

Karjera ūdens apsaimniekošanas sistēma: Derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt pakāpeniski ar iepriekšēju pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu, tādēļ paredzētās darbības teritorijā, gan Rietumu, gan Austrumu gan Dienvidu laukumos tiks ierīkotas ūdens atsūkņēšanas vietas - iebedres (zumfs). Plānoto ūdens atsūkņēšanas iebedru (zumfu) izvietojums attēlots 24.pielikumā, taču derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes procesā un teritorijas rekultivācijas gaitā, to izvietojums var mainīties, lai ūdens atsūkņēšana notiktu Darbības vietas zemākajā vietā. Paredzētās darbības rezultātā atsūkņētie karjera ūdeņi pirms novadīšanas vidē tiks nostādināti sedimentācijas baseinos un novadīti Pietēnupē vai koplietošanas meliorācijas grāvī un tālāk Pietēnupē. Nosēdbaseinus plānots projektēt, tā ka tie spēs nostādināt novadāmo ūdeni un izplūdes vietā suspendēto daļiņu koncentrācija nepārsniedz 35mg/l. Mainoties atsūkņējamā ūdens daudzumam, atbilstoši paredzama nostādināšanas baseinu izmaiņa, lai nodrošinātu, ka suspendēto daļiņu koncentrācija nepārsniedz Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" 5.pielikumā noteikto robežlielumu 35mg/l. Nostādināšanas baseinu izmaiņas veicamas testēšanas režīmā ar nolūku atrast optimālu nosēdbaseinu izmēru un risinājumus kvalitatīvai suspendēto vielu nostādināšanai.

Ražošanas procesā tiks skalots dolomīta materiāls, kā rezultātā ūdenī nonāks suspendētas vielas, kuras plānots attīrīt slēgtā ciklā duļķu nosēdbaseinos ar gravitācijas metodi. Skalošanas vajadzībām ūdeni izmantos atkārtoti un tas netiks novadīts vidē. Materiāla mazgāšanas procesā iesaistītie ūdeņi būs atdalīti no karjera ūdens savākšanas un atsūkņēšanas sistēmas ūdeņiem. Tādējādi no mazgāšanas procesa neradīsies suspendēto vielu emisijas no karjera atsūkņējamajiem ūdeņiem.

Tehnoloģiskais laukums tiks izveidots pie iebrauktuves Rietumu blokā. Tajā atradīsies birojs un tehnikas novietne. Teritorijā paredzēts izvietot pārvietojamas moduļu ēkas, kuras kalpos kā ofiss, sanitārais mezgls un apsardzes/dispečera ēka. Ēku ierīkošana tiks veikta atbilstoši MK 2014. gada 2. septembra noteikumiem Nr. 529 "Ēku būvnoteikumi".

Tehnoloģiskajā laukumā paredzēts uzstādīt pašpatēriņa vajadzībām rūpnieciski ražotu specializētu (dubultsienu) virszemes pārvietojamu dīzeļdegvielas uzglabāšanas/uzpildīšanas sistēmu ar tvertnes tilpumu līdz 30 m³. Degvielas uzpildes vietas izveide un ekspluatācija tiks veikta atbilstoši MK 2012. gada 12. jūnija noteikumos Nr. 409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām" noteiktajām prasībām. Kravas automašīnas tiks uzpildītas ārpus paredzētās darbības teritorijas. Tehnikas uzpildes biežums būs atkarīgs no plānotā derīgo izrakteņu izstrādes daudzuma un pieprasījuma.

Uzsākot paredzēto darbību, tiek paredzēta elektrolinijas posma, kurš šķērso paredzētās darbības teritoriju, pārcelšana un elektrības pieslēguma izveide paredzētās darbības teritorijas Rietumu iecirknī, projektēšana un darbi tiks veikti saskaņā ar AS "Sadales tīkli" tehniskajiem noteikumiem. Esošo un plānoto infrastruktūras objektu novietojums attēlots 5.2. attēlā.

Citu jaunu infrastruktūras objektu izbūve nav nepieciešama

5.5. Dolomīta ieguves tehnoloģijas

Parasti dolomīta ieguve gan pasaulē, gan arī Latvijā notiek atklātos karjeros. Karjera izveidošanu veic pēc kāpļu principa. To augstums un nogāžu slīpums ir atkarīgs no dolomīta, segkārtas un starpslāņu biezuma, kā arī izmantojamo tehnisko līdzekļu raksturlielumiem un tiek noteikts derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Alternatīvas tehnoloģijas iespējams piemērot dolomīta uzirdināšanai, savukārt uzirdinātā materiāla savākšanai un transportēšanai - dažādu ražotāju karjera tehniku.

Pasaules praksē spridzināšana dolomīta uzirdināšanai ir viena populārākajām un ekonomiski pamatotākajām metodēm. Urbšanas – spridzināšanas metode ir ļoti efektīva, ja derīgā slāņa biezums pārsniedz 3 m. Kopumā metode ir lētāka un ar mazākām putekļu emisijām, salīdzinot ar citām metodēm. Izmanto dažādus spridzināšanas paņēmienus, tomēr jāatzīmē, ka pasaulē izmanto arī vēl citus irdināšanas paņēmienus (piemēram, mehānisko). Apdares dolomīta iegūšanai pielieto izzāgēšanas metodi. Tālāk īsumā aplūkotas dolomīta irdināšanas metodes.

Spridzināšana, izmantojot tradicionālās sprāgstvielas. Dolomīta spridzināšanai pēdējā laikā praksē izmanto ekoloģiski tīras emulsijveida sprāgstvielas (Nobelit2000EP, Senatel Powerfrag Ø90 mm, ANFO u.c.), kas nav jutīgas pret nejauši izraisītu mehānisku iedarbību un ir drošāka to izmantošana, bez tam to sastāvā nav augsti toksisku vielu. Izmantojot šo tehnoloģiju, spridzināšanas laukumā vispirms nosaka sprāgstvielu ievietošanai nepieciešamo urbumu vietas. Urbumu attālumi ir atkarīgi no izmantojamās sprāgstvielas un slāņkopas biezuma. Attālumu starp urbumiem aprēķina tā, lai sprādziena rezultātā iegūtu dolomīta blukus, kuru izmērs nav lielāks par 1x1 m. Sprāgstvielu ievietošanai ar urbšanas agregātu ierīko vertikālus urbumus, visbiežāk izmantojot Ø 150 mm urbi.

Katrā konkrētā gadījumā urbšanas dziļumu nosaka karjera izveides apstākļi, parasti līdz kāples pamatnei jeb dolomīta slāņa apakšējai robežai. Emulsijveida sprāgstviela tiek injicēta urbumā. Spridzināšanas darbus veic tikai licencēta uzņēmējdarbība pēc normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādātas un apstiprinātas programmas jeb projekta. Pasaules praksē un arī Latvijā spridzināšana ir plaši pielietotā dolomīta irdināšanas metode. Tai ir liela praktiskās izmantošanas pieredze, tā ir ekonomiski izdevīga un dod labus rezultātus.

Spridzināšana ar mikrospārdzienu metodi. Šīs tehnoloģijas pamatā - triecienviļņa indukcija ar elektriskās dzirksteles palīdzību. Parasti izmanto lielas jaudas elektrisko dzirksteli ūdenī jeb eļļā. Drupināmajā iezī (dolomītā u.c.) izurbj urbumu, tajā ielej ūdeni, bet pēc tam urbumu noslēdz un izlādē lielas kapacitātes augstsprieguma kondensatoru caur ūdenī ievietotiem elektrodiem. Plazmas burbulīša rašanās rezultātā ūdenī izplatās mikroizmēru triecienviļnis, kas atdala monolītus. Praktiski triecienviļnis neizplatās tālāk, jo, atlaužot monolīta iezā blukus (dolomītu), ūdens iztek un nav detektējams pat dažu metru attālumā. Metodes priekšrocības ir zemas ekspluatācijas izmaksas, bet trūkumi – dārga aparatūra, ierobežota mikrospārdzienu enerģija, samērā lēns urbumu urbšanas process, kā arī ūdens saglabāšanas nodrošināšana urbumā ir sarežģīta.

Spridzināšana ar spiediena izmaiņu. Metodes pamatā ir spiediena izmaiņas izraisīšana slānī. Šādam mērķim visbiežāk izmanto urbumu, kurā iepilda ūdeni, tam pievienojot sašķidrinātu gaisu vai šķidro slāpekli, vai ārkārtas gadījumā sauso ledu (atdzesētu CO₂). Metodes princips ir nodrošināt ūdens ātru sasalšanu (nepilnā minūtē), bet tam sasilstot strauji mainās tilpums, t.i. notiek izplešanās. Urbuma atvere ir cieši noslēgta, tā kā ledus cilindra vertikāla virzīšanās ir ierobežota, tas izplešas uz sāniem, kā ķīlis plēšot monolīto slāni un atskaldot to bez sprādzieniem. Metodes priekšrocība ir aprīkojuma minimāla cena (urbšanas agregāts). Trūkumi – būtībā augstās ekspluatācijas izmaksas, tai skaitā saldēšanas reaģentu piegāde un lēns darbu process.

Mehāniskās irdināšanas metode. Dolomīta slāņu irdināšanai izmanto mehāniskās irdināšanas metodi, tās realizēšanai ir nepieciešama jaudīga un atbilstoši aprīkoti tehniskie līdzekļi. Šādi smagsvara traktori ir spējīgi ar ekskavatora kausa zobiem vien irdināt un izņemt slāni aptuveni metra dziļumā. Šādus jaudīgus un modernus traktorus ražo gan ASV (Caterpillar C330- D u.c.), gan Vācija (Liebherr R954-B Litronic u.c.), kā arī daudzas citas valstis. Šo metodi galvenokārt izmanto plaisainu un sadēdējušu slāņu irdināšanai. Monolīta dolomīta slāņa irdināšanai šī metode ir dārga un laikietilpīga. Monolītu slāņu uzirdināšanai tiek izmantoti hidrauliskas piedziņas speciālie irdināšanas uzgaļi (hidrauliskie āmuri vai zobveida cirtņi), kas pievienojami minētajiem vai analogiem karjeru izstrādes ekskavatoriem. Āmuru darbības pamatā ir hidrauliskā āmura trieciena vertikālais spēks, pēc instrumenta (zondes) iedzīšanas iezī ir iespējams nodrošināt arī horizontālas kustības, tādējādi izdarot irdināšanu. Pielietojot šādu irdināšanas metodi ir iespējams uzirdināt dolomītus, kuru stiprība sasniedz 150 MPa. Metodes lielākais trūkums – nepieciešamas samērā augstas tehniskas iemaņas, ļoti dārgs tehniskais aprīkojums. Pēc pieredzes Salaspils ģipša ieguves karjerā, to jauda ir ierobežota un daudzviet paralēli jāizmanto arī spridzināšanas metode. Bez tam hidrauliskā āmura triecieni rada būtisku praktiski nepārtrauktu trokšņa emisiju visā irdināšanas laikā.

Izzāgēšanas metode. Dolomīta ieguvei kā alternatīvs variants ir izzāgēšanas metode ar speciāliem cietmetāla zāģiem, parasti traktora uzkabē. Šāds process ir ļoti laikietilpīgs un arī salīdzinoši dārgs. To praktiski lieto tikai dekoratīvo dolomīta apdares plākšņu iegūšanai. Dekoratīvo plākšņu ražošanā izmantojamajam dolomītam ir jābūt ļoti kvalitatīvam, nav derīgs spridzināts iezis. Ņemot vērā, ka līdzšinējo izpētes darbu rezultātā dolomīta atradnes "Vecvirgzdiņi" iecirkņos nav konstatēti šādas kvalitātes dolomīts, līdz ar to minētā ieguves metode netiek vērtēta.

Secinājumi

Iepriekš minētās tehnoloģijas plaši izmanto visā pasaulē. Metodes izvēli nosaka katras konkrētās atradnes ģeoloģiskās īpatnības, izvietojums, apkārtējās vides aizsardzība un prasības iegūstamajam materiālam, kā arī īpašnieka izvēle un pieejamie finansiālie līdzekļi.

Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības ietvaros plānotais dolomīta izmantošanas veids ir dolomīta šķembu ražošana, dolomīta irdināšanai ekonomiski izdevīgākās un atbilstošākās ir spridzināšanas metode (izmantojot sprāgstvielas) un mehāniskās irdināšanas metode.

Joslā gar autoceļu vismaz 100 m platā joslā, rekomendējams izmantot mehānisko irdināšanu, pielietojot karjeru tehniku ar irdināšanas uzgaļiem, šajā platībā spridzināšanas darbi var radīt bīstamību autoceļam. Detalizēti teritorija, kurā spridzināšanas darbi netiek veikti, nosakāma spridzināšanas darbu projektā, aprēķinot zonu, kurā iespējama iežu gabalu nokrišana.

Iegūtā dolomīta tālākai apstrādei – šķembu ražošanai – pielietotās tehnoloģijas praktiski ir līdzīgas visā pasaulē, atšķirība ir tikai izmantotajos tehniskajos līdzekļos. Pasaulē ir daudz firmu, kas ražo cieto iežu ieguvei un apstrādei piemērotu tehnisko aprīkojumu.

Derīgā materiāla ieguve tiks veikta 1 kāplē, pazeminot pazemes ūdens līmeni zem izstrādājamās kāples pamatnes, ar atklāto ieguves metodi.

Izstrādes tehnoloģija izvēlēta pamatojoties uz atradnes ģeoloģiskajiem un fiziogēogrāfiskajiem apstākļiem, derīgā izrakteņa fizikāli mehāniskajām īpašībām un derīgā izrakteņa iegulas biezumu. Izvēles galvenais mērķis ir nodrošināt ekonomiski izdevīgu un videi nekaitīgu ieguves un rekultivācijas darbu kompleksu.

5.6. Alternatīvie risinājumi

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu izskatāmas arī paredzētās darbības alternatīvas. Šajā gadījumā nav iespējama vietas vai teritorijas alternatīva, jo ieguvi iespējams veikt tikai teritorijā, kurā ir akceptēti derīgā izrakteņa krājumi. Tādēļ jau sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma procesā tika izvirzītas 2 tehnoloģijas alternatīvas:

1. Derīgā izrakteņa ieguve, dolomīta irdināšanai izmantojot spridzināšanas metodi;
2. Derīgā izrakteņa ieguve, dolomīta irdināšanai izmantojot mehānisko irdināšanas metodi.

Turpmākajā ieguves plānošanas procesā šīs metodes iespējams kombinēt, vai arī pilnībā ieguvi veikt izmantojot tikai spridzināšanas vai mehāniskās irdināšanas metodes.

Katras no alternatīvajām tehnoloģijām izmantošanai prognozējamās atšķirīgas ietekmes uz gaisa kvalitāti un trokšņa emisijas.

Veicot Paredzētās darbības ietekmju uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni novērtējumu, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, izvērtēta katra no alternatīvajām metodēm.

Citas prognozējamās ietekmes (uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c.) ir analogas abiem alternatīvajiem tehniskajiem risinājumiem.

5.6.1. SPRIDZINĀŠANAS DARBU RAKSTUROJUMS

Spridzināšanas darbus veic saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādātu un apstiprinātu projektu (MK 03.01.2012. noteikumi Nr.25 "Noteikumi par spridzināšanas darbu saskaņošanas un veikšanas kārtību"). Spridzināšanas darbu aprēķini netiek nodoti publiskošanai drošības apsvērumu dēļ.

Izstrādājot spridzināšanas projektu, organizējot, saskaņojot un veicot spridzināšanas darbus, tiks ievēroti visi drošības pasākumi, lai netiktu apdraudēta apkārtējā infrastruktūra un iedzīvotāji.

Katram sprādzienam izstrādā dokumentu – "Sprādziena veikšanas kārtība", kurā tiek noteikts sprādziena veikšanas laiks, cilvēku, iekārtu un mehānismu izvešanas kārtība no bīstamās zonas, signalizācijas līdzekļu un bīstamās zonas apsardzes kārtību. Pirms spridzināšanas tiek doti gaismas un skaņas signāli.

Urbumus ierīko vienas kāples dziļumā. Katrai spridzināšanas reizei izstrādā skici, kurā norāda spridzināšanas zonu, urbumu skaitu un dziļumu, sprāgstvielas daudzumu.

Pārsvārā spridzināšanas darbu bīstamā zona tiek noteikta 200m rādiusā ap sprādziena vietu.

Visi cilvēki, kas nav tieši iesaistīti spridzināšanas darbos, tiek izvesti ārpus bīstamās zonas robežām. Mehānismus, iekārtas un autotransportu novieto drošā attālumā. Uz bīstamās

zonas robežas tiek izvietoti apsardzes posteņi. Posteņus izvieto tā, lai ceļi, takas, pieejas, kas ved spridzināšanas darbu veikšanas virzienā atrastos pastāvīgā uzraudzībā. Izvieto plakātus – “BĪSTAMI!!! Notiek spridzināšanas darbi! Postenis Nr...”

Bīstamās zonas apsardzi nodrošina apsargi, katrā postenī viens apsargs. Apsargam tiek izsniegts sarkans karogs, svilpe un rācija. Atrodoties postenī apsargs seko tam, lai bīstamajā zonā neiekļūtu transporta līdzekļi, cilvēki vai mājdzīvnieki.

Detalizēti teritorija, kurā spridzināšanas darbi netiek veikti, nosakāma spridzināšanas darbu projektā, aprēķinot zonu, kurā iespējama iežu gabalu nokrišana. Šajā IVN procesā veikt jebkādas spridzināšanas darbu aprēķinus ir pārāgri un bezmērķīgi, jo normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tādi tiek izstrādāti katrai spridzināšanas reizei. Tāpat spridzināšanas darbu aprēķini netiek publiskoti drošības apsvērumu dēļ.

Dolomīta irdināšanai Latvijā šobrīd pielieto spridzināšanu pēc parindu un viļņveida īslaicīgi palēninātas ierosmes shēmas, kur izmanto vertikālo urbumu lādiņus pa vienam. Pielietojot īslaicīgi palēninātās ierosmes spridzināšanas shēmu, būtiski tiek samazināti trokšņu traucējumi un vibrācijas, jo sprādzieni urbumos notiek nevis vienlaicīgi, bet ar laika nobīdi, pakāpeniski. Tādējādi reāli troksni un vibrācijas izraisa sprādziens 1 – 5 urbumos, nevis visos urbumos vienlaicīgi.

Izmantojot šo tehnoloģiju, spridzināšanas laukumā tiek noteiktas sprāgstvielu ievietošanai nepieciešamo urbumu vietas. Attālumi starp tiem ir tādi, lai uzirdinātu dolomītu līdz tādiem gabalu izmēriem, kas atbilst tālākas apstrādes tehnoloģiskajām prasībām (piemēram, drupinātāja parametriem). Attālumi starp urbumiem ir atkarīgi arī no uzirdināmā slāņa biezuma un izmantojamās sprāgstvielas. Urbšanu veic vertikāli ar urbšanas iekārtas palīdzību, visbiežāk ar 150 mm diametra urbi. Urbšanas dziļumu nosaka pēc apstākļiem, bet parasti urbj līdz kāples pamatnei. Spridzināšanas darbus veic tikai šim darbu veidam licencēta uzņēmēj sabiedrība saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktā kārtībā izstrādātu un apstiprinātu programmu vai projektu.

Urbumu dziļums ir vienas kāples dziļumā ~ 4-7 m. Katrai spridzināšanas reizei tiek sagatavota skice, kurā norāda spridzināšanas zonu, urbumu skaitu, sprāgstvielas daudzumu un drošības pasākumus.

Uzspridzināmo lādiņu rindu skaits tiek pieņemts no vienas līdz trim. Vertikālo urbumu lādiņu uzspridzināšanai tiek pielietots bezkapseles paņēmieni ar detonācijas auklas palīdzību. Spridzināšanas tīkla montāža tiek veikta pēc sprāgstvielu lādiņu ievietošanas urbumos un urbumu aizblīvēšanas pēc uzņēmumā spēkā esošajām instrukcijām un noteikumiem. Pie parindu īslaicīgi palēninātas ierosmes shēmas montāžas detonācijas auklas izvadus no urbumiem pievieno pie detonācijas auklas maģistrālajām līnijām. Kā sprāgstvielu var izmantot piemēram Senatel Powerfrag, Emulinit GM1, Nitronit P vai analogas. Lādiņa svars tiek noteikts atkarībā no pielādējamā urbuma ietilpības. Urbuma apūdeņotajā daļā sprāgstvielas tiek ievietotas polietilēna apvalkos.

Pie vertikālā urbuma lādiņu uzspridzināšanas sagatavošanas un veikšanas ir paredzēta sekojoša darbu organizācija:

Atbilstoši lādiņu projektētajiem parametriem pie eksistējošas pakāpes augstuma korekcijas aprēķinā tiek sastādīta urbumu izvietojuma shēma un aizpildīta projektēto urbumu parametru tabula.

Uz uzspridzināmā bloka veic urbumu urbšanas vietu iezīmēšanu un nostiprināšanu atbilstoši korekcijas plāna shēmai un parametriem.

Ar urbšanas iekārtu ierīko urbumus. Pēc urbumu izurbšanas ir jāveic noubtā dolomīta bloka uzmērīšana, uzmērot urbumu dziļumu un tajā esošo pazemes ūdens līmeni.

Konstatējot urbumus, kuri noubti ar virsnormatīvo atkāpi, ir nepieciešams novērst nepilnības, veicot lādiņa masas korekciju vai likvidējot pāurbto intervālu to aizberot u.c. Lādiņa masas palielinājums urbumā ir pieļaujams robežās, kas izslēdz pastiprinātu izviedi. Ja ar augstāk minētajiem paņēmieniem nav iespējams likvidēt nepilnības, ir jāveic izbrāķēto urbumu pāurbšana. Aprēķinu tabulā tiek veiktas korekcijas un ierakstīta projektētā lādiņa masa izurbtajiem urbumiem, tajā skaitā arī tiem urbumiem, kuriem lādiņa masa tiek pārrēķināta. Visiem pakāpes starpaugstumiem lādiņu parametri tipveida projektā nav paredzēti, tāpēc to lielumi ir noteikti ar papildus aprēķinu vai interpolācijas ceļā. Ir jāpastāda sprādziena veikšanas kārtība. Jāsagatavo nepieciešamais sprāgstvielu daudzums noliktavā. No bīstamās zonas ir jāizved urbšanas iekārta, iekškarjera transports un citas iekārtas, atbilstoši apstiprinātai sprādziena veikšanas kārtībai. Uz sprādziena vietu nogādā nepieciešamo sprāgstvielu daudzumu. Nogādājot sprāgstvielas uz darba vietu jāievēro ceļu satiksmes noteikumi, bīstamo kravu autopārvadājumu noteikumi, kā arī uzņēmuma Instrukcija par sprāgstvielu pārvadāšanu ar autotransportu.

Notiek urbumu pielādēšana, ievērojot 50 m bīstamās zonas nosacījumus. Pielādēšanas gaitā korekcijas aprēķinā tiek fiksēta faktiskā urbumā ievietotā lādiņa masa. Izrakstāmo sprāgstvielu daudzumam uz sprādzienu jāatbilst faktiskajai urbumu gatavībai. Sprāgstvielu pārpalikumi jānodod atpakaļ noliktavā.

Līdz spridzināšanas tīkla montāžas darbu sākumam no bīstamās zonas ir jāizved cilvēki, kuri nav iesaistīti spridzināšanas darbu veikšanā, kā arī jāveic apsardzes posteņu izvietošana uz bīstamās zonas robežām situācijas plānā norādītās vietās.

No droša attāluma veic spridzināšanas tīkla montāžu un elektrospridzināšanas tīkla pārbaudi.

Pēc atbilstošu skaņas un gaismas signālu padeves veic lādiņu uzspridzināšanu.

Pēc sprādziena notiek sprādziena vietas apskate. Korekcijas aprēķinā fiksē rezultātus: nobrukuma parametrus, drupināšanas kvalitāte u.c. Konstatējot neuzsprāgušu lādiņu, ir jāveic tā likvidācijas darbi.

Pazemes ūdens tiek atsūkņēts ~ 1,0 m zem irdināmās kāples augšas atzīmes un sprādziens pārsvarā notiek zem ūdens līmeņa. Rezultātā līdz minimumam tiek samazināta putekļu veidošanās iespēja, un karjera ūdenī būs tikai mehānisks uzduļļojums ar māla un putekļu daļiņām, kas ātri vien nosēdīsies ūdens savākšanas sistēmas grāvjos un kanālos, iebedrē un nosēdbasēnos

Jutīgo zonu tuvumā tiek lietoti lādiņi ar mazāku jaudu, lai samazinātu triecienviļņa ietekmi uz vidi, ēkām un cilvēkiem.

Veicot spridzināšanas darbus, īslaicīgi, dažas sekundes, tiek novērots paaugstināts trokšņa līmenis un vibrācijas, kuras iedzīvotāji iespējams var sajūst aptuveni līdz 2 km attālumā no spridzināšanas vietas. Taču šīs ietekmes ir īslaicīgas un definējamas kā nebūtiskas.

Veicot spridzināšanas darbus Licences laukuma robežas tuvumā (50m un mazāk no Licences laukuma robežas), spridzināšanai pielieto specializētu urbumu ierīkošanas metodiku un

spridzināšanas shēmu ar samazinātu sprāgstvielu daudzuma izmantošanu. Tiek izmantota tāda spridzināšanas metodika, kas nodrošina sprādziena momentā atdalītā iežu masīva pārvietošanos tikai izstrādātās karjera platības virzienā, nepieļaujot tā virzību uz Licences laukuma robežu. Minētās metodikas pielietošana garantē, ka atradnei blakus esošajiem īpašumiem netiek nodarīts kaitējums un netiek radīti draudi ārpus Licences laukuma.

Uzņēmumam - spridzināšanas darbu veicējam obligāta ir civiltiesiskās apdrošināšanas polises esamība. Ja veicot spridzināšanas darbus, tiek radīti zaudējumi vai kaitējums trešajai personai, zaudējumu atlīdzināšana tiek nodrošināta saskaņā ar apdrošināšanas polises nosacījumiem.

5.6.2. MEHĀNISKĀS IRDINĀŠANAS METODE

Dolomīta slāņu irdināšanai izmanto mehāniskās irdināšanas metodes, tās realizēšanai ir nepieciešama jaudīga un atbilstoši aprīkoti tehniskie līdzekļi. Šādi smagsvara traktori ir spējīgi ar ekskavatora kausa zobiem vien irdināt un izņemt slāni aptuveni metra dziļumā. Šo metodes optimāli ir izmantot plaisainu un sadēdējušu slāņu irdināšanai.

Monolīta dolomīta slāņu irdināšanai šī metode ir dārga un laikietilpīga.

Monolītu slāņu uzirdināšanai atsevišķos gadījumos tiek izmantoti hidrauliskas piedziņas speciālie irdināšanas uzgaļi (hidrauliskie āmuri vai zobveida cirtņi), kas pievienojami minētajiem vai analogiem karjeru izstrādes ekskavatoriem.

Veicot mehānisko derīgā slāņa irdināšanu Paredzētās darbības ietvaros, plānots izmantot Ekskavatoru Volvo EC380E vai analogs, kas aprīkots ar hidraulisko āmuru Volvo HB38 vai analogu 1 vai 2 vienības.

Āmuru darbības pamatā ir hidrauliskā āmura trieciena vertikālais spēks, pēc instrumenta (zondes) iedzīšanas iezī ir iespējams nodrošināt arī horizontālas kustības, tādējādi izdarot irdināšanu. Pielietojot šādu irdināšanas metodi ir iespējams uzirdināt dolomītus, kuru stiprība sasniedz 150 MPa.

Metodes lielākais trūkums – nepieciešamas samērā augstas tehniskas iemaņas, kā arī ļoti dārgs tehniskais aprīkojums. Tāpat jāatzīmē, ka atšķirībā no irdināšanas ar spridzināšanas metodes, kas veicama vidēji 2 reizes mēnesī un ilgst aptuveni 5-7 sekundes, mehāniskā irdināšana tiek veikta visā darba laikā nepārtraukti un ir nozīmīgs trokšņa avots.

Pēc pieredzes Salaspils ģipša ieguves karjerā, mehāniskās irdināšanas jauda ir ierobežota un daudzviet paralēli jāizmanto arī spridzināšanas metode. Bez tam hidrauliskā āmura triecieni rada būtisku praktiski nepārtrauktu trokšņa emisiju visā irdināšanas laikā.

5.6.3. DOLOMĪTA MATERIĀLA APSTRĀDE, ŠĶIROŠANA

No slāņa irdināšanas procesā atdalīto materiālu nepieciešams apstrādāt, iegūstot produkciju – dažādas kvalitātes dolomīta šķembas.

Uzirdināto dolomīta izejmateriālu tālāk apstrādā atkarībā no pieprasījuma un pieprasītās šķembu kvalitātes:

- daļu materiāla apstrādā pārvietojamajā drupinātājā. Pēc sadrupināšanas tas tiks tālāk padots uz šķīrotāju (sijātāju), kas sašķiro to nepieciešamajās frakcijās; Šajā apstrādes procesā iesaistītas šādas tehnikas vienības: Ekskavators Volvo EC380E vai analogs, Rotora tipa drupinātājs Kleemann MR 110 Z EVO2 vai analogs,

Sijāšanas/šķirošanas iekārta Kleemann MSC 703i EVO vai analogs, Pašgājējiekrahvējs (frontālais iekrahvējs) VOLVO L150F vai analogs. Šajā iekārtā apstrādes kvalitātes iespējas ir zemākas un tā nenodrošina šķembu materiāla skalošanu.

- Uz stacionāro drupināšanas, šķirošanas, mazgāšanas līniju ar pašizgāzējiem (damperiem) tiks transportēts ar spridzināšanas vai mehāniskās irdināšanas metodi sairdinātais materiāls. Tālāk apstrādes līnijā tiks drupināts, mazgāts (skalots) un šķirots (sijāts). Stacionāro materiāla apstrādes kompleksu veido:
 - Ekskavators Volvo EC380E vai analogs
 - Dampers VOLVO A25G vai analogs
 - Žokļa tipa drupinātājs Kleemann MC110(i)EVO2 vai analogs
 - Konusa tipa drupinātājs Kleemann MCO90(i)EVO2 vai analogs
 - Skrūves tipa mazgāšanas iekārta Terex SW 200 (elektromotoru piedziņa) vai analogs
 - Sijāšanas/šķirošanas iekārta Terex M1700X vai analogs
 - Sijāšanas/šķirošanas iekārta ar skalošanas funkciju Terex M1700X vai analogs
 - Pašgājējiekrahvējs (frontālais iekrahvējs) VOLVO L150F vai analogs
 - Elektriskais ūdens sūknis

Sašķirotais materiāls tiks transportēts ar transportiera lenšu palīdzību un nobērts krautnēs. No krautnēm ar pašgājējiekrahvēju sašķirotais materiāls tiks iebērts asfalta rūpnīcas dozēšanas bunkuros. (Uz asfalta ražotni tiks transportēts materiāls no mazgāšanas līnijas). Atlikušais apstrādes procesā iegūtais materiāls tiks uzglabāts atklātās krautnēs. Materiāls tiks izvests ar Pasūtītāja autotransportu., autotransportā tiks iekrauts, izmantojot frontālos iekrahvējus.

5.7. Materiāla transports

Lai izvestu saražoto produkciju, kā arī piegādātu nepieciešamos izejmateriālus tiks izmantotas atbilstošas kravas automašīnas, bitumena piegādei ar kravnesību 30m³, pārējam transportam 18m³ un 12m³ kravnesības. Tā kā transporta intensitāte ir atkarīga no pieprasījuma, tika aprēķināts maksimālais summārais braucienu skaits – 65314 mašīnas gadā (abos virzienos, t.i., uz/no paredzētās darbības teritoriju), plānotais nobrauktais attālums un kravas izvešanas laiks.

Paredzētās darbības ietvaros kravas automašīnu sadalījums gada griezumā pēc diennakts posmiem:

- dienas periodā (no plkst. 07.00 līdz plkst. 19.00) – 21 927 reisi;
- vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) – 7 230 reisi;
- nakts periodā (no plkst. 23.00 līdz plkst. 07.00) – 3 500 reisi.

Paredzētās darbības teritorijā ievesto inerto atkritumu daudzums proporcionāls aizvesto dolomīta šķembu apjomam, un tiek plānots izmantot to pašu transportu (vienā virzienā ved šķembas otrā virzienā inertos atkritumus). Ievestais apjoms gada laikā varētu būt ap 300 000 m³.

Transportēšana plānota pārsvarā darba dienās, maksimāli darba laikā, bet jāparedz, ka intensīva pieprasījuma apstākļos pieļaujams, ka 10500 (t.s. asfaltu 3840) reisi/gadā transportē režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās).

Diennakts maksimālā intensitāte (vienā virzienā) – 630 kravas auto [aptuveni 10500 (t.s. asfaltu 3840) reisi/gadā transportē režīmā 24/7 (t.s. brīvdienās)];

Diennakts vidējā intensitāte (vienā virzienā) – 95 kravas auto (aptuveni 21927 reisi/gadā transportē režīmā 12h/dnn. darba dienās).

5.3.tabula Transportēšanas slodze gadā

Produkcija	Atvedamais apjoms gadā [m ³ /a]	Aizvedamās produkcijas apjoms gadā [m ³ /a]	Iespējami izmantotā transportlīdzekļa reisu skaits gadā (pa kravnesības veidiem)			Transportlīdzekļa reisu skaits gadā (kopā uz produkciju)
			30m3	18m3	12m3	
smilts	0	21700	0	965	361	1326
dolomīta šķembas	0	383331	0	17037	6388	23425
granīta šķembas	10000	0	0	556	0	556
frēzētais asfalts	25000	0	0	1389	0	1389
saražotais asfalts	0	104167	0	5787	0	5787
Bitumens	5208	0	174	0	0	174
kopā			174	25734	6749	32657

5.8. Karjera ūdeņu novadīšana

Atsūknētie ūdeņi pēc to attīrīšanas tiek novadīti Pietēnupē, bet no Paredzētās darbības Rietumu bloka – meliorācijas grāvju sistēmā, pa kuru tie nonāk Pietēnupē lejpus paredzētās darbības vietai.

Saskaņā ar MK 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 1.pielikuma 8.9. punktu “Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk kubikmetru diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē”, NACE kods 37 šai darbībai ir jāsaņem B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja.

Karjera ūdeņus veido dabiski tīri kvartāra ūdens horizontu un Augšdevona Daugavas ūdens horizonta ūdeņi.

Daugavas horizontā izplatīti hidroģēnkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi ar sausnes saturu 0,26-0,3 g/l, cietību 4,6-6 mg-ekv/l, zemu (līdz 10 mg/l) sulfātu un hlorīdu koncentrāciju. Pēc galvenajiem izšķīdušo sāļu ingredientiem pazemes ūdeņu kvalitāte ir līdzīga upju ūdens kvalitātei, izņemot augstāku dzelzs koncentrāciju (0,8-2,7 mg/l) un cietību, kā arī mazāku organisko skābju un slāpekļa savienojumu koncentrāciju. Tā kā dzelzs kopā ar suspendētajām vielām nogulsņējas nosēdbasēnā, karjera ūdens novadīšana nevar radīt problēmas virszemes ūdeņu ekosistēmām.

Straujā pazemes ūdeņu noplūde karjera bortos un ieguves process zem ūdens līmeņa ūdeņus uzduļķo, tajos nonāk dolomīta miltu un māla daļiņas, kuras ūdens plūsma izskalo no slāņa un tās nonākt atsūkņejamos ūdeņos. Savukārt, ja ieguve notiek virs ūdens līmeņa, tāds uzduļķojums nenotiek.

Tādējādi karjera ūdeņu piesārņojumu var radīt dabiskas suspendētās vielas, kas karjera atsūkņejamos ūdeņos var nonākt dolomīta ieguves procesā. Optimāla šādu ūdeņu attīrīšana veicama filtrācijas vai sedimentācijas ceļā.

Paredzētās darbības ietvaros, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" 5.pielikumā noteikto robežlielumu 35mg/l, karjera ūdeņus plānots attīrīt vairākpakāpju sedimentācijas sistēmā, nodrošinot suspendēto vielu sedimentāciju. Sedimentācijas sistēma ietver:

1. Ūdens savākšanas kanālus kuru tilpums ir mainīgs, tie tiek regulāri pagarināti un papildināti, saistībā ar ieguves teritorijas paplašināšanos licences laukuma robežās. Kanāli tiek veidoti ar nelielu kritumu, nodrošinot lamināru ūdens plūsmu, kas sekmē suspendēto vielu sedimentāciju (ūdens plūsmas ātrums nepārsniedz 0.2 m sekundē);
2. Kanāli novada ūdeni iebedrē (zumfā), kuras tilpumu un dziļumu precizēs ieguves projekta izstrādes procesā.
3. No iebedres ūdens tiek pārsūkņēts uz divu nosēdbaseinu kaskādi. Arī šo nosēdbaseinu tilpums un konfigurācija tiks noteikti ieguves projektā.
4. No nosēdbaseinu kaskādes pa meliorācijas grāvi vai caurteku ūdens tiek novadīts uz Pietēnupi.

Tā kā Paredzētās darbības ietvaros izstrāde tiek veikta 3 atsevišķos laukumos, kurus atdala autoceļš (Dienvidu, Rietumu un Austrumu laukums, tiem plānots veidot atsevišķas sedimentācijas sistēmas.

Saskaņā ar Hidroģeoloģiskās modelēšanas rezultātiem prognozēti tiek šādi atsūkņēšanas debiti:

- Dienvidu blokam - 5015m³/dienn.
- Rietumu blokam - 3469m³/dienn.
- Austrumu blokam 4080m³/dienn.

Modelēšanas procesā vērtēts sliktākais scenārijs – ieguve visa bloka teritorijā, pilnā dziļumā. Tā kā ieguve tiks veikta pakāpeniski un paralēli ieguves darbiem, izstrādātajās teritorijās tiks veikta rekultivācija, kas ietver daļēju karjera aizbēršanu, reālā ūdens pietece prognozējama mazāka par aplēsto.

Lai nodrošinātu vidēji 80% suspendēto daļiņu sedimentāciju, jānodrošina, ka ūdens sedimentācijas sistēmā atrodas vismaz 24 stundas un ūdens plūsmas ātrums nepārsniedz 0.2 m sekundē. Detāli risinājumi tiks izstrādāti derīgo izrakteņu ieguves projektā

Lai uzlabotu smalkāko daļiņu attīrīšanu, tiks izmantoti dolomīta šķembu filtri pirms pārteces no baseina uz baseinu, kā arī izveidotas pārgāznes ūdens savākšanas kanālos, lai nodrošinātu, ka pārtek aptuveni 0,5m biežais virsējais ūdens slānis, jo suspendētās daļiņas smaguma spēka iespaidā atrodas dziļākos ūdens slāņos.

Ūdens savākšanas kanāli tiks plānoti tā, lai aptvertu visu karjera teritoriju un karjeram paplašinoties regulāri tiks veidoti jauni kanāli vai pagarināti esošie, tādējādi būtiski palielinot attīrīšanas sistēmas tilpumu.

Kanālos pašteses ceļā saplūst ūdens no karjera bortiem. Kanāli tiek veidoti ar mazu iedziļinājumu un slīpumu, tie padziļinās tuvojoties iebedrei. Tādējādi tiek nodrošināta pārsvarā lamināra ūdens plūsma kuras ātrums nepārsniedz 0.2 m sekundē, kas nodrošina optimālus sedimentācijas apstākļus. Atkarībā no nepieciešamības, kanāli tiek attīrīti no tur uzkrātajām mālu un dolomīta miltu nogulsņēm.

Visi kanāli novada ūdeni uz blokā izveidoto iebedri (zumfu). Iebedre, ir vismaz 2-3m dziļāka par nosusināšanas līmeni ar tilpumu, kas nodrošina vismaz 5 stundu ūdens sateces uztveršanu. Iebedrē ievietotais sūknis tiek ievietots maksimāli tuvu ūdens virsmai, tādējādi nodrošinot, ka rupjākās daļiņas nosēžas iebedrē un netiek novadītas nosēdbaseinā. Sūkņa darbību paredzēts regulēt ar automātisko releju, kas nodrošina sūkņa ieslēgšanos, kad ūdens līmenis sasniedz noteiktu atzīmi, kā arī sūkņa automātisku atslēgšanos, tādējādi neradot otrreizēju uzduļķojumu un novadot uz nosēdbaseiniem jau praktiski no suspendētajām vielām attīrītu ūdeni. Nepieciešamības gadījumā tiek veikta manuāla sūkņu ieslēgšana/izslēgšana. Iebedre tiek regulāri attīrīta no māla un dolomīta miltu nosēdumiem.

Pa slēgtu cauruļvadu sistēmu ūdeni no iebedres pārsūknē uz divu nosēdbaseinu kaskādi, kur notiek galīgā suspendēto vielu sedimentācija. Nosēdbaseinus vēlams veidot ar vāji caurlaidīgu iežu pamatni un malām, kas mazina pazemes ūdeņu dabisku pieplūdi tajā.

Pēc nosēdbaseiniem ūdens pašteses ceļā tiek novadīts Pietēnupē (no Austrumu un Dienvidu blokiem, savukārt Rietumu bloka attīrītie ūdeņi tiks novadīti esošajā meliorācijas grāvī un pa to tālāk Pietēnupē). Atsūknējamo un novadāmo ūdeņu kvalitāte, pirms novadīšanas Pietēnupītē regulāri tiks kontrolēta plānotās monitoringa sistēmas ietvaros.

Uzsākot karjera izstrādi, pieplūde būs mazāka, pakāpeniski, palielinoties karjera teritorijai, un galvenokārt palielinoties karjera dziļumam palielināsies atsūknējamā ūdens daudzums. Lai veiksmīgi nostādīnātu un novadītu ūdens apjomu, nepieciešams atbilstoša izmēra sedimentācijas sistēma. Lai nosēdinātu suspendētās daļiņas no atsūknējamā ūdens, tas ir jānostādina aptuveni 1 līdz 1,5 diennaktis. Detāli sedimentācijas sistēmas projekts tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekta ietvaros.

Karjera ūdens novadīšana Pietēnupē pastāvīgi paaugstinās ūdens līmeni tajā, kā arī bagātinās upes ūdeni ar skābekli un ūdenī izšķīdušajām minerālvielām.

Teritorijā, nepieciešamības gadījumā, var tikt veikta dolomīta šķembu skalošana. Skalošanai tiks izmantots noslēgts ūdens aprites cikls. Ūdens no skalošanas dīķa, kurš ik pa laikam tiks papildināts ar karjera ūdeņiem. Materiāla mazgāšanas procesā iesaistītie ūdeņi būs atdalīti no karjera ūdens savākšanas un atsūknēšanas sistēmas ūdeņiem un to novadīšana virszemes ūdens objektos vai vidē nav paredzēta. Tādējādi no mazgāšanas procesa neradīsies suspendēto vielu emisijas karjera atsūknējamajos ūdeņos. Pēc nepieciešamības skalošanas dīķis tiks tīrīts no suspendētām vielām – dolomīta miltiem. Pēc nosusināšanas dolomīta milti tiek novietoti krautnē tālākai kaltēšanai. Pēc kaltēšanas tie var tikt izmantoti augsnes skābuma neitralizēšanai un kā izejviela pildvielai, ko izmanto asfalta ražošanai, līdz ar to atkritumi neveidosies.

5.9. Asfalta betona rūpnīcas darbība

Asfaltbetona ražošana Asfaltbetonu paredzēts ražot no dažādiem minerāliem materiāliem ar dažādu granulometrisku sastāvu, to skaitā frēzēto (vecu) asfaltbetonu, un kā saistvielu pievienojot bitumenu. Asfaltbetona ražošanā tiek paredzēts izmantot MARINI TOP TOWER 4000 S vai analoģu pārvietojamo rūpnīcu ar ražošanas jaudu līdz 240 tonnām stundā (materiāla mitrums sastāda vairāk nekā 5%) un līdz 250 000 tonnām asfaltbetona gadā, strādājot līdz 1 042 stundām gadā (~60% no darba laika – diennakts režīmā), 210 dienām gadā no aprīļa līdz novembrim.

Ražošanas procesā aukstais minerālais materiāls no krautnēm ar frontālo iekrāvēju tiek piegādāts uz minerālo materiālu dozatora tvertnēm (bunkuriem) pirmreizējai dozēšanai, no kurienes tas pa dozēšanas līniju nonāk žāvēšanas cilindrā, kur tiek sakarsēts līdz 180°C, izmantojot degli ar ievadīto siltuma jaudu 22 MW. Bitumena tvertņu apsildīšanas degļa jauda 930,2kW.

Žāvēšana notiek ar dūmgāzu – gaisa maisījumu, kurš pēc materiāla žāvēšanas satur putekļus, un tāpēc tiek novadīts uz filtru sistēmu putekļu atdalīšanai.

No žāvēšanas cilindra karstais minerālais materiāls tiek padots uz kausu elevatoru, ar kura palīdzību tas tiek transportēts un izkrauts uz vibrācijas sietiem.

Materiālu izsijā un sadala pa frakcijām. Minerālie materiāli tiek svērti (precīzā dozēšana) atbilstoši uzdotai maisījuma formulai svēršanas iekārtā un padoti uz maisītāju, kur pa cauruļvadiem asfaltbetona agregāta darba tvertnēs tiek pievienots bitumens. Dūmeņa iekšējais diametrs ir 1 200 mm, dūmeņa augstums – 30 m.

Sagatavotais asfaltbetona maisījums tiek iepildīts termosā tipa uzglabāšanas bunkurā. Bunkura uzkrāšanas kapacitāte MARINI (Itālija) iekārtai ir atkarīga no izvēlēta modeļa.

No bunkura asfaltbetona maisījums tiek izkrauts transportlīdzekļos. Transportēšanas iekārtas nepieļauj transportējamā asfaltbetona maisījuma zudumus.

Vecā (frēzētā) asfalta otrreizējā izmantošana: Asfaltbetona ražošanas iekārta ir papildus aprīkota ar iekārtu, kas paredzēta vecā (frēzētā) asfalta otrreizējai izmantošanai. Vecais asfalts tiek pievienots jaunajam asfaltam. Vecais sadrupinātais un sašķīrotais asfalts tiek uzglabāts krautnē zem kļājas debess. Frēzētā asfalta dozēšanai tiek izmantoti aukstās dozācijas bunkuri (2 gab.), kurus piepilda ar frontālā riteņu iekrāvēja palīdzību. Tālāk materiāls tiek padots uz auksto vertikālo elevatoru ar lentes transportiera palīdzību. No vertikālā elevatora frēzētais asfalts nonāk paralēlajā žāvēšanas cilindrā, kur tiek sakarsēts (~150 - 180°C) un izžāvēts. Žāvēšanai nepieciešamais karstais gaiss tiek iegūts sadedzinot propāngāzi vai dīzeļdegvielu, izmantojot degli ar jaudu 22 MW. Tvaiks, kas radies žāvēšanas procesā, kopā ar dūmgāzēm tiek novadīts uz asfalta ražošanas iekārtas filtru sistēmu. Tālāk izžāvētais atgūtais asfalts caur karstās dozācijas bunkuriem nonāk asfalta ražošanas iekārtas maisītājā, turklāt tas līdz maisītājam ir pilnībā atdalīts no jauna pievienojamiem materiāliem, kas veic līdzīgu ceļu līdz maisītājam esošajā asfalta ražošanas iekārtā MARINI. Tā kā atgūtā asfalta sastāvā esošais bitumens laika gaitā var būt daļēji zaudējis savas īpašības, tas tiek uzlabots, ražošanas procesā pievienojot tam paredzētās bitumena atjaunojošās ķīmiskas piedevas.

Frēzētā asfalta izmantošanas tehnoloģiskajā aprakstā norādīts, ka frēzētā asfalta pievienošanas sistēma ļauj pievienot līdz pat 60 % atgūto asfaltu un šīs sistēmas priekšrocība

ir būtisks temperatūras samazinājums asfalta masas ražošanas un iestrādes procesā, salīdzinot ar karstā asfalta tehnoloģiju.

Vecā (frēzētā) asfalta karsēšanai un žāvēšanai izmantotais gaiss tiek novadīts uz asfaltbetona ražošanas iekārtas filtriem, kur tas tiek attīrīts no putekļiem pirms emisijas atmosfērā.

Asfaltbetona ražošanas process var notikt gan izmantojot, gan neizmantojot vecā (frēzētā) asfalta pārstrādes iekārtu.

Degvielas un Propāngāzes uzglabāšana: Gāzi plānots uzglabāt SIA „Intergaz” vai cita specializēta uzņēmuma piedāvātās hermētiski noslēgtās virszemes gāzes tvertnēs (viena 62m³ tvertne vai analogiski vairākas mazākas tvertnes ar līdzvērtīgu ietilpību). SIA „Intergaz” veiks tvertnes uztādīšanu un uzraudzību. Kā rezerves kurināmo plānots izmantot dīzeļdegvielu. Dīzeļdegviela tiks uzglabāta virszemes rūpnieciski ražotā dubultsienu 30 m³ tvertnē ar normatīviem aktiem atbilstošām drošības un kontroles sistēmām.

Izejvielu piegāde: Asfaltbetonu plānots ražot no dažādiem minerāliem materiāliem ar dažādu granulometrisku sastāvu un kā saistvielu pievienojot bitumenu.

Plānots izmantots:

- dolomīta, grants, granīta frakcionētas šķembas;
- smiltis;
- frēzēto asfaltbetonu (papildus tiek pielietotas specializētas ķīmiskās vielas);
- pildvielas (kaļķakmens, dolomīta milti);
- ražošanas procesam atbilstošu ceļu bitumenu.

5.4. tabula Kopējais izmantotā materiāla daudzums asfalta ražošanai

Produkcija	Atvedamais apjoms gadā [m ³ /a]	Asfalta ražošanā izmantotais apjoms gadā [m ³ /a]	Max atvedamais apjoms diennaktī [m ³ /dnn]	Max asfalta ražošanā izmantotais apjoms diennaktī [m ³ /dnn]
smilts	0	8000	0	200
dolomīta šķembas	0	48669	0	1192
granīta šķembas	10000	10000	240	240
frēzētais asfalts	25000	25000	480	480
pildvielas	0	7290	0	168
Bitumens	5208	5208	120	120
	kopā	104167	840	2400

Tiks izmantotas Paredzētās darbības ietvaros saražotās dolomīta šķembas un smilts materiāls, pildviela - dolomīta milti tiks iegūti karjerā uz vietas no stacionārās sijāšanas - mazgāšanas līnijas.

Bitumens tiek piegādāts ar 30 m³ autocisternām. No cisternām bitumens tiek noliets trijās pārkraušanas tvertnēs (katras tilpums 45 m³). Izmantojot sūkni, bitumenu no trijām pārkraušanas tvertnēm pārsūknē uz diviem bitumena uzglabāšanas rezervuāriem (800 m³). No uzglabāšanas rezervuāriem bitumenu ar elektrisko sūkņu palīdzību pa cauruļvadiem vajadzīgā daudzumā pārsūknē uz trīs darba rezervuāriem (katras tilpums 60 m³), no kuriem bitumens tālāk tiek izmantots asfaltbetona ražošanai. Iespējama un tiek izmantota arī

pārkraušanas shēma, kad ar autocisternām no piegādātāja atvestais bitumens uzreiz tiek iepildīts trijos darba rezervuāros, neizmantojot trīs pārkraušanas tvertnes un divus uzglabāšanas rezervuārus. Tvertnes aprīkotas gan ar bitumena uzglabāšanas, gan darba temperatūras uzturēšanas regulatoru. Tvertņu apsildīšanai izmanto propāngāzi vai elektroenerģiju.

5.10. Rekultivācija

Derīgo izrakteņu ieguves projekts ietver arī rekultivācijas pasākumus un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiek saskaņots ar VVD.

Tiek plānots, ka rekultivācija tiks veikta pakāpeniski, paralēli ieguvei rekultivējot izstrādātos ieguves blokus.

Rekultivācijas procesā plānots izveidot ainaviskas ūdenstilpnes, kā arī izraktā karjera daļēju aizpildīšanu ar inertiem atkritumiem veicot zemes sagatavošanu izmantošanai mežsaimniecībā, lauksaimniecībā vai citai rūpnieciskai izmantošanai.

Dižozola apkārtnē ieguves darbi netiek plānoti, tā tiks saglabāta, veidojot teritoriju kā bioloģiski vērtīgu pļavu. Tiek pieļauta viensētas atjaunošana aizbērtā karjera teritorijā.

Rekultivācijas procesā paredzēts:

1. Izstrādātā karjera bloka pamatni noklāt ar vāji ūdeni caurlaidīgo segkārtas materiālu, vai materiāla apstrādes procesā iegūtajiem dolomīta miltiem, tos sablīvējot līdz 0,5m biezā slānī, tādējādi samazinot pazemes ūdens pieteci.

2. Turpmākajai karjera aizbēršanai paredzēts izmantot atbilstoši apstrādātus (šķīrotus, drupinātus) inertus atkritumus. Inerti atkritumi ir grunts, iežu pārstrādes atslīdes un pārpalikumi, būvniecībai un keramikai nederīgi brāķēti materiāli, utt., kas nav bīstami un ir inerti (ar tiem nenotiek nekādas būtiskas fizikālas, ķīmiskas vai bioloģiskas pārmaiņas, tie nešķīst vai citādi fizikāli vai ķīmiski nereaģē, bioloģiski nesadalās vai neiedarbojas uz citām vielām, ar kurām nonāk saskarē, un tādējādi neizraisa vides piesārņojumu un nekaitē cilvēku veselībai). Tiks ievēroti 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" prasības, kas ir saistošas veicot darbības ar inertajiem atkritumiem un nodrošinot to izmantošanu. Minētie MK noteikumi Nr. 712. nosaka, ka: Personas, kuras izmanto atkritumus izrakto tilpju aizpildīšanai, nodrošina, ka:

- ar atkritumiem, kurus izmanto izrakto tilpju aizpildīšanai, aizstāj materiālus, kuri nav atkritumi;
- izrakto tilpju aizpildīšanai izmantotie atkritumi ir piemēroti iepriekš minētajiem nolūkiem;
- izmantoto atkritumu daudzums ir ierobežots līdz tilpju aizpildīšanai absolūti nepieciešamajam daudzumam;
- izrakto tilpju aizpildīšanai izmantotie atkritumi atbilst normatīvajiem aktiem par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem.
- Izrakto tilpju aizpildīšanas vai citu materiālu reģenerācijas darbību veicēji nodrošina, ka šīm darbībām izmantoto atkritumu daudzumu svara vienībās uzskaita atsevišķi no

to atkritumu daudzuma svāra vienībās, kas sagatavoti atkārtotai izmantošanai vai pārstrādāti.

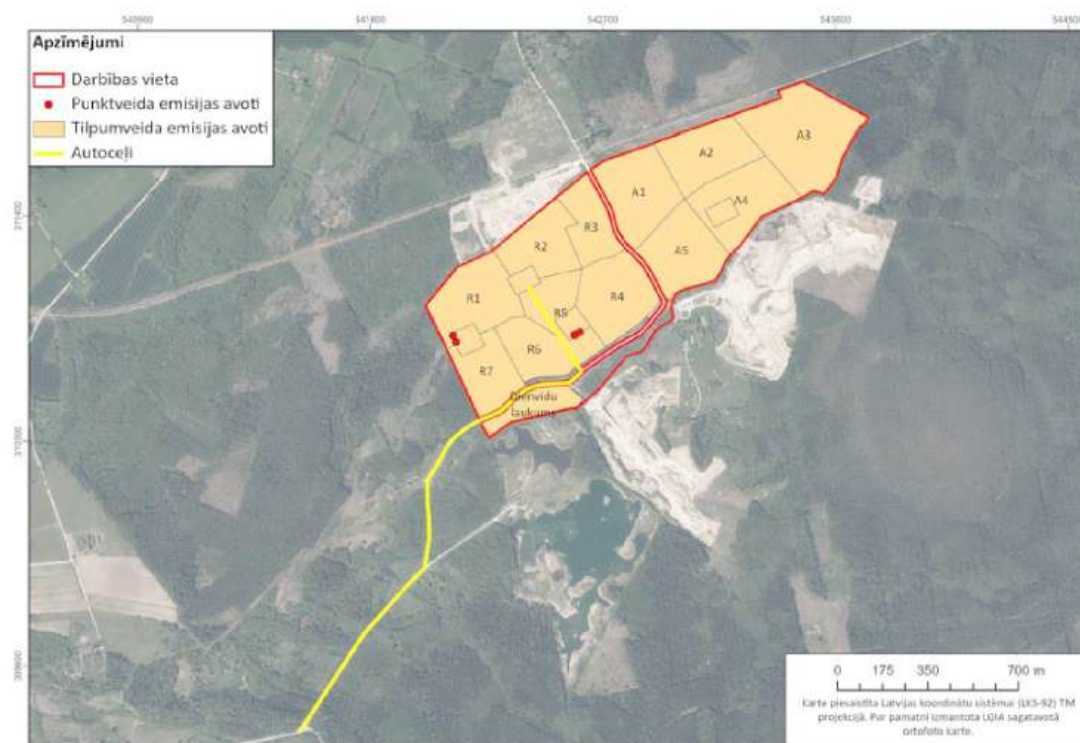
3. Aizpildīšana tiek veikta pa sektoriem un slāņiem, nodrošinot to sablīvēšanu.
4. Virs atkritumu slāņa vismaz 1m biezumā tiek uzbērtā, kompaktēta un nolīdzināta segkārtas vai cita atbilstošas kvalitātes grunts.
5. Virs grunts slāņa tiek veidots līdz 20cm biezs augsnes slānis, izmantojot karjera veidošanas laikā vaļņos uzglabāto augsni.
6. Apmežošanai tiek izmantoti Latvijā tradicionāls un piemērots stādāmais materiāls.

6. IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ĪSTENOŠANAS LAIKĀ

6.1. Prognozētā gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē

SIA „ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT” (turpmāk tekstā – SIA ELLE) pēc AS „MA Holding” (turpmāk tekstā – Pasūtītājs) pasūtījuma ir sagatavojusi gaisa kvalitāti novērtējumu derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionētas smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu, kā arī asfaltbetons) ražošanai un inerto atkritumu atvešanai un pārstrādāšanai (turpmāk tekstā – Paredzētā darbība) atradnēs „Veczvirgzdiņi”, „Veczvirgzdiņi 2020. gads” un „Astilbes”, kas atrodas Ropažu novadā, Ropažu pagastā. Novērtējums veikts, ievērojot Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā veicams gaisa kvalitātes novērtējums (12.pielikums).

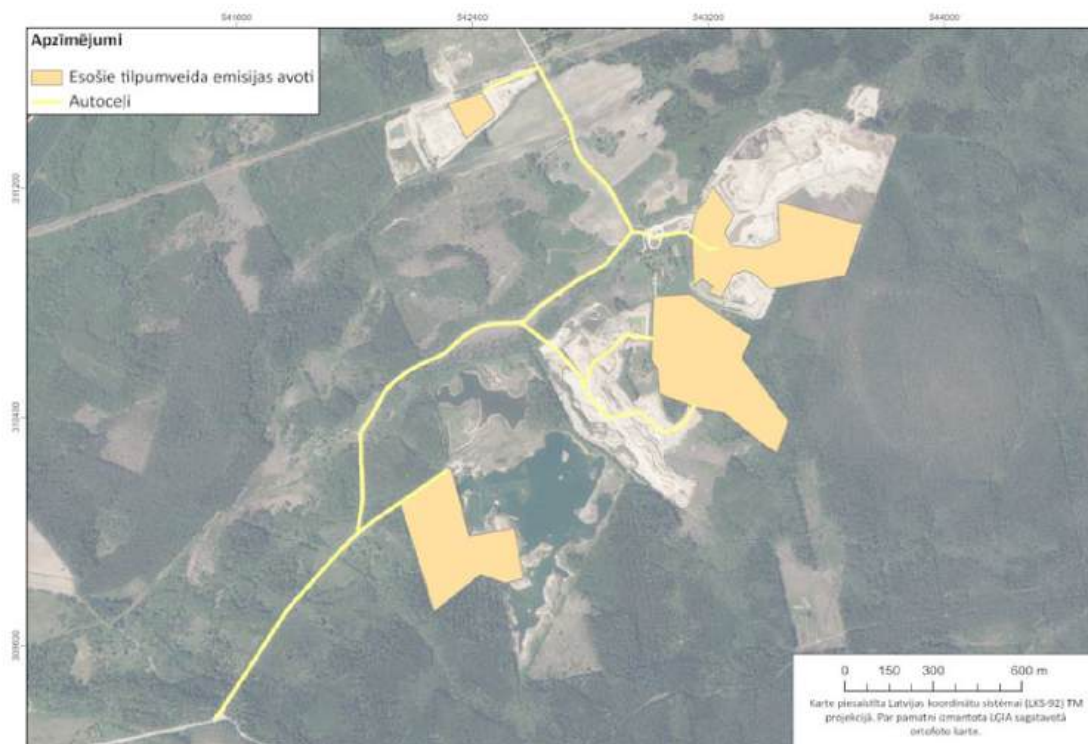
Piesārņojošo vielu emisiju un izkliedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, izmantojot piesārņojuma izkliedes modelēšanas datorprogrammu ADMS Urban 5 (izstrādātājs Cambridge Environmental Research Consultants (turpmāk tekstā – CERC), beztermiņa licence A01-1197-C-URBAN-LV). Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu un atbilstības novērtējumu veica SIA ELLE saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”.

6.1.attēls. AS “MA Holding” piesārņojošo vielu gaisā emisijas avoti

Lai novērtētu esošo gaisa kvalitāti darbības vietā un tās apkārtnē, 2022. gada decembrī tika pieprasīta informācija par piesārņojuma fona koncentrācijām no Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC). LVĢMC ir sniedzis informāciju par slāpekļa dioksīda, oglekļa oksīda,

daļiņu PM₁₀ un daļiņu PM_{2,5} koncentrācijām darbības vietā un tās apkārtnē (2022. gada 31. decembra izziņa Nr. 4-6/1679, skatīt 1. pielikumu). LVĢMC sniegtā informācija balstās uz aprēķinu rezultātiem, kur piesārņojuma modelēšanai izmantota EnviMan datorprogramma, lietojot Gausa matemātisko modeli.

6.2.attēls. Esošie piesārņojošo vielu emisijas avoti

LVĢMC sniegtajos datos nav ietverta informācija par gaisa piesārņojumu no darbības vietas tuvumā esošajiem derīgo izrakteņu ieguves procesiem. Līdz ar to, lai izvērtētu esošo gaisa kvalitāti darbības vietā un tās tuvumā, papildus LVĢMC sniegtajām fona koncentrācijām, tika veikta gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķini no derīgo izrakteņu ieguves procesiem karjeros “Sienāži”, “Dižzvīrgzdiņi”, “Remīne”, “Dutkas” un “Jaundutka”.

Darbības vietas tiešā tuvumā atrodas smilts, mālsmilts un dolomīts atradne “Sienāži” (platība – 4,36 ha), dolomīta atradne “Dižzvīrgzdiņi” (platība – 26,53 ha), “Remīne” (platība – 74,59 ha) un “Dutkas” (platība – 44,06 ha), kā arī smilts un dolomīta atradne “Jaundutkas” (platība – 46,63 ha).

Lai noteiktu darbības apjomu blakus atradnēs, tika apkopota informācija par ieguves apjomiem pēdējos 3 aktīvās ieguves gados (2019., 2020. un 2021., jo 2023. gada sākumā vēl nav publicēta informācija par ieguves apjomiem 2022. gadā) un tālāk aprēķinos gada ieguves apjoms pielīdzināts lielākajam derīgo izrakteņu ieguves apjomam. Informācija par derīgo izrakteņu ieguves apjomiem iegūta no LVĢMC uzturētās Zemes dzīļu informācijas sistēmas.

Informāciju par procesiem un izmantotajām tehnikas vienībām derīgo izrakteņu atradnē “Dutkas” sniedza SIA “Regga Dolomīts” (atradnes izstrādātājs) 2023. gada 16. maija vēstulē Nr. 2-05.

Informāciju par procesiem un izmantotajām tehnikas vienībām derīgo izrakteņu atradnē "Jaunduktas" sniedza SIA „VIA” (atradnes izstrādātājs) 2023. gada 9. maija vēstulē Nr.2-23/V-21.

Tā kā derīgo izrakteņu atradnei "Sienāži" nav pieejama informācija par darbības procesiem, to derīgo izrakteņu izstrādes paņēmieni pielīdzināti derīgo izrakteņu atradnei "Jaunduktas" (abās atradnēs tiek iegūts dolomīts un smilts), savukārt izmantotās tehnikas vienības pielīdzinātas derīgo izrakteņu atradnei "Dutkas", darbības laiks visām tehnikas vienībām un darbības procesiem ar derīgajiem izrakteņiem pieņemts 800 stundu gadā vidēji 4 stundas darba dienās normālā darba laikā (ne ātrāk par plkst. 07:00 un ne vēlāk par 19:00), kas ir aprēķināts proporcionāli ieguves apjomam, izmantojot blakus atradņu informāciju. Aprēķinos pieņemts, ka vienlaicīgi uzglabā 1/4 no izstrādātā materiāla, uzglabāšana tiek veikta visu gadu jeb 8 760 stundas. Mālsmilts derīgo izrakteņu atradnē "Sienāži" līdz šim nav iegūta, līdz ar to, tālāk mālsmilts ieguve netiek izskatīta.

Aprēķinu veikšanai no paredzētās darbības derīgo izrakteņu atradnē "Remīne" izmantoti dati no SIA ELLE sagatavotā dolomīta atradnes "Remīne" izstrādes radītā vides trokšņa novērtējuma, kas veikts 2023. gada janvārī.

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti, izmantojot datorprogrammu ADMS Urban 5 (izstrādātājs CERC, beztermiņa licence A01-1197-C-URBAN-LV). Šī programma pielietojama transporta un rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus.

Transporta radītie emisijas avoti definēti kā ceļa emisijas avoti, savukārt emisijas avoti no derīgo izrakteņu ieguves procesiem, to skaitā, izmantotās tehnikas, definēti kā tilpumveida emisijas avoti.

Gaisa kvalitātes novērtējums veikts 2 metru augstumā. Modelēšanā izmantotais aprēķinu solis ir 25 metri. Izkliedes modelēšanā tika izmantoti papildus aprēķinu receptori gar transportēšanas ceļiem, kas ļauj precīzi noteikt piesārņojošo vielu koncentrācijas uz autoceļa brauktuves un blakus ceļam.

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinos izmantoti LVĢMC sniegtie dati par meteoroloģiskiem apstākļiem Rīgas novērojumu stacijai (2022. gada 31. decembra vēstule Nr. 4-6/1679, skat. 1. pielikumu):

- par esošo piesārņojuma līmeni piesārņojošās darbības ietekmes zonā,
- ilgtermiņa dati par meteoroloģiskajiem apstākļiem.

Meteoroloģisko datu kopā iekļauti šādi 2021. gada secīgi dati ar 1 stundas intervālu:

- piezemes temperatūra (oC),
- vēja ātrums (m/s),
- vēja virziens (o),
- kopējais mākoņu daudzums (octas),
- virsmas siltuma plūsma (W/m²),
- sajaukšanās augstums (m),
- Monina-Obuhova garums (m).

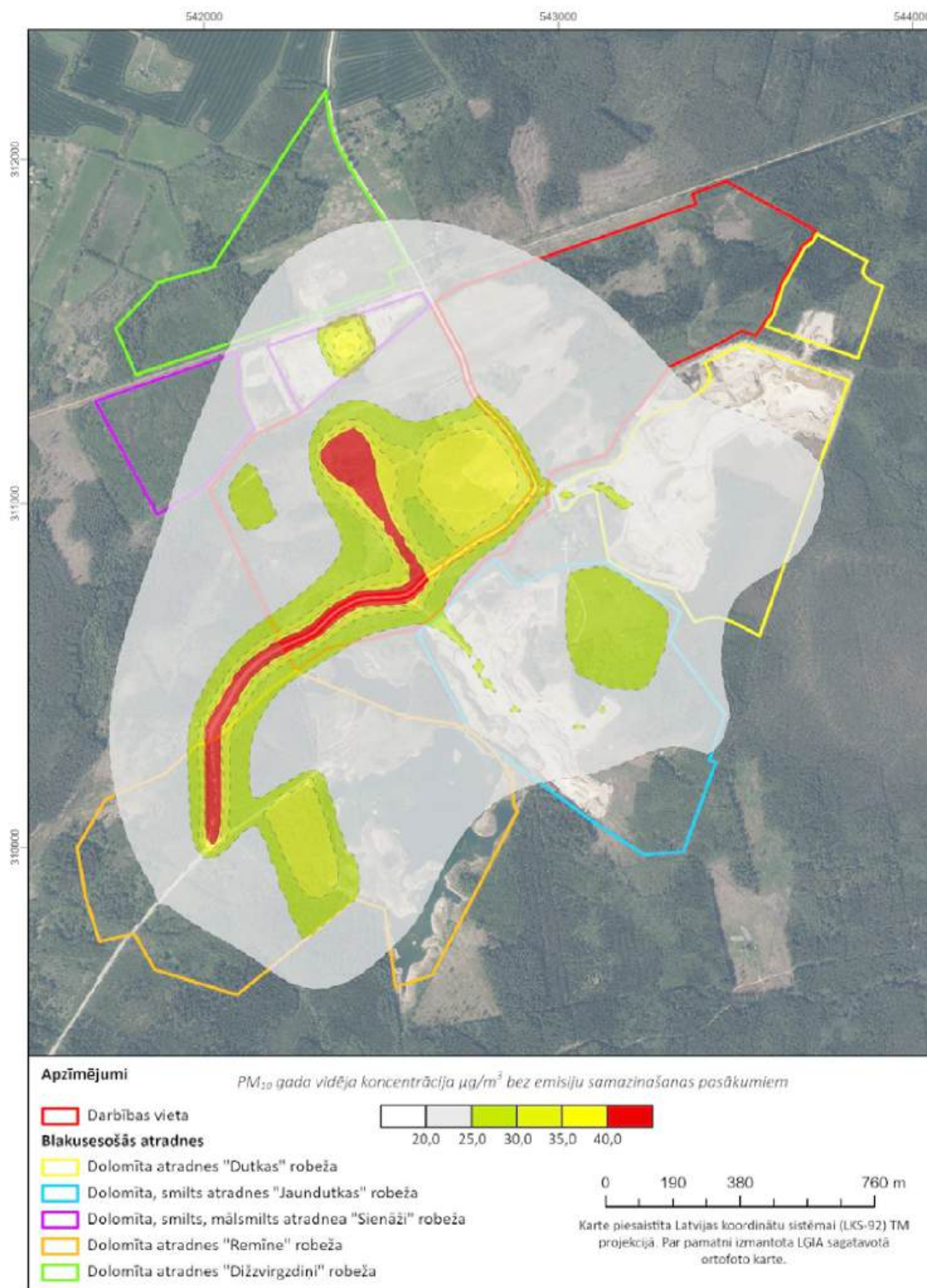
Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumu Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" 11. pielikumu atbilstība cilvēku veselības aizsardzībai paredzētajiem robežlielumiem nav jāpārbauda šādās vietās:

- jebkurā vietā, kas atrodas teritorijā, kura sabiedrības pārstāvjiem nav pieejama un kur nav pastāvīgu dzīvesvietu;
- rūpnīcu teritorijās vai rūpnieciskajās iekārtās, uz kurām attiecas visi darba drošības un veselības aizsardzības noteikumi;
- uz ceļu brauktuvēm un brauktuvi starpjoslās, izņemot vietas, kur paredzēta gājēju piekļuve starpjoslām.

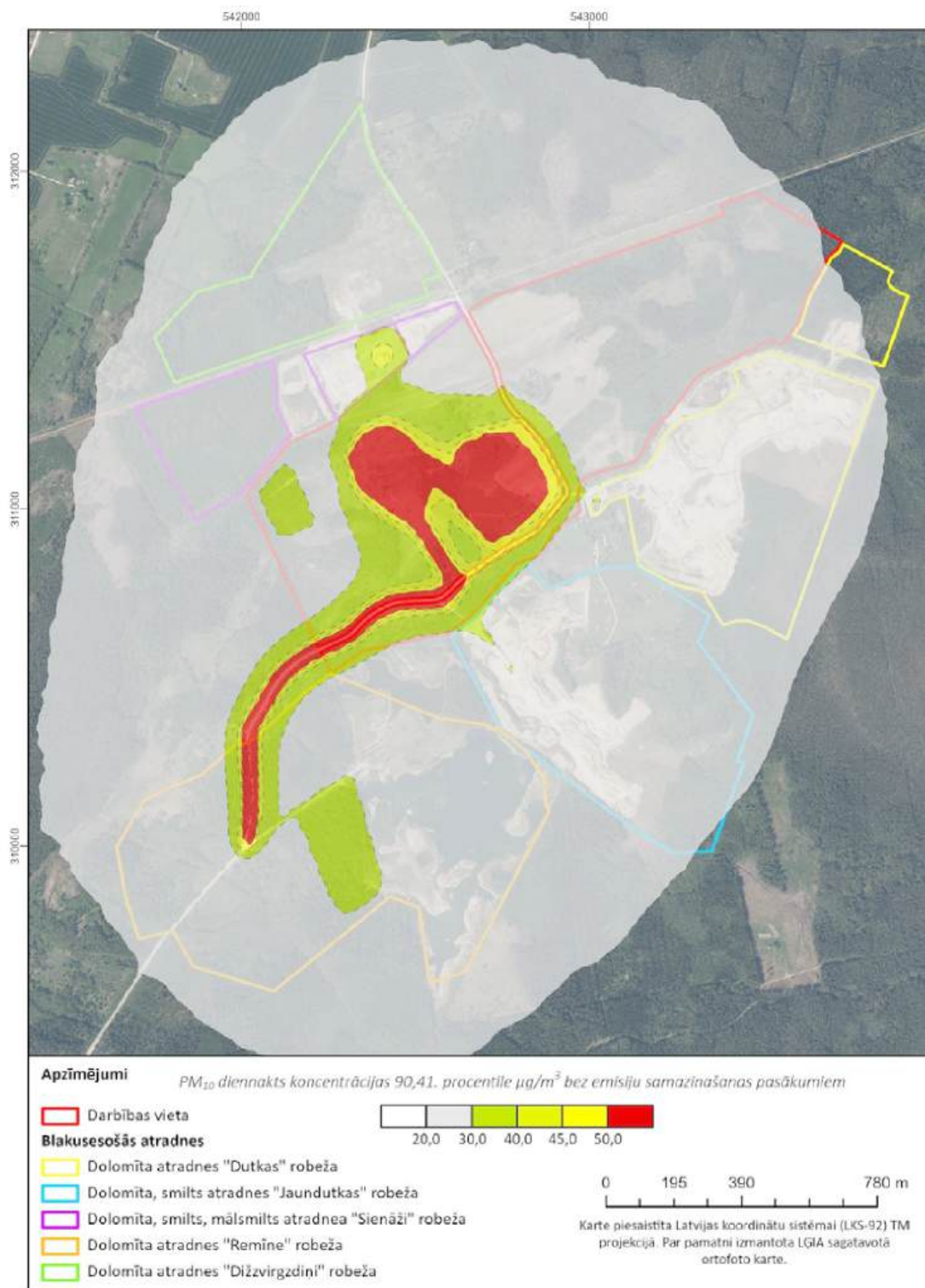
Summārā piesārņojuma koncentrācija aprēķināta, ņemot vērā LVĢMC sniegtos datus par esošo piesārņojuma līmeni, aprēķināto esošo piesārņojuma līmeni (skatīt 2.1. sadaļu) un ņemot vērā aprēķinātās maksimālās koncentrācijas no derīgo izrakstu ieguves un ar to saistītajiem procesiem. Maksimālā summārā piesārņojuma koncentrācija noteikta ārpus darba vides, teritorijā, kas sabiedrības pārstāvjiem ir brīvi pieejama un nav autoceļa brauktuve.

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti, kas raksturo paredzēto darbību situāciju, ietverti Atskaites 3. pielikumā.

Saskaņā ar veikto modelēšanas aprēķinu rezultātiem, daļiņu PM10 koncentrācijas pārsniedz robežlielumus gan diennakts periodam, gan gada periodam. Būtiskākais daļiņu PM10 emisijas avots ir transportēšanas ceļi. 6.3. un 6.4. attēlā ir attiecīgi redzama daļiņu PM10 augstākās diennakts koncentrācijas 90,41. procentile un daļiņu PM10 gada vidējā koncentrācijas. Citu piesārņojošo vielu koncentrācijas bez emisiju samazināšanas pasākumiem nerada robežlielumu pārsniegumus.

6.3.attēls. Daļiņu PM₁₀ piesārņojuma izkliede – gada vidējās koncentrācijas, ņemot vērā esošo gaisa piesārņojumu

6.4.attēls. Daļiņu PM₁₀ piesārņojuma izkliede – diennakts koncentrācijas 90,41. procentile, ņemot vērā esošo gaisa piesārņojumu

Saskaņā ar daļiņu PM₁₀ aprēķinu rezultātiem, piesārņojuma koncentrācijas ārpus paredzētās ieguves teritorijas pārsniedz robežlielumus. Maksimālā aprēķinātā daļiņu PM₁₀ augstākā diennakts koncentrācija (90,41. procentile) bez emisiju samazināšanas pasākumiem ārpus ieguves teritorijas, pie ceļa, sasniedz $98,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kas pārsniedz robežlielumu $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Savukārt maksimālā aprēķinātā daļiņu PM10 gada vidējā koncentrācija bez emisiju samazināšanas pasākumiem paredzama 81,2 µg/m³, kas pārsniedz robežlielumu 40 µg/m³. Ņemot vērā veikto aprēķinu rezultātus, ir secināts, ka paredzēto darbību nav iespējams īstenot neparedzot ietekmi mazinošu pasākumu – grants ceļu atputeķļošana ar neorganiskiem atputeķļošanas līdzekļiem visa gada garumā (sausajā laikā). Neorganiskie atputeķļošanas līdzekļi piesaista gaisa mitrumu un uztur ceļa virsmu pastāvīgi mitru pat salīdzinoši karstos un sausos apstākļos. Saskaņā ar veiktajiem pētījumiem neorganiskajiem atputeķļošanas līdzekļiem atputeķļošanas efektivitāte var sasniegt vismaz 90% (<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:309927/FULLTEXT01.pdf>)

Atkārtots gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums no materiāla transportēšanas un darbībām derīgo izrakteņu ieguves vietā tika veikts pa ieguves blokiem ar emisiju samazināšanas pasākumiem. Atbilstoši rezultātiem, emisiju samazināšanas pasākumi ar paredzēto ieguves, apstrādes un transportēšanas apjomu ir nepieciešami, jo piesārņojošo vielu izplatība no derīgo izrakteņu apstrādes ir būtiska. Lielākās piesārņojošo vielu emisijas daudzums prognozējams no 3. un 5. bloka darbības gadījumā, kas saistīts ar to, ka 3. un 5. bloks izvietoti tuvāk paredzētas darbības robežām.

Novērtējot piesārņojuma atkārtotā emisiju gaisā aprēķina un izkliedes modelēšanas rezultātus, jāsecina, ka uzņēmuma emisijas avotu devums summārajā piesārņojuma koncentrācijā ir nozīmīgs, tomēr saskaņā ar 2009. gada 3. novembra Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" normatīvi netiek pārsniegti nevienā gadījumā.

Smaku emisijas

Ņemot vērā asfalta rūpnīcas plānoto darbību, IVN Procesā ir izvērtētas arī prognozējamās smaku emisijas. SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir izstrādājis Derīgo izrakteņu ieguves un produkcijas ražošanas un inerto atkritumu atvešanas un pārstrādāšanas procesi atradnēs „Veczvirgzdiņi”, „Veczvirgzdiņi 2020. gads” un „Astilbes” Smaku emisijas limitu projektu (16.pielikums).

Smakas emisijas un izkliedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts, izmantojot piesārņojuma izkliedes modelēšanas datorprogrammu ADMS Urban 6 (izstrādātājs Cambridge Environmental Research Consultants (turpmāk tekstā – CERC), beztermiņa licence A01-1197-C-URBAN-LV). Smakas izkliedes aprēķinu un atbilstības novērtējumu veica SIA ELLE saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumiem Nr. 724 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”.

Lai novērtētu esošo smaku piesārņojuma līmeni darbības vietā un tās apkārtnē, 2024. gada februārī tika pieprasīta informācija par smakas fona koncentrācijām no VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC). LVĢMC ir sniedzis informāciju, ka darbības vietā un tās apkārtnē nav citu smakas avotu (2024. gada 6. februāra izziņa Nr. 4-6/170, skatīt atskaides 1. pielikumu). Tā kā LVĢMC sniegtajos datos nav ietverta informācija par smaku piesārņojumu no darbības vietas tuvumā esošajiem derīgo izrakteņu ieguves procesiem, tika izvērtēta pieejamā informācija par darbībām blakus esošo derīgo izrakteņu atradnēs “Sienāži”, “Dižzvirgzdiņi”, “Remīne”, “Dutkas” un “Jaundutka”, un secināts, ka blakus atradnēs netiek veiktas darbības, kas varētu radīt traucējošu smaku.

Smaku emisiju aprēķins veikts asfaltbetona ražošanas un pārkraušanas procesam, naftas produktu uzglabāšanas procesam, tehnikas vienību uzpildes procesam. Pamatojoties uz smaku emisiju aprēķiniem veikts smaku izkliedes aprēķins.

Smaku emisijas izkliedes aprēķini veikti, izmantojot datorprogrammu ADMS 6 (izstrādātājs CERC – Cambridge Environmental Research Consultants, beztermiņa licence P05-0399-C-ADMS6-LV). Šī programma par pamatu izmanto pilnveidotu Gausa matemātisko metodi (Gausa modelis) un ir pielietojama rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus.

Aprēķini veikti saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteikto smakas normatīvu (mērķlielumu). Noteikumi definē smakas mērķlielumu 5 ouE/m³ un to nedrīkst pārsniegt vairāk par 168 stundām gadā, tātad attiecīgi aprēķinā nepieciešams izmantot 98,08. procentili. Smakas noteikšanas periods ir viena stunda.

Gaisa kvalitātes novērtējums veikts 2 metru augstumā. Modelēšanā izmantotais aprēķinu solis ir 25 metri.

Aprēķinu veikšanā un rezultātu noformēšanā ņemtas vērā Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" prasības, un rezultāti interpretēti atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumiem Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos".

Augstākās smaku koncentrācijas izvietojuma scenārijam AR5 un AR1 zonas ietvaros tika noteiktas apdzīvotās vietās "Ūdukši", "Celmāji", "Jaundutkas", "Spilves" un "Zemītes". Novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus, ir redzams, ka aprēķinātā smakas koncentrācija nepārsniedz Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteikto mērķlielumu nevienā no scenārijiem.

Lai raksturotu gaisa piesārņojuma izkliedei nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļus, izmantota gaisa kvalitātes modelēšanas gaitā iegūtā informācija par smakas maksimālo koncentrāciju (100. procentile) stundas intervālam un meteoroloģiskajiem parametriem, pie kādiem tā aprēķināta. Scenārijam AR1 augstākās smaku koncentrācijas tika noteiktas apdzīvotā vietā "Ūdukši", Ropažu pagasts, taču scenārijam AR5 – "Spilves", Ropažu pagasts. Aprēķinātā smakas koncentrācija nepārsniedz Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteikto mērķlielumu.

6.2. Trokšņa izplatības novērtējums dzīvojamajā zonā

SIA „ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT” (turpmāk tekstā – SIA ELLE) pēc AS „MA Holding” pasūtījuma ir sagatavojusi vides trokšņa novērtējumu derīgo izraktenū (smilts un dolomīta) ieguvei un produkcijas (frakcionētas smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu, kā arī asfaltbetona) ražošanai un inerto atkritumu atvešanai un pārstrādāšanai atradnēs „Veczvirgzdiņi”, „Veczvirgzdiņi 2020. gads” un „Astilbes”, kas atrodas Ropažu novada, Ropažu pagastā (9. pielikums).

Trokšņa novērtējuma mērķis ir noteikt vai, veicot Paredzēto darbību tiks ievēroti vides trokšņa robežlielumi atradnei un transportēšanas ceļam tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 16), vides trokšņa robežlielumi tiek noteikti gada vidējiem trokšņa rādītājiem.

Atskaite ietver informāciju par vides trokšņa novērtējumam izmantoto programmatūru, aprēķinu metodēm, novērtēšanai izmantotajiem trokšņa rādītājiem un trokšņa avotiem, kā arī novērtējuma rezultātus:

- esošās situācijas trokšņa līmeņa atbilstības vides trokšņa robežlielumiem izvērtējumu (fona trokšņa līmenis);
- trokšņa līmeņa prognozi un atbilstības vides trokšņa robežlielumiem izvērtējumu Paredzētajai darbībai;
- sagaidāmā summārā trokšņa līmeņa izvērtējumu (ietverot fona trokšņa līmeni un paredzēto darbību).

Trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI 2021 (licences numurs S001/00757). Ar IMMI 2021 programmu iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kuras noteiktas MK noteikumos Nr. 16.

Autotransporta radītais troksnis pa koplietošanas ceļiem novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi „NMPB-Routes-96 (SETRA-CERT ULCPC-CSTB)”.

Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtēšana Darbības vietā, kā arī fona novērtējumā iekļauto atradņu darbības radītā trokšņa novērtēšana tika veikta, izmantojot MK noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā „Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis”, 2.4. sadaļā „Rūpnieciskais troksnis”, 2.5. sadaļā „Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem” norādītās metodes.

Trokšņa kartes izstrādei izmantoti VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” (turpmāk tekstā – LVĢMC) sniegtie dati par meteoroloģiskiem apstākļiem Rīgas novērojumu stacijai 2022. gadā.

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 5. punktam, izmantotās trokšņu aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļa ievades dati pievienoti trokšņa novērtējuma Atskaitē pielikumā (elektroniskā formātā).

Paredzēto darbību plānots veikt ar mainīgu intensitāti visas diennakts laikā, tādēļ vides trokšņa novērtēšanai un kartēšanai tika piemēroti trokšņa rādītāji Ldiena, kas raksturo diskomfortu dienas laikā, Lvakars, kas raksturo diskomfortu vakara laikā un Lnakts, kas raksturo diskomfortu nakts laikā.

Tie ir A-izsvartie ilgtermiņa vidējie skaņas līmeņi (dB (A)), kas noteikti standartā LVS ISO 1996-2:2008 „Akustika. Vides trokšņa raksturošana, mērīšana un novērtēšana. 2 daļa: Vides trokšņa līmeņu noteikšana” un, kas raksturo gada vidējo trokšņa līmeni dienas, vakara un nakts periodos. Noteikti, ņemot vērā visas dienas, vakarus un naktis (kā diennakts daļas) gada laikā.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 16 2. pielikumu, minētajam trokšņa rādītājam ir noteikti robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai (skat. 1. tabulu). Lietošanas funkcija apbūves teritorijai noteikta, vadoties pēc Ropažu novada Ropažu pagasta spēkā esošā teritorijas plānojumā noteiktā apbūves zonējuma un tā primārā lietošanas veida¹, ņemot vērā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā iekļauto informāciju par dzīvojamo ēku novietojumu.

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 16 grozījumiem, kuri stājās spēkā ar 2023. gada 3. novembrī, satiksmes vides trokšņa robežlielumi tiek piemēroti teritorijām ar dzīvojamo apbūvi neatkarīgi no apbūves teritorijas izmantošanas funkcijas, savukārt rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi tiek piemēroti atbilstoši apbūves teritorijas izmantošanas funkcijai.

6.1..tabula Izmantotie vides trokšņa robežlielumi

Teritorijas lietošanas funkcija	Vides trokšņa robežlielums		
	L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
Satiksmes vides trokšņa robežlielumi			
Neatkarīgi no apbūves teritorijas izmantošanas funkcijas, kas noteiktas MK noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 1. punktā	65	60	55
Rūpniecības vides trokšņa robežlielumi			
Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija	55	50	45

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, novērtējot un modelējot trokšņa rādītājus, tika ņemts vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas – no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakara ilgums ir 4 stundas – no plkst. 19.00 līdz 23.00 un nakts ilgums ir 8 stundas – no plkst. 23.00 līdz 7.00

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 2. punktam trokšņa rādītāju vērtības kartēs ir attēlotas ar 5 dB (A) soli, un atbilstoši 1.4.1.punktam trokšņa rādītāju novērtēšana tika veikta 4 m augstumā virs zemes.

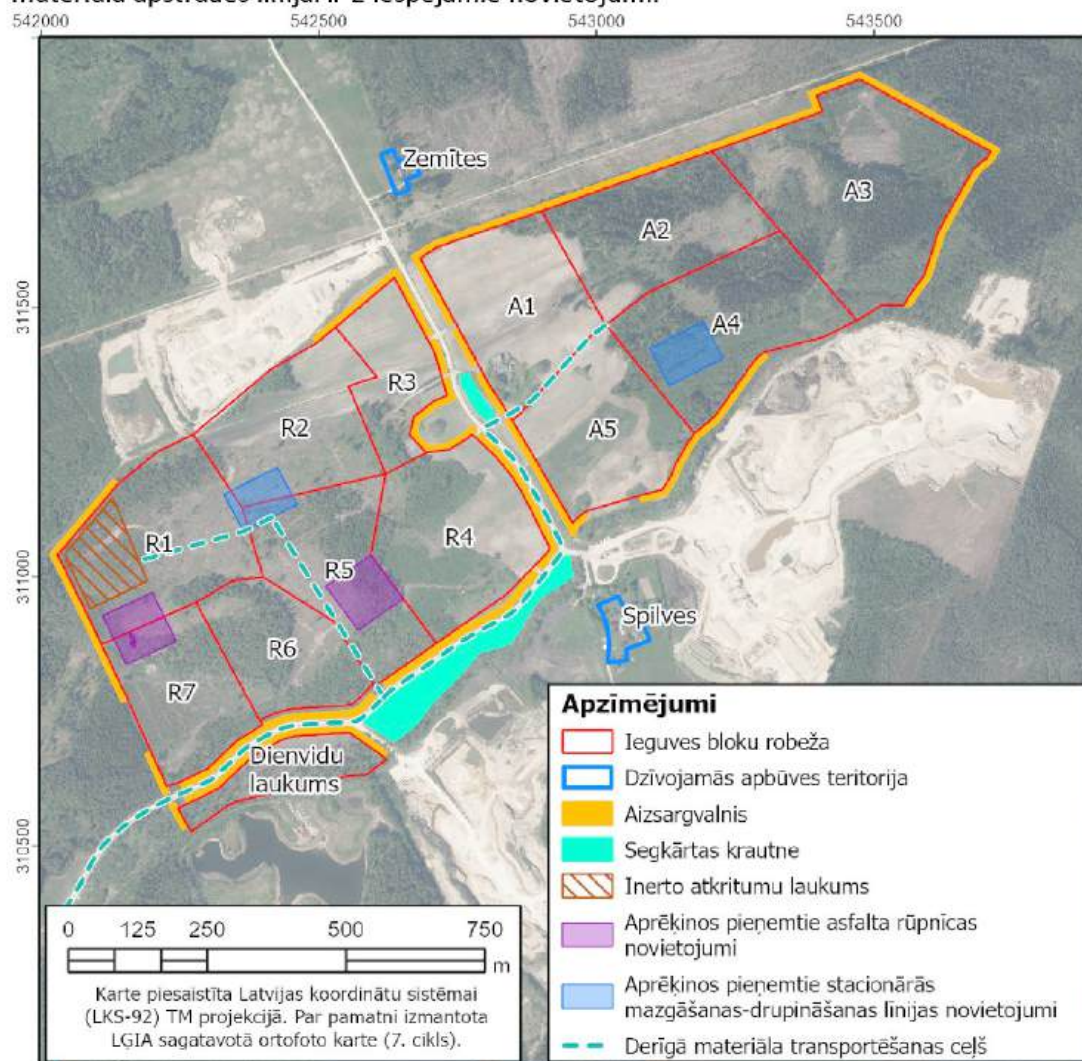
Trokšņa emisiju aprēķinos norādīts, ka dolomīta un smilts ieguvei, apstrādei, pārvietošanai, inerto atkritumu transportēšanai un asfalta ražošanai tiks izmantotas sekojošas tehnikas vienības:

- Pašizgāzējs (dampers) VOLVO A25G vai analogs – 3 vienības;
- Ekskavators Volvo EC380E vai analogs – 2 vienības;
- Buldozers Caterpillar D6XE vai analogs – 1 vienība;
- Ekskavators Volvo EC380E vai analogs, kas aprīkots ar hidraulisko āmuru Volvo HB38 vai analogu – 2 vienības;
- Rotorā tipa drupinātājs Kleemann MR 110 Z EVO2 vai analogs – 1 vienība;
- Sijāšanas/šķirošanas iekārta Kleemann MSC 703i EVO vai analogs – 1 vienība;
- Žokļa tipa drupinātājs Kleemann MC110(i)EVO2 vai analogs – 1 vienība;
- Konusa tipa drupinātājs Kleemann MCO90(i)EVO2 vai analogs – 1 vienība;
- Skrūves tipa mazgāšanas iekārta Terex SW 200 (elektromotoru piedziņa) vai analogs – 1 vienība;
- Sijāšanas/šķirošanas iekārta ar skalošanas funkciju Terex M1700X vai analogs – 2 vienības;
- Pašgājējiekavējs (frontālais iekavējs) VOLVO L150F vai analogs – 1 vienība;

- Elektriskais ūdens sūknis – 3 vienības;
- Pašgājējiekrovējs (frontālais iekrovējs) VOLVO L180F vai analogs – 1 vienība;
- Kravas mašīnas;
- Marini Top Tower 4000 pārvietojamā asfalta rūpnīca vai analogs – 1 vienība.

Alternatīvi dolomīta mehāniskai iridnāšanai var tik pielietota dolomīta iridnāšanas ar spridzināšanu metode, kuras laikā tiks izmantota urbšanas iekārta Atlas Copco D7C-11 vai analogs.

Lai novērtētu Paredzētās darbības radīto trokšņa līmeni, teritorija tika sadalīta 13 ieguves blokos. Atbilstoši Pasūtītāja sniegtajai informācijai, Darbības vietas rietumu daļā tiks izvietots inerto atkritumu uzglabāšanas laukums, savukārt plānotajai asfalta rūpnīcai un stacionārās materiāla apstrādes līnijai ir 2 iespējamie novietojumi.

6.5.attēls. Paredzētās darbības ieguves bloku un tehnoloģisko laukumu novietojums

Ņemot vērā Paredzētās darbības veidu un tehnoloģisko objektu novietojuma alternatīvas kopā, tika definēti 5 aprēķinu scenāriji, kas raksturo sliktāko situāciju attiecībā pret dzīvojamās apbūves teritorijām (no trokšņa piesārņojuma aspekta):

1. Segkārtas noņemšana R4 zonā + dolomīta ieguve R4 zonā (daļēji R7 zonā vakara periodā) + segkārtas noņemšana un smilts ieguve R6 zonā + asfalta rūpnīcas

- atrašanas vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta R1, R2, R5 kopīgā stūrī (rietumu laukuma vidū).
2. Segkārtas noņemšana R3 zonā + dolomīta ieguve R3 zonā (daļēji R7 zonā vakara periodā) + segkārtas noņemšana un smilts ieguve R2 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanas vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta R1, R2, R5 kopīgā stūrī (rietumu laukuma vidū).
 3. Segkārtas noņemšana R7 zonā + dolomīta ieguve R7 zonā + segkārtas noņemšana un smilts ieguve R6 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanas vieta R1 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta R1, R2, R5 kopīgā stūrī (rietumu laukuma vidū).
 4. Segkārtas noņemšana A1 zonā + dolomīta ieguve A1 zonā (daļēji A3 zonā vakara periodā) + segkārtas noņemšana un smilts ieguve R2 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanas vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta A4 zonas ietvaros.
 5. Segkārtas noņemšana A5 zonā + dolomīta ieguve A5 zonā (daļēji A3 zonā dienas un vakara periodā) + segkārtas noņemšana un smilts ieguve R6 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanas vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta A4 zonas ietvaros.

Lai novērtētu Paredzētās darbības radīto trokšņa līmeni, tika aprēķināts tehnikas vienību summārais trokšņa emisijas līmenis pēc darbības veida (piemēram, dolomīta irdināšana, dolomīta apstrāde), piemērojot avotiem darbības laika korekcijas. Trokšņa modeļa ievades datus norādīta informācija tikai par kopējo trokšņa līmeni katrai no darbībām.

Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību ir plānots veikt ar mainīgu intensitāti visos diennakts periodos, tad novērtējuma ietvaros tika aprēķināts trokšņa līmenis rādītājiem – L_{diena} , L_{vakars} un L_{nakts} .

Trokšņa novērtējumā tika pieņemts, ka derīgā materiāla ieguve un apstrāde viena kalendārā gada griezumā tiks veikta ar maksimāli plānoto tehnikas vienību skaitu un noslodzi, kas no trokšņa viedokļa raksturo nelabvēlīgāko situāciju dzīvojamās apbūves teritorijās.

Lai arī spridzināšanas metodes momentālais troksnis ir visaugstākais, tomēr, ņemot vērā avota ietekmes ilgumu gada laikā (32 spridzināšanas reizes ar ietekmes ilgumu 11 s katrā spridzināšanas reizē), dolomīta irdināšana ar spridzināšanas metodi rada būtiski zemākas trokšņa emisijas nekā mehāniskā irdināšana ar hidraulisko āmuru, tāpēc novērtējuma ietvaros vērtēts sliktākais scenārijs – dolomīta mehāniskā irdināšanas metode ar hidraulisko āmuru. Vienlaikus jānorāda, ka atradnes izstrādes laikā var tikt izmantota dolomīta irdināšanas metode ar spridzināšanu, ievērojot spēkā esošās drošības aizsargjoslas.

Trokšņu novērtējuma ietvaros tika definēti 5 aprēķinu scenāriji, kas novērtē sliktāko situāciju, kad trokšņa avoti Darbības vietā atrodas vistuvāk blakus esošajām dzīvojamās apbūves teritorijām.

1. aprēķinu scenārijs. Segkārtas noņemšana R4 zonā + dolomīta ieguve R4 zonā (nelielā apjomā R7 zonā vakara periodā) + smilts ieguve R6 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanas vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta R1, R2, R5 kopīgā stūrī (rietumu laukuma vidū).

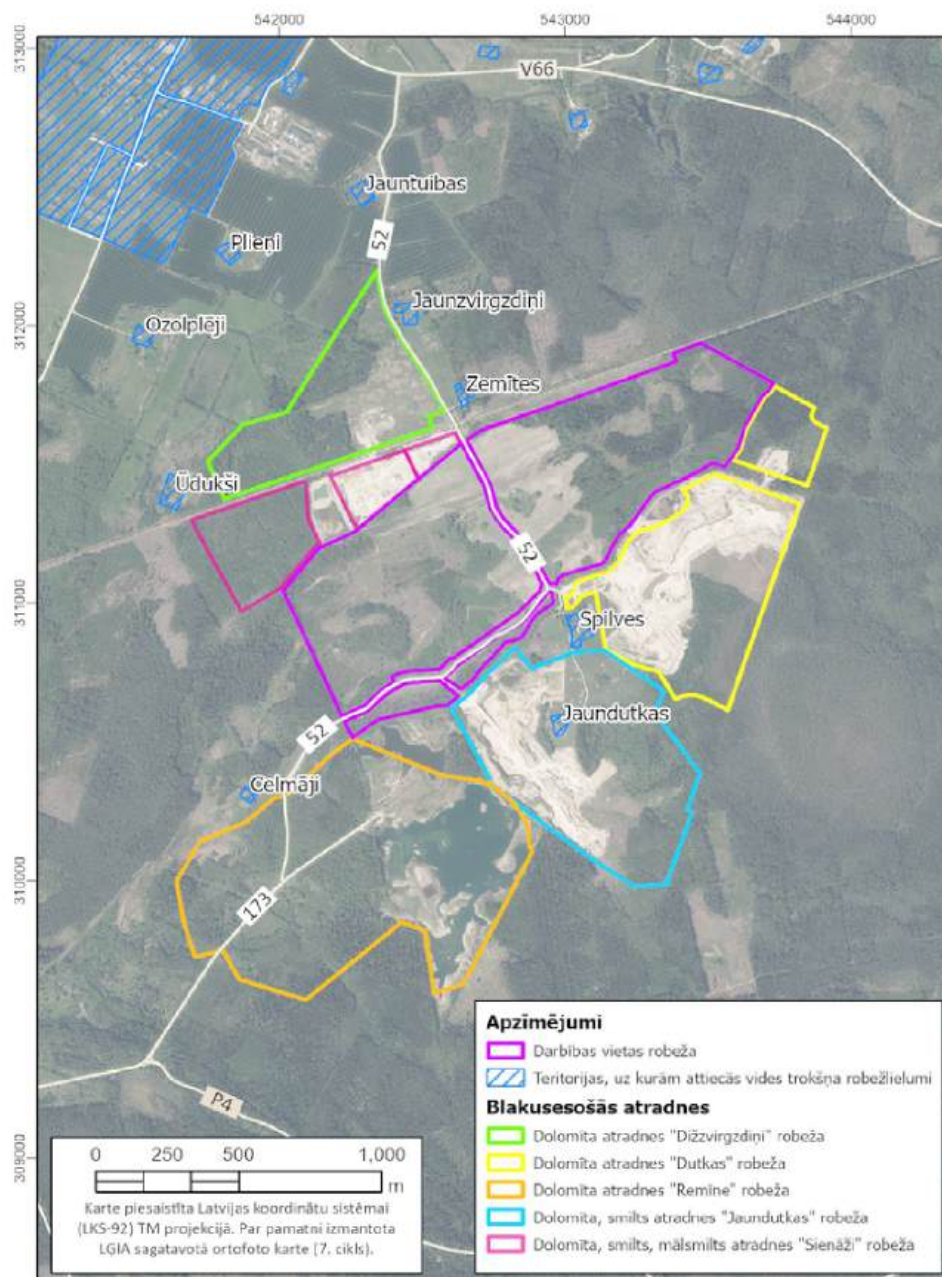
Ierobežojumi: Hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai R4 ieguves bloka robežās vakara periodā (19.00-23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas divām tehnikas vienībām vai 150 darba stundas katram individuālajam āmuram, ja tiek izmantoti 2 Volvo HB38 vai analogi hidrauliskie āmuri.

2. aprēķinu scenārijs. Segkārtas noņemšana R3 zonā + dolomīta ieguve R3 zonā (daļēji R7 zonā vakara periodā) + smilts ieguve R2 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanas vieta R5 zonas

ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta R1, R2, R5 kopīgā stūrī (rietumu laukuma vidū).

Ierobežojumi:

Hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai R3 ieguves bloka robežās vakara periodā (19.00-23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas divām tehnikas vienībām vai 150 darba stundas katram individuālajam āmuram, ja tiek izmantoti 2 Volvo HB38 vai analogi hidrauliskie āmuri.

6.6.attēls. Plānotais derīgā materiāla transportēšanas maršruts un Darbības vietai tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas

3. aprēķinu scenārijs. Segkārtas noņemšana R7 zonā + dolomīta ieguve R7 zonā + smilts ieguve R6 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanās vieta R1 zonas ietvaros + stacionārā

drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta R1, R2, R5 kopīgā stūrī (rietumu laukuma vidū).

4. aprēķinu scenārijs. Segkārtas noņemšana A1 zonā + dolomīta ieguve A1 zonā (daļēji A3 zonā vakara periodā) + smilts ieguve R2 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanās vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta A4 zonas ietvaros.

Ierobežojumi:

Hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai A1 ieguves bloka robežās vakara periodā (19.00-23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas divām tehnikas vienībām vai 150 darba stundas katram individuālajam āmuram, ja tiek izmantoti 2 Volvo HB38 vai analogi hidrauliskie āmuri.

5. aprēķinu scenārijs. Segkārtas noņemšana A5 zonā + dolomīta ieguve A5 zonā (daļēji A3 zonā dienas un vakara periodā) + smilts ieguve R6 zonā + asfalta rūpnīcas atrašanās vieta R5 zonas ietvaros + stacionārā drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas līnijas atrašanās vieta A4 zonas ietvaros.

Ierobežojumi:

Hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai A5 ieguves bloka robežās gada griezumā dienas periodā (07.00-19.00) nedrīkst pārsniegt 2000 darba stundas divām tehnikas vienībām (1000 darba stundas katram individuālajam āmuram) un vakara periodā (19.00-23.00) nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas divām tehnikas vienībām (150 darba stundas katram individuālajam āmuram), ja tiek izmantoti 2 Volvo HB38 vai analogi hidrauliskie āmuri.

Lai apzinātu citu, ar Paredzēto darbību atradnēs „Veczvirgzdiņi”, „Veczvirgzdiņi 2020. gads” un „Astilbes” nesaistītu trokšņu avotu radīto esošo vides trokšņa piesārņojuma līmeni, tika apkopota informācija par autotransporta kustību uz valsts reģionālā autoceļa P4 Rīga – Ērgļi un valsts vietējā autoceļa V66 Sidgunda – Ropaži, kā arī blakus esošo citu derīgo izrakteņu atradņu izstrādes laikā radīto troksni. Tika novērtēts atradnes „Remīne” darbības radītais trokšņa līmenis, atradnes „Jaundutkas” darbības radītais trokšņa līmenis, atradnē „Dutkas” darbības radītais trokšņa līmenis, dolomīta, mālsmilts un smilts atradnes „Sienāži” darbības radītais trokšņa līmenis.

Atbilstoši LVĢMC uzturētiem Zemes dzīļu informācijas sistēmas datiem, atradnē „Dižzvirgzdiņi” derīgo izrakteņu ieguve nav uzsākta, tāpēc atradnes „Dižzvirgzdiņi” ietekme nav vērtēta.

Veicot fona trokšņa novērtējumu, tika pieņemts, ka kravas autotransports, kurš transportē no atradnēm „Dutkas”, „Jaundutkas”, „Remīne” un „Sienāži” iegūto materiālu pa valsts reģionālo autoceļu P4 Rīga – Ērgļi, nav iekļauts VSIA „Latvijas Valsts ceļi” sagatavotajā satiksmes intensitātes pārskatā, jo tajā kravas automašīnu satiksmes intensitāte pa valsts reģionālo autoceļu P4 Rīga – Ērgļi ir mazāka nekā derīgā materiāla transportēšanas kravas automašīnu satiksmes intensitāte no iepriekš minētajām atradnēm. Tāpēc, blakus atradņu transportēšanas kravas automašīnu satiksmes intensitāte tika pieskaitīta klāt VSIA „Latvijas Valsts ceļi” satiksmes intensitātei pa valsts reģionālo autoceļu P4 Rīga – Ērgļi.

Trokšņa novērtējumā tika izvērtēts sliktākais scenārijs, ka Paredzētā darbība ar mainīgu intensitāti notiek visos diennakts periodos: dienā (no plkst. 07.00 līdz plkst. 19.00), vakarā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) un naktī (no plkst. 23.00 līdz plkst. 07.00).

Lai nodrošinātu derīgā materiāla apstrādes un ražošanas procesus, materiāla apstrādes iekārtas tiks izvietotas ieguves laukuma robežās. Papildus tiks ierīkots atsevišķs materiāla apstrādes (drupināšanas, mazgāšanas un sijāšanas) laukums, ražošanas laukums (saražotās produkcijas uzglabāšanai) un inerto atkritumu uzglabāšanas laukums, Darbības vietā tiks novietota arī asfalta ražošanas rūpnīca.

Nemot vērā, ka šajā projekta stadijā nav iespējams noteikt, cik liela daļa derīgā materiāla tiks apstrādāta mobilajās un cik liela daļa stacionārajās iekārtās, tad trokšņa novērtējumā tika pieņemts sliktākais scenārijs, kad 100 % iegūtā materiāla tiek apstrādāti mobilajās iekārtās un 100 % iegūtā materiāla tiek apstrādāti stacionārajās iekārtās.

Vienlaikus jānorāda, ka šāda pieeja pārvērtē plānoto materiāla apstrādes apjomu 2 reizes, tomēr šādā veidā rezultāti nav atkarīgi no materiāla apstrādes veida un vietas, un materiālu apstrādi var veikt atbilstoši pieprasījumam.

SECINĀJUMI

Fona trokšņa līmenis

Par nozīmīgākiem esošajiem trokšņa avotiem Darbības vietas tuvumā ir uzskatāma ar blakusesošo atradņu „Dutkas”, „Jaundutkas”, „Remīne” un „Sienāži” izstrādi saistītās darbības.

Viensētu teritorijas, kurās tiek pārsniegts rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielums dienas periodam ir „Spilves” (atrodas atradnes „Dutkas” ietekmes zonā) un „Jaundutkas” (atrodas atradnes „Jaundutkas” ietekmes zonā). Esošais fona vides trokšņa līmenis dienas periodā viensētas „Spilves” teritorijā sasniedz 66 dB(A), bet „Jaundutkas” – 70 dB(A).

Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis

Kā minēts trokšņa novērtējumā, derīgā materiāla izstrāde var tikt veikta ar divām ieguves metodēm – izmantojot hidraulisko āmuru vai arī spridzināšanu. Trokšņa novērtējuma gaitā tika secināts, ka, lai arī spridzināšanas radītais momentālais troksnis ir visaugstākais no visiem trokšņa avotiem, tomēr īslaicīgās ietekmes dēļ gada griezumā, tas nav vērtējams kā nozīmīgākais trokšņa avots.

Papildus tam ir jānorāda, ka saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 16 (07.01.2014.), vides trokšņa robežlielumi tiek noteikti gada vidējiem trokšņa rādītājiem nevis īslaicīgiem trokšņa notikumiem.

Nemot vērā derīgā materiāla izstrādē iesaistītās tehnikas vienības, to radīto skaņas jaudu un darba laiku gada griezumā, kā skaidrākā ieguves metode tika noteikta dolomīta irdināšana, pielietojot hidraulisko āmuru, tāpēc detalizēts trokšņa novērtējums sagatavots šai ieguves metodei. Vienlaikus jānorāda, ka tas neierobežo veikt dolomīta izstrādi, izmantojot spridzināšanas metodi, ievērojot spēkā esošās drošības aizsargjoslas.

Trokšņa novērtējumā novērtēta Paredzētās darbības ietekme pie maksimāli plānotā dolomīta (300 000 m³) un smilts (30 000 m³) ieguves un apstrādes apjoma, maksimāli plānotas asfalta ražošanas rūpnīcas noslodzes un maksimāli plānotās inerto atkritumu pārstrādes kalendārā gada laikā, tādējādi raksturojot nelabvēlīgāko situāciju.

Uzsākot Darbības vietas („Veczvirgzdiņi”, „Veczvirgzdiņi 2020. gads” un „Astilbes”) izstrādi, tiks iesaistīts ievērojams daudzums tehnikas vienību, kas ietekmēs trokšņa līmeni Darbības vietai un transportēšanas maršrutam tuvumā esošās dzīvojamās apbūves teritorijas.

Kā nozīmīgākie trokšņa avoti minami:

- hidrauliskais āmurs RX53 vai analogs;
- derīgā materiāla transportēšana ar kravas mašīnām.

Atbilstoši modelēšanas rezultātiem, veicot derīgā materiāla ieguvu un apstrādi ar maksimālo plānoto tehnikas noslodzi un transportēšanas intensitāti kalendārajā gadā, tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās trokšņa līmenis dienas laikā, neatkarīgi no izstrādes bloka, sagaidāms robežās no mazāk par 30 līdz 54 dB(A), vakara laikā robežās no mazāk par 30 līdz 50 dB(A) un nakts laikā no mazāk par 30 līdz 45 dB(A), līdz ar to nav prognozējami MK noteikumos Nr. 16 noteikto satiksmes un rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi.

Sagaidāmais summārais trokšņa līmenis

Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem, sagaidāmais summārais trokšņa līmenis dienas periodā dzīvojamās apbūves teritorijās būs robežās no 41 līdz 70 dB(A), vakara periodā no 36 līdz 50 dB(A) un nakts periodā no 33 līdz 45 dB(A).

Vērtējot Paredzētās darbības devumu summārajā trokšņa līmenī, jāsecina, ka viensētu apbūves teritorijās, kas atrodas tiešā transportēšanas ceļa un Darbības vietas ietekmes zonā, sagaidāms nozīmīgs trokšņa līmeņa pieaugums, proti, līdz 9 dB(A) dienas periodā, līdz 29 dB(A) vakara periodā un līdz 27 dB(A) nakts periodā. Sagaidāmais summārais trokšņa līmenis būs augstāks par MK noteikumos Nr. 16 noteiktajiem rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumiem.

Tomēr MK noteikumos Nr. 16 noteiktie rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi tiks pārsniegti teritorijās, kur jau esošais fona trokšņa līmenis ir augstāks par normatīvajā aktā noteiktajiem lielumiem. Veicot Paredzēto darbību plānotajā apjomā, netiks pasliktināti esošie rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi, kā arī netiks rādīti jauni.

Trokšņa novērtējumā ņemti vērā sekojoši ierobežojumi, kuri ir obligāti jāņem vērā, uzsākot un turpinot Paredzēto darbību:

- 1. aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai R4 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas;
- 2. aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai R3 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas;
- 4. aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai A1 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas;
- 5. aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai A5 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas un dienas periodā (no plkst. 07.00 līdz plkst. 19.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 2000 darba stundas.

Veicot atkāpes no trokšņa novērtējumā pieņemtajiem Paredzētās darbības izstrādes scenārijiem, ir nepieciešams veikt atkārtotus aprēķinus.

Gadījumā, ja, veicot derīgo izrakteņu ieguvī, produkcijas ražošanu un materiāla pārstrādi Darbības vietā, tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības par izstrādes vai transportēšanas laikā radīto troksni, ieteicams uz šādu sūdzību pamata veikt vides trokšņa mērījumus, lai konstatētu sūdzības pamatotību un identificētu iespējamus trokšņa rašanās cēloņus.

Papildinājums. Pēc trokšņa novērtējuma izstrādes, Pasūtītājs sniedza informāciju, ka, rēķinot derīgā materiāla transportēšanas intensitāti tika pieļauta matemātiska kļūda, kuras rezultātā kopējais reisu skaits no Darbības vietas gada laikā sagaidāms par 41 % mazāks (32 657 kravas mašīnas) nekā šobrīd aprēķinos izvērtēts – 55 757 kravas mašīnas kalendārā gada griezumā.

Veicot indikatīvus aprēķinus pie derīgā materiāla transportēšanas reisu skaita 32 657 kravas mašīnas gada laikā, uztvērējā punktā, kas izvietots viensētas „Celmāji” teritorijā, tika secināts, ka sagaidāms summārā trokšņa samazinājums par 1 dB(A) salīdzinājumā ar 55 757 kravas mašīnu reisiem gadā.

6.3. Ietekmes uz pieguļošo teritoriju hidroģeoloģiskajiem apstākļiem novērtējums

Tā kā derīgo izrakteņu slāņi ir apūdeņoti, lai veiktu racionālu to ieguvī, ir nepieciešams veikt pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu un pazemes ūdeņu (karjera ūdeņu) atsūkņēšanu no karjera teritorijas.

Rīgas Tehniskās universitātes Vides Modelēšanas centrs veica hidroģeoloģisko modelēšanu atradņu “Veczvirgzdiņi”, “Veczvirgzdiņi 2020.gads” un “Astilbes” (turpmāk tekstā – karjers “Veczvirgzdiņi”) teritorijā paredzētajai darbībai – derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošana. Pētījuma mērķis ir novērtēt pazemes ūdens režīma izmaiņas un to ietekmi uz apkaimē esošo viensētu ūdens apgādes avotiem, dabas liegumu “Lielie Kangari”, zālāju biotopu “6510 Mēreni mitras pļavas” un aizsargājamu dižkoku (ozolu) īpašuma “Veczvirgzdiņi” teritorijā, tuvumā esošām ūdenstilpēm un ūdenstecēm.

Karjera “Veczvirgzdiņi” tiešā tuvumā atrodas sekojoši darbojoši karjeri:

1. “Dutkas” (abi laukumi),
2. “Jaundutkas”,
3. “Sienāži”.

Savukārt, karjera “Veczvirgzdiņi” iespējamā pazemes ūdeņu mijiedarbības zonā atrodas karjeri:

1. “Lejasnoras”,
2. “Ārēni”,
3. “Kalnagrāvīši”.

Karjers “Veczvirgzdiņi” sadalīts trijos pētījuma laukumos:

1. Dienvidu,
2. Rietumu,
3. Austrumu.

Apskatāmā apgabalā hidrogrāfiskam tīklam pieder:

- 115

Nozīmīgie objekti ir dabas liegums "Lielie Kangari" un karjera "Veczvirgzdiņi" tuvumā esošo viensētu ūdens apgādes avoti (akas, urbumi), kā arī nekustamā īpašuma "Veczvirgzdiņi" teritorijā esošs dižkoks (ozols) un zālāju biotops "6510 Mēreni mitras pļavas" uz kartes izvietoti virtuālie monitoringa urbumi ar A, L, M, P un O grupu šifriem, kas turpmāk tiks izmantoti modelī kā ūdens līmeņa iespējamo izmaiņu atspoguļošanas urbumi. Šifri A1-A9 attiecas uz karjeriem, M1-M10 attiecas uz tuvējo viensētu ūdens apgādes avotiem, bet L1-L7 attiecas uz dabas liegumu "Lielie Kangari", šifrs P1 attiecināms uz iepriekš minēto mēreni mitro pļavu, bet O1 – uz dižkoku (ozolu).

Hidroģeoloģiskā modeļa apraksts

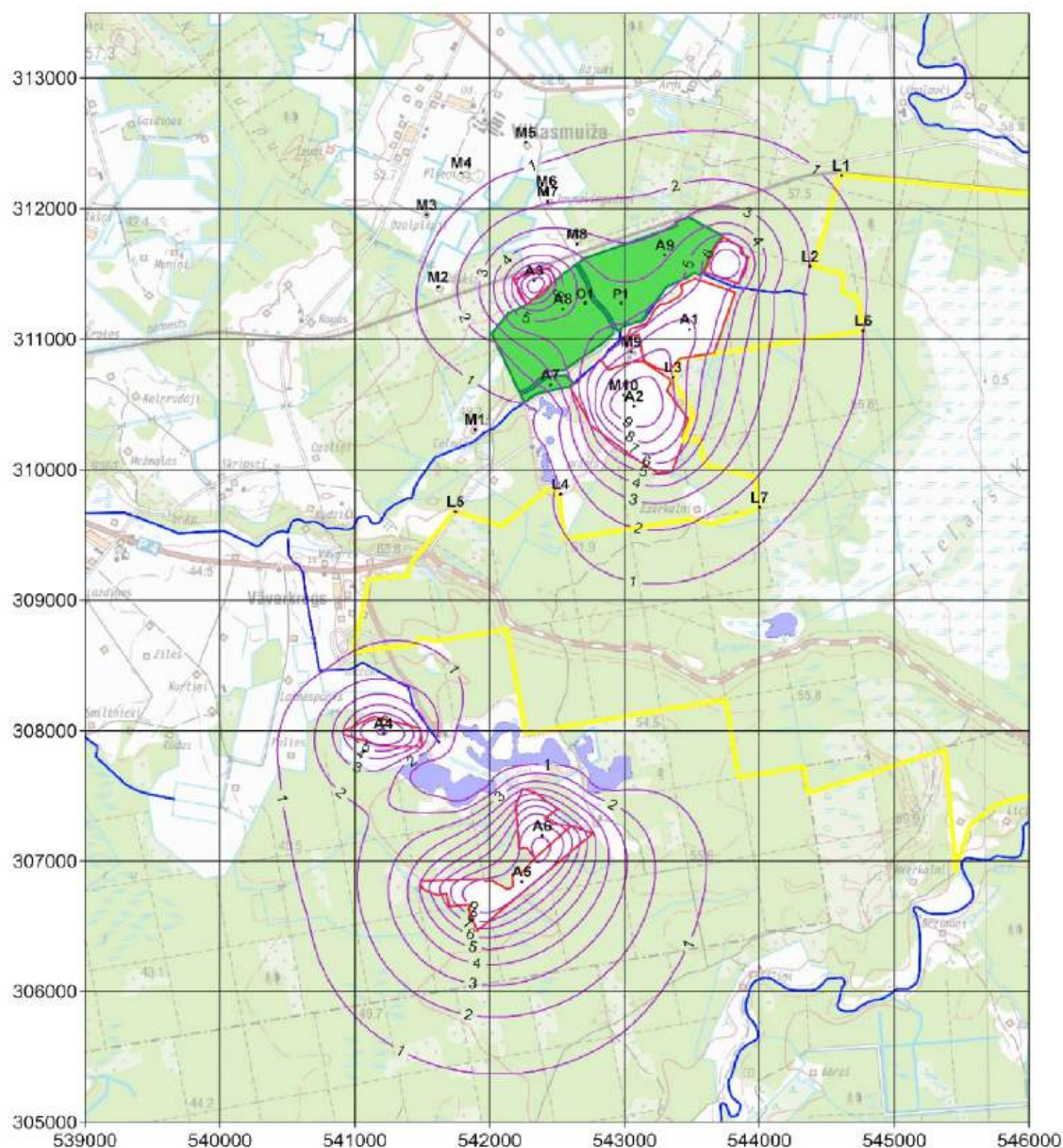
Hidroģeoloģiskais modelis (turpmāk tekstā – HM) karjeram "Veczvirgzdiņi" un tuvējai apkārtnē tika veidots izmantojot Latvijas hidroģeoloģiskā modeļa 4. versiju (turpmāk tekstā – LAMO4), pielāgojot karjera "Lejasnoras" HM šī darba uzdevumam. Karjera "Veczvirgzdiņi" HM iekļauts 12x14 km apgabals.

Modeļa apgabala ziemeļu daļā ievērojama ietekme ir upei Lielā Juglā, bet dienvidos – upei Mazā Juglā. Tāpat pilnībā iekļauta visa dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorija ar tajā esošo Lielo Kangaru purvu, kā arī vairākas apdzīvotās vietas, no kurām lielākais ir ciemats Ropaži.

HM būvēts Groundwater Vistas 8 vidē, ar modeļa plaknes režģa aproksimācijas soli 10 metri. HM iekļauti 7 slāņi, no zemes reljefa virsmas līdz Pļaviņu (D3pl) horizonta pamatnei. Līdz ar to HM ir $7 \times 1200 \times 1400 = 11760000$ režģa mezgli.

Esošā situācija pirms karjera "Veczvirgzdiņi" izstrādes

Ūdens līmeņu pazeminājums, ko rada un radīs apvidū esošo karjeru kopa, rodas uz dabā netraucētā stāvokļa bāzes. Modelēšanas līdzekļi ļauj iegūt ūdens līmeņu karti dolomīta ieguves slānim (D3dg#) netraucētā (dabiskā) stāvokļa ūdens līmeņu izolīnijas.

6.9attēls Depresijas piltuve Daugavas (D3dg#) ūdens horizontā esošai situācijai [m]

Acīmredzami, depresijas piltuve sasniedz Lielo Kangaru purvu. Tomēr, Daugavas ūdens horizonts ir spiedienūdens horizonts ar pjezometrisko spiedienu, aptuveni 2m virs Daugavas ūdens horizonta virsmas, tādējādi 1 metra pazeminājums ir pjezometriskā spiediena pazeminājums un varētu atbilst tā sezonālajām svārstībām.

Dabas liegumam "Lielie Kangari", tuvējām mājām, ozolam un mēreni mitrai pļavai HM ir definēti virtuālie monitoringa urbumi.

Esošās situācijas ietekme uz dabas liegumu "Lielie Kangari" novērojama virtuālos monitoringa urbumos L2–L4 un L6–L7, kas atrodas uz robežas ar karjeriem "Jaundutkas" un "Dutkas", vai arī tiešā to tuvumā. Esošās situācijas ietekme uz saimniecību ūdensapgādes avotiem visvairāk novērojama virtuālos monitoringa urbumos M10 (Jaundutkas), M9 (Spilves), M8 (Zemītes), M7 (Jaunzvirgzdiņi) un M6 (Mazzvirgzdiņi). Virtuālais monitoringa urbums M9 (Spilves) atrodas starp karjeriem "Dutkas" un "Jaundutkas", savukārt M6, M7 un

M8 atrodas uz ziemeļiem no karjera "Sienāži". Ievērojams esošās situācijas radīts ūdens līmeņa pazeminājums parādās virtuālā monitoringa urbumos P1 (mēreni mitrā pļava) un O1 (dižkoks).

6.2.tabula. Daugavas (D3dg#) ūdens horizonta ūdens līmeņi un to pazeminājumi virtuālos monitoringa urbumos, esošā situācija

Virtuālā monitoringa urbuma šifrs	Ūdens līmenis netraucētā stāvoklī [m vjl]	Ūdens līmenis esošā situācijā [m vjl]	Esošā situācijā radīts ūdens līmeņa pazeminājums [m]
L1	56.02	55.21	0.81
L2	56.35	54.43	1.92
L3	54.17	46.37	7.80
L4	51.02	49.93	1.09
L5	49.73	49.39	0.34
L6	57.34	56.47	0.87
L7	55.4	54.02	1.38
M1	49.86	49.35	0.51
M2	50.88	49.45	1.43
M3	50.77	50.05	0.72
M4	51.35	50.66	0.69
M5	52.34	51.63	0.71
M6	52.78	51.15	1.63
M7	52.78	50.86	1.92
M8	53.04	49.49	3.55
M9	52.81	45.81	7.00
M10	52.98	43.21	9.77
O1	52.65	47.90	4.75
P1	53.14	48.66	4.48

Ūdens pieteces daudzumi, kas pēc HM būtu jāatsūknē, lai sasniegtu ūdens līmeņa pazeminājumu līdz atradnes derīgā slāņa apakšai (izstrādes dziļumam), doti Tabula 6.3.

Tabula 6.3. Karjeros atsūknējamais ūdens daudzums, esošā situācija

Karjeri	Atsūknējamais ūdens daudzums [m3/dnn]
Ārēni	3060
Kalnagrāviši	5946
Dutkas	4859
Jaundutkas	6058
Sienāži	2918
Lejasnoras	8285

Veczvirgzdiņi	0
---------------	---

Salīdzinot ar karjeru atskaitēs dotajiem ūdens atsūkņēšanas datiem karjeros "Dutkas" (vidēji 1936 m³/dnn) [7], "Jaundutkas" (vidēji 1344 m³/dnn) [8] un "Sienāži" (vidēji 630 m³/dnn) gadījumā acīmredzami parāda, ka minētos karjeros dotajā izstrādes etapā ūdens netiek atsūkņēts līdz karjeru izstrādes pamatnei visā izstrādes platībā, vai arī norāda, ka HM aprēķini dod stipri sliktāku scenāriju.

Ņemot vērā to, ka pēc būtības karjeri "Dutkas", "Jaundutkas", "Veczvirgzdiņi" un "Sienāži" kopīgi veido vienas lielas "atradnes" daļas, tad būtiski modelēšanas eksperimentos visus karjerus darbināt pēc līdzīgiem nosacījumiem – šajā gadījumā visiem karjeriem tiek pielietots maksimālais ūdens atsūkņēšanas scenārijs.

Turpmākos modelēšanas eksperimentos esošās situācijas kontekstā karjeru Ārēni, Kalnagrāvīši, Dutkas, Jaundutkas, Sienāži un Lejasnoras debiti paliks nemainīgi, t.i., atbilst Tabula 6.3. dotajiem datiem.

Ņemot vērā to, ka atradnes Veczvirgzdiņi izstrāde plānota pa blokiem, paralēli nodrošinot izstrādāto teritoriju rekultivāciju, hidroģeoloģiskās modelēšanas procesā izvērtēti vairāki alternatīvie varianti un ar tiem saistītās potenciālās ietekmes uz augšdevona Daugavas ūdens horizontu.

Gruntsūdens horizonts Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās izplatīts sporādiski, to ierobežo un pārtrauc vāji caurlaidīgo morēnas nogulumu sprotslāņi. Ņemot vērā ļoti sarežģīto Kvartāra nogulumu uzbūvi Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās, kā arī nepietiekamo Kvartāra nogulumu un ar tiem saistīto gruntsūdens horizontu izplatības plānā un griezumā un to hidrodinamisko apstākļu izpēti detalitāti plašā reģionā nav iespējams veikt detālu ietekmes uz gruntsūdens horizontiem aprēķinu un vizualizāciju matemātiskās modelēšanas ceļā.

Ņemot vērā to, ka Daugavas ūdens horizonts netraucētā stāvoklī visā reģionā satur spiedienūdeņus, pjezometriskais spiediens virs horizonta virsmas ir vidēji 2m, var secināt, ka tas nav hidrauliski saistīts ar bezspiediena gruntsūdens horizontu.

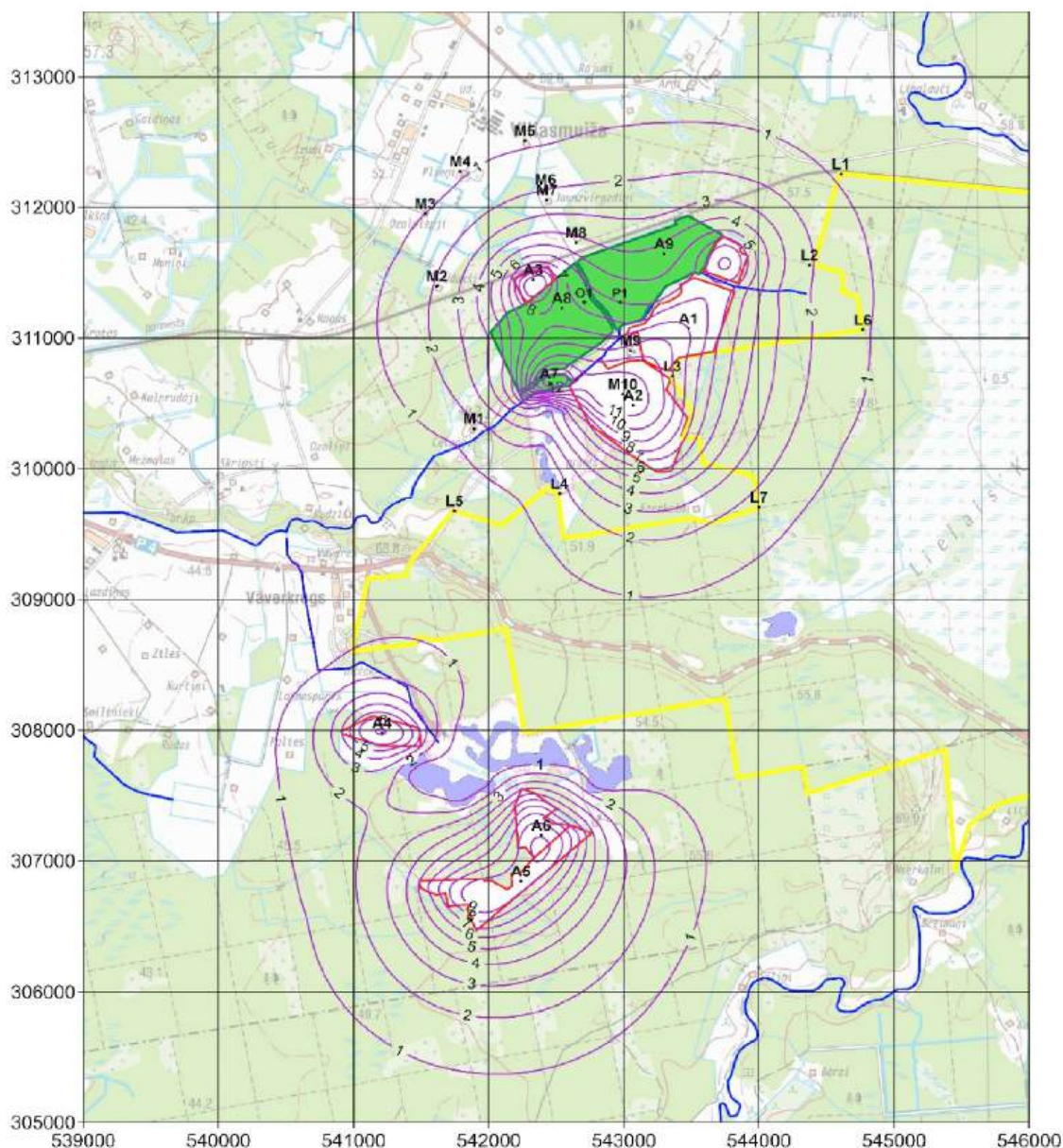
Šobrīd visa Paredzētās darbības teritorija ietilps esošo karjeru izstrādes rezultātā izveidotajā Daugavas ūdens horizonta depresijas piltuvē.

Modelēšanas ceļā ir definēta prognozējamā atradņu "Veczvirgzdiņi"⁸ katra no blokiem izstrādes ietekme uz esošo kopējo depresijas piltuvi Daugavas ūdens horizontā.

⁸ Dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

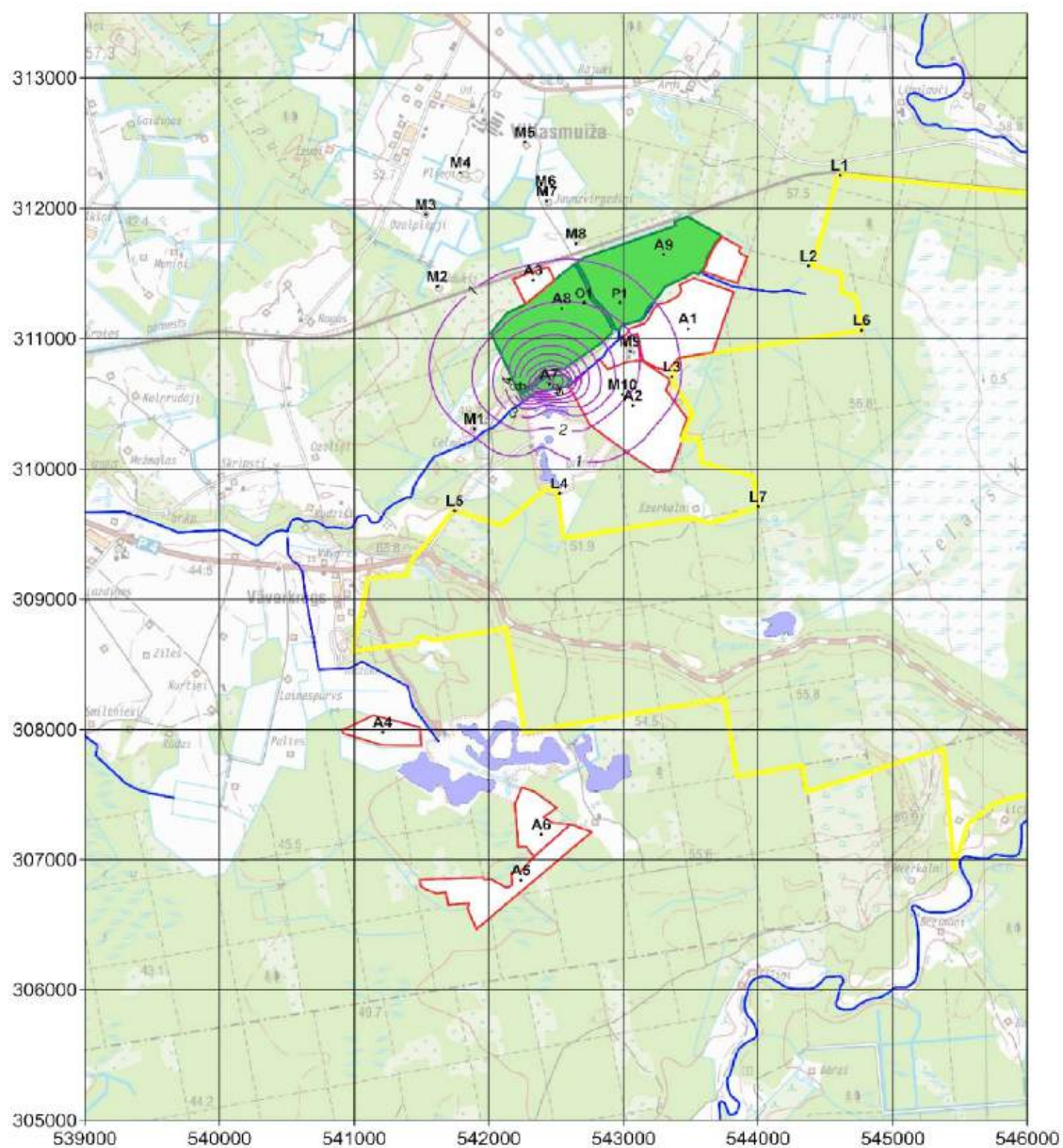
Karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu laukuma ietekme

Karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu laukuma nosusināšanai ir nepieciešams atsūknēt 5015 m³/dnn ūdens

6.10.attēls. Depresijas piltuve Daugavas (D3dg#) ūdens horizontā, kad esošai situācijai pievienojas karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu laukums [m]

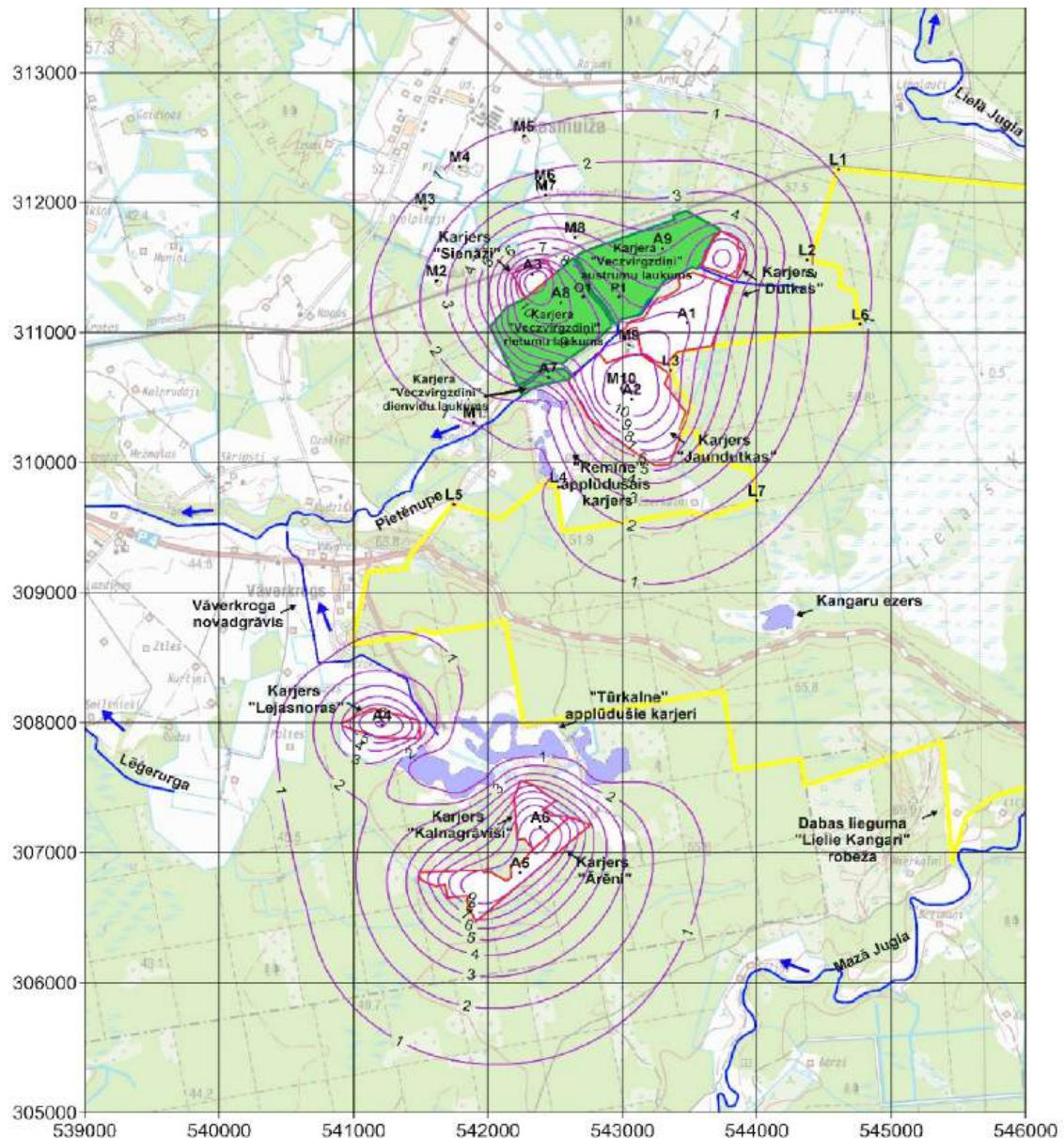
Sasniegtā depresijas piltuve ir tuva esošās situācijas depresijas piltuvei. Lai gūtu priekšstatu par karjera "Vecvirgzdiņi" ietekmi šajā kopējā depresijas piltuvē, tika izveidota depresijas piltuves izmaiņu karte, kurā attēlota karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu laukuma ietekmes daļa, atmetot esošās situācijas depresijas piltuves daļu. Karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu laukuma atsūknēšanai jūtama ietekme ir M1 (Celmāji), M9 (Spilves) un M10 (Jaundutkas). Tāpat, ietekmes zonā ir O1 (dižkoks) un P1 (mēreni mitrā pļava).

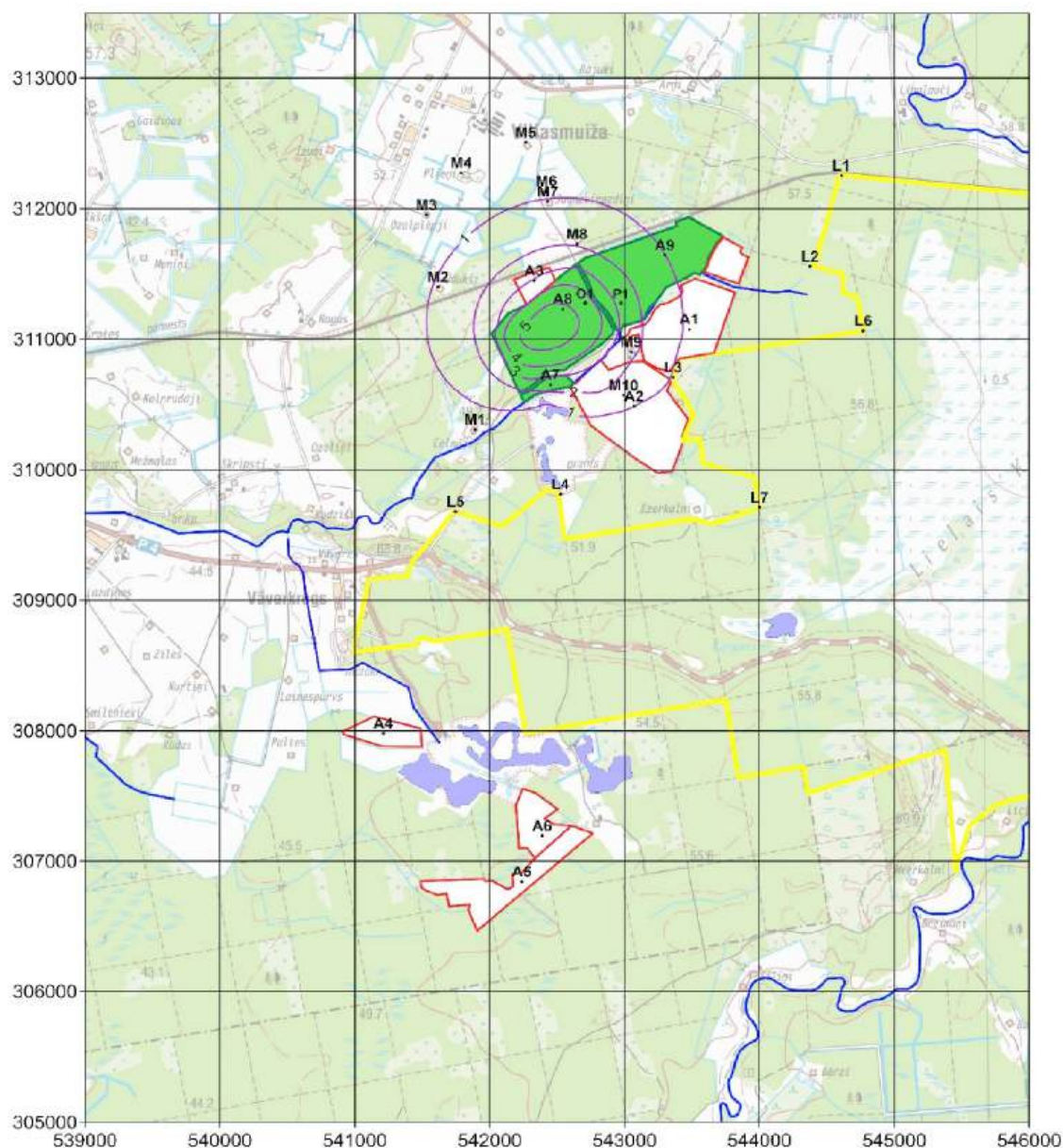
6.11.attēls Depresijas piltuves izmaiņas Daugavas (D3dg#) ūdens horizonta, kad esošai situācijai pievienojas karjera "Veczvīrgzdiņi" dienvidu laukums [m]

6.11.attēlā attēlota prognoze par cik un kur izmainīsies esošās situācijas depresijas piltuve, ja esošās situācijas atsūkņēšanai papildus veiks atsūkņēšanu karjera "Veczvīrgzdiņi" dienvidu laukumā.

Karjera "Veczvirgzdiņi" rietumu laukuma nosusināšanai ir nepieciešams atsūknēt 3469 m³/dnn ūdens

6.12.attēls Depresijas piltuve Daugavas (D3dg#) ūdens horizontā, esošai situācijai pievienojot karjera "Veczvīrgzdiņi" rietumu laukumu [m]

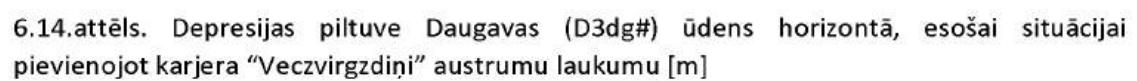
6.13.attēls. Depresijas piltuves izmaiņas Daugavas (D3dg#) ūdens horizontā, esošai situācijai pievienojot karjera "Veczvirgzdiņi" rietumu laukumu [m]

6.13.attēlā attēlota prognoze par cik un kur izmainīsies esošās situācijas depresijas piltuve, ja esošās situācijas atsūknēšanai papildus veiks atsūknēšanu karjera "Veczvirgzdiņi" rietumu laukumā.

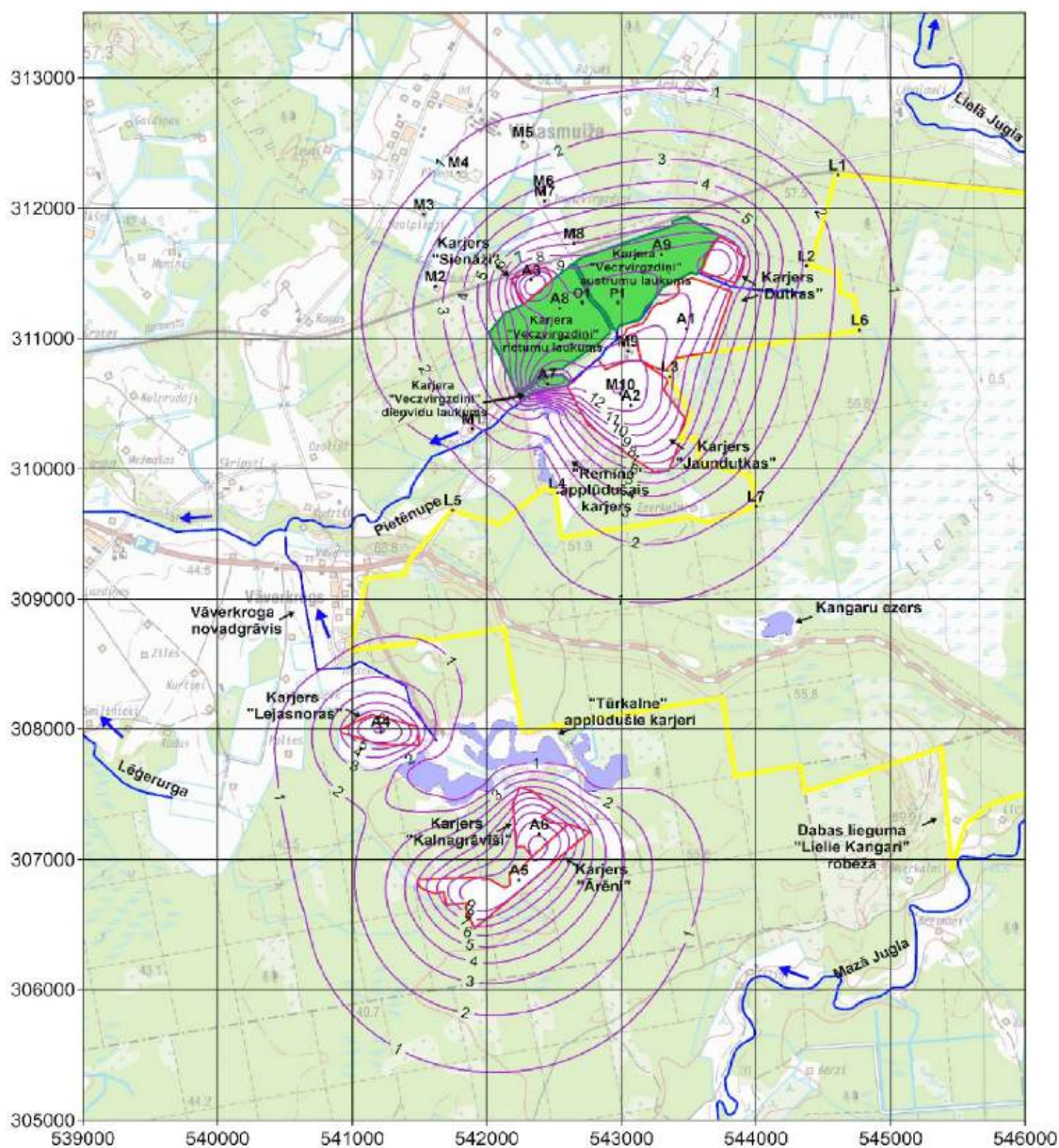
Karjera "Veczvirgzdiņi" rietumu laukuma atsūknēšanai jūtama ietekme ir M2 (Ūdukši), M7 (Jaunzvirgzdiņi), M8 (Zemītes), M9 (Spilves) un M10 (Jaundutkas)

Karjera "Veczvirgzdiņi" rietumu laukuma izstrāde ievērojami ietekmē virtuālā monitoringa urbuma O1 (ozols) un P1 (mēreni mitrā pļava) ūdensapgādes stāvokli. Acīmredzami, karjera "Veczvirgzdiņi" rietumu laukuma izstrāde neskar dabas lieguma "Lielie Kangari" teritoriju.

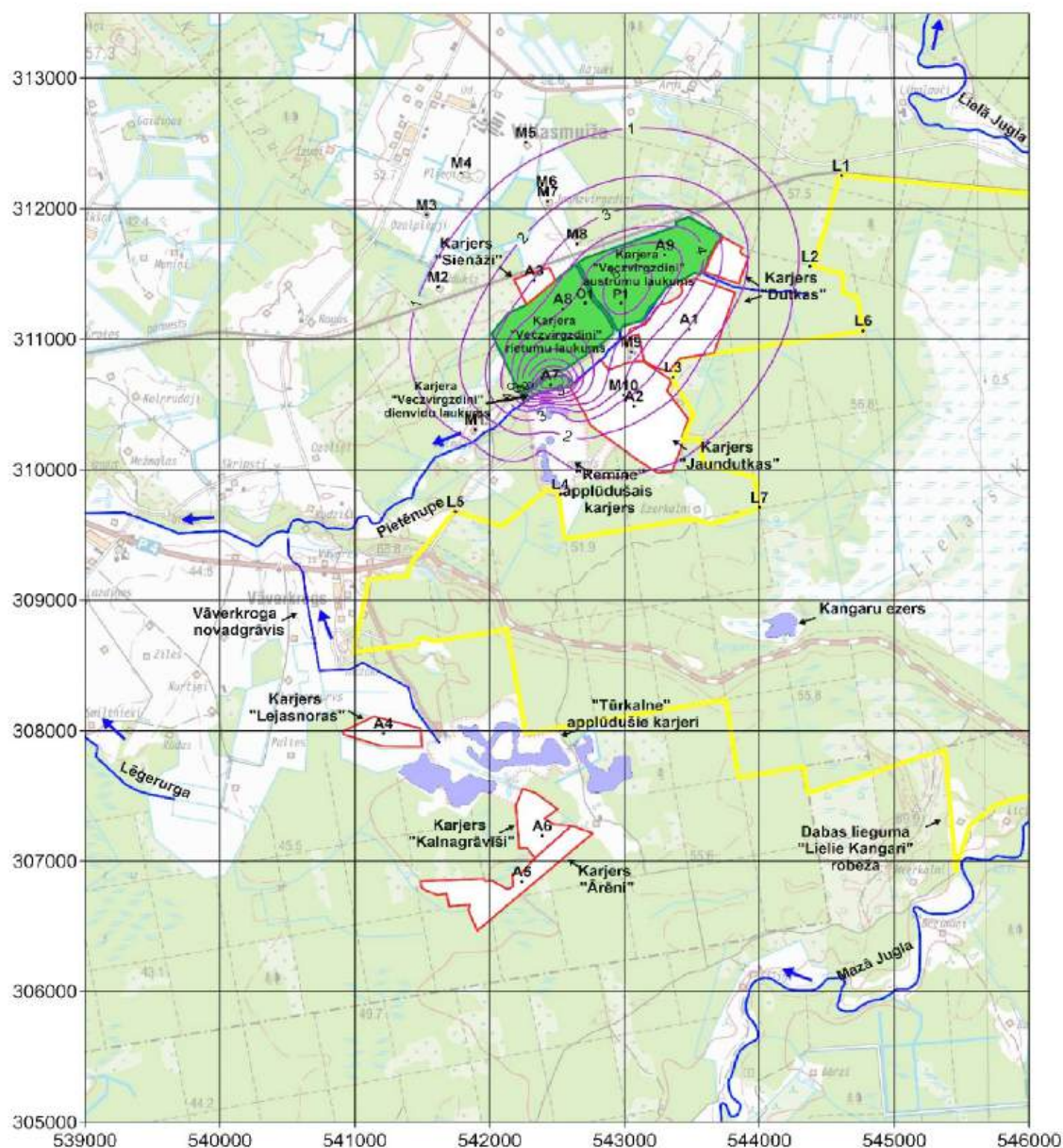
Karjera "Veczirgzdiņi" austrumu laukuma nosusināšanai ir nepieciešams atsūknēt 4080 m3/dnn ūdens

Modelēšanas procesā tika novērtēta arī prognozējamā Daugavas ūdens horizonta depresijas piltuves attīstība, ja vienlaicīgi tiek veikta ieguve un karjera ūdeņu atsūkņēšana visā Paredzētās darbības teritorijā.

6.16.attēls. Depresijas piltuve Daugavas (D3dg#) ūdens horizontā, esošai situācijai pievienojot karjera "Veczvirgzdīni" dienvidu, rietumu un austrumu laukumu vienlaikus [m]

6.16.attēls. Depresijas piltuves Daugavas (D3dg#) ūdens horizontā, esošai situācijai pievienojot karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu, rietumu un austrumu laukumus vienlaikus [m]

6.16.attēlā attēlota prognoze par cik un kur izmainīsies esošās situācijas depresijas piltuve, ja esošās situācijas atsūknēšanai papildus veiks atsūknēšanu karjera "Vecvirgzdiņi" dienvidu, rietumu un austrumu laukumos.

Kā redzams kopējā (summārā) depresijas piltuves ārējā robeža nebūtiski paplašinās, nepārsniedzot 300m.

Atradņu "Vecvirgzdiņi"⁹ veidotā depresijas piltuves daļa ir būtiski mazāka un tās ārējā robeža nekur nesasniedz summārās depresijas piltuves ārējo robežu.

⁹ Dolomīta un smilts atradne „Vecvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Vecvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

Matemātiskās modelēšanas procesā nav izvērtēti ietekmes mazinoši pasākumi izstrādājot atsevišķus blokus un to rekultivācijā izmantojot gar karjera bortiem vāji caurlaidīgo segkārtas iežu, kā arī atsijāto un izmazgāto dolomīta miltu un māla daļiņu izolējošus slāņus.

SECINĀJUMI

Ietekme uz dabas liegumu “Lielie Kangari”

Lai arī Lielais Kangaru purvs pieder pie augstajiem purviem un tā hidroloģiskais režīms tiek uzturēts no virszemes nokrišņiem, tomēr dabas liegums “Lielie Kangari” nav tikai purvs – ap purvu ir plašas, liegumam piederošas teritorijas, kuru robeža ir karjera “Veczvirgzdiņi” Daugavas ūdens horizonta līmeņa/spiediena pazeminājuma ietekmes zonā. No iegūtām ūdens pazeminājuma kartēm redzams, ka “Veczvirgzdiņi” austrumu laukumam ir iespējama lielākā ietekme uz liegumu. Tai pat laikā jāatceras, ka šis aprēķinātais ir ūdens līmeņa/spiediena pazeminājums Daugavas ūdens horizontā, pjezometriskā spiediena pazeminājums Daugavas ūdens horizontā neietekmē aizsargājamās sugas un biotopus, to augšanas un augsnes mitruma apstākļus.

Starp karjeru “Veczvirgzdiņi” un liegumu “Lielie Kangari” atrodas karjeri “Dutkas” un “Jaundutkas”. Kā apkārtējo vidi saudzējošu pasākumu karjera “Dutkas” gadījumā var uzskatīt uzstādījumu nepazemināt karjera ūdens līmeni zemāk par 45 m vjl. Savukārt, karjera “Jaundutkas” gadījumā ir paredzēts pretfiltrācijas zobs un arī apūdeņojams kontūrgrāvis ūdens līmeņa izlīdzināšanas vajadzībām. Līdz ar to varētu uzskatīt, ka, pateicoties karjera “Jaundutkas” vidi saudzējošiem pasākumiem (ja tie tiek īstenoti), “Veczvirgzdiņi” dienvidu laukuma ietekme uz dabas liegumu būs vēl mazāka. Starp “Veczvirgzdiņi” austrumu laukumu un dabas lieguma teritoriju tek Pietēnupe, kas ir lokāls gruntsūdens noplūdes apgabals, Pietēnupes kreisajā krastā noplūde no tai skaitā dabas lieguma teritorijas, labajā krastā tai skaitā no atradnes “Veczvirgzdiņi” Austrumu laukuma. Tādējādi nav prognozējama karjera “Veczvirgzdiņi” iespējama ietekme uz otrpus Pietēnupei esošā dabas lieguma teritorijas gruntsūdens plūsmas virzienu vai līmeni. Atradnes izstrādes rezultātā iespējama gruntsūdeņu noplūde karjerā no teritorijas starp atradnes Austrumu laukumu un Pietēnupi, kas samazina ūdens plūsmu uz Pietēnupi. Lai kompensētu šo ietekmi, izvērtējama iespēja no Austrumu laukuma atsūkņēto karjera ūdeni novadīt Pietēnupē Austrumu laukuma ziemeļu daļā. Šādā risinājumā tiek nodrošināta Pietēnupes plūsma un pietiekami augsts upes ūdens līmenis, kas mazina virszemes un pazemes noteci no dabas lieguma teritorijas.

Ietekme uz viensētu ūdensapgādes avotiem

Balstoties uz modelēšanā izmantotiem virtuālo monitoringa urbumu datiem, var secināt, ka veicot karjera “Veczvirgzdiņi” atsūkņēšanu Daugavas ūdens horizonta ūdens līmeņa pazeminājums vairāk par 1 metru skars M1 (Celmāji), M2 (Ūdukši), M6 (Mazzvirgzdiņi), M7 (Jaunzvirgzdiņi), M8 (Zemītes), M9 (Spilve) un M10 (Jaundutkas). No šī saraksta kritisks ūdens līmeņu pazeminājums ir M8 (Zemītes), M9 (Spilve) un M10 (Jaundutkas).

Jāatzīmē, ka pašreizējā situācijā Daugavas ūdens horizonta ūdens līmeņa pazeminājums M8 (Zemītes) ir 3,55m, M9 (Spilve) – 7,00m, M10 (Jaundutkas) – 9,77m, ko radījusi karjera ūdeņu atsūkņēšana pašlaik izstrādes procesā esošajos karjeros. Tā kā viensētas atrodas līdzās un starp karjeriem, pieļaujams, ka to ūdensapgāde ir nodrošināta, izmantojot neietekmētu ūdens avotu.

Atradņu "Veczvirgzdiņi"¹⁰ izstrādes ietekme uz Daugavas ūdens horizonta ūdens līmeni atkarībā no izstrādājamā bloka ir prognozēta:

M8 (Zemītes) no 0,81m līdz 3.13m;

M9 (Spilve) no 2,16m līdz 2,39m;

M10 (Jaundutkas) no 1,19m līdz 2,28m.

Saskaņā ar LVGMC VVIS atradņu reģistrā (<https://videscentrs.lv/mc/lapas/atradnu-registrs-un-krajumu-bilance>) ietverto informāciju, šajā Ropažu pagasta teritorijā nav reģistrēti ūdens ieguves urbumi, kuri izmanto Daugavas ūdens horizontu. Ūdens ieguves urbumu, kuros tiek iegūts dziļāko slāņu Plaviņu ūdens horizonta vai Gaujas ūdens horizonta ūdeņus, darbību ūdens līmeņa pazemināšanās Daugavas ūdens horizontā neietekmē.

REKOMENDĀCIJAS

Rekomendējams atradņu "Veczvirgzdiņi"¹¹ izstrādi projektēt ņemot vērā šādus pasākumus ietekmju uz pazemes hidrosfēru mazināšanai:

- Izstrādi veikt pakāpeniski, pa dažiem blokiem, paralēli veicot izstrādāto bloku teritoriju rekultivāciju;
- Izveidot ūdeni vāji caurlaidīgu aizsargsienу no segkārtas un dolomītu apstrādes atlikušajiem iežiem (morēnas mālsmits, smilšmāls, dolomīta milti, mālu daļiņas) vai inertiem atkritumiem Dienvidu, Rietumu un Austrumu laukumu bortos pa perimetru (t.s. zem segkārtas valņa krautnes pakāpeniski aizstājot plaisaino dolomītu un ūdeni caurlaidīgos iežus), dižkoka aizsargjoslai piegulošajā teritorijā;
- Derīgo izrakteņu ieguves projekta izstrādes procesā izvērtējama iespēja atsūknētos karjera ūdeņus novadīt Pietēnupē augšpus Austrumu laukuma, tādējādi papildinot Pietēnupes ūdens plūsmu un mazinot iespējamo tās līmeņa pazemināšanos un tādējādi noteces no dabas lieguma Lielie Kangari teritorijas iespējamu intensificēšanos;
- Izstrādāt un īstenot hidroģeoloģiskā monitoringa sistēmu, tai skaitā izveidojot monitoringa posteņi ar urbumu pāri (gruntsūdens horizonta un Daugavas ūdens horizonta ūdens līmeņu monitoringam) aizsargājamā koka – ozola aizsargjoslā. Ja iespējams vienoties par datu savstarpējo apmaiņu ar blakus atradņu monitoringa veicējiem, tad monitoringa posteņi ierīkojami austrumu, ziemeļaustrumu un rietumu, dienvidrietumu virzienos;
- Nodrošināt regulāru, atbilstoši dendrologa rekomendācijām, aizsargājamā dižkoka apsekošanu un nepieciešamības gadījumā nodrošinot papildus pasākumus tā labvēlīgu augšanas apstākļu nodrošināšanai.

¹⁰ Dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

¹¹ Dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

6.4. Iespējamās ietekmes (arī hidroģeoloģisko faktoru) izvērtējums uz dabas vērtībām

Paredzētās darbības teritorijas dabas vērtības novērtējusi Dr.ģeogr. Inese Silamiķele (vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopu eksperta sertifikāts Nr.019.). Paredzētās darbības teritorija nekustamais īpašums "Veczvirgzdiņi" (kad. Nr. 8084 017 0003), kura sastāvā ir divas zemes vienības: ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 (platība 48,53 ha) un 8084 017 0004 (platība 47,65 ha un īpašums "Senzvirgzdiņi"¹² (kad. Nr. 8084 017 0006), kura sastāvā ir viena zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0006 (platība 3,61 ha) apsekota 2022. gada 22. maijā, labos laika apstākļos, saulains. Paredzētās darbības teritorija apsekota to izstaigājot. Veikta situācijas fotofiksācija.

Atzinums par dabas vērtībām sagatavots vadoties pēc ieteikumiem ekspertu atzinuma saturam, ko nosaka MK noteikumi Nr. 925., 30.09.2010. par sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturu un tajā ietvertajām minimālajām prasībām. Eiropas Kopienas valstīs nozīmīgie īpaši aizsargājamie biotopi tiek noteikti atbilstoši metodikai „Eiropas nozīmes aizsargājamie biotopi Latvijā” (Auniņš (red.), 2013). Latvijā īpaši aizsargājamie biotopus nosaka 20.06.2017. MK noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu", bet īpaši aizsargājamas augu sugas nosaka MK 14.11.2000. noteikumi Nr. 396. „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu”.

Secinājumi

- īstenojot plānoto darbību tiks veikta zemes lietojuma veida maiņa un samazināta mežu platība par aptuveni 60 ha, bet zālāju platība aptuveni 3-4 ha;
- paredzētās darbības vietā netika konstatēti īpaši aizsargājami mežu biotopi;
- paredzētās darbības vieta 50 m garā posmā tieši robežojas ar ES nozīmes aizsargājamu biotopu "9010 Veci vai dabiski boreālie meži", 9010_1 jeb tipisko variantu. Plānotā karjera ietekme uz šo biotopu paredzama kā neitrāla, jo boreālie meži var potenciāli labi pielāgoties iespējamām gruntsūdens līmeņa izmaiņām būtiski nemazinot bioloģisko vērtību. Apdraudējumu var radīt robežjošo mežu izciršana tādejādi strauji atsedzot ES nozīmes biotopu. Lai mazinātu paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz bioloģisko vērtīgā meža biotopu nepieciešams saglabāt ~ 10 - 20 m buferjoslu;
- paredzētās darbības īstenošanas rezultātā nav paredzama būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamu mežu un zālāju biotopiem tādā apmērā, lai tiktu būtiski ietekmēti šo biotopu saglabāšanās apstākļi valstī vai reģionā kopumā
- paredzētās darbības teritorijā konstatēts 1,82 ha liels ES īpaši aizsargājams zālāja biotops "6510 Mēreni mitras pļavas". Zālāja biotopa kvalitāte vērtējama kā vidēja – "C" ;
- īstenojot paredzēto darbību biotopa 6510 sastopamība valstī tiks samazināta par 1,82 ha, jeb par 0,04 % no valstī uzskaitītajiem biotopa "6510 Mēreni mitras pļavas" apmēram 5300 ha. Bioloģiski vērtīgiem zālājiem atbilstošas platības un to kvalitāte Latvijā samazinās.

6.2. tabula. Pārskats par novērtējamajā teritorijā konstatētā aizsargājamo biotopa "6510 Mēreni mitras pļavas platību".

¹² IVN procesa laikā saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības 2023.gada 9.augusta lēmumu Nr.2594 (prot. Nr.72/2023,14.§) par nekustamā īpašuma "Veczvirgzdiņi" nosaukuma maiņu uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pagastā, Ropažu novadā ir mainīts īpašuma "Veczvirgzdiņi" kadastra numurs: 8084 017 0006 nosaukums no "Veczvirgzdiņi", Vāverkrogs, Ropažu pag., Ropažu nov. uz "Senzvirgzdiņi", Ropažu pag., Ropažu nov.

Biotops	Kvalitāte*	Saglabāšanās pakāpe**	Biotopa platība			Tieša paredzētās darbības ietekme (ha/%)		
			paredzētās darbības teritorijā, ha	Valstī kopumā, km ²	Natura 2000 Latvijā, km ²	paredzētās darbības teritorijā	Valstī kopumā	Natura 2000 Latvijā
6510	C	B	1,82	43-	14,81	-1,82/100	-1,82 /0,04	nemainās
<i>Ietekmes būtiskums</i>								
			negatīvs	nebūtisks	neitrāls			

* Biotopu kvalitātes novērtējuma skala no "ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodikas": B – laba kvalitāte: biotopa poligonā ir daudz specifiskās struktūras vai funkcijas, nav paredzami būtiski apdraudošie faktori, tam ir labi saglabājusies struktūra un viduvējas vai nelabvēlīgas perspektīvas nākotnē, bet biotopa un tā kvalitātes atjaunošana ir viegla vai iespējama ar mērenu piepūli.

6.3. tabula. Ietekmes uz biotopu 6510 būtiskuma izvērtējums atbilstoši MK 2007. gada 27. marta noteikumu Nr.213 3. un 5. punktā noteiktiem kritērijiem:

Kaitējuma skartās platības nozīme attiecīgā biotopa saglabāšanā un dabiskā izplatībā, biotopa jutību un sastopamības biežumu	Darbība skar 1,82 ha ES īpaši aizsargājama biotopa 6510 platības. Biotops 6510_1 ir sastopams visā Latvijas teritorijā, platība tiek precizēta projekta "Dabas skaitīšana" u.c. datu apstrādē.
Biotopa dabiskās reģenerācijas spēju (saskaņā ar dinamiku, kas piemīt biotopa raksturīgajām sugām vai populācijām);	Biotops 6510_1 veidojas ilgstošā laikā (vairākos gados) piemērota apsaimniekošanas režīma apstākļos. Biotopam nepiemīt dabiska reģenerācijas
Biotopa spēju īsā laikā bez iejaukšanās (izņemot dabas aizsardzības pasākumu pastiprināšanu) atjaunoties pēc kaitējuma līdz stāvoklim, kas, ņemot vērā biotopa dinamiku, sasniedz par pamatstāvokli labāku vai tam līdzvērtīgu līmeni.	Biotops 6510_1 nevar atjaunoties bez aktīvas cilvēka darbības. Pārtraucot biotopa apsaimniekošanu tas strauji aizaug un zaudē sugu daudzveidību.

Paredzētās darbības ietekme uz biotopa 6510 stāvokli valstī: neliela negatīva

6.5. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā netika konstatētas nozīmīgas vai vērtīgas ainavas. Paredzētās darbības īstenošana ainavu izmainīs lokāli paredzētās darbības vietā – kur dolomīta ieguves laikā būs rūpnieciska teritorija – derīgo izrakteņu ieguves ar atklāta karjera metodi vieta. Tā kā to ieskauj meži, teritorija nav pārredzama.

Saskaņā ar prognozēto rekultivācijas plānu (kas tiks detalizēti izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekta ietvaros, tiks veikta rūpnieciskās teritorijas rekultivācija, atjaunojot meža teritorijas, daļēji atjaunota lauksaimniecības teritorija, izvērtējot iespēju tagadējās lauksaimniecības zemju teritorijās izveidos nelielu rūpniecisku teritoriju, kā arī ierīkojot ainavisku rekreācijas ūdenstilpi ar apzaļumotiem krastiem, piebraukšanas vietu un peldvietu.

Tā kā teritorija robežojas tikai ar meža un lauksaimniecības zemēm, tad ietekme uz ainavu vērtējama kā nenožīmīga un lokāla darbības īstenošanas laikā, bet kā pozitīva pēc meža teritoriju atjaunošanas un ūdenstilpes izveidošanas.

Rekultivācijas un apzaļumošanas plāna izstrādei tiks pieaicināti atbilstoši nozares eksperti, tādējādi pēc rekultivācijas paredzētās darbības vietā tiks izveidota estētiski augstvērtīga ainava tai skaitā ekstensīvas izmantošanas zivju dīķis un rekreācijas teritorija.

Ar paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju nesaistās kultūrvēsturiski notikumi vai pieminekļi, tādējādi paredzētās darbības īstenošana nekādā mērā neietekmē Ropažu novada kultūrvēsturisko vidi.

6.6. Citas iespējamās ietekmes

Šī ziņojuma iepriekšējās sadaļās ir detāli aprakstīta paredzētā darbība, tehnoloģijas, kuras plānots izmantot tās īstenošanā, sniegts paredzētās darbības vietas raksturojums, kā arī analizētas un izvērtētas iespējamās ietekmes uz vidi dolomīta materiāla ieguves procesā, izvērtējot divus alternatīvus variantus.

Netiek prognozētas citas būtiskas negatīvas ietekmes, kuras būtu izvērtējamas šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

6.7. Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi paredzētās darbības veikšanai vai infrastruktūras objektu izbūvei

Veicot paredzētās darbības limitējošo faktoru analīzi, īpaša vērība pievērsta faktoriem, kas ļautu konstatēt iespējamus ierobežojošos nosacījumus dolomīta materiāla ieguvei un apstrādei, asfaltbetona ražošanai, kā arī plānotajam teritorijas rekultivācijas veidam, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, izmantojot inerto atkritumu pārstrādi un to atkārtotu izmantošanu izrakto tilpju aizpildīšanai.

1. Limitējoši faktori var izrietēt no Teritorijas plānojumā, tai skaita Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertām prasībām vai aprobežojumiem: Pēc administratīvi teritoriālās reformas ir izstrādāts jauns novada teritorijas plānojums: Saskaņā ar Ropažu novada teritorijas plānojumu (https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_26320) paredzētās darbības teritorija atrodas rūpnieciskās apbūves teritorijā, apakšzonā R2, kur saskaņā ar TIAN noteikto: Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Viens no teritorijas galvenajiem izmantošanas veidiem šajā zonā noteikts arī Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005). Saskaņā ar TIAN noteikto: Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas vai esošas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu, ievēro šādus minimālos attālumus no dzīvojamās un publiskās apbūves, dabas teritorijas līdz derīgo izrakteņu ieguves teritorijas laukuma robežai:
 - 100 m - no ciema teritorijas robežas;
 - 100 m - no viensētas apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;

- 200 m - no publiskās apbūves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 100 m - no dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas robežas.
- Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas jāatjauno ceļu infrastruktūra, ja nepieciešams.
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijās (atrādnēs) nav atļauta atkritumu noglabāšana.

Tādējādi paredzētā darbība nav pretrunā ar Ropažu novada teritorijas plānojumā noteikto un tās īstenošana nav pretrunā ar Teritorijas plānojumā un TIAN noteikto plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu. Izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks ņemtas vērā Ropažu novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertās prasības. Plānotā karjeru rekultivācija ietver Ministru kabineta noteikumos Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" definēto atkritumu pārstrādi un to atkārtotu izmantošanu izrakto tilpju aizpildīšanai, atbilstoši Noteikumos definētajam, tādējādi tā nav uzskatāma par atkritumu apglabāšanu.

2. Limitējošie faktori var izrietēt no normatīvo aktu regulējuma, kas attiecināms uz konkrēto darbību vai teritoriju. Limitējošie faktori bieži vien ir saistīti ar izpētes teritorijā un tās apkārtnē esošo objektu aizsargjoslām, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan tehnogēnus) objektus no nevēlamas arējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kaitīgas ietekmes. Izpētes teritorijā neatrodas tehnogēni objekti, kuriem būtu noteiktas aizsargjoslas. Izpētes teritorijā nav noteiktas vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas. Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 80840170006: 0,11ha ir noteikta ekspluatācijas aizsargjosla teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem; 0,12ha aizņem ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 0,01ha ekspluatācijas aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līniju. Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 80840170003: 5,23ha ekspluatācijas aizsargjosla gar dzelzceļu; 0,26ha ekspluatācijas aizsargjosla teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem; 0,44ha ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 0,43h ekspluatācijas aizsargjosla teritorija gar elektrisko tīklu gaisvadu līniju ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem; 2,81ha ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 8,46ha vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla no 10 – 15km garas dabiskas ūdensteces (Pietēnupes); 0,14ha ekspluatācijas aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līniju. Zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 80840170004: 0,11ha ekspluatācijas aizsargjosla gar stratēģiskas (valsts) nozīmes un reģionālās nozīmes dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošajiem sliežu ceļiem; 3,21ha ekspluatācijas aizsargjosla gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem; 0,01ha ekspluatācijas aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līniju; 0,01 ha aizsargājamā koka (dižkoka) teritorija. Izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks ņemtas vērā minētās aizsargjoslas un ievēroti tajās noteiktie aprobežojumi. Ropažu novada pašvaldības 12.09.2022. vēstulē Nr. 4.2-2/1998. "Par derīgo izrakteņu ieguvi" (20.pielikums) nosaka, ka Pašvaldība, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 42. panta pirmās daļas 1. punkta c)apakšpunkta nosacījumu, neiebilst derīgo izrakteņu (dolomīta) ieguvei gar Pašvaldībai piederošā autoceļa "Ceļš Ārņi - Mārzemnieki" ar nosacījumu, ka tiek ievērota 12 metru aizsargjosla no ceļa brauktuves ass. Papildus informējot, ka par Pašvaldības ceļa izmantošanu kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa pārsniedz 7t, jāslēdz atsevišķa vienošanās ar Pašvaldību. VAS Latvijas Dzelzceļš 08.06.2022.

vēstulē Nr.DNP-6.4.16/2002-2022 "Par derīgo izrakteņu ieguvu dzelzceļa aizsargjoslā" (21.pielikums) saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 42. panta pirmās daļas 2. punkta c) apakšpunkta nosacījumu, neiebilst derīgo izrakteņu (dolomīta) ieguvei nekustamā īpašumā "Vecvirgzdiņi" (kadastra Nr.8084 017 0003) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8084 017 0003 dzelzceļa līnijas Rīga – Ērgļi ekspluatācijas aizsargjoslā.

3. Paredzētās darbības īstenošanas limitējošie faktori varētu būt arī potenciāli iespējami normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegumi, vai citas ietekmes uz vidi, kas būtu pretrunā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām vai aprobežojumiem, kā arī tādi traucējumi piegulošo zemju īpašniekiem, kas radītu kaitējumu viņu īpašumiem vai zaudējumus saimnieciskajā darbībā. Paredzētās darbības īstenošana nerada normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniedzošus traucējumus piegulošo zemju īpašniekiem, nerada kaitējumu īpašumiem un neietekmē saimniecisko darbību piegulošajās teritorijās. IVN procesā tika konstatēts, ka ne gaisa, ne trokšņa piesārņojums nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, ja tiek veikti rekomendētie pasākumi ietekmju mazināšanai.
4. Kopumā netika konstatēti tādi limitējošie faktori, kuri varētu liegt paredzētās darbības īstenošanu.

6.8. Paredzētie pasākumi ietekmju uz vidi mazināšanai

Būtiskākās paredzētās darbības negatīvās ietekmes saistītas ar dolomīta atdalīšanas no iežu masīva, iekraušanas un izvešanas darbiem, dolomīta materiāla pirmapstrādi (drupināšanu un sijāšanu), asfaltbetona rūpnīcas darbību, kā arī inerto materiālu apstrādi reģenerāciju, lai izmantotu tos izstrādāto teritoriju rekultivācijā, kā būtiska ietekme klasificējama Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā līmeņa izmaiņas.

Izvērtējot visas iespējamās ietekmes, tika konstatēts, ka transportēšanas maršrutā tiek pārsniegtas noteiktās robežvērtības putekļu emisijām, ja netiek veikti ietekmes mazinošai pasākumi, nodrošinot grants ceļu atputeļošanu ar neorganiskiem atputeļošanas līdzekļiem visa gada garumā (sausajā laikā) normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības netiek pārsniegtas.

Vērtējot Paredzētās darbības devumu summārajā trokšņa līmenī, konstatēts, ka viensētu apbūves teritorijās, kas atrodas tiešā transportēšanas ceļa un Darbības vietas ietekmes zonā, sagaidāms nozīmīgs trokšņa līmeņa pieaugums, proti, līdz 9 dB(A) dienas periodā, līdz 29 dB(A) vakara periodā un līdz 27 dB(A) nakts periodā. Sagaidāmais summārais trokšņa līmenis būs augstāks par MK noteikumos Nr.16 noteiktajiem rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumiem. Tomēr MK noteikumos Nr.16 noteiktie rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi tiks pārsniegti teritorijās, kur jau esošais fona trokšņa līmenis ir augstāks par normatīvajā aktā noteiktajiem lielumiem. Veicot Paredzēto darbību plānotajā apjomā, netiks pasliktināti esošie rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi, kā arī netiks radīti jauni.

Izpētes procesā netika konstatētas citas ietekmes, kuras pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Tai pat laikā, derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt maksimāli samazinot iespējamās ietekmes uz vidi un cilvēku dzīves apstākļiem. Detalizēti risinājumi ietekmju novēršanai vai samazināšanai tiks izstrādāti derīgo izrakteņu ieguves projektā. Taču jau ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir apzināti nepieciešamie pasākumi ietekmju mazināšanai, kurus plānots īstenot.

Šo darbu procesā būtiskākās negatīvās ietekmes saistās ar materiāla transportēšanas radītajām neērtībām iedzīvotājiem, iespējamu putekļu un trokšņa piesārņojumu. IVN procesa laikā ir detalizēti analizētas minētās ietekmes, veikti aprēķini un atbilstoši matemātiskās modelēšanas darbi.

Nemot vērā iegūtos rezultātus, tika veikta alternatīvo variantu izvērtējums un izstrādāti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmju minimizēšanai.

Dolomīta karjera izstrādes laikā kā būtiskākais negatīvais faktors ir minams Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā līmeņa izmaiņas. Tomēr no šī faktora izvairīties nav iespējams. Veicot tuvējās izstrādes, vēsturiskās pieredzes un iegūto pētījumu analīzi, var uzskatīt, ka paredzētās darbības īstenošanas laikā izveidojusies Daugavas ūdens horizonta pazemes ūdens līmeņa depresijas piltuve neatstās nopietnas negatīvas sekas uz apkārtnes ekosistēmām un ūdensapgādes iespējām tuvējās viensētās.

Gadījumā, ja karjera darbības rezultātā ūdens ieguve tuvākajās māsaimniecībās, kas atrodas potenciālajā ietekmes zonā, tiks traucēta salīdzinājumā ar esošo situāciju, darbības ierosinātais veiks pasākumus, lai risinātu radušās problēmas. Lai konstatētu problēmas ar ūdensapgādi, darbības ierosinātais izveidos pazemes ūdens monitoringa sistēmu pēc pozitīva Atzinuma par IVN Ziņojumu saņemšanas, saņemot zemes dziļu izmantošanas licenci monitoringa sistēmas izveidei un veikšanai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Lēmumi par iespējamu ūdens ieguves problēmu risināšanu tiks pieņemti pamatojoties uz monitoringa datu analīzi, gadījumos, kad ūdens līmeņa pazemināšanās konkrētā ūdens apgādes avotā (akā/urbumā) karjera ūdeņu atsūkņēšanas laikā pārsniedz dabīgās ūdens horizontā novērotās svārstības.

Otra būtiskākā negatīvā iespējamā ietekme iespējama uz Pietēnupes ūdens kvalitāti, ja tiek novadīts nepietiekami attīrīts karjera ūdens. Arī to iespējams pilnībā novērst, nodrošinot drošu ūdens attīrīšanu, pirms novadīšanas upē. Ūdens savākšanas, attīrīšanas un novadīšanas sistēma tiks detalizēti izstrādāta derīgo izrakteņu ieguves projekta ietvaros, tā lai nodrošinātu prasībām atbilstošu karjera ūdeņu attīrīšanu no suspendētajām vielām.

Atbilstoši Meliorācijas likuma 5.pantā noteiktajam: Būvju un inženiertīklu būvniecība, pārbūve vai atjaunošana meliorētās zemes robežās vai ārpus tām, vai ekspluatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm nedrīkst pasliktināt zemes ūdens režīmu un meliorācijas sistēmas darbību. Tādējādi karjera ūdeņu novadīšana nedrīkst traucēt meliorācijas sistēmu darbību.

Kopumā tiek plānots veikt šādus inženiertehniskos un organizatoriskos pasākumus derīgā materiāla ieguves, pārstrādes un transportēšanas procesu ietekmes uz vidi samazināšanai:

Pasākumi lai samazinātu emisijas gaisā:

- nepieciešamības gadījumā tiks mitrināti visi ražošanas iecirkņi, jo, pārsniedzot 4% mitrumu, putēšana nenotiek;
- tiks nodrošināta grants ceļu atputeķļošana ar neorganiskiem atputeķļošanas līdzekļiem visa gada garumā. Neorganiskie atputeķļošanas līdzekļi piesaista gaisa mitrumu un uztur ceļa virsmu pastāvīgi mitru pat salīdzinoši karstos un sausos apstākļos. Saskaņā ar veiktajiem pētījumiem neorganiskajiem atputeķļošanas līdzekļiem atputeķļošanas efektivitāte var sasniegt vismaz 90%;
- tiks izmantota atbilstoši un labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi, minimizējot to darbošanos tukšgaitā;
- tiks nodrošināta izvedamā materiāla pārsegšana, lai izvairītos no puteķļu emisijām transportēšanas laikā;
- pa paredzētās darbības teritorijas perimetru izveidos segkārtas (t.s. augsnes) vaļņus un tos apzaļumos, kas būtiski samazina puteķļu emisijas ārpus darbības teritorijas.

Dolomīta un atsiju materiāla bērtnes tiks veidotas karjera teritorijā un to augstums paredzēts mazāks vai vienāds ar aizsargvalņa augstumu.

- Asfaltbetona rūpnīcas darbība tiks organizēta atbilstoši ražotāja instrukcijai, nodrošinot atbilstošu gāzu filtru darbību.

Pasākumi, lai mazinātu trokšņa traucējumus:

- Trokšņa novērtējumā ņemti vērā sekojoši ierobežojumi, kuri ir obligāti jāņem vērā, uzsākot un turpinot Paredzēto darbību:
 - aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai R4 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas;
 - aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai R3 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas;
 - aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai A1 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas;
 - aprēķinu scenārijā hidraulisko āmuru izmantošana dolomīta irdināšanai A5 ieguves bloka robežās vakara periodā (no plkst. 19.00 līdz plkst. 23.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 300 darba stundas un dienas periodā (no plkst. 07.00 līdz plkst. 19.00) gada griezumā nedrīkst pārsniegt 2000 darba stundas.
- Veicot atkāpes no trokšņa novērtējumā pieņemtajiem Paredzētās darbības izstrādes scenārijiem, ir nepieciešams veikt atkārtotus aprēķinus.
- Pa paredzētās darbības teritorijas perimetru izveidos augsnes valņus, kas būtiski samazina trokšņa izplatību ārpus teritorijas;
- Tiks izmantoti atbilstoši un labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi.;
- Gadījumā, ja, veicot derīgo izrakteņu ieguvi, produkcijas ražošanu un materiāla pārstrādi Darbības vietā, tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības par izstrādes vai transportēšanas laikā radīto troksni, ieteicams uz šādu sūdzību pamata veikt vides trokšņa mērījumus, lai konstatētu sūdzības pamatotību un identificētu iespējamus trokšņa rašanās cēloņus.

Pasākumi ietekmes uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem mazināšanai

- Lai mazinātu pazemes ūdens pieteci izstrādājamās teritorijās rekomendējams:
 - Zem segkārtas valņa, kas izvietots pa atradņu "Veczvirgzdiņi" dienvidu, rietumu un austrumu laukumu perimetru, esošo plaisaino dolomītu un ūdeni caurlaidīgos iežus, pakāpeniski aizvietot ar ūdeni vāji caurlaidīgu segkārtu, dolomītu apstrādes atlikušajiem iežiem vai ūdeni vāji caurlaidīgiem inertiem atkritumiem, tādējādi veidojot ūdeni vāji caurlaidīgu aizsargsienu.
 - Izstrādi paredzētās darbības teritorijā padziļināt pakāpeniski vai veikt pa dažiem blokiem, un nodrošināt rekultivācijas uzsākšanu pilnībā izstrādātās teritorijā paralēli izstrādei nākamajā blokā;

- Izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu Rietumu laukuma izstrādē, karjera bortam, kurš robežojas ar dižkoka paplašināto aizsargjoslu, visā tā augstumā vēlams veidot pretinfiltrācijas izolējošu slāni no vāji caurlaidīgiem segkārtas iežiem (morēna, māls) un dolomīta apstrādes atliekām – dolomīta milti un māla daļiņas;
- zstrādā pazemes ūdens monitoringa programmu, kā Daugavas ūdens horizonta, tā Kvartāra gruntsūdens (bezspiediena) ūdens horizonta ūdens līmeņa izmaiņu kontrolei un jānodrošina monitoringa veikšana. Monitoringa urbumi jāierīko un pirmie mērījumi jāuzsāk pirms pazemes ūdeņu atsūkņēšanas un jāturpina visu pazemes ūdeņu atsūkņēšanas laiku. Jānodrošina arī ikgadēju monitoringa datu analīzi un ja nepieciešams, pasākumu izstrādi un veikšanu ietekmju mazināšanai.
- Izvērtējot pazemes ūdens monitoringa rezultātus, ja tiek konstatēta gruntsūdens līmeņa pazemināšanās dabas liegumā "Lielie Kangari", (rekomendējams sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi) izstrādājami papildus pasākumi ietekmes mazināšanai, piemēram, karjera ūdeņu novadīšana Pietēnupē augštecē, vai virszemes un pazemes noteci mazinoša pretinfiltrācijas izolējoša slāņa izveide Austrumu blokam dabas lieguma "Lielie Kangari" tuvumā. Ietekmes mazināšanas pasākumi plānojami vienlaicīgi visās atradnēs, kas atrodas dabas liegums "Lielie Kangari" tuvumā (Dutkas, Jaundutkas, Remīne, Tūrkalne);

Pasākumi Pietēnupes ekosistēmas un meliorācijas sistēmu aizsardzībai

- Tiks nodrošināta karjera ūdeņu nostādīšana nosēddiķos, lai samazinātu un novērstu negatīvo ietekmi uz Pietēnupes ekosistēmu;
- Novadot upē ūdeņus no derīgo izrakteņu ieguves teritorijām, netiks pieļautas straujas hidroloģiskā režīma izmaiņas (straujas ūdens līmeņa izmaiņas);
- Tiks nodrošināta meliorācijas sistēmas, kurā novadīs karjera ūdeņus, funkcionēšanas uzraudzība. Nepieciešamības gadījumā veiks nepieciešamos pasākumus (sanesumu, aizdambējumu iztīrīšanu, u.c.) meliorācijas sistēmas funkcionēšanas nodrošināšanai;
- Novadāmā ūdens un Pietēnupes ūdeņu kvalitātes monitoringa programmas izstrāde un monitoringa īstenošana, ja nepieciešams, pasākumu veikšana ietekmju mazināšanai.

Pasākumi dižkoka aizsardzībai

- Pirms karjera attīstīšanas jāveic pilna koka vainaga sakopšana, tādā veidā palielinot koka vēja noturību izmainītas ainavas apstākļos;
- Rekomendējoši no D un R pusēm iespējami saglabāt esošo koku veģetāciju, veidojot 10-15 m platas apauguma zonas, lai mazinātu vēja ietekmi uz koku;
- Lai novērstu koka daļu mehāniskus bojājumus: Jānorobežo koka zona no karjera izstrādes teritorijas (piemēram uzstādot nepārvietojamu stacionāru blīvu žogu koka minimālās sakņu aizsardzības zonas attālumā ap koku, bet ne tuvāk kā koka vainaga projekcijas attālumā uz zemes). Šajā zonā nav pieļaujama atbērtņu veidošana, tehnikas un materiālu novietošana, celtniecības moduļu, tualetu vai citas līdzīgas infrastruktūras uzstādīšana vai izbūve;

- Līdz kokam jāpievada no karjera atsūknētā ūdens pievads vai jānodrošina cits ūdens pieslēguma veids, lai veiktu koka papildu laistīšanu, īpaši sausā laikā veģetācijas sezonā un gruntsūdens līmeņa pazemināšanas laikā. Ap koku rekomendējoši sektoros izvietot kapilārās ūdens laistīšanas caurules;
- Koka minimālajā sakņu aizsardzības zonas ārējā perimetrā izvietojams grunts ūdens līmeņa kontrolurbums, kas ļautu monitorēt būtiskas grunts ūdens līmeņa izmaiņas > 0,5 m;
- Nepieciešamības gadījumā izskatāms jautājums par vainaga skalošanu ar ūdens strūklu, ilgstoša bezlietus periodā, ja vainagā izgulsnējas būtisks putekļu apjoms, kas ietekmē koka funkcionālos procesus. Parastā ozola gadījumā pH vērtību izmaiņas augsnē bāziskas reakcijas virzienā diapazonā pH 6-8 nav uzskatāmas par negatīvu ietekmi;
- Katru gadu vismaz 2 reizes sezonā veikt zāles applaušanu ar žogu norobežotajā teritorijā ap koku, nepieļaujot kūlas veidošanos;
- Optimāli, ja ap ozolu puslokā līdz ceļam var nodrošināt aptuveni 1,98 ha teritoriju, kas netiek iekļauta karjera izstrādes platībā;
- Karjera izstrādes laikā koku ekspertam nodrošināt koka stāvokļa monitoringu.
- Karjera rekultivācijas posmā raudzīties, lai koka minimālajā aizsardzības zonā netiek izlīdzināta vai norakta grunts vai trūdžeme, kā arī nenotiek pārmērīga ūdens uzkrāšanās;
- Koka aizsardzības žogu demontēt pēc aktīvo rakšanas un grunts līdzināšanas darbu pabeigšanas.

Citi pasākumi:

- Karjera borti teritorijās, kur izstrāde pabeigta un plānota ūdenstilpes veidošana, tiks pakāpeniski rekultivēti, veidojot nogāzes slīpumā 1:3, maksimāli novēršot nobrukumu un noslīdeņu veidošanos;
- Paredzētās darbības teritorijā konstatējot invazīvo augu sugu izplatību, divas reizes gadā nepieciešams pļaut invazīvo sugu izplatības vietas.;
- Karjera aizpildīšana ar reģenerētiem inertajiem atkritumiem tiek veikta ievērojot MK 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" prasības;
- Pārstrādātajiem inertajiem atkritumiem jāatbilst MK 2005. gada 25.oktobra noteikumu Nr.804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" 1.pielikumā noteiktajiem augsnes un grunts normatīviem;
- Ieguves darbi tiks veikti saskaņā ar MK 2006. gada 21.februāra noteikumiem Nr.150 "Darba aizsardzības prasības derīgo izrakteņu ieguvē";
- visu tehnisko līdzekļu darba drošības noteikumi ir doti to rūpnīcu izgatavotāju instrukcijās un, ekspluatējot šos agregātus un mašīnas, tie obligāti tiks ievēroti;

- darbi objektā tiks veikti atbilstoši derīgo izrakteņu ieguves projektā paredzētajiem tehniskajiem risinājumiem, ievērojot darba drošības un veselības aizsardzības organizēšanas un darba vietu iekārtošanas prasības. Pārējo darbu veikšanā ir jāievēro to darbu veikšanas darba drošības noteikumi, kuri projektā nav paredzēti, bet darba gaitā var rasties;
- pirms darbu uzsākšanas tiks saņemtas visas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, licences un saņemti nepieciešamie saskaņojumi;
- darbu izpildē tiks ievērotas noteikumu „Drošības tehnika celtniecībā” prasības, mehānismu un iekārto apkopes, ekspluatācijas instrukcijas un noteikumi;
- tehnisko līdzekļu tehniskās apkopes un remontu darbi tiek izpildīti ar specializēto firmu spēkiem, iespēju robežās ārpus atradnes teritorijas atbilstoši aprīkotās darbnīcās.
- Atradnes teritorijā tiks nodrošināti atbilstoši absorbējošā materiāla veidi un daudzumi, lai nodrošinātu avārijas gadījuma dīzeļdegvielas vai smērvielu izplūdes savākšanu, kā arī tiks nodrošināta darbinieku apmācība atbilstoši rīcībai avārijas gadījumā un materiālu izmantošanai, lai novērstu vai maksimāli samazinātu iespējamu grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu.

6.9. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums

Iespējamās ietekmes uz vidi, ko rada paredzētās darbības īstenošana, var klasificēt:

1) Tiešās un netiešās, sekundārās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas vidē, derīgā materiāla izņemšana, u.c. Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešajām ietekmēm rezultātā, piemēram, ekosistēmas izmaiņas, ja mainās gruntsūdens līmenis. Sekundārās ietekmes piemērs: sekundārie gaisa piesārņotāji (piemēram, sērskābe) veidojas gaisā ķīmiskajā reakcijā starp primāro piesārņotāju un gaisa komponenti. Tādējādi sekundārā ietekme analogi netiešajai ietekmei veidojas mijiedarbības starp tiešajām ietekmēm un vidi rezultātā.

2) Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un rekonstrukcija, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē. Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemsedzes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar zemes lietošanas veida maiņu.

3) Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas, realizējot paredzēto darbību un izvērtējot iespējamo citu darbību ietekmes.

Izvērtējot iespējamās ietekmes, uzmanība pievēršama kā pozitīvām, tā negatīvām ietekmēm. Derīgo izrakteņu ieguves procesā prognozējamās gan ilglaicīgas (piemēram, pazemes ūdeņu

depresijas piltuve), gan īslaicīgas (piemēram, irdināšanas troksnis), gan paliekošas ietekmes (izmaiņas ainavā), ka arī būtiskas, un nebūtiskas ietekmes.

Paredzētā darbība atradnēs "Veczvirgzdiņi"¹³ var radīt šādas tiešas ietekmes:

- Bioloģiskās daudzveidības iznīcināšana Paredzētās darbības teritorijā, atradņu izstrādes laikā. Šī ietekme ir lokāla un maznozīmīga. Teritorijā konstatēts 1,82 ha liels bioloģiski vērtīgs zālājs "6510 Mēreni mitras pļavas", 1. (tipiskais) variants, vidējas kvalitātes, kas ir iekļauts dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols". Apsekojuma laikā konstatētas tipiskās un indikatorsugas: pļavas bitene *Geum rivale*, parastā ziepenīte *Polygala vulgaris*, ziemeļu madara *Galium boreale*, ķimeņlapu selīne *Selinum carvifolia* liecina par zālāja apsaimniekošanas režīma un dabiskās dinamikas ietekmi uz sugu sastāvu un norāda uz tendenci pārveidoties par biotopu "6270 Sugām bagātas ganības un ganības pļavas", kas Latvijā ir biežāk sastopams. Tāpat konstatēts, ka zālājā izplatās slotiņu ciesa, podagras gārša, meža suņburkšķis *Anthriscus sylvestris*, pļavas timotiņš *Phleum pratense* un tādējādi iespējama sugu sastāva vienkāršošanās. Saskaņā ar literatūras datiem valstī kopumā ir aptuveni 43 – 56 km² šāda biotopa un 1,82 ha sastāda ~0,04% no kopējās biotopa platības. Tādējādi tā zaudēšana tiek vērtēta kā nebūtiska negatīva ietekme. Veicot teritorijas rekultivāciju, iespēju robežās tiks izvērtēta iespēja veidot analoģu biotopu un nodrošināt tā apsaimniekošanu.

Paredzētās darbības teritorijā aug valsts nozīmes aizsargājams koks – parastais ozols *Quercus robur*. Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" koks reģistrēts kā īpaši aizsargājams (ID98083, koks Nr. 5157, apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla lielāks par 5,4 m). Paredzētās darbības ietvaros paredzēts saglabāt dižkoku, nodrošinot tam atbilstošus augšanas apstākļus derīgā izraktena ieguves laikā un pēc tam. Tādējādi nav prognozējama negatīva ietekme uz šo dabas objektu.

Rekultivācijas rezultātā tiks atjaunotas meža teritorijas, izveidota augstvērtīga bioloģiski daudzveidīga lauku teritorija ar ūdenstilpi un augstvērtīgu apzaļumošanu, kas balstīta uz reģionā dabīgām un vērtīgām sugām.

- Pazemes ūdens resursu samazināšanās Daugavas ūdens horizontā karjera izstrādes laikā. Resursu samazināšanās ir lokāla (depresijas piltuves teritorijā), tā ir ilglaicīga, visā plānotajā dolomīta ieguves laikā. Iztēlot teritorijas ģeoloģisko uzbūvi un hidrodinamiskos apstākļus, kā arī matemātiskās modelēšanas rezultātus, var uzskatīt, ka depresijas piltuve neatstās būtisku ietekmi uz atradnes teritorijai piegulošajām ekosistēmām. Ūdens līmeņa pazemināšanās neatstāj būtisku negatīvu ietekmi uz kāda objekta ūdensapgādi, tā arī ir terminēta, jo pēc atradnes izstrādes, pārtraucot ūdens atsūkņēšanu, depresijas piltuve pakāpeniski aizpildīsies un izzudīs. Tā kā depresijas piltuves potenciālās attīstības zonā atrodas vairākas viensētas, tika veikti potenciālā līmeņa pazemināšanās aprēķini matemātiskās modelēšanas ceļā. Ņemot vērā, ka viensētas atrodas jau darbojošos karjeru (Dutkas, Jaundutkas, Sienāži) radītajā Daugavas ūdens horizonta depresijas piltuvē, to ūdensapgādei jau šobrīd nevar izmantot Daugavas ūdens horizontu. Dziļāk iegulošo Augšdevona Pļaviņu vai Gaujas ūdens horizontu hidrodinamiskos apstākļus paredzētās darbības īstenošana neietekmē.

¹³ Dolomīta un smilts atradne „Veczvirgzdiņi”, dolomīta atradne „Veczvirgzdiņi 2020.gads” un smilts atradne „Astilbes”

- Dolomīta resursu samazināšanās reģionā. Ietekme ir neatgriezeniska un reģionāla. Pieejamie derīgo izrakteņu resursi samazināsies par iegūto apjomu. Taču šis daudzums ir nenozīmīgs Latvijas mērogā.
- Emisijas gaisā ieguves procesā, ko rada ieguves tehnika, transports. Veiktie emisiju aprēķini un to izklīdes modelēšana demonstrē, ka tuvējo viensētu teritorijā netiek pārsniegtas normatīvajos aktos noteiktās gaisa kvalitātes robežvērtības. Transporta radītie putekļi veidosies ilgstoša sausuma periodā uz pievedceļa un ir konstatēts, ka iespējama normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšana, tādēļ tiks īstenoti pretputēšanas pasākumi, kas atbilstoši aplēsēm nodrošina gaisa kvalitātes atbilstību normatīvo aktu prasībām.
- Trokšņa emisijas, ko rada ieguves un derīgā izrakteņa apstrādes process un tajā iesaistītie tehniskie līdzekļi, dolomīta spridzināšana vai atskaldīšana, kā arī iegūto izrakteņu transports. Ietekmes lokālas un nebūtiskas, kas nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās pieļaujamās robežvērtības.
- Spridzināšanas darbu radītās vibrācijas – ir īslaicīgas – dažas sekundes, Latvijas normatīvajos aktos nav noteiktas pieļaujamās vibrāciju, kas iedarbojas uz infrastruktūras objektiem un būvēm robežvērtības. Pamatojoties uz Latvijā veiktiem izpēti un modelēšanas darbiem analogās teritorijās, var pieņemt, ka maksimālais vibrāciju, kas pārsniedz Vācijas standartā DIN 4150 noteikto pieļaujamo svārstību ātrumu dzīvojamām ēkām 5 mm/s ir prognozējamas līdz 70 – 80m no sprādziena vietas. Pamatojoties uz veiktajiem pētījumiem un modelēšanu atradnē Salaspils, šādā attālumā no spridzināšanas poligona, plānoto spridzināšanas darbu rezultātā nav prognozējama negatīva ietekme uz ēkām un būvēm. Tā kā tuvākās viensētas atrodas vairāk kā 100m attālumā no paredzētās darbības teritorijas, ietekmes ir nebūtiskas.
- Ainavas izmaiņas. Karjera ierīkošana maina ekstensīvi izmantotas lauksaimniecības zemes un meža ainavu. Ainava ir mazvērtīga un tajā nav tālu skatu punktu. Ietekme uz ainavu vērtējama kā lokāla un nebūtiska.

Paredzētās darbības īstenošanas gaitā ir prognozējamas šādas netiešas ietekmes uz vidi:

- Nebūtiska ietekme uz Pietēnupes hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti, palielināsies upes caurplūdums, ūdenī samazināsies organisko vielu un barības vielu koncentrācija, kas var palēnināt upes aizaugšanu. Kopumā ietekme lokāla un terminēta, karjera izstrādes laikā. Iespējama pozitīva ietekme uz upes ekosistēmu. Iespējamā negatīvā ietekme, ja tiek novadīti atbilstoši no suspendētajām daļiņām neattīrīti ūdeņi. Ievērojot atbilstošu nostādināšanas režīmu un veicot regulāru novērošanu, nav prognozējama iespējama paaugstināta suspendēto vielu koncentrācija novadāmajos ūdeņos.

Lielākā daļa ietekmju (emisijas gaisā, trokšņa traucējumi, ietekme uz Pietēnupi, periodiska ūdens līmeņa pazemināšana Daugavas ūdens horizontā) ir saistītas ar atradnes izstrādi un ir terminētas – tās būs novērojamas tikai karjera izveidošanas un atradnes izstrādes laikā.

Pēc atradnes rekultivācijas kā pozitīva paliekoša ietekme vērtējama jaunas ūdenstilpes izveidošana, kas tiks projektēta un veidota kā augstvērtīga rekreācijas teritorija.

6.9.1. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS UN CITU DARBĪBU, TAI SKAITĀ CITU TUVUMĀ ESOŠU DERĪGO IZRAKTEŅU ATRADŅU IZMANTOŠANAS SAVSTARPĒJĀ UN KOPĒJĀ IETEKME

Uz ziemeļiem un rietumiem no Paredzētās darbības teritorijas atrodas 2005. gadā izpētītā smilts, mālsmilts un dolomīta atradne „Sienāži”, 2022.gadā izpētītā dolomīta atradne "Sienāži" iecirknis "Sienāži II" un 2018. gadā izpētītā dolomīta atradne „Dižzvīrgzdiņi”. Dienvidos un dienvidaustrumos atrodas agrākos gados pētītās dolomīta atradnes „Remīne” un „Dutkas” un smilts un dolomīta atradne „Jaundutkas”.

Vairākās minētajās atradnēs („Dutkas”, „Jaundutkas”, „Sienāži”, „Remīne”) ir notikusi, vai notiek dolomīta izstrāde.

Tādējādi Paredzētā darbība plānota teritorijā, kur jau ilgstoši tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve.

IVN procesā vērtējot ietekmi uz gaisa kvalitāti, Daugavas ūdens horizonta hidrodinamiskajiem apstākļiem, kā arī uz trokšņa piesārņojumu, ņemtas vērā arī ietekmes, ko rada derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde minētajās, darbojošajās atradnēs.

Tika konstatēti normatīvajos aktos noteikto putekļu emisiju robežvērtību pārsniegumi un izstrādāti pasākumi emisiju mazināšanai. Tāpat viensētās, kas atrodas tiešā atradņu „Dutkas” un „Jaundutkas” ietekmes zonā ir pārsniegtas trokšņa līmeņa robežvērtības, konstatēts, ka Paredzētās darbības īstenošana nepalielina trokšņa līmeni šajās viensētās.

Summāro ietekmi uz Pietēnupi rada karjera ūdeņu novadīšana. Eksperta apsekojumā tika konstatēts, ka upē tiek novadīts nepilnīgi nostādināts karjera ūdens, kas rada saduļļojumu un plašus nosēdumus upes gultnē. Paredzētās darbības ietvaros tiks nodrošināta atbilstošas ūdens attīrīšanas sistēmas izveide un ekspluatācija.

6.9.2. VIDES RISKI

Ar paredzētās darbības īstenošanu nav saistāmi nozīmīgi vides riski, būtiskas negatīvas ietekmes vai pastāvīgas negatīvas ietekmes, kas ir tuvas vai pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, nav nepieciešams izstrādāt papildus ietekmes samazinošus vai kompensējošus pasākumus tiem, kas jau definēti Ziņojumā un sniegtas rekomendācijas Ekspertu atzinumos..

6.9.3. AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

Derīgo izrakteņu ieguves procesā avārijas situācijas, kas varētu radīt negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi, ir ļoti retas. Kā būtiskāko var minēt tehnisko līdzekļu avārijas, kuru rezultātā veidojas degvielas vai eļļu noplūdes, tai skaitā iespējamās noplūdes degvielas uzglabāšanas un uzpildes procesā. Iespējama degvielas vai eļļu noplūdes apjoms darba laikā karjerā tehniskā līdzekļa avārijas gadījumā ir samērā neliels (daļēji tiek izmantoti tehniskie līdzekļi ar elektroenerģiju, piemēram ūdens sūkņi, stacionārā dolomīta apstrādes līnija, asfaltbetona rūpnīca) traktortehnika un mobilā apstrādes tehnika, kas darbojas ar dīzeļdegvielu var radīt lokālu piesārņojumu, ko, izmantojot sorbējošus materiālus un grunts ekskavāciju, iespējams pilnībā likvidēt.

Degvielas uzglabāšanas un uzpildes sistēmai tiks nodrošināta necaurlaidīgs pamatnes segums, kā arī noplūžu savākšanas sistēma.

Afaltbetona rūpnīcas pamata izejvielas (smilts, dolomīta šķembas, granīta šķembas u.c.) ir videi nekaitīgas. Šķīdinātā bitumena noplūdes gadījumā, tas nešķīst ūdenī un ātri sacietē tādēļ ir pilnībā savācams/ekskavējams neradot grunts piesārņojumu)

6.10. Nepieciešamās izmaiņas teritorijas plānojumā

Saskaņā ar Ropažu novada teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas zonējumu, paredzētās darbības teritorija atrodas rūpnieciskajā teritorijā R2. Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru, kā arī Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005). Tādējādi paredzētā darbība nav pretrunā ar Ropažu novada teritorijas plānojumā noteikto.

Darbības īstenošanai veicama teritorijas atmežošana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

6.11. Iespējamie ierobežojumi esošajās saimnieciskajās darbībās un zemes izmantošanā

Plānotā saimnieciskā darbība nerada nekādus jaunus ierobežojumus esošajā saimnieciskajā darbībā vai zemes izmantošanā blakus esošajos zemes īpašumos.

6.12. Paredzētās darbības sociāli ekonomiskais novērtējums un sabiedrības attieksme

Projekta īstenošana atstās labvēlīgu ietekmi uz Ropažu novada, Ropažu pagasta sociāli ekonomisko stāvokli.

Pozitīvās ietekmes, pirmkārt, saistāmas ar nodarbinātības līmeņa pieaugumu. Paredzētās darbības īstenošanai galvenokārt tiks piesaistīts vietējais darba spēks.

Pozitīvu ietekmi atstās arī nodokļu apjoma pieaugums, kas nonāks novada un valsts budžetā, tai skaitā dabas resursu nodoklis, iedzīvotāju ienākumu nodoklis.

No dabas resursu nodokļa summas ieskaita:

- 1) 2024. gadā 60 procentus — valsts pamatbudžetā, 40 procentus — tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība;
- 2) 2025. gadā 50 procentus — valsts pamatbudžetā, 50 procentus — tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība;
- 3) 2026. gadā 40 procentus — valsts pamatbudžetā, 60 procentus — tās vietējās pašvaldības pamatbudžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība.

7. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ALTERNATĪVU IZVĒRTĒJUMS IZVĒLĒTĀ VARIANTA PAMATOJUMS UN PALIEKOŠO IETEKMJU BŪTISKUMA RAKSTUROJUMS

7.1. Paredzētās darbības iespējamo alternatīvu raksturojums

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu izskatāmas arī paredzētās darbības alternatīvas. Šajā gadījumā nav iespējama vietas vai teritorijas alternatīva, jo ieguvu iespējams veikt tikai teritorijā, kurā ir akceptēti derīgā izrakteņa krājumi.

Tādējādi tiek izvērtēti divi tehnoloģiskie risinājumi dolomīta atdalīšanai no dabiskā masīva.

1. Derīgā izrakteņa ieguve, dolomīta irdināšanai izmantojot spridzināšanas metodi;
2. Derīgā izrakteņa ieguve, dolomīta irdināšanai izmantojot mehānisko irdināšanas metodi.

Turpmākajā ieguves plānošanas procesā šīs metodes iespējams kombinēt, vai arī pilnībā ieguvu veikt izmantojot tikai spridzināšanas vai mehāniskās irdināšanas metodes.

Katras no alternatīvajām tehnoloģijām izmantošanai prognozējama atšķirīga ietekme uz trokšņa emisijām.

Veicot paredzētās darbības ietekmes uz trokšņa līmeni novērtējumu, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, izvērtēta katra no alternatīvajām metodēm.

Citas prognozējamās ietekmes (uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c.) ir analogas abiem alternatīvajiem tehniskajiem risinājumiem.

Īstenojot 1.alternatīvo variantu Dolomīta atdalīšanai no dabiskā ieguluma masīva tiek izmantota spridzināšanas metode. Dolomīta irdināšanai pielieto spridzināšanu pēc parindu un viļņveida īslaicīgi palēninātas ierosmes shēmas, kur izmanto vertikālo urbumu lādiņus pa vienam. Pielietojot īslaicīgi palēninātās ierosmes spridzināšanas shēmu, būtiski tiek samazināti trokšņu traucējumi un vibrācijas, jo sprādzieni urbumos notiek nevis vienlaicīgi, bet ar laika nobīdi, pakāpeniski. Tādējādi reāli troksni un vibrācijas izraisa sprādziens 1 – 5 urbumos, nevis visos urbumos vienlaicīgi. Ar spridzināšanas metodi prognozējams, ka lai nodrošinātu atbilstošu dolomīta materiāla apjomu, spridzināšanu veic aptuveni 2 reizes mēnesī, tās ilgums ~11 sekundes Trokšņa novērtējuma gaitā tika secināts, ka, lai arī spridzināšanas radītais momentālais troksnis ir visaugstākais no visiem trokšņa avotiem, tomēr īslaicīgās ietekmes dēļ gada griezumā, tas nav vērtējams kā nozīmīgs trokšņa avots. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 16 (07.01.2014.), vides trokšņa robežlielumi tiek noteikti gada vidējiem trokšņa rādītājiem nevis īslaicīgiem trokšņa notikumiem.

Īstenojot 2.alternatīvo variantu Dolomīta atdalīšanai no dabiskā ieguluma masīva tiek izmantots hidrauliskais āmurs. Monolītu slāņu uzirdināšanai atsevišķos gadījumos tiek izmantoti hidrauliskas piedziņas speciālie irdināšanas uzgaļi (hidrauliskie āmuri vai zobveida cirtņi), kas pievienojami minētajiem vai analogiem karjeru izstrādes ekskavatoriem. Veicot mehānisko derīgā slāņa irdināšanu Paredzētās darbības ietvaros, plānots izmantot Hidraulisko āmuru Volvo HB38 1 vai 2 vienības, vai analogu, kā arī Ekskavatoru Volvo EC380E vai analogu. Āmuru darbības pamatā ir hidrauliskā āmura trieciena vertikālais spēks, pēc instrumenta (zondes) iedzīšanas iezī ir iespējams nodrošināt arī horizontālas kustības, tādējādi izdarot irdināšanu. Pielietojot šādu irdināšanas metodi ir iespējams uzirdināt dolomītus, kuru stiprība sasniedz 150 MPa. Ņemot vērā derīgā materiāla izstrādē iesaistītās tehnikas vienības, to radīto skaņas jaudu un darba laiku gada griezumā, kā skaļākā ieguves metode tika noteikta dolomīta irdināšana, pielietojot hidraulisko āmuru, tāpēc detalizēts

trokšņa novērtējums sagatavots šai ieguves metodei. Lai nodrošinātu darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, 2.alternatīvā varianta īstenošanas gadījumam ir noteikti hidroaulisko āmuru izmantošanas laiku aprobežojumi blokos R3 un R4, kā arī A1 un A5.

7.2. Kritēriji alternatīvo risinājumu salīdzināšanai

Tā kā izvērtētie alternatīvie risinājumi ir saistīti galvenokārt ar tehnoloģiskajiem risinājumiem karjera teritorijā un tās radīto ietekmi uz trokšņa līmeni, bet neietekmē saražotās produkcijas apjomu, transportēšanas slodzi vai atsūkņētā karjera ūdens apjomu, novērtēšanai tika izvēlēti 5 būtiskākie kritēriji, kuri raksturo dolomītu ieguves iespējamās ietekmes uz vidi un iedzīvotājiem. Salīdzinājumam pielietota novērtēšanas sistēma ballēs, kur:

- -2 nozīmē, ka ieguve rada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi;
- -1 nozīmē, ka ieguve rada negatīvu ietekmi uz vidi;
- 0 nozīmē, ka ietekme uz vidi nav novērojama.

Šāda pieeja ļauj novērtēt katras aprakstītās alternatīvas potenciālo negatīvo ietekmi uz vidi un iedzīvotājiem, kā arī dod iespēju savstarpēji salīdzināt atšķirīgas alternatīvas un novērtēt, kura no tām rada mazāku potenciālo ietekmi un ir rekomendējama pielietošanai dolomīta izstrādei Paredzētās darbības ietvaros.

Veicot salīdzinošo vērtējumu, tika pieņemts, ka neatkarīgi no izvēlētajās tehnoloģiskās alternatīvas karjera ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas sistēma un atsūkņētā ūdens daudzums nemainās, līdz ar to ietekmes uz pazemes hidrospēru un Pietēnupi ir vienādas abos alternatīvajos variantos.

7.1.tabula Alternatīvu salīdzināšanai izmantotie kritēriji

Nr.p.k.	Kritērijs	Vērtējums	
		1.alternatīva	2.alternatīva
1.	Ietekme uz trokšņa līmeni	-1	-2
2.	Papildus tehnisko līdzekļu iesaiste	0	-2
3.	Ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ĪADT, Natura 2000 teritorijām	-1	-1
	Summa	-2	-5

Abi alternatīvie varianti tika izvērtēti paredzētās darbības plānošanas sākuma posmā. Šāda pieeja ļāva izvēlēties atbilstošāko alternatīvo risinājumu jau ietekmes uz vidi novērtējuma procesa sākuma posmā, izvairoties no bezmērķīgiem pētījumiem vai izvērtējumiem. Taču ietekmju trokšņa līmeni novērtējumā novērtējums veikts katram no alternatīvajiem variantiem.

Rezultātā tika konstatēts, ka ieviešot 2.alternatīvo variantu, trokšņa līmenis veicot dolomīta materiāla ieguve ar hidroaulisko āmuru izmantošanu ir pastāvīgs visā ieguves laikā un atsevišķos scenārijos pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, tādēļ modelēšanas procesā noteikti aprobežojumi hidroaulisko āmuru izmantošanai blokos R3 un

R4, kā arī blokos A1 un A5, lai nodrošinātu tā atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām trokšņa robežvērtībām.

Izvērtējot abu alternatīvo variantu īstenošanas iespējas izvēlēts 1.alternatīvais variants. Tai pat laikā izstrādājot derīgo izraktenu ieguves projektu un spridzināšanas darbu projektu iespējamās atsevišķās teritorijas, kurās rekomendējams izmantot hidraulisko āmuru dolomīta atdalīšanai no dabiskās vides, pilnībā ievērojot trokšņa izkliedes modelēšanā iestrādātos ierobežojošos nosacījumus.

Tādējādi izvēlētais alternatīvais variants ir videi draudzīgāks un ekonomiski izdevīgāks.

8. IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS METODES

Lai novērtētu paredzētās darbības ietekmi uz vidi izmantotas dažādas novērtēšanas un prognozēšanas metodes:

- 1) Vēsturiskās analīzes metode, karšu, arhīva materiālu, publicēto un npublicēto materiālu izpēte;
- 2) Salīdzinošā analīze;
- 3) Teritorijas kartēšana, apsekošana un novērtēšana;
- 4) Fotofiksācija;
- 5) Izpētes darbi un mērījumi;
- 6) Datu apkopojums un statistiskā analīze;
- 7) Matemātiskie aprēķini un modelēšana.

Vēsturiskās analīzes metode pielietota, novērtējot apkārtējo teritoriju un atradnes vēsturiskos veidošanās aspektus. Esošās situācijas raksturojumam izmantotas pieejamās kartes (ģeoloģiskā uzbūve, kvartārģeoloģiskā karte, ģeomorfoloģiskās kartes), plāni un citi informatīvi materiāli, kas ļauj novērtēt teritorijas kopējo ģeomorfoloģisko un ģeoloģisko uzbūvi, hidroģeoloģiskos apstākļus, reljefa formas. Tāpat no publicētajiem un npublicētajiem informācijas avotiem iegūta sākotnējā informācija par teritorijas kultūrvēsturisko nozīmīgumu, apkārtnes dabas vērtībām, citām dabas vērtībām un riska objektiem. Apkopota informācija arī par teritorijas pašreizējo izmantošanu, tuvumā esošajām lauku saimniecībām, citiem saimnieciskās darbības objektiem. Šim nolūkam izmantotas publiski pieejamās datu bāzes, arhīvi, publicētā un npublicēta informācija.

Situācijas novērtēšanai izmantota arī salīdzinošā analīze, veicot teritorijas apstākļu novērtējumu un iespēju robežās izvērtējot līdz šim veiktās darbības ietekmes. Pieņemot, ka līdzīgos apstākļos var veidoties līdzīgi procesi vai ietekmes. Tā piemēram, salīdzinošās analīzes rezultātā tika novērtēta ģeoloģisko procesu attīstības iespējamība un veidi, pamatojoties uz eksistējošo pieredzi, kā līdz šim noritēja ģeoloģiskie procesi, iespējamās augsnes izmaiņas, arī iespējamā ietekme uz ainavu utml.

Informācija, kas izmantota ietekmes novērtēšanai, lielā mērā iegūta teritoriju kartēšanas, apsekošanas un novērtēšanas rezultātā. Apsekojot apkārtējo teritoriju un sastādot atzinumu, novērtētas apkārtnes dabas vērtības un ainaviskais nozīmīgums. Kartēšanas rezultātā novērtētas piebraukšanas iespējas (ceļi), teritorijas pieejamība, tuvējās ūdensteces un ūdenstilpnes, raksturīgās reljefa formas.

Veicot fotofiksāciju, ievēroti nosacījumi, kas ļauj iegūto informāciju izmantot novērtēšanai – fiksēts fotouzņēmumu izdarīšanas datums, vieta, autors.

Teritorijas ģeoloģiskās uzbūves, inženierģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu un kopējo pieejamo krājumu novērtēšanai izmantoti izpētes darbi un mērījumi. Veicot krājumu aprēķinu, ir veikta teritorijas topogrāfiskā uzmērīšana, sastādot topogrāfisko plānu. Tāpat ir veikti urbšanas darbi, paraugu ņemšana un testēšana akreditētā laboratorijā, tādējādi nosakot teritorijas ģeoloģisko griezumu ieguves slāņa dziļumā, materiāla sastāvu un īpašības.

Teritorijas bioloģisko daudzveidību un tajā sastopamās dabas vērtības novērtēja Dr.ģeogr. Inese Silamiķele (vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopu eksperta sertifikāts Nr.019.).

Ietekmi uz īpaši aizsargājamiem saldūdens biotopiem Pietēnupē novērtēja Laura Grīnberga, Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte, tiesīga sniegt atzinumus par biotopu grupām: tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi Eksperta sertifikāta Nr.100 (pagarināts līdz 18.06.2026.), sugu grupām: vaskulārie augi (07.06.2019. – 06.06.2024.).

Teritoriju apsekoja un tajā esošās ornitoloģiskās vērtības un prognozējamo ietekmi uz tām novērtēja eksperts Rolands Lebus (eksperta sertifikāts Nr.005; sertifikāts izsniegts 08.04.2013, derīgs līdz 13.05.2023).

Īpašumā esošo dižkoku apsekoja un novērtēja tā stāvokli, kā arī sniedza rekomendācijas koka turpmākajai uzturēšanai eksperts Gvido Leiburgs: mežzinātņu inženieris (LLU MF, diploma Nr. 001095), dārznieks (VBTD, diploma Nr. T048304), EAC (Eiropas Arboristu padome) sertificēts arborists (ETW sertifikāta Nr. ID001624), Latvijas Kokkopju-Arboristu biedrības biedrs, sertificēts arborists-koku eksperts (sertifikāts Nr. 2/2020), LR dabas eksperts, kurš tiesīgs sniegt atzinumus par biotopu grupu: meži un virsāji, sugu grupām: vaskulārie augi, ķērpji, bezmugurkaulnieki (DAP sertifikāta Nr. 058), LAAAB (ainavu tehniķis-darbu vadītājs, sertifikāta Nr. 032-2008), LDB sertificēts dendrologs (sertifikāta Nr.001), Latvijas Dendrologu biedrības viceprezidents

Gaisa piesārņojuma līmeņa noteikšanai, cietajām daļiņām PM10 un PM2.5, oglekļa oksīdam un slāpekļa dioksīdam gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķinus un piesārņojuma izkliedes modelēšanu veica SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (ELLE).

SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (ELLE) ir sagatavojusi vides trokšņa aprēķinus un izkliedes modelēšanu paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā.

Rīgas tehniskās universitātes Vides modelēšanas centrā pamatojoties uz izveidoto hidroģeoloģisko modeli sniedza Atzinumu par derīgo izrakteņu ieguves atradnēs „Vecvirgzdiņi” izraisītu hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu izstrādāja SIA "Vides konsultāciju grupa". IVN Ziņojuma izstrādes vadītāja Inga Gavēna, izpildītājs vides inženieri Lavrentiju Oskirko.

9. SABIEDRISKĀ APSPIEŠANAS REZULTĀTI, IEDZĪVOTĀJU UN PAŠVALDĪBAS ATTIEKSME PRET PROJEKTA REALIZĀCIJU

Paredzētās darbības IVN procedūras sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2021.gada 10.decembra līdz 20.decembrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanāksmi tika publicēts Ropažu novada pašvaldības informatīvā izdevuma "TĒVZEMĪTE" 2021.gada 10.decembra izdevumā Nr. 342 un ievietots tīmekļvietnēs www.vkgrup.lv, www.ropazi.lv un www.vpvb.gov.lv.

Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību klātienē varēja iepazīties Ropažu novada pašvaldībā (Institūta iela 1a, Ulbroka, Stopiņu pagasts, Ropažu novads, LV-2130).

Par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.

Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar likuma "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums" 20. pantu.

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli tīmekļvietnē www.vkgrup.lv tika ievietoti 2021.gada 10.decembrī un bija pieejama līdz programmas izdošanas brīdim. Tāpat Sākotnējās apspriešanas laikā personām bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus, kā arī saņemt atbildes, sūtot tos uz e-pasta adresi – info@vkgrup.lv.

Laikā līdz 2022.gada 3.janvārim uz norādīto e-pasta adresi netika saņemts neviens jautājums vai priekšlikums par Paredzēto darbību.

Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika 2021. gada 21.decembrī plkst. 18.00. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnes www.vkgrup.lv sadaļā Aktualitātes publicēto saiti. Prezentācija par Paredzēto darbību, Sākotnējās apspriešanas sanāksmes ieraksts un sanāksmes protokols tīmekļvietnē www.vkgrup.lv tika publicēti 2021.gada 22.decembrī un bija pieejami līdz IVN programmas Paredzētai darbībai izdošanas brīdim. Sanāksmē tās dalībnieki tika iepazīstināti ar Sākotnējās apspriešanas procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus.

No sabiedrības tika saņemti jautājumi par plānotajiem Paredzētās darbības risinājumiem, īpaši saistībā ar sagaidāmo ietekmi uz trokšņa līmeni un risinājumiem smago automašīnu ietekmes novēršanai uz apkārtējām dzīvojamām teritorijām. Tika izteiktas bažas arī par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz tuvumā esošo *Natura 2000* teritoriju. Tāpat tika saņemti jautājumi par plānoto ietekmju vērtējumu saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvī Darbības vietai blakus esošajās atradnēs un izteikti ierosinājumi noteikti ņemt vērā jau esošo situāciju un Paredzētās darbības ietekmi vērtēt un modelēt kopā ar jau esošajām darbībām. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros VPVB netika saņemti viedokļi par Paredzēto darbību.

Atbilstoši VPVB Lēmumam Nr. 5-02-1/29/2023 atkārtota sākotnējā sabiedriskā apspriešana par paredzēto darbību derīgo izrakteņu (smilts un dolomīta) ieguve un produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījumi, kā arī asfaltbetons) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana, kas plānota Ropažu novada, Ropažu pagasta, nekustamos īpašumos „Veczvirgzdiņi” un „Senzvirgzdiņi” notika neklātienēs formā (attālināti) 2023.gadā no 8.decembra līdz 28.decembrim.

Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika:

- publicēts 2023.gada 8.decembrī Ropažu novada pašvaldības informatīvā izdevumā „TĒVZEMĪTE”;
- ievietots Ropažu novada, Vides pārraudzības valsts biroja un SIA „Vides konsultāciju grupa” tīmekļa vietnēs;

- individuāli nosūtīts (ierakstīta vēstule) katram nekustamā īpašuma īpašniekam (valdītājam), kura nekustamais īpašums robežojas ar paredzētās darbības teritoriju.

Ar materiāliem par paredzēto darbību bija iespēja iepazīties:

- papīra formātā: Ropažu novada pašvaldībā (Institūta iela 1a, Ulbroka, Stopiņu pagasts, Ropažu novads, LV- 2130);
- Ropažu novada pašvaldības tīmekļa vietnē: www.ropazi.lv;
- tīmekļa vietnē: www.vkgrup.lv

Līdz 2023.gada 28.decembrim AS „MA Holding” netika iesniegts neviens jautājums un priekšlikums par paredzēto darbību.

2022.gada 17.februārī IVN ierosinātais griezās VVD ar lūgumu sniegt informāciju par iepriekš minēto atradņu zemes dzīļu izmantošanas licencēm uz derīgo izrakteņu ieguvī, derīgo izrakteņu ieguves projektiem, zemes dzīļu monitoringiem, monitoringa rezultātiem. 2022.gada 17.martā tika saņemta VVD vēstule, kurā sniegta informācija par licencēm, par monitoringiem.

IVN Ziņojuma izstrādes laikā, novērtējot summārās ietekmes, pamatā tika ņemtas vērā 3 atradnes, kurām ir spēkā esošas zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei un kurām pēc LVĢMC derīgo izrakteņu bilances datiem ir vēl ievērojami krājumi („Sienāži”, „Dutkas” un „Jaundutkas”). Atradrēs „Remīne”, „Dižzvirgzdiņi” un atradnes "Sienāži" iecirknī "Sienāži II" derīgo izrakteņu ieguve nenotiek.

9.1. IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana

Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējuma procesu, paredzētās darbības ierosinātais, atbilstoši MK 13.01.2015. noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” prasībām, lūdza Ropažu novada pašvaldības viedokli par paredzētās darbības atbilstību pašvaldības teritorijas attīstības un plānošanas dokumentiem.

Ropažu novada pašvaldība 09.09.2021. izziņā Nr. RN/2021/4.2-2/689 (17.pielikums) ir norādījusi, ka nekustamajos īpašumos "Veczvirgzdiņi" (kadastra Nr.8084 017 0006) (*tagadējais nosaukums "Senzvirgzdiņi"*) un "Veczvirgzdiņi" (kadastra Nr.8084 017 0003), saskaņā ar Ropažu novada domes 25.03.2009. sēdes Nr.03,§40 lēmumu “Par Ropažu novada teritorijas plānojuma grozījumu apstiprināšanu un Ropažu novada domes 25.03.2009. saistošiem noteikumiem Nr.7” paredzētais zemes lietošanas mērķis apbūves noteikumos ir ražošanas teritorijas (R) ar apakšzonējumu Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas - Rk

2022.gadā Ropažu novada Ropažu pagastam tika izstrādāts jauns teritorijas plānojums (*apstiprināts Ropažu novada pašvaldības domes 26.10.2022 sēdē ar saistošajiem noteikumiem Nr.49/22, precizējumi izdarīti Ropažu novada pašvaldības domes 25.01.2023 sēdē ar saistošajiem noteikumiem Nr. 1/23*).

Ropažu novada pašvaldība 14.03.2023. izziņā Nr. 4.2-2/538 (18.pielikums) ir norādījusi, ka Ropažu novads, Ropažu pagasta teritorijas plānojumā nekustamo īpašumu "Veczvirgzdiņi" (kadastra Nr.8084 017 0006) (*tagadējais nosaukums "Senzvirgzdiņi"*) un "Veczvirgzdiņi" (kadastra Nr.8084 017 0003) zemes vienībās noteiktais funkcionālais zonējums paredz derīgo izrakteņu ieguvī.

IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana (turpmāk tekstā – IVN Ziņojuma apspriešana) norisinājās no 2024.gada 8.septembra līdz 2024.gada 9.oktobrim. Paziņojums par Paredzētās darbības IVN Ziņojuma apspriešanu tika publicēts 2024.gada 6.septembra Ropažu novada pašvaldības informatīvā izdevumā „Tēvzemīte” (Nr. 375, 3.lpp.). Paziņojums tika publicēts

tīmekļa vietnēs www.vkgrup.lv, www.ropazi.lv un www.vpvb.gov.lv. IVN Ziņojums bija pieejams Ropažu novada pašvaldības ēkā un SIA „Vides konsultāciju grupa” tīmekļa vietnē www.vkgrup.lv.

Atbilstoši 2022.gada 24.janvāra Vides pārraudzības valsts biroja (no 2025.gada 1.februāra *Enerģētikas un vides aģentūra*) izsniegtās Programmas Nr. 5-03/3/2022 III. daļas „Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums”, SIA „Vides konsultāciju grupa” griezās Dabas aizsardzības pārvaldē, Valsts vides dienestā un Ropažu pagasta pašvaldībā ar lūgumu sniegt rakstiskus priekšlikumus vai viedokli par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētajai darbībai, tos sūtot Vides pārraudzības valsts birojā līdz 2024.gada 9.oktobrim.

Ziņojuma sabiedriskā apspriešana notika hibrīdformā 2024.gada 27.septembrī, plkst. 18:05:

- ❖ Klātienē – Ropažu Kultūras centrs, Sporta iela 2/k.2, Ropaži, Ropažu pagasts, Ropažu novads;
- ❖ Attālināti varēja pieslēgties izmantojot saiti: <https://meet.goto.com/325270949>.

Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 6 dalībnieki, t.sk. Ropažu novada pašvaldības pārstāvis. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un ietekmju novērtējuma rezultātiem. Dalībniekiem tika dota iespēja izteikt viedokli un uzdot jautājumus. Sanāksmes laikā dalībniekiem neizteica ne viedokļus, ne jautājumus.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumu Nr. 18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 46.punktam, Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas, sanāksmes protokols tika nosūtīts Ropažu novada pašvaldībai un Vides pārraudzības valsts birojā, kā arī ievietots SIA „Vides konsultāciju grupa” tīmekļa vietnē www.vkgrup.lv.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols, kā arī sludinājumu kopijas ir iekļauti IVN Ziņojuma 25. pielikumā.

Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību SIA „Vides konsultāciju grupa” vai Vides pārraudzības valsts birojā varēja iesniegt līdz 2024. gada 9.novembrim. Šajā periodā SIA „Vides konsultāciju grupa” nesaņēma nevienu priekšlikumu un viedokli.

Vides pārraudzības valsts birojs saņēma un 2024.gada 11.oktobrī ar vēstuli Nr.5-01/1174/2024 pārsūtīja SIA „MA Holding” un SIA „Vides konsultāciju grupa” Ropažu novada pašvaldības 2024.gada 4.oktobra vēstuli „RN/2024/4.2-2/1844 „Par priekšlikumu sniegšanu ziņojuma papildinājumam” (26.pielikums).

SIA „Vides konsultāciju grupa” saņēma Dabas aizsardzības pārvaldes 2024.gada 11.novembra vēstuli Nr.4.9/7066/2024-N „Par rakstveida priekšlikumu sniegšanu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pilnveidošanai derīgo izrakteņu ieguvei īpašumos „Veczirgzdiņi” un „Senzvirgzdiņi” (26.pielikums).

SIA „Vides konsultāciju grupa” saņēma Valsts vides dienesta 2025.gada 10.janvāra vēstuli Nr.2.4/AP/316/2025 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma I redakciju” (26.pielikums).

Sekojošā 9.1.tabulā sniegts apkopojums par būtiskiem sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtajiem komentāriem, priekšlikumiem un iebildumiem.

9.1.tabula **Apkopojums par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem komentāriem, priekšlikumiem un iebildumiem**

Nr. p.k.	Saņemtie priekšlikumi	Komentāri, kā tie tika ņemti vērā
	<i>No Ropažu novada pašvaldības</i>	
1.	<u>Jāizstrādā</u> monitoringa kontrolēta sistēma un precīzi monitoringa nosacījumi, lai no visiem karjeriem ūdens netiktu laists vienlaicīgi.	Nav ņemts vērā, jo vienmērīgas atsūkņēšanas (noteces) procesā ir mazāka iespēja pārplūst ūdens notekai, nekā, ja kādā īsā laika sprīdī (periodiskā ciklā) novada lielu ūdens daudzumu. Jāņem vērā, ka prognozētais maksimāli atsūkņējama ūdens daudzums praktiski netiks sasniegts, jo paredzētās darbības teritorija tiks izstrādāta pakāpeniski ar paralēlu izstrādāto vietu rekultivāciju. Tā pat arī darbojošās atradnes pamazām sāk rekultivēt izstrādātās daļas, tādējādi samazinot novadāmo ūdeņu apjomu.
2.	<u>Jāizstrādā</u> monitoringa sistēma, kas aptver gan pazemes ūdens līmeņu, gan ietekmes uz ūdensapgādi un ūdens kvalitāti uzraudzību un kontroli, un jānodrošina monitoringa veikšana. Precīzi monitoringa nosacījumi vietas urbumu izvietojumam un paraugu ņemšanai, to biežumam.	Ņemts vērā. IVN Ziņojuma 6.3. un 10.daļās ir iestrādāti galvenie monitoringa virzieni, kurus turpmāk jāņem vērā izstrādājot derīgo izraktnu ieguves projektu, kā arī kura ietvaros izstrādājama arī pazemes ūdens monitoringa sistēma.
3.	<u>Noteikt</u> , ka ar paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana, būtiski ietekmēts mitruma režīms. <u>Jānodrošina</u> , ka novadgrāvjiem visā garumā līdz ietekai Pietenupē upē ir caurplūdei nepieciešamie tehniskie parametri. <u>Jānodrošina</u> saņemto ūdensteces (novadgrāvja) stāvokļa uzraudzība un periodiska tīrīšana, kā arī citi tehnisko parametru uzturēšanas darbi, ja nepieciešams, šos pasākumus atkārtot pēc katra dolomīta izstrādes cikla	Ņemts vērā. IVN Ziņojuma 6.8.daļā ir iestrādāti nosacījumi
	<i>No Dabas aizsardzības pārvaldes</i>	
4.	<u>Pilnveidot</u> IVN ziņojuma nodaļu "6. Iespējamā ietekme uz vidi Paredzētās darbības īstenošanas laikā", jo atbilstoši tai, daļai identificēto ietekmju nav sniegti skaidri saprotami nosacījumi darbības īstenošanai, lai gan ekspertu atzinumos tādi ir minēti. Labākai uztveramībai un skaidrībai <u>veidot</u> uzskatāmu pārskata tabulu.	Ņemts vērā. Papildināta IVN Ziņojuma 6.8. sadaļa. Plānotie pasākumi raksturoti katrai no identificētajām būtiskajām ietekmēm. Vēršam DAP uzmanību uz to, ka normatīvajā regulējumā nav ietvertas prasības par obligātu pasākumu aprakstu tabulas formā.
5.	<u>Jāveic</u> ietekmes uz Natura 2000 teritoriju izvērtējums, kā to nosaka 2011. gada 19. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. 300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)". <u>Papildināt</u> IVN ziņojuma sadaļu "Ietekme uz dabas liegumu "Lielie Kangari"", lai atbilstoši novērtētu Paredzētās darbības ietekmi un izpildītu Noteikumu Nr.300 prasības. <u>Izmantot</u> Noteikumu Nr.300 pielikumā "Novērtējuma ziņojumā ietveramā informācija atbilstoši šo noteikumu III nodaļai" esošās tabulas.	Ņemts vērā. IVN Ziņojums papildināts ar 23.pielikumu IVN Ziņojumā 6.8. sadaļā ir iestrādātas prasības ietekmju uz Natura 2000 teritoriju mazināšanai un monitoringam.

6.	<u>Papildināt</u> ar datos pamatotu skaidrojumu, novēršot šaubas un iespējamās pretrunas par iespējamajām ietekmēm un to būtiskumu. Lai arī IVN ziņojumā norādīts, ka uz dabas vērtībām hidroloģijas režīma izmaiņas neatstās ietekmi, tomēr vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz dabas liegumu kā dzīvās un nedzīvās vides kopumu, būtu <u>jāparedz</u> dažādi vidi saudzējošie pasākumi, vismaz dabas lieguma "Lielie Kangari" virzienā <u>un jāpamato</u>, kādēļ, piemēram atsūknēto ūdeņu novadīšana Pietēnupē ir labāks vidi saudzējošais pasākums nekā Hidroloģijas atzinumā norādītais pasākums: "aizsargsienas izbūve no zemes virskārtas, līdz licences laukuma apakšai"	Nemts vērā. IVN Ziņojums paredz iespēju izmantot abus minētos vidi saudzējošos pasākumus. Atsūknēto ūdeņu novadīšana Pietēnupē ir ātrāk realizējams process, nekā ūdeni vāji caurlaidīgas aizsargsienas izbūve, jo atsūknēto ūdeņu novadīšanu ūdensnotekā var realizēt no pirmajiem ūdens atsūknēšanas brīžiem, bet aizsargsienas izbūvi iespējams izveidot attiecīgās malas rekultivācijas procesā. Pietēnupes ūdens līmeņa uzturēšana mazina iespējamo noteci no dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas plašākā reģionā, mazinot arī citu karjeru iespējami radīto ietekmi.
7.	<u>Vērtēt</u>, vai nepastāv papildus apdraudošie faktori, kas var pazemināt Pietēnupes ūdens kvalitāti, kura, savukārt, tiešā veidā var ietekmēt mikrolieguma kvalitāti, kurš izveidots, lai aizsargātu Eiropas Savienības nozīmes biotopu "3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi 1. variantu: Upju straujtecēs" un Latvijas īpaši aizsargājamus biotopus Akmeņu sakopojumi upēs, Avotsūnu Fontinalis un krasta garknābītes <i>Rhynchostegium riparioides</i> audzes upēs, Upju straujtecēs un dabiski upju posmi. <u>Identificēt</u> iespējamu negatīvu ietekmi, jāparedz negatīvo ietekmi mazinošus pasākumus.	Nemts vērā. IVN Ziņojumā 6.8. sadaļā ir iestrādāti pasākumi ietekmju mazināšanai, tai skaitā prasības veikt regulāru ūdens kvalitātes monitoringu. <i>Pēc pieredzes analogos karjeros, piemēram, Aiviekste kreisais krasts šāda sedimentācijas sistēma nodrošina pilnīgu suspendēto daļiņu sedimentāciju un novadāmā ūdens un Aiviekstes upes ūdens monitoringa rezultāti parāda, ka novadāmā ūdens kvalitāte ir labāka par upes ūdens kvalitāti un lielā mērā uzlabo upes ūdens kvalitāti. Tādējādi nav prognozējama novadāmo ūdeņu negatīva ietekme uz straujtecēs biotopu. Papildus ūdens novadīšana mazinās ūdens izsīkšanas draudus sausajos periodos.</i>
8.	<u>Ietvert</u>, ka monitoringa metodika saskaņojama ar Pārvaldi un Valsts vides dienestu, kā arī monitoringa rezultāti un to analīze reizi gadā iesniedzami Pārvaldē un Valsts vides dienestā. Vienu reizi 2-3 gados būtu <u>jāveic</u> komplekss upes kvalitātes izvērtējums, ņemot vērā gan ūdens analīzes, gan veģetācijas izmaiņas, gan arī sedimentu ietekmi uz upē dzīvojošajiem bezmugurkaulniekiem un zivīm, īpaši pievēršot uzmanību mikrolieguma kvalitātei, līdz ar to svarīgi nodrošināt, ka visi karjeri, kas veic ūdens novadīšanu Pietēnupē, veic gan monitoringu, gan nepieciešamos ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumus.	Daļēji ņemts vērā. IVN Ziņojuma 10.daļā paredzēts izstrādāt monitoringa programmu sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Valsts vides dienests monitoringa veikšanai izvirzītos nosacījumus iekļauj Zemes dzīļu izmantošanas licencē, kas ir jāievēro monitoringa veicējam. IVN Ziņojumā 6.3. un 10.daļā ir iestrādātas prasības monitoringa veikšanai. Darbības ierosinātais nevar atbildēt vai izvērtēt citu karjeru izstrādātāju veiktos pasākumus. Ņemot vērā to, ka ūdeni Pietēnupē novada arī karjeri Dutkas, Jaundutkas, Sienāži šāda prasība jāizvirza visiem un kopīgi jāfinansē šādas izpētes.
9.	IVN ziņojuma 89.lpp norādīts, ka "Pēc nosēdbasēniem ūdens paštecēs ceļā tiek novadīts Pietēnupē (no Austrumu un Dienvidu blokiem, savukārt Rietumu bloka attīrītie ūdeņi tiks novadīti esošajā meliorācijas grāvī un pa to tālāk Pietēnupē). Atsūknējamo un novadāmo ūdeņu kvalitāte, pirms novadīšanas Pietēnupītē regulāri tiks kontrolēta plānotās monitoringa sistēmas ietvaros". Papildus <u>izveidot</u> mākslīgo mitrāju. Vai arī paredzēt	Nav saprotama prasība. Papildus pasākumi tiks izstrādāti, ja tiks konstatēta novadāmā ūdens kvalitātes neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Pēc pieredzes analogos karjeros, piemēram, Aiviekste kreisais krasts šāda sedimentācijas sistēma nodrošina pilnīgu suspendēto daļiņu sedimentāciju un novadāmā ūdens un

	mitrāju izveidi kā vienu no ietekmi mazinošiem pasākumiem, ja tiek konstatēta negatīva ietekme no atsūkņtajiem un nosēdbasenos noturētajiem ūdeņiem. IVN ziņojumā provizoriski <u>norādīt</u> arī citus ietekmi mazinošus pasākumus, ja rastos nepieciešamība tos īstenot.	Aiviekstes upes ūdens monitoringa rezultāti parāda, ka novadāmā ūdens kvalitāte ir labāka par upes ūdens kvalitāti un lielā mērā uzlabo upes ūdens kvalitāti.
10.	Provizoriski <u>norādīt</u> kur (arī kartogrāfiskajā materiālā) un cik lielā platībā plānoti rekultivācijas pasākumi, atjaunojot zālāju vai arī precizēt, ka zālāju plānots veidot ap dižkoka teritoriju, kuru arborists ieteicis neiekļaut karjera izstrādes platībā, jo saskaņā ar koku eksperta atzinumā norādīto: <i>“Optimāli, ja ap ozolu puslokā līdz ceļam var nodrošināt aptuveni 1,98 ha teritoriju, kas netiek iekļauta karjera izstrādes platībā”</i>.	Nemts vērā. IVN Ziņojuma 5.2. un 6.5.att. aplūkojama teritorija Dižozola apkārtnē, kurā ieguves darbi netiek plānoti. IVN Ziņojuma 5.10.daļā ir minēts, ka Dižozola apkārtnē ieguves darbi netiek plānoti, teritorija tiks saglabāta, veidojot teritoriju kā bioloģiski vērtīgu plavu. Par bioloģiski vērtīga zālāja platību plānots veidot platību ap dižkoku kuru ieskaus segkārtas valnis un pašvaldības ceļš.
11.	IVN ziņojuma 149. lpp norādīts: <i>“Karjera izstrādes laikā koku ekspertam jānodrošina esošā Dižkoka stāvokļa monitorings”</i>. <u>Precizēt</u> šo nosacījumu, norādot, ka Paredzētās darbības veicējiem jānodrošina dižkoka stāvokļa monitorings, piesaistot arboristu vai koku tehniķi (koku ekspertu), kā arī cik bieži veicams izvērtējums. Konstatējot Paredzētās darbības negatīvu ietekmi uz dižkoku, jāparedz pasākumi kaitējuma samazināšanai.	Nemts vērā. IVN Ziņojuma 10.daļā precizēts formulējums par Dižkoka stāvokļa monitoringu.
12.	<u>Papildināt</u> IVN ziņojumu ar nosacījumu, ka atmežošanas, apauguma/veģetācijas, zemes vīrskārtas novākšanas darbi veicami laika posmā no 1. jūlija līdz 31. martam, lai nodrošinātu putnu sugu aizsardzību ligzdošanas laikā.	Nemts vērā. IVN Ziņojuma 5.3.daļā precizēts formulējums par Paredzētās darbības teritorijas atbrīvošanas laiku no apauguma.
13.	IVN ziņojumā <u>nav atrodama informācija</u> par visu karjeru ietekmi uz ainavu, piemēram cik liela daļa no pagasta vai novada teritorijas ir neatgriezeniski izmainīta karjeru darbības rezultātā, lai varētu apgalvot, ka ietekme uz ainavu ir nebūtiska. IVN ziņojumā <u>papildināt</u> ainavu izvērtējuma sadaļu.	Nav saprotama prasība. Ņemot vērā to, ka atradni Veczvirgzdiņi no atradnēm Dutkas un Jaundutkas, Remīne šķir esošs mežs, nav prognozējama summārā ietekme uz ainavu, jo nav skatu punktu no kuriem iespējams pārskatīt kopējās karjeru teritorijas. Apkārtnē dominē tuvie skati. Nav prognozējamās summāras ietekmes uz ainavu atsevišķu karjeru izstrādes procesā.
14.	IVN ziņojumā <u>ņemt vērā</u> invazīvo sugu izplatību un <u>paredzēt</u> nepieciešamos piesardzības pasākumus, nepieļaujot to izplatīšanos Paredzētās darbības vietā.	Nemts vērā. IVN Ziņojuma 6.8..daļa papildināta ar ieteikumu: Paredzētās darbības teritorijā konstatējot invazīvo sugu izplatību, rekomendējams divas reizes gadā pļaut invazīvo sugu izplatības vietas.
15.	<u>Ietvert</u> norādes par veicamo rekultivāciju un tās veidiem.	Informācija par rekultivāciju ir sniegta IVN Ziņojuma 5.10.daļā.

		Paredzētie rekultivācijas veidi atbilst MK 21.08.2012. noteikumu Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 90.punktam: • Izveidot ūdenstilpes; • sagatavojot izmantošanai lauksaimniecībā un mežsaimniecībā; • sagatavojot izmantošanai citā veidā – rūpnieciskas teritorijas izveidošana.
16.	IVN ziņojumā pilnveidojama sadaļa par kumulatīvo ietekmju izvērtējumu saistībā ar pārējām dolomīta atradnēm (paralēli tiek plānots paplašināt dolomīta atradnes "Remīne", "Dižzvīrgzdiņi" un "Sienāži II iecirknis", kuras tieši robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju, un, iespējams, tieši ietekmēs Pietēnupi, savukārt atradne "Tūrkalne" ar visām minētajām derīgo izrakteņu ieguvēm var summāri ietekmēt hidroģeoloģiskos apstākļus dabas liegumā "Lielie Kangari"). IVN Ziņojumā <u>īaiekļauj</u> pamatots izvērtējums par visu minēto karjeru kumulatīvo ietekmi uz hidroloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un ainavu.	IVN Ziņojuma 9.sadaļā minēts, ka atradnēs „Remīne”, „Dižzvīrgzdiņi” un atradnes "Sienāži" iecirknī "Sienāži II" derīgo izrakteņu ieguve nenotiek. IVN Ziņojumā kumulatīvās ietekmes vērtētas ar atradnēm, kuru izstrāde vai tās plānošana bija uzsākta šīs paredzētās darbības IVN procesa uzsākšanas laikā (11.10.2021 VPVB lēmums Nr. 5-02/28). Lēmumi par atradni "Remīne" (14.03.2023 VVD lēmums Nr. AP23SI0127), "Dižzvīrgzdiņi" (15.12.2023 VPVB lēmums Nr. 5-02-1/33/2023) un atradnes "Sienāži" iecirknī "Sienāži II" (15.12.2023 VPVB lēmums Nr. 5-02-1/33/2023), iespējamu izstrādi pieņemti pēc IVN Procedūras piemērošanas atradnei Veczvīrgzdiņi. Attiecīgi izvērtējums jau bija veikts pirms šo lēmumu konstatācijas. Tā kā minēto atradni izstrādei piemērota IVN procedūra, izstrādātāji, vērtējot kumulatīvās ietekmēs ņems vērā "Veczvīrgzdiņu" atradnes.
No Valsts vides dienesta		
17.	Ziņojumā paredzētās darbības - <i>produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījums, kā arī asfaltbetons) ražošana un inerto atkritumu atvešana un pārstrādāšana</i> derīgo izrakteņu ieguves vietā atbilstoši normatīvajam regulējumam nav iespējama tādā plānotā risinājumā, kā tas norādīts Ziņojumā. Tajā pašā laikā Dienests ir vērtējis Ziņojumā sniegto informāciju attiecībā uz <i>produkcijas (frakcionēta smilts, dolomīta šķembas un to maisījums, kā arī asfaltbetons) ražošanu un inerto atkritumu atvešanu un pārstrādāšanu</i> un <u>sniedzis informatīvus ieteikumus</u>, ar ko būtu papildināms Ziņojums, ja šādu darbību realizācija būtu atļaujama derīgo izrakteņu ieguves vietā.	Nav ņemts vērā, jo nesaņēma no Dienesta šos ieteikumus. Vēršam Dienesta uzmanību uz to, ka MK noteikumu Nr.712 Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu 7.punkts nosaka, ka: Šo noteikumu izpratnē izrakto tilpju aizpildīšana ir jebkāda reģenerācijas darbība, lai piemērotus atkritumus, kas nav bīstami, izmantotu izrakto teritoriju atjaunošanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā vai būvniecībā (izrakto tilpju aizpildīšanā). Savukārt noteikumu 8.punkts definē, ka šo noteikumu izpratnē materiālu reģenerācija ir jebkura atkritumu reģenerācijas darbība, tai skaitā atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai, pārstrāde un izmantošana izrakto tilpju aizpildīšanai. Tādējādi inerto būvniecības atkritumu izmantošana karjera rekultivācijai (izrakta tilpes aizpildīšanai) ir atkritumu reģenerācija

		un to atļauj veikt karjeros.
18.	Kritiski <u>izvērtēt</u> derīgo izrakteņu ieguves radīto trokšņu piesārņojumu, tai skaitā kumulatīvo efektu, nakts laikā un brīvdienās. Ja tomēr trokšņu piesārņojuma modelēšanas rezultātā trokšņu piesārņojums iekļaujas pieļaujamās robežvērtībās, Dienests <u>iesaka</u> derīgo izrakteņu ieguves platības tuvāk mājstaimniecībām noteikt ieguvi tikai darba dienās gaišajā diennakts laikā, tādā veidā mazinot trokšņu piesārņojuma pārsnieguma lokālus gadījumus	Mehāniskās irdināšanu, kas ir nozīmīgs trokšņa avots, tādēļ plānots to kombinēt ar spridzināšanas metodi, tādējādi mazinot trokšņu piesārņojuma pārsnieguma lokālu gadījumu varbūtību. Trokšņu novērtējums parāda, ka neatkarīgi no pielietotās ieguves (irdināšanas) metodes netiks pārsniegts esošais trokšņa līmenis. Iespēju robežās paredzētā darbība tiks veikta darba dienās, darba laikā. Tiek pieļauti atsevišķi izņēmuma gadījumi, kad darbību liela pieprasījuma apstākļos var veikt arī ārpus darba laika. Trokšņu novērtējumā ir vērtēti sliktākie iespējamie scenāriji. Lielākie trokšņa emitētāji ir atskaldāmie āmuri un kā minēts IVN Ziņojuma 5.1.sadaļā to darbība netiek plānota nakts stundās un svētku dienās. Ņemot vērā Dienesta rekomendāciju mājstaimniecību tuvumā šie izņēmuma gadījumi vakaros un brīvdienās netiks īstenoti.
19.	Ņemot vērā, ka sagatavoto materiālu/atkritumus no inerto atkritumu apstrādes plānots izmantot rekultivācijai, <u>Dienestam rodas</u> bažas par normatīvo aktu izpildi, kā arī varētu notikt ilgstoša atkritumu uzglabāšana pirms izmantošanas rekultivācijai, kas nav pieļaujama.	Ilgstoša atkritumu uzglabāšana lieki aizņems teritoriju un traucēs atradnes apsaimniekošanu, tādēļ Paredzētās darbības teritorijā nav paredzēts ilgstoši uzglabāt neizmantotus inertos atkritumus, tie tiks izmantoti karjera izstrādātās daļas rekultivācijā. Darbības tiks veiktas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
20.	Ziņojumā skaidri <u>jānorāda</u> un no derīgo izrakteņu ieguves jānodala tās plānotās darbības, kurām saskaņā ar vides aizsardzības normatīvo regulējumu, nepieciešamas atļaujas piesārņojošai darbībai un atkritumu apsaimniekošanai. Ja šīm darbībām saskaņā ar būvniecības normatīvo regulējumu nepieciešams izstrādāt būvprojektu, to <u>izstrādā</u> atsevišķi no derīgo izrakteņu ieguves projekta, bet vienlaikus derīgo izrakteņu ieguves projektā var noteikt papildus nosacījumus projekta izstrādē. Derīgo izrakteņu ieguves <u>projektā iekļaujamās</u> tās darbības un risinājumi, kas attiecināmi uz derīgo izrakteņu ieguvi atradnē un ar to saistītiem ekspluatācijas pasākumiem, tai skaitā arī nepieciešamos monitoringa pasākumus, ja tādi noteikti, un rekultivācijas pasākumus atbilstoši pašvaldības saskaņotajam rekultivācijas veidam un paredzētajiem risinājumiem	Daļēji ņemts vērā. IVN Ziņojuma 5.4.daļa papildināta ar skaidrojumiem, ka piesārņojošās darbība ir cieši saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvi (pārstrādi un ieguves vietas rekultivāciju). Darbības nav nodalāmas kamēr tās tiek veiktas nerekultivētā derīgo izrakteņu ieguves (pārstrādes, rekultivācijas realizēšanas vietā) un VVD uz visām darbībām izdos vienu apvienojošu administratīvo aktu. Savukārt, ja kāda no darbībām tiks izvietota rekultivētā teritorijā, tātad atdalīta no ieguves (pārstrādes, rekultivācijas realizēšanas vietas), tad darbības tiks savstarpēji atdalītas un katrai darbībai būs jāsaņem savs regulējošais administratīvais akts.
21.	Ziņojumā ir jāparedz <u>teritoriāli nodalīt</u> produkcijas ražošanu un inerto atkritumu pievešanu, uzglabāšanu un pārstrādi atsevišķi no plānotai zemes dziļu izmantošanai paredzētās teritorijas. Ja asfaltbetona ražošana un inerto atkritumu pievešana, uzglabāšana un pārstrāde tiks paredzēta atradnes teritorijā, Ziņojumā <u>jāparedz konkrētā platība</u>, kas netiks izmantota derīgo izrakteņu ieguvei, tai skaitā teritorija, kas nepieciešama pievedamo atkritumu uzglabāšanai	Daļēji ņemts vērā. Skatīt komentāru uz iepriekšējo priekšlikumu.

	pirms un pēc pārstrādes	
22.	Derīgo izrakteņu ieguves vietas ekspluatācijai var ierīkot pagaidu ceļus, izmantojot uz vietas iegūto materiālu. Tas ir derīgo izrakteņu ieguves vietā nav pieļaujama citur iegūtu vai ražotu materiālu ieviešana un izmantošana, ja tas nav paredzēts derīgo izrakteņu ieguves projektā, kā rekultivācijai nepieciešamais materiāls pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas.	Nav ņemts vērā, jo rekultivācijas darbi ir derīgo izrakteņu ieguves darbu sastāvdaļa un rekultivācijas darbu projektēšana ietilpst derīgo izrakteņu ieguves projekta sastāvā.
23.	<u>Zinojumu nepieciešams papildināt</u> ar precīzu inerto atkritumu pārstrādes aprakstu, cita starpā norādot plānotās pārstrādes metodes, atkritumu klases un to apjomus, kā arī pārstrādes iekārtu jaudas. Tāpat Ziņojums būtu jāpapildina ar informāciju par inerto atkritumu pārstrādes vietas atbilstību MK noteikumos Nr.788 izvirzītajām prasībām. <u>Zinojumā iekļaut</u> ievesto inerto atkritumu atbilstības kontroles aprakstu un tam nepieciešamā uzkrāšanas laukuma grafisko attēlojumu, kas nodrošinātu, ka atkritumu pārstrādē tiek izmantoti tikai augsnes un grunts kvalitātes normatīviem aktiem atbilstošs materiāls un neatbilstošais materiāls (atkritumi) tiek uz laiku novietots uzkrāšanas laukumā turpmākai organizētai izvešanai atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas normatīvajam regulējumam. <u>Zinojumu jāpapildina</u> ar aprakstu, kā tiks nodrošināts, ka pārstrādātie inertie atkritumi atbilst MK 25.10.2005. noteikumu Nr.804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" 1.pielikumā noteiktajiem augsnes un grunts normatīviem.	Nemts vērā. Papildinātas IVN Ziņojuma 5.4. un 6.8.daļas ar atkritumu klases kodiem, ar inerto atkritumu pārstrādes laukuma nosacījumiem, ar nosacījumu aprakstu par augsnes un grunts normatīvu ievērošanu. IZN Ziņojums papildināts ar 24.pielikumu, kurā grafiski attēlots inerto atkritumu laukumu.
24.	Derīgo izrakteņu ieguves vietu izmantot tikai iegūto un apstrādāto derīgo izrakteņu transportēšanai. Asfaltbetona rūpnīcai nepieciešamo materiālu un produkcijas transportēšanai, kā arī inerto atkritumu pievešanai, paredzot atsevišķu transportēšanas shēmu, kas neskar derīgo izrakteņu ieguves vietu.	Nav ņemts vērā, jo IVN Ziņojuma 5.4.daļā sniegts skaidrojums, ka asfaltbetona ražošana un inerto atkritumu izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguves (pārstrādes un rekultivācijas) sastāvdaļa.
25.	Nepieciešama vairāku lielāka apjoma nosēdīķu kaskāde, kurā paredzēts avārijas situāciju novēršanas risinājums, kas kopumā nodrošinās nepieciešamo atsūkņājamo un novadāmo ūdeņu kvalitāti un apjoma regularitāti.	Nav saprotama prasība. Saskaņā ar IVN Ziņojuma 5.8.sadaļā noteikto: tiks nodrošināts, ka ūdens sedimentācijas sistēmā atrodas vismaz 24 stundas un ūdens plūsmas ātrums nepārsniedz 0.2 m sekundē. Detāli risinājumi tiks izstrādāti derīgo izrakteņu ieguves projektā. Tiks īstenots novadāmā ūdens kvalitātes monitorings, ja novadāmā ūdens kvalitāte neatbilst normatīvo aktu prasībām, tiks izstrādāti papildus sedimentācijas pasākumi.
26.	Objektā ir paredzējis veikt piesārņojošu darbību – asfaltbetona ražošanu un inertu atkritumu pārstrādi. Ņemot vērā iepriekš minēto, paredzētajai darbībai saskaņā ar MK 30.11.2010. noteikumiem Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" būtu jāsaņem B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja.	Daļēji ņemts vērā. Papildināta IVN Ziņojuma 5.4..daļa ar skaidrojumiem, kuros brīžos būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas.
27.	Paredzēta inerto atkritumu pārstrāde, tad pirms piesārņojošas darbības atļaujas iesnieguma iesniegšanas ir jāsaņem Ropažu novada pašvaldības lēmums par	Pēc IVN procedūras pabeigšanas saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 22.panta otro daļu pieņem lēmumu par

	jaunas atkritumu apsaimniekošanas vietas ierīkošanu.	paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu, kas sevī ietvers lēmumu par jaunas atkritumu apsaimniekošanas vietas ierīkošanu.
28.	Atkritumu apsaimniekotājs, lai saņemtu atļauju šā panta pirmajā daļā minētajām darbībām, kā arī atkritumu pārstrādei vai reģenerācijai atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu, iesniedz Valsts vides dienestam finanšu nodrošinājumu.	Nav ņemts vērā, jo neattiecas uz IVN procesu, bet VVD šo prasību varēs ietvert licences sastāvā un izvirzīt pie derīgo izrakstu ieguves projekta skaņošanas.

10. VIDES KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS MONITORINGS

Likumā „Par vides aizsardzību” definēts, ka Vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei.

Vides monitorings būtībā ir ilgtermiņa novērošanas, kontroles, analīzes un prognozēšanas sistēma, kas tiek radīta, lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un izmaiņām, kas radušās cilvēka darbības vai dabīgo procesu ietekmē. Vienlaicīgi monitoringā var paredzēt arī mazpārveidotu, aizsargājamu dabas sistēmu novērojumus, uz kuru fona ir iespējams novērtēt cilvēka radītās izmaiņas. Ar monitoringa palīdzību var iegūt informāciju par galvenajiem piesārņojuma veidiem un izplatību, vides degradāciju kopumā, kā arī par vietām, kur nepieciešama vides kvalitātes papildus kontrole un uzlabošana.

Izvērtējot vides monitoringa novērojumu, kas saistīti ar paredzētās darbības veikšanas iespējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, nepieciešamību un definējot monitoringa jomas, galvenā uzmanība tika pievērsta tiem vides aspektiem, kuros paredzētās darbības īstenošana var radīt būtiskas izmaiņas pašreizējā vides stāvoklī.

Būtiskākās dolomīta ieguves procesa radītās prognozējamās ietekmes uz vidi saistāmas ar karjera ūdeņu atsūkņēšanu un tās izsauktajām teritorijas hidrodinamisko apstākļu izmaiņām. Lai gan šie procesi ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros vērtēti, izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi, pieejamo datu nepietiekamība rada samērā lielu matemātiskā modeļa varbūtības faktoru. Tikai veicot pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu, un Daugavas ūdens horizonta ūdens) līmeņa izmaiņu monitoringu, iespējams savlaicīgi konstatēt būtiskas izmaiņas, novērtēt tās un nepieciešamības gadījumā korigēt paredzēto darbību, lai novērstu būtisku nelabvēlīgu ietekmi, vai veikt darbības, kas nodrošina ūdensapgādi, ja ietekmes rezultātā tā ir traucēta.

Paralēli būtiska ir novadāmo ūdeņu kvalitātes kontrole (suspendēto vielu koncentrācijas kontrole), lai nepieļautu ūdeņu ar paaugstinātu suspendēto vielu koncentrāciju novadīšanu Pietēnupē.

Nepieciešams izstrādāt (rekomendējams sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi) pazemes ūdens monitoringa programmu, saņemt atbilstošu zemes dzīļu izmantošanas Licenci, ierīkot kvalitatīvus monitoringa posteņus (urbumus), veikt novērojumus atbilstoši zemes dzīļu izmantošanas licences, kas izsniegta monitoringa sistēmas izveidei un veikšanai, nosacījumiem.

Ņemot vērā paredzētās darbības raksturu un prognozējamās hidroģeoloģiskās un hidroloģiskās izmaiņas, vides monitoringa sistēmā jāietilpst vismaz sekojošām sastāvdaļām:

- karjerā atsūkņējamo ūdeņu apjomu novērojumi;
- karjerā atsūkņējamo ūdeņu kvalitātes novērojumi;
- ūdens līmeņu novērojumi kvartāra nogulumu gruntsūdeņu horizonta monitoringa urbumos;
- ūdens līmeņu novērojumi Daugavas ūdens horizonta monitoringa urbumos prognozētajā ietekmes zonā;
- ūdens līmeņu novērojumi viensētu akās (ja iespējams vienoties ar aku īpašniekiem);

Karjerā atsūknējamo ūdeņu apjomu mērījumi veicami saskaņā ar normatīvos aktos noteikto administratīvo aktu prasībām. Karjerā atsūknēto ūdeņu kvalitāti rekomendējams kontrolēt tieši pirms ieteces Pietēnupē vai meliorācijas grāvju sistēmā. Kontrolējamās parametrus nosaka VVD, analogiski nosacījumi attiecas arī uz Pietēnupē augšpus un lejpus karjera ūdeņu izplūdes vietas veiktajiem mērījumiem.

Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā ūdens līmeņa novērojumi ir veicami depresijas piltuves attīstības kontrolei.

Iegūtie rezultāti apkopojami vismaz reizi gadā, ja licences nosacījumi neietver stingrākas prasības.

Monitoringa novērojumu veikšanai ieteicama urbumu pāra ierīkošana, nodrošinot ūdens līmeņa mērījumus kvartāra ūdens horizontā un Daugavas ūdens horizontā.

Atbilstoši eksperta dendrologa rekomendācijām esošā Dižkoka minimālajā sakņu aizsardzības zonas ārējā perimetrā izvietojams gruntsūdens monitoringa urbums, kas ļautu monitorēt būtiskas grunts ūdens līmeņa izmaiņas $> 0,5$ m. Izvērtējama nepieciešamība ierīkot monitoringa urbumu arī Daugavas ūdens horizontā, lai izvērtētu gruntsūdens līmeņa izmaiņu saistību ar ūdens līmeņa izmaiņām Daugavas ūdens horizontā.

Paredzētās darbības veicējiem vienu reizi 5 gados Rietumu laukuma izstrādes laikā jānodrošina dižkoka stāvokļa monitoringu, piesaistot arboristu vai koku tehniķi (koku ekspertu). Konstatējot Paredzētās darbības negatīvu ietekmi uz dižkoku, jāveic pasākumi kaitējuma samazināšanai.

11. IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

- Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2022. - 2027. gadam. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Rīga, 2022.
- Compilation of Air Pollutant Emission Factors. Volume I: Stationary Point and Area Sources. U.S Environmental Protection Agency; January, 1995.;
- Dust Control Handbook for Industrial Minerals Mining and Processing. Andrew B. Cecala , Andrew D. O'brien , Joseph Schall , Jay F. Colinet , William R. Fox , Robert J. Franta , Jerry Joy , Wm. R , Olph Reed , Patrick W. Reeser , John R. Rounds , Mark J. Schultz. Department of Health and Human Services, National Institute for Occupational Safety and Health Office of Mine Safety and Health Research. Pittsburgh; 2012.;
- EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2013. Technical guidance to prepare national emission inventories. European Environment Agency; 2013.
- Juškevičs V., Kondratjeva S., Mūrnieks A., Mūrniece S., 1998. Latvijas ģeoloģiskā karte. Mērogs 1:200 000, Paskaidrojuma teksts un kartes. Valsts ģeoloģijas dienests. Rīga;
- Kabucis I. (red.) Latvijas biotopi. Klasifikators. LDF, Rīga, 2001.;
- Kļaviņš U., Sudārs R. "Meliorācija", LLU, Jelgava, 2010.;
- Kondratjeva S., Hodireva V. "Latvijas dolomīti". VARAM, Valsts Ģeoloģijas dienests, 2000.;
- Melluma A., Ainava un cilvēks. Avots. Rīga. 1992.;
- Mūrnieks A., 1998. Latvijas ģeoloģiskā karte mērogā 1:200 000. Pirmskvartāra nogulumi. Rīga, Valsts ģeoloģijas dienests;
- National Pollutant Inventory Emission Estimation Technique Manual for Mining, Version 3.0. Australian Government; June, 2011.;
- Nikodemus O., Kalniņš G. Ainavu aizsardzība. Nozares pārskats plānojuma izstrādāšanai. VARAM, 2000.;
- Nikodemus O., Krākliņš A., Melecis V., Augsnes ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība, LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 2008.;
- Open Dust Sources Around Iron and Steel Plants: Special Report Addendum (Draft). Industrial Environmental Research Laboratory, Environmental Protection Agency; January, 1977.;
- Ramans K., Ainavrajonēšana. Grām.: Kavacs G. (red.) Latvijas Daba: Enciklopēdija, 1.sēj. Rīga, 1994.;
- Tilagalis Ē., "Notekūdeņu savākšana un attīrīšana" LLU, LVAf, Jelgava, 2004.;
- Timbare R., Reinfelde L., Latvijas augšņu īpašības un vides drošība, LRZM, VSIA „Agroķīmisko pētījumu centrs”, Rīga, 2007.;

- Valsts Ģeoloģijas dienests. „Latvijas Ģeoloģisko un derīgo izrakteņu pamatlējenda”, Rīga, 1995.g.;
- Spalviņš A., Šlangens J., Aleksāns O. u.c. Latvijas hidroģeoloģiskais modelis (LAMO). RTU Vides modelēšanas centrs, 2010;
- Pazemes ūdeņu atradņu reģistrs. www.meteo.lv;
- Valsts statistiskais pārskats „Nr.2 – Ūdens”;
- Groundwater Vistas. Version 6. Guide to Using. Environment Simulations Inc. 2011.
- Latvijas Ģeoloģiskā karte M 1:200 000, VĢD
- I. Krauklis, «Zinātniskais pamatojums Teiču dabas rezervāta ārējās aizsargjoslas noteikšanai,» RTU, Rīga, 2021.
- K. Kosītis, «Pazemes ūdeņu monitorings 2021.gadā, Dolomīta atradne "Sienāži",» 2021.
- J. Juškevics, «Pazemes ūdeņu monitoringa žurnāls, zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS18ZD0035,» 2022.
- P. Zariņš, «Pazemes ūdeņu monitoringa dati saskaņā ar licenci Nr. CS16ZD0160,» 2021
- A. Spalviņš, «Vērtējums par hidroģeoloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem un inženierģeoloģiskajiem apstākļiem meža meliorācijas sistēmai “Zāmeļu-Tīsu mežs” un tai piegulošajai teritorijai, pārskats līgumam starp AS Latvijas Valsts meži un Rīgas Tehnisko universitāti,» Rīgas Tehniskā universitāte, 2022, 2019.
- A. Spalviņš, «Ietekmes uz vidi novērtējums par hidroģeoloģiju un ģeoloģiju derīgo izrakteņu atradnei Lejasnoras Ropažu novadā, pārskats līgumam starp SIA “Vides eksperti” un Rīgas Tehnisko universitāti,» Rīgas Tehniskā universitāte, Rīga, 2019.
- Aivars Spalviņš, «Latvijas hidroģeoloģiskā modeļa LAMO4 pielietošana vides problēmu risināšanai,» %1 Latvijas ekosistēmu dinamika klimata ietekmē, Rīga, Latvijas Hidroekoloģijas institūts, pp. 80-88.

INTERNETA RESURSI:

- Bioloģiski vērtīgo zālāju (BVZ) saraksts, <http://www.lad.gov.lv/lv/> (2017. gada marts);
- Pārtikas un veterinārais dienests. Kontroles institūcijās registrētie bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmumi. Reģistrs. http://www.pvd.gov.lv/lat/lab_izvlne/registri/atzto_un_reistrto_uzmumu_sarak_kontroles_institcijas_reistrti;

- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs. <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-atradnu-registrs?id=1213&nid=488>
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs. <https://www.meteo.lv/lapas/vide/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs?id=1527&nid=373> ;
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. <http://www.meteo.lv> ;
- Lauksaimniecības datu centrs. Publiskā datu bāze. http://pub.lidc.gov.lv/pub_stat.php?lang=lv ;
- Upes.lv datubāze, <http://www.upes.lv/informacija/daugavas-baseins>;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts. <http://mantojums.lv/lv/> ;
- Dabas datu pārvaldības sistēma "OZOLS" <http://ozols.daba.gov.lv/pub/> ;
- Latvijas Valsts ceļi, <http://lvceli.lv/> ;
- Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portāls <https://www.kadastrs.lv/> .
- LĢIA, «Digitālais reljefa modelis,» [Tiešsaiste]. Available: <https://www.lgia.gov.lv/lv/Digit%C4%81lais%20reljefa%20modelis>.
- «Groundwater Modeling Software,» ESI Software, 2022. [Tiešsaiste]. Available: https://www.groundwatermodels.com/ESI_Software.php.
- V. M. centrs, «Hidroģeoloģiskais modelis LAMO,» 2022. [Tiešsaiste]. Available: http://www.emc.rtu.lv/lamo_lv.htm.
- ASV Vides aizsardzības aģentūras (EPA) metodiku krājums (Compilation of Air Pollutant Emission Factors) <https://www.epa.gov/air-emissions-factors-and-quantification/ap-42-compilation-air-emissions-factors>
- Eiropas Vides aģentūras 2023. gadā sagatavotā emisiju uzskaites rokasgrāmata "European Monitoring and Evaluation Programme/European Environment Agency" <https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2023>